DEMOKRASİNİN 50 Yılı

1945-1995

1

RADİKAL

1985

Ocak

1. KDV'li hayat başladı.
2. THY, uçak biletlerine yüzde 36 zam yaptı.
4. Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, enflasyonu Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e şikâyet etti.
4. Devlet Bakanı İsmail Özdağlar rüşvet almakla suçlandı. ☞
7. 40 milyarlık Keban Barajı hisse senetleri kapış kapış satıldı.
13. DYP Küçük Kongresi Ankara'da toplandı. ☞
16. Bulgaristan'daki soydaşlarımıza uygulanan baskıların artması üzerine, Cumhurbaşkanı Evren, Bulgar Devlet Başkanı Jivkov'dan çözüm istedi.
17. Kıbrıs'taki iki toplumun liderleri Rauf Denktaş ve Spiros Kipriyanu New York'ta bir araya geldi.
20. Denktaş - Kipriyanu görüşmesi başarısızlıkla sonuçlandı.
20. İran Başbakanı Musavi Ankara'ya geldi.
21. 5 ocak 1983'ten beri devam eden Yazarlar Sendikası davasında sanıklar beraat ettiler.
22. Eski İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı hakkında rüşvet aldığı iddiasıyla dava açıldı.
24. ANAP, HP ve MDP genel başkanları TV'de açık oturuma katıldı. ☞
25. Tüsiad Başkanı Ali Koçman başkanlıktan çekildi; yeni başkan Şahap Kocatopçu.
27. Nazilli Yenice'de belediye başkanlığı seçimini SODEP kazandı.
27. Başbakan Turgut Özal, Gökova Termik Santralı'ndan dönüş olmayacağını açıkladı.
28. Irak ordusu 40 000 kişiyle İran sınırını geçerek anî bir saldırı başlattı.
30. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, « Atatürkçülüğü kafalara sokacağız » dedi.
30. Deniz Kuvvetleri'ne ait bir tank çıkarma gemisi Denizkurdu 85 Tatbikatı sırasında Ege'de battı. ☞

Rüşvetle suçlanan Bakan Özdağlar hakkında Meclis soruşturması açıldı

10 ocak - Rüşvet almakla suçlanan Devlet Bakanı İsmail Özdağlar 4 ocakta görevinden istifa etti. Özdağlar kendisine « komplo » kurulduğunu söylerken, ANAP'lı 40 milletvekili TBMM Başkanlığı'na bir önerge vererek Bakan hakkında soruşturma açılmasını istedi. Önergede, « Özdağlar'ın tankerlerine akaryakıt yükü sağlamak için UM Deniz Nakliyat firmasından rüşvet aldığı iddia edildi. Olay, UM Deniz Nakliyat firmasının sahibi Uğur Mengenecioğlu'nun, kendisinden rüşvet istendiğini Başbakanlık Danışmanı Adnan Kahveci'ye bildirmesiyle ortaya çıktı. İddianın kanıtlanması için Kahveci, Mengenecioğlu'ya küçük bir teyp vererek Bakan'la yapacağı görüşmeyi kaydetmesini istedi. Daha sonra, Mengenecioğlu'nun Bakan'la konuşmasını içeren bant Başbakan Turgut Özal'a iletildi. Özal, Özdağlar'ı istifaya zorladı. Özdağlar'ın 10 ocakta Meclis'te kendini savunan bir konuşma yaparak, « Vicdanen rahat » olduğunu söylemesine rağmen, hakkında soruşturma açılmasını isteyen önerge oybirliğiyle kabul edildi. Bu arada, Bakan'ın istediği 50 milyonluk rüşvetin 25 milyon liralık ilk bölümünün Özdağlar'ın kayınbiraderine bir çanta içinde Ankara Oteli'nde teslim edildiği iddia edildi.



Devlet Bakanı İsmail Özdağlar.



Başbakanlık Danışmanı Adnan Kahveci.

TRT 205 kelimeye yasak getirdi

14 ocak - Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) Genel Müdürlüğü, Türkçe'nin yapısına ve işleyişine ters düştüğü, standart Türkçe düzeyine ulaşmadığı gerekçesiyle 205 kelimenin radyo ve TV programlarında kullanılmasını yasakladı.

Yazarlar ve gazeteciler TRT'nin getirdiği bu yasaklamaya büyük tepki göstererek, « TRT Osmanlıca'ya özeniyor » derken; yasaklı siyasilerden Bülent Ecevit de, « Türkiye'de her alanda bir geriye dönüş eğilimi başlatılmak isteniyor » dedi.



Yazarlar Sendikası davasında beraat eden sanıklar toplu halde duruşmada.

Güneydoğu olayları davası başladı

21 ocak - PKK'nın askerî kanadını oluşturan Kürdistan Kurtuluş Birliği örgütünün, Siirt'in Eruh İlçesi ile Hakkâri'nin Şemdinli İlçesi'nde 17 ağustos 1984'te gerçekleştirdiği eylemlerle ilgili olarak yakalanan ve 30'u hakkında idam cezası istenen 84 sanığın yargılanmasına Diyarbakır 7. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nde başlandı. Oturuma 70'i tutuklu, 81 sanık katıldı. Askerî savcı, haklarında soruşturma açılan sanıklardan 29'uyla ilgili olarak kovuşturmaya gerek olmadığına karar verildiğini belirtirken, haklarında dava açılan 84 sanıktan 30'u için TCK'nın 125. maddesi uyarınca ölüm cezası istedi. Diğer sanıklar hakkındaysa 5 ile 15 yıl arasında değişen hapis cezaları isteniyor.



Çekimden önce üç lider son hazırlıklarını yapıyorlar. Selim Egeli (solda ayakta), Özal'a (soldan ikinci) son hatırlatmaları yaparken, Calp da (soldan dördüncü) Onuralp Şeref Bozkurt'la (soldan üçüncü) taktiğini gözden geçiriyor. Sunalp'in (soldan beşinci) ise yalnız olduğu gözlenirken, en sağda oturumu yöneten gazeteci Mehmet Barlas görülüyor.

Milliyetçi Demokrasi Partisi'nde ihtilaf

17 ocak - 25 MDP milletvekili partide kan değişimi için Kurucular Kurulu'nun kısa sürede toplanmasını istediler. MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp « 25'ler »in bu çıkışından rahatsızlık duymadığını belirterek, « Ortada deprem yok. Ben bütün arkadaşlarla rahat çalışırım » dedi. Sunalp ayrıca DYP ile ANAP'ın partiyi karıştırmaya çalıştığını da iddia etti.

3 parti lideri TV'de bir araya geldi

24 ocak - Üç parti lideri 15 ay aradan sonra TV'de tartıştı. Parlamentoda grubu bulunan partilerin liderleri, parlamento dışındaki SODEP ve DYP'nin açık oturuma katılıp katılmaları konusunda da görüşlerini açıkladılar. Başbakan Özal TRT üzerinde herhangi bir otoriteleri olmadığını, yasada değişiklik yapılarak bunun sağlanabileceğini belirtti. HP Genel Başkanı Calp yerel seçimlere katılan bu partilerin de açık oturuma katılma hakkı olduğunu ileri sürdü. MDP Genel Başkanı Sunalp ise, Meclis'in dışında muhalefet olamayacağını ileri sürdü. Calp, hükûmetin bir yılını başarısız olarak değerlendirdi. Sunalp ise, hükûmet programının parlak cümlelerle süslenmiş bir vaatler manzumesi olduğunu belirtti.



Denizkurdu 85 Tatbikatı sırasında bir tank çıkarma gemisi, fırtına nedeniyle battı.

Ege'de bir tank çıkarma gemimiz battı

30 ocak - Deniz Kuvvetlerimizin Ege Denizi'nde 21 ocakta başlattığı Denizkurdu-85 tatbikatı başarıyla devam ederken, 30 ocakta bir talihsizlik meydana geldi. İçinde 50 asker bulunan bir tank çıkarma gemisi, fırtına sebebiyle saat 05.20'de Teke Burnu ile Alaçatı arasında, kıyıya 5 mil mesafede battı. Civarda bulunan ve bölgeye gönderilen diğer gemiler, uçaklar ve helikopterlerle yapılan kurtarma çalışmaları sonunda 11 kişi kurtarılırken, 2 şehidin cesedi bulundu. Kaybolan 37 asker için arama ve kurtarma çalışmalarına devam edildiği bildirildi. Ölen erlerin adları: Haydar Bilge ve Ramazan Güler.

DYP Genel Başkan Yardımcısı: Biz devr-i sabık yaratacağız

13 ocak - Doğru Yol Partisi genel merkez yöneticileri il ve ilçe başkanlarının katıldığı Küçük Kongre Ankara'da toplandı. DYP Genel Başkanı Yıldırım Avcı yaptığı açış konuşmasında iktidara çatarak, « devletin gücü ve imkânlarının son derece kötü kullanıldığını » ileri sürdü. Genel başkan yardımcılarından Nazif Kocayusufpaşaoğlu da yolsuzlukları dile getirdikten sonra, « Biz devr-i sabık yaratacağız » dedi.

Yeni iktidarın eski yöneticilerden hesap sorması anlamına gelen bu sözü ilk defa Adnan Menderes muhalefetteyken kullanmış, yalnız o, « Devr-i sabık yaratmayacağız » diye iktidardakilere güvence vermişti.

Doğru Yol Partisi Küçük Kongresi sonunda yayımlanan bildiride, « Kapalı rejimin tabiî sonucu olarak dedikodular, yolsuzluk iddiaları yaygınlaştı » denildi. Bildiride ayrıca muhafazakâr, milliyetçi ve demokrat inanç sahiplerinin bir araya gelmesi için her yola başvurulacağı, bir oldubittiyle karşılaşılmaması için partinin erken seçime her an hazır hale getirileceği belirtildi.

1985

Şubat

3. MDP İstanbul İl Kongresi'nde kavga çıktı.
5. İstanbul Bankası, Hisarbank ve Odibank yöneticileri hakkında dava açıldı.
6. Lübnan'da bir askerî konvoya bomba yüklü bir kamyonla saldırıldı; 100 İsrail askeri öldü.
7. 17 mayıs 1982'den beri devam eden Barış Derneği davasının 784 sayfadan oluşan 2 ciltlik gerekçeli kararı yazıldı.
7. Kültür Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu yasak kitapların toptan satılacağını açıkladı.
8. 66 bankacının mallarına tedbir konuldu.
9. ANAP Çankaya kongresinde « muhafazakârlar » ile « milliyetçiler » çekişti.
9. İstanbul'da yıllardır görülmemiş soğuk başladı.
11. Türk-İş dertlerini Başbakan Turgut Özal'a iletti.
13. Dört yıl süren MSP davası beraatle sonuçlandı.
14. Aydın Milletvekili İskender Cenap Ege MDP'den ayrıldı.
16. Akaryakıta yüzde 5,3 zam yapıldı.
16. Suudî Arabistan veliahtı Prens Abdullah bin Abdülaziz'in Sevda Tepesi'ni satın alması sorun yarattı.
18. Bakanlar Kurulu ilk defa bir grevi erteledi.
18. İstanbul'da kötü hava şartları sürüyor. Okulların tatili uzatıldı.
19. Paris'te, Orly Katliamı davası başladı.
20. Elektriğe yüzde 16 zam yapıldı.
21. Türkiye, Bulgaristan'da yaşayan Türklere karşı giderek artan baskılardan dolayı Sofya'ya nota verdi.
26. Tarık Akan, Berlin Film Festivali'nde, « Pehlivan » filmiyle Jüri Özel Ödülü aldı.
27. 1 ABD doları 500 liraya yükseldi.

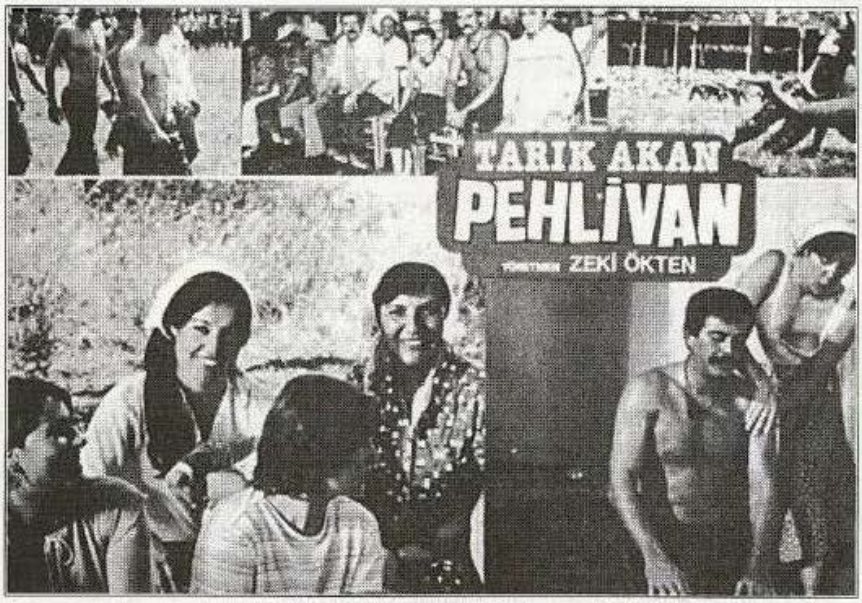
4 yıl devam eden MSP davası sonuçlandı; Erbakan ve 22 arkadaşı beraat etti

13 şubat - Kapatılan Millî Selamet Partisi yöneticileri hakkında 24 şubat 1981'de açılan kamu davası, partinin Genel Başkanı Necmettin Erbakan ve 22 arkadaşının beraatiyle sonuçlandı.

Karar Askerî Yargıtay tarafından bozulduktan sonra, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Mahkemesi'nde 4,5 aydır yeniden görülen davada alınan karar şöyle: « Laikliğe aykırı olarak, devletin sosyal, iktisadî, siyasî veya hukukî temel nizamlarını kısmen de olsa dinî esas ve inançlara uydurmak amacıyla, legal olarak kurulan Millî Selamet Partisi'ni illegal cemiyete dönüştürüp sevk ve idare etiklerine dair yeterli delil bulunmadığından, Türk Ceza Kanunu'nun 163/1 maddesine muhalefet suçundan Askerî Yargıtay'ın bozma kararı uyarınca, tüm sanıkların beraatine karar verildi ».

Dava ilk aşamada 24 şubat 1981'de başlayarak, 3 yıl sürmüş ve 24 şubat 1983'te sona ermiş, Necmettin Erbakan dört, Şevket Kazan üç, diğer sanıklar ikişer yıl hapis cezası almışlardı. Daha sonra karar, 8 mayıs 1984'te Askerî Yargıtay tarafından bozulmuş ve Millî Selamet Partisi yöneticilerinin yargılanmasına 26 eylül 1984'te yeniden başlanmıştı.

1981 şubatından bu yana geçen bütün bu süre içinde Millî Selamet Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan 10 ay tutuklu kaldı.



Sinema oyuncusu Tarık Akan'a Berlin Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü'nü kazandıran, Zeki Ökten'in yönettiği « Pehlivan » filminin afişi.

Arapların Boğaz'da arsa alması sorun yarattı

16 şubat - Boğaziçi'nde Kandilli sırtlarındaki Sevda Tepesi'nin 800 milyon liraya Suudî Arabistan Veliaht Prensi Abdullah bin Abdülaziz'e satılması sorun yarattı.

Bu satıştan sonra Cidde Belediye Başkanı Farisi de Kandilli kıyısında yer almak için girişimde bulundu. İstanbul Belediye Başkanı Dalan, Farisi'nin uçağıyla Cidde'ye yaptığı gezi sonrası, « Suudî Arabistanlıların Türkiye'de toprak almasını engellemek memlekete yarar getirmez » dedi. Basının karşı kampanya başlatması konusunda da, « Bu konuyu yazan gazetelerin kâğıdı, mürekkebi dövizle alınıyor » diye ekledi.

« YÖK kondu » profesörler

28 şubat - Bazı sanatçılara profesörlük unvanı verilmesi konusu Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) toplantısında karara bağlandı ve başlangıç olarak 6 sanatçıya profesör unvanı verildi.

Yüksek Öğretim Kurumu tarafından profesör olarak atamaları yapılan 6 sanatçı ile atanmış oldukları öğretim kurumları şunlar:

Profesör Adnan Saygun, Profesör Cemal Reşit Rey ve Profesör İlhan Usmanbaş Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı; Profesör Necil Kâzım Akses, Profesör Cüneyt Gökçer Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı; Profesör Nevzad Atlığ İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Devlet Konservatuvarı.



İstanbul Bankası Genel Müdürü Özer Çiller.

Haklarında dava açılan 66 bankacının mallarına tedbir konuldu

8 şubat - Başbakanlık Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından Hazine'yi zarara soktukları, bankaları acze düşürüp iflaslarına yol açtıkları ve yasadışı işlemler yaptıkları iddiasıyla iflasları istenen Hisarbank, İstanbul Bankası ve Odibank'ın 66 yöneticisinin mallarına İstanbul 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin kararıyla tedbir konuldu. 5 şubatta haklarında dava açılmış olan 66 yöneticinin taşınır ve taşınmaz mallarının İstanbul İflas Dairesi'nce tespit edilmesine ve tedbir altına alınmasına karar verilmişti.
Mallarına tedbir konulan bankacılar arasında Ömer Çavuşoğlu, Ahmet Kozanoğlu, Melih Saydam, Özer Uçuran Çiller de bulunuyor. « İstanbul Bankası'nı azamî ölçüde istismar etmekle » suçlanan Özer Uçuran Çiller, aynı zamanda 4 şirketten oluşan Marsan Marmara Holding'in de sahibi.

MDP Genel Başkanı Sunalp: Partiden istifalar bana kuvvet veriyor (!)

26 şubat - Milliyetçi Demokrasi Partisi'nden bir ay içinde 6 milletvekili istifa etti. Böylece Meclis'te sandalye sayısı 61'e düşen MDP'nin Genel Başkanı Turgut Sunalp konuyla ilgili bir soruya, « Bu istifalar bana kuvvet veriyor, çalışma gücümü artırıyor » diye cevap verirken, istifa eden Mustafa Çorapçıoğlu, « Partinin kulübe dönüştüğünü » ileri sürdü.
Bu arada en ilginç istifa Galip Deniz'inki oldu. MDP'den ikinci defa istifa eden 82 yaşındaki Deniz, bir gece sonra bir kere daha partisine döndü.

Bedrettin Dalan halktan İngilizce özür diledi

13 şubat - 9 şubatta başlayan görülmemiş soğuklar ve kar İstanbul'u ve İstanbulluları gafil avladı. 6 milyonluk kent 3 cm'lik kara yenik düştü. Ulaşımın felce uğraması karşısında Belediye Başkanı Bedrettin Dalan 13 şubatta TV'den halka yaptığı konuşmada, Meteoroloji'nin kendilerini yanılttığını söyledi ve « I am sorry » diyerek İngilizce özür diledi.



Kar İstanbul'da hayatı felce uğrattı. Kayan bazı araçlar şarampole yuvarlandı.

Halkçı Parti, liderleri genel af için zirve toplantısına davet etti

13 şubat - Halkçı Parti Genel Başkanı Necdet Calp, Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal ile Milliyetçi Demokrasi Partisi Genel Başkanı Turgut Sunalp'a birer mektup göndererek, « Anayasa'da yer alan terör, bölücülük ve terör nedeniyle adam öldürme » dışında kalan suçlar için af çıkarmak amacıyla bir araya gelinmesini, bu konuda ortak bir toplantı yapılmasını önerdi. Başbakan Özal mektuba cevap olarak, « Bizim de kendimize göre görüşlerimiz var. Partinin yetkili organlarında görüşülecek » dedi. MDP lideri Sunalp, « Zirvenin akıbetinin Başbakan Özal'ın olumlu cevap vermesine bağlı » olduğunu söyledi. Sosyal Demokrasi Partisi Genel Başkanı Erdal İnönü ise « Meclis'teki partilerin yasa hazırlıklarına karışamayız » şeklinde görüş belirtti. Başbakan Özal ise af yerine cezada indirim önerdi ve « Af yerine geçebilecek bir formül üzerinde çalışıyoruz » dedi.

Apocular Mardin Grubu davası sonuçlandı: 22 idam

19 şubat - « Apocular » olarak bilinen yasadışı PKK örgütünün Mardin Grubu davasında 22 sanık ölüm, 25 sanıkta ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. 7. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Diyarbakır Askerî Mahkemesi'nde 1981'den beri görülen davada, kararlar açıklandı. 242'si tutuklu, 624 sanıklı davada mahkeme 26 sanığın idam cezasını da olay sırasında yaşlarının küçüklüğü nedeniyle 10 ile 24 yıl arasında değişen ağır hapis cezalarına çevirdi. Mahkemede 251 sanıkta beraat etti.

İlk defa olarak bir grev ertelendi

18 şubat - Bakanlar Kurulu ilk defa bir grev kararını erteledi. Tarım Koruma Ilaçları AŞ'nin İstanbul Kartal ve İzmit Derince'deki işyerlerinde alınan grev kararının, 60 gün ertelenmesi kararlaştırıldı.

Sakıp Sabancı: Ücretler çağdışı

21 şubat - Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz İstanbul'da Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sakıp Sabancı'yla gizli bir görüşme yaptığı bildiriliyor. Sakıp Sabancı, Şevket Yılmaz ile yaptığı ve içeriği basına açıklanmayan görüşmesinden sonra gazetecilerle konuşurken, « Bırakın asgarî ücreti, polisin, en büyük mülkî amir olan valinin, hatta bana soru soran sizin ücretiniz bile çağdışıdır » dedi.

1985

Mart

1. Kenan Evren, « Ev kadını ekonomiyi bilmeli » dedi.
4. Türkiye Bulgaristan'a 2. notayı verdi.
4. MDP'den iki milletvekili daha istifa etti.
7. MDP'den 3 yeni istifayı, Genel Başkan Turgut Sunalp açıkladı.
8. Irak savaş uçakları sivil hedefleri bombalamaya başladı; Abadan, Hürremşehir ve Piranşehir'de yapılan hava saldırılarında 100'den fazla insan öldü.
9. DYP İstanbul'da gövde gösterisi yaptı; 100 dolayında MDP'li törenle DYP'ye katıldı.
9. TOB Başkanı Mehmet Yazar, siyasete atılacağını açıkladı.
9. İran, Bağdat'ı bombaladı.
10. Siirt'in Sason İlçesi'nde bölücü çete mensupları iki eri şehit etti.
10. Yunanistan Cumhurbaşkanı Karamanlis istifa etti.
11. Şekerin kilosuna 42 lira zam.
11. Konstantin Çernenko'nun 10 martta ölümü üzerine, SSCB Komünist Partisi Genel sekreterliğine Mihail Gorbaçov getirildi, Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanlığınıysa vekâleten Vasili Kuznetsov devraldı.
13. Bulgaristan hükümeti Türkler konusunda taviz vermeyeceğini açıkladı.
17. Başbakan Turgut Özal, Riyad'da Kral Fahd'la görüştü.
18. Bankaların TV'de reklam yapmasına izin verildi.
24. Turizm Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu, beş yıldızlı otellere kumarhane açma izni verileceğini açıkladı.
27. Başbakan Turgut Özal 11 günlük ABD gezisine başladı.
30. MHP'nin eski lideri Alparslan Türkeş'in gözaltında tutulmasının sakıncalı olduğuna dair rapor verildi.
30. Amerika'daki Türk lobisi, Özal ile Amerikalı işadamlarını kahvaltıda bir araya getirmesi için eski ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger'a 25 000 dolar verdi.

ÖLÜM

10. Konstantin Çernenko.

Ermeni teröristler Kanada Elçiliğimizi bastı



Kolu ve ayağı kırılan Büyükelçi Coşkun Kırca ambulansla hastaneye kaldırıldı.

12 mart - Türkiye'nin Ottawa Büyükelçiliği, yerel saatle 07.05'te 3 Ermeni terörist tarafından basılarak, Elçilik mensupları dört saat süreyle rehin tutuldu. Olay sırasında pencereden bahçeye atlayan Büyükelçi Coşkun Kırca'nın kolu ve ayağı kırıldı. Büyükelçinin eşi ile 13 yaşındaki kızını da rehin alan teröristler daha sonra teslim oldular. « Aklım sayesinde kurtuldum » diyen Büyükelçi'nin cesareti hayranlık uyandırırken, baskın sırasında eşi ve kızını bırakarak kaçması eleştirilere yol açtı. Baskın sırasında Ermeni teröristler kendilerine mâni olmak isteyen Kanadalı bir koruma görevlisini de öldürdüler.

Özal İzmir'de teşkilata yenildi

2 mart - Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal, partisinin İzmir kongresinde yenilgiye uğradı. Turgut Özal'ın açık desteğini verdiği Atilla Yurtçu elektrikli bir havada geçen İzmir il başkanlığı seçimini, liberallerin adayı Şükrü Okurer karşısında 18 oy farkla kaybetti.

Seçim sonuçlarının belli olmasından sonra olağanüstü toplanan ANAP Merkez Karar ve Yürütme Kurulu, kongrenin bütün sonuçlarıyla geçersiz sayılmasına karar verdi ve İzmir İl, merkez ilçe, Bornova ve Karşıyaka örgütlerini feshetti, ilçe başkanlarını da görevden aldı. Parti yönetiminin bu tutumu, demokrasi açısından ciddî tartışmalara yol açtı.

ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, parti genel başkanı aday gösterdikten sonra aksini yapmanın doğru olmayacağını söyledi.

Görevden alınanlar ise bunun nasıl bir demokrasi olduğunu anlamadıklarını açıkladılar. Atilla Yurtçu, il kongresini kaybetmesine rağmen Genel Başkan Turgut Özal tarafından yeni yönetimi oluşturmakla ve feshedilen örgütleri kurmakla görevlendirildi.

Pişmanlık yasası tasarısı kabul edildi

27 mart - Kamuoyunda « Pişmanlık Yasası » diye bilinen, « devlet aleyhine işlenen suçlarda ihbarda bulunulması haline cezanın azaltılması veya kaldırılmasını » düzenleyen yasa tasarısı Bakanlar Kurulu'nda kabul edildi. Yasanın 3 yıl boyunca yürürlükte kalması planlanıyor. Devlet Bakanı ve Hükûmet Sözcüsü Mesut Yılmaz'ın yaptığı açıklamaya göre, « Pişmanlık Yasası » tasarısında son tahkikat açılıncaya kadar ihbarda bulunanların cezalarında indirim yapılacak (ölüm cezası 15 yıl, ağır hapis cezası ise 10 yıldan az olmamak üzere hapis; diğer cezalar dörtte bir indirilerek uygulanacak), ihbarlarıyla katkıda bulunanlar devlet tarafından korunacak, Bakanlar Kurulu kararıyla kimlikleri değiştirilebilecek, yurtiçinde güvenli görevler verilecek, gerek görülürse estetik cerrahiyle görünümleri değiştirilecek vb.

Adalet Bakanı Necat Eldem konu hakkında bilgi vererek, söz konusu tasarının devlete karşı işlenen suçların ortaya çıkarılabilmesi ve faillerin ele geçirilmesi amacına yönelik olduğunu söyledi.



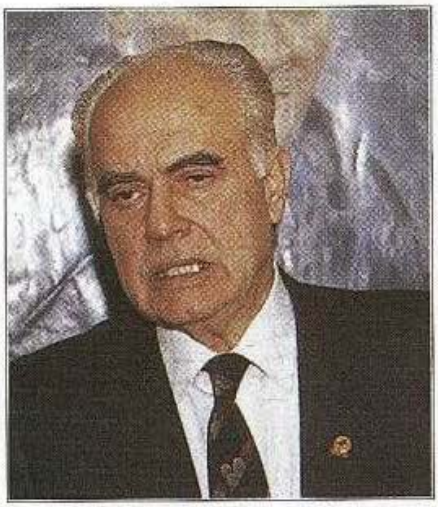
10 martta ölen SSCB Komünist Partisi Genel Sekreteri Konstantin Çernenko.



SSCB Komünist Partisi genel sekreterliğine getirilen Mihail Gorbaçov.

MDP'den, çoğu eski parlamenter 25 kişi istifa etti

7 mart - Bir türlü istifaların ardı arkası kesilmeyen Milliyetçi Demokrasi Partisi beklenen büyük kopma gerçekleşti, çoğu eski parlamenter ve üçü kurucu üye olan 25 milletvekili istifa etti. İstifa edenler adına ortak bir açıklama yapan eski bakan Ahmet İhsan Kırımlı, MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp'ı sert biçimde eleştirerek, « Sağda barışçı, sosyal tarafı ağır basan bir partinin varlığı şarttır » dedi. Kırımlı sağdaki kırgınlıkların giderilerek, birliğin kurulmasının şart olduğunu söyledi. Turgut Sunalp'ı « mecburî genel başkan » olarak nitelendiren istifacılar, merkez sağda bütünleşmenin sağlanması için her şeyi yapacaklarını söylediler.



Turgut Sunalp « mecburî genel başkan » olarak nitelendiriliyor.

Eski İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı 70 yıl hapis talebiyle yargılanıyor

25 mart - 10 kasım 1984'te hakkında soruşturma açılan, İstanbul'un eski emniyet müdürlerinden Şükrü Balcı'nın « irtikap ve rüşvet » suçundan yargılanmasına, İstanbul 7'nci Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlandı. Savcı duruşmada Balcı'nın 70 yıla kadar ağır hapsini istedi. Üç avukat tarafından savunulan Şükrü Balcı ise, yapılan suçlamaların hayalî olduğunu ve kendisinin bir teptiple karşı karşıya bulunduğunu iddia etti.



70 yıl hapsi istenen Şükrü Balcı (önde sağda), üç avukat tarafından savunuluyor.

Millî Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler Darwin'e savaş açtı

25 mart - Millî Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler, Charles Darwin'in evrim teorisine karşı çıktı. Bakan Dinçerler, Darwin'in teorisinin « ilimle dinî görüşlerin çatışması fikrini ima edici sonuçlar doğurduğunu » iddia etti. Vehbi Dinçerler ayrıca, Darwin teorisinin « materyalist felsefeye alet edilmekte » olduğunu da belirtti.

Solda birlik sorunu yeniden gündemde

17 mart - Sol kanatta birleşme, HP'nin bölünme ve erime sürecine girmesiyle yeniden güncelleşti. SODEP sosyal demokratları kendi çatısı altında birleştirmek için çaba harcarken, « Demokratik Sol Parti »ye yönelik bir bekleyiş dönemi başladı. DSP adına konuşan eski CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in eşi Rahşan Ecevit, « DSP'nin demokratik solda birlik nasıl sağlanacak diye bir sorunu yoktur » dedi.

Halkçı Parti Genel Başkanı Necdet Calp birleşmeye örgütün karşı çıktığını ileri sürdü. SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü ise, solda birleşme için DSP'nin kurulmasını beklediklerini, birleşme isteğinin vatandaştan geldiğini belirtti.

1985

Orly Katliamı davası sonuçlandı; ASALA ilk defa ağır cezalara çarptırıldı

4 mart - 15 temmuz 1983'te Fransa'nın Orly Havaalanı'nda ikisi Türk 7 kişinin ölümüne ve 60 kişinin yaralanmasına yol açan bombalı saldırıyı gerçekleştiren Ermeni teröristler Fransız mahkemesi tarafından mahkûm edildiler. 19 şubatta başlayan mahkeme, 3 Ermeni sanıktan elebaşı Varujan Garbicyan'a ömür boyu, Soner Nayır'a 15 yıl, Ohannes Semerciyan'a ise 10 yıl hapis cezası verdi. 11 gün süren dava sonucunda açıklanan kararla, terör örgütü ASALA ilk defa ağır bir cezaya çarptırılmış oldu. Orly Katliamı sanıkları Garbicyan, Nayır ve Semerciyan kararı duyunca şaşırdılar. Fransız basınına ve hukukçulara göre bu cezalar, Fransa'da eylem yapmak isteyecek teröristlere « gözdağı » verme amacını taşıyor.
Karar Ankara'da olumlu karşılandı. 3 sanığın ağır cezalara çarptırılmaları üzerine Ermeni terör örgütü ASALA adına bazı haber ajanslarına telefon eden bir kişi Fransa'yı tehdit ederek, « Tüm dünyada Fransızlara saldıracağız » dedi.

Özal: Suudî prens Boğaz'da 1 000 m²'lik ufak bir ev yapacak (!)

4 mart - Başbakan Turgut Özal, Boğaziçi'nde yabancılara arsa satılması konusunda bazı açıklamalar yaptı. Kandilli sırtlarında arazi alan Suudî Arabistan Veliahtı Prensi Abdullah bin Abdülaziz'in, Sevda Tepesi'nde saray değil 1 000 m²'lik ufak bir ev yaptıracağını söyleyen Turgut Özal, Prens'e arazi satılması için bir formül bulunacağını belirtti.
Başbakan Özal, « Boğaz'ın korunması lazım. Ama yer almak isteyenler de var. Adamlara gel Boğaz'da yer al diye biz teklif ettik » dedi. Özal konunun hukuk devletiyle ilgisi olmadığını iddia ederek, Arapların Boğaz'da yer almalarından sonra başka yabancıların da gelerek Boğaz'da yer alabileceklerini söyledi.

TKP davası sona erdi

29 mart - Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askerî Mahkemesi'nde 15 şubat 1982'den beri sürmekte olan Türkiye Komünist Partisi (TKP) davası sonuçlandı. 288 sanığın yargılandığı davada 228 sanığa 20 gün ile 17 yıl 4 ay arasında değişen hapis cezaları verildi. 48 sanık beraat ederken, 10 sanık hakkında tahliye, 16 sanık hakkında da tutuklama kararı verildi.

Nisan

1. Irak Tahran'ı bombaladı; hepsi sivil 25 kişi öldü.
2. Başbakan Turgut Özal, ABD Başkanı Ronald Reagan'la 2 saat görüştü.
3. DYP'de mücadele kızıştı; Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar parti başkanlığı için destek arayışına girdi.
3. Başbakan Turgut Özal, Yunan Başbakanı Papandreu'ya dostluk anlaşması çağrısı yaptı.
4. Balıkesir'de bir F-104 uçağı marangozlar sitesi lokaline düştü; 14 kişi öldü.
4. Mehmet Yazar, Türkiye Odalar Birliği başkanlığından istifa etti.
5. Mehmet Yazar DYP'ye girerek siyasete atıldı. ☞
9. Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Alparslan Türkeş tahliye edildi. ☞
10. Türkiye Odalar Birliği başkanlığına Ersin Faralyalı seçildi.
12. Türkiye Bulgaristan'a 3. notayı verdi.
13. ANAP 1. Büyük Kongresi toplandı. ☞
15. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın düzenlediği, « Uluslararası İstanbul Sinema Günleri » başladı.
16. Almanya'ya giden Başbakan Turgut Özal, Alman Başbakanı Kohl'le görüştü.
16. Hüsamettin Cindoruk DYP genel başkanlığına aday olduğunu açıkladı.
23. Adalet Bakanı Necat Eldem affın zamanının geldiğini söyledi.
25. Bakanlar Kurulu kaçakçılara sınırlı affı kabul etti.
28. Cumhurbaşkanı Kenan Evren Türkiye'de işkence ve fikir suçu olmadığını söyledi. ☞
28. Güney Lübnan Müslüman milislerin eline geçti.
29. Eski CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Osmanlılığa özenenler var » dedi.

ÖLÜM

8. Yazar Vedat Nedim Tör. ☞
11. Enver Hoca. ☞

Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Türkeş tahliye edildi

12 nisan - Mayıs 1983'ten beri kalp rahatsızlığı nedeniyle Askerî Mevki Hastanesi'nde tedavi altında bulunan, kapatılan Milliyetçi Hareket Partisi'nin Genel Başkanı Alparslan Türkeş 9 nisanda tahliye edildi. Gazetecilerin demeç isteklerine karşı Alparslan Türkeş, « 1991 yılına kadar yasaklıyım. Konuşamam » dedi.
Bu kararla MHP ve ülkücü kuruluşlar davasında tutuklu yönetici kalmadı. Eski Millet Partisi Genel Başkanı Osman Bölükbaşı Türkeş'i hastanenin kapısında karşıladı. Türkeş, Oran'daki evine 30 arabalık bir konvoyla geldi. Kapatılan Adalet Partisi'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel de 12 nisanda Alparslan Türkeş'i evinde ziyaret ederek « Geçmiş olsun » dedi.



Tahliye edildikten sonra Ankara Oran'daki evine gelen kapatılan MHP Genel Başkanı Türkeş'i büyük bir kalabalık karşıladı.

ANAP 1. Büyük Kongresi yapıldı

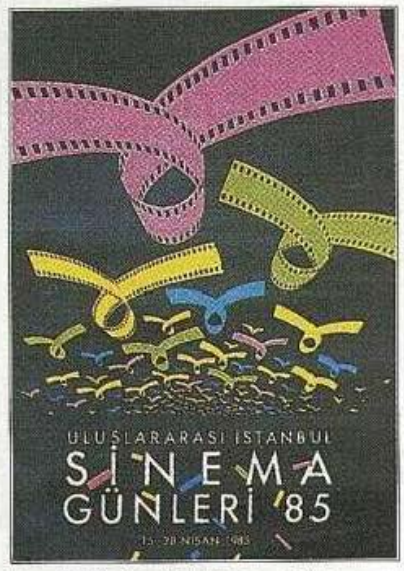
13 nisan - Anavatan Partisi 1. Büyük Kongresi yapıldı. Özal'ın tek aday olarak gösterildiği ve 923 delegenin katıldığı oylamada Turgut Özal 902 oyla yeniden genel başkan seçilirken, 21 oy geçersiz sayıldı. Delegelere teşekkür ederek, « Milletin memnuniyeti yanında 3-5 şahsın gazabı vız gelir tırıs gider » diyen Turgut Özal, « Sağ-sol meselesini ortaya atanlar hâlâ 12 Eylül öncesini yaşamaya devam ediyorlar. Bırakalım devam etsinler » diye ekledi. Kongrede Merkez Karar ve Yürütme Kurulu üyeliklerini de Turgut Özal'ın listesi kazandı. Devlet Bakanı Mesut Yılmaz 592 oyla en fazla oyu alan bakan oldu.



Eğitim uçuşu yaparken Balıkesir Marangozlar Sitesi üzerine düşen F-104 tipi askerî uçak 14 kişinin ölmesine, 21 kişinin de yaralanmasına neden oldu.

SODEP ve DYP, Cumhurbaşkanı Evren'le Anayasa tartışması başlattı

29 nisan - Cumhurbaşkanı Kenan Evren 28 nisanda Antalya'da yaptığı konuşmada, bazı kişilerin 12 Eylül öncesine dönme teşebbüsü içinde bulunduklarını söyledi. « Anayasa'yı değiştirmek dışardaki beyefendilerin değil, Türk milletinin yetkisindedir » şeklinde konuşan Evren, « Türkiye'de işkence ve fikir suçu yok » diyerek yürürlükteki yasaları savundu. Ertesi gün Evren'e cevap veren SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Sayın Cumhurbaşkanımızdan biraz da vatandaşlarımızı demokrasinin bütün nimetlerinden yararlanmaya çağıran, fikirlerini, eleştirilerini çekinmeden ifade etmeye özendiren sözler duymak özlemimizi dile getirirsem, umarım saygısızlık etmiş sayılmam » dedi. DYP adına konuşan Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Nusret Tuna da, « Anayasa değişikliği istemek vatan hainliği değildir. Anayasa'nın geçici 4. maddesi vatana, millete hizmet etmekten başka suçu olmayan insanlara birtakım yasaklar getirmiştir. Bu hukuka uygun mudur ? » diye sordu.



Bu yıl ikincisi düzenlenen « Uluslararası İstanbul Sinema Günleri »nin afişi.

DYP genel başkan adaylarının kaderi Demirel'e bağlı

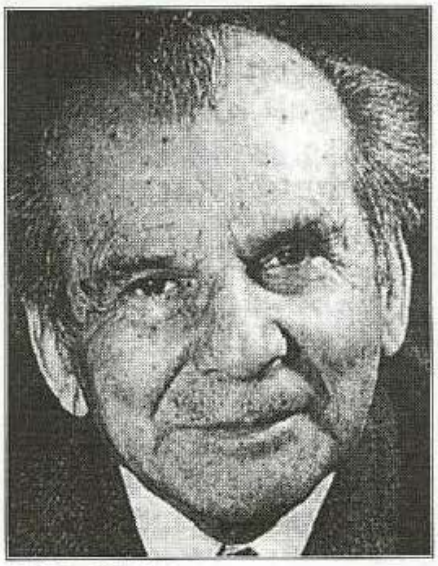
24 nisan - DYP içinde genel başkanlık için kıyasıya bir mücadele başladı. Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar bu amaçla, görevinden istifa etti; 5 nisanda DYP Kayseri Merkez İlçe Başkanlığı'na kaydını yaptırarak politikaya atıldı.

Büyük Türkiye Partisi kurucularından Hüsamettin Cindoruk da 16 nisanda başkanlığa aday olduğunu açıkladı. Böylece mevcut genel başkanla birlikte üç aday kongrelerde konuşarak kıyasıya bir mücadeleye giriştiler. 24 nisanda Bursa kongresinde 3 siyasetçi bir araya geldi. Hüsamettin Cindoruk, « Bin bilsen de bir bilene soracaksın » şeklindeki konuşmasıyla her konuda Süleyman Demirel'e danışarak hareket ettiğini ima etti. Yazar da, « Sizi Demirel'le çekişme halinde gösteriyorlar? » diye soranlara, « Merak etmeyin aram iyidir » cevabını verdi.

Vedat Nedim Tör öldü

8 nisan - Yazar Vedat Nedim Tör 88 yaşında, İstanbul'da öldü.

Berlin'de öğrenciliği sırasında sosyalist fikirlerle tanışan Tör, Türkiye'ye döndükten sonra bir süre gizli Türkiye Komünist Partisi'nin genel sekreterliğini yaptı. Daha sonra, Kemalizme ideolojik bir temel kazandırmaya çalışan Kadro hareketi içinde yer aldı. Matbuat umum müdürlüğü (1933-1937), Turizm müdürlüğü (1938), Ankara Radyosu müdürlüğü (1938-1943) yaptı. 1945'ten başlayarak Yapı Kredi Bankası ile Akbank'ın kültür ve sanat danışmanlığını üstlendi. Çıkardığı dergiler (*Hep Bu Topraktan, Doğan Kardeş* vb) ve başlattığı sanat ve kültür çalışmalarıyla (Küçük Sahne, Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Vakfı vb) Türk kültürünün tanınmasına katkıda bulundu. Anılarını 1976'da, « Yıllar Böyle Geçti » adıyla yayımladı.



Vedat Nedim Tör.

Enver Hoca öldü

11 nisan - Arnavutluk Devlet Başkanı Enver Hoca 77 yaşında, Tiran'da öldü.

Enver Hoca, Fransa ve Belçika'da öğrenim gördü. İkinci Dünya Savaşı'nda Arnavutluk'ta Alman ve İtalyan işgaline karşı direnişin örgütleyicileri arasında yer aldı. Arnavutluk Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin başkanlığını üstlendi. Arnavutluk İşçi Partisi'ni kurarak (1941), başkomutanlığa ve geçici hükûmet başkanlığına getirildi. Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra hükûmet başkanlığını sürdürdü. 1954'te hükûmet başkanlığından ayrılmakla birlikte Arnavutluk Komünist Partisi genel sekreterliğini elinde tuttu. Revizyonizmle ve Arnavutluk'un iç işlerine karışmakla suçladığı SSCB'yle ilişkileri keserek (1961) Çin Halk Cumhuriyeti'yle yakın ilişkiler kurdu; ama 1977'de Çin Halk Cumhuriyeti'yle de ilişkileri kopardı.

1985

Mayıs

1. Sigaraya yüzde 116,7, içkiye yüzde 160, akaryakıta yüzde 9 zam yapıldı.
2. Bitlis'in Mutki İlçesi'nde teröristler güvenlik güçleriyle çarpıştı; 3 asker şehit oldu.
2. ANAP Boğaz'ın iki yakasındaki sit alanlarıyla ilgili yasaları deldi; Sevda Tepesi inşaata açıldı.
5. İkinci Boğaz Köprüsü'nün ihalesini Japonlar kazandı.
9. Soruşturma Komisyonu, eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar'ı rüşvetten suçlu buldu. ☞
11. Siirt'in Eruh İlçesi'nde pusu kuran teröristler 3 güvenlik görevlisini öldürdü.
14. Doğru Yol Partisi'nin 1. Büyük Kongresi'nde, Hüsamettin Cindoruk genel başkan seçildi. ☞
14. SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü, Başbakan Özal'a muhtıra verdi. ☞
14. Halkçı Parti Genel Başkanı Necdet Calp, « Türkiye'de işkence de, siyasî tutuklu da var » dedi.
15. TBMM, eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar'ın Yüce Divan'a sevkini kararlaştırdı. ☞
16. Eski Maliye Bakanı Vural Arıkan ANAP'tan istifa etti.
18. Başbakan Turgut Özal Japonya gezisine çıktı.
20. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Pişmanlık Yasası'nı ve kaçakçılara af niteliği taşıyan yasal düzenlemeleri veto etti. ☞
20. Lübnan'da Filistinli gerillalarla Şii Emel örgütü arasındaki çatışmalarda 100 kişi öldü, 500 kişi yaralandı.
22. Beyrut'ta Hıristiyan kesiminde bir arabaya yerleştirilen bombanın patlaması sonucu çoğu çocuk 60 kişi öldü.
29. İkinci Boğaz Köprüsü'nün temeli Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından atıldı.
29. Heysel Stadı'nda facia; seyirciler arasında çıkan olaylarda 38 kişi öldü. ☞



Liverpool-Juventus takımları arasında oynanacak Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası final maçından önce çıkan olaylarda 38 kişi ezilerek feci şekilde can verdi.

Brüksel Heysel Stadı'nda facia: 38 ölü

29 mayıs - Belçika'nın Brüksel kentindeki Heysel Stadı'nda bir facia yaşandı. Liverpool ile Juventus takımları arasındaki Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası final maçının başlamasından önce, İngiltere'den gelen Liverpool taraftarları tribünde yer kapmak için İtalyan seyircilere saldırdı, çıkan panik sonucunda bir duvar çöktü; 38 kişi öldü, 350 kişi de yaralandı. Ölenlerden 33'ünün İtalyan seyirciler olduğu bildirildi.

Faciadan sonra maç başlatıldı. Juventus, Liverpool'u 1-0 yenerek Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nı kazandı. Bu olaydan sonra FIFA, İngiltere'ye ve İngiliz takımlarına uluslararası karşılaşmalardan 2 yıl uzaklaştırma cezası verdi.

DYP'de Cindoruk genel başkan seçildi

14 mayıs - Doğru Yol Partisi (DYP) 1. Büyük Kongresi'nde Hüsamettin Cindoruk, Mehmet Yazar'ın aldığı 262 oya karşı 626 oyla genel başkan seçildi. DYP'lilerin « bir bilen » adını taktıkları kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in isteği doğrultusunda genel başkan seçilen Cindoruk, yaptığı konuşmada, « Bu bir emanettir. Bu emaneti kimseye teslim etmem. Sadece sahibine teslim ederim » dedi. Yeni Genel Başkan bu konuşmasından sonra, « Emanetçi » olarak adlandırıldı. Kongrede yenilgiye uğrayan eski Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, « Demokratik mücadelemiz devam edecek » dedi. Daha önce 64 il başkanı Cindoruk'u desteklemeye karar verdiğinden, sonuç sürpriz olmadı.

Erdal İnönü'den Özal'a muhtıra

14 mayıs - SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü, Başbakan Turgut Özal'a bir muhtıra verdi. İnönü muhtırasında, Türkiye'de « demokratik hukuk devletinde yaşanıldığını hâlâ fark etmemiş görünen bazı yetkililerin » davranışlarına dikkati çekti. İnönü, yurt gezilerinde Anayasa ve demokrasi konularında görüşlerini açıklayan Kenan Evren'in tutumundan isim belirtmeksizin şikâyetçi oldu. SODEP Genel Başkanı ayrıca, halkın zamlara alıştığı yolundaki avutucu sözlerin bir yana bırakılmasını istedi ve uygulanan ekonomik politikanın enflasyonu aşağı çekemediğini, her kesimiyle toplumun perişan durumda olduğunu belirterek, « halkın büyük sıkıntısına çare bulmanın hükûmetin görevi olduğunu » hatırlattı.

En fakir başbakan, Turgut Özal (!)

7 mayıs - Anavatan Partisi Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal gazetecilere geliriyle ilgili bilgi vererek, maaşının 320 000 lira, emekli aylığının 100 000 lira, Başbakanlık tazminatının da 60 000 lira olduğunu açıkladı. « Vergi iadesiyle birlikte toplam 1 000 doların çok az üzerinde bir aylık gelirim var » şeklinde bir açıklama yapan Turgut Özal, « Böylece ben, belki de dünyanın en az ücret alan başbakanıyım » dedi.

1985

Evren kaçakçılara affı veto etti

20 mayıs - Cumhurbaşkanı Kenan Evren kamuoyunda « Pişmanlık Yasası » diye adlandırılan yasa ile kaçakçılığın men ve takibine ilişkin kanunda değişiklik yapan yasaları bir daha görüşülmesi için TBMM'ye geri gönderdi. Cumhurbaşkanı Kenan Evren veto gerekçesinde, söz konusu yasalardaki, Anayasa ve Türk Ceza Kanunu'na aykırı noktaları vurguladı.

Eski Bakan Özdağlar Yüce Divan'da

15 mayıs - TBMM Soruşturma Komisyonu'nca hakkında rüşvet aldığı yolunda rapor verilen eski Devlet Bakanı ve ANAP Manisa Milletvekili İsmail Özdağlar'ın Yüce Divan'a sevki oylandı. Meclis'te, 311 kabul, 3 ret ve 30 çekimser oyla Özdağlar'ın Yüce Divan'a sevkine karar verildi.

Milliyetçi Demokrasi Partisi'nde tartışma seviyesizleşti

21 mayıs - Milliyetçi Demokrasi Partisi (MDP) Genel Başkanı Turgut Sunalp'ın Trabzon İl Kongresi'nde partisinden ayrılan milletvekilleri için « uşak » sıfatını kullanması çok sert tepkiyle karşılandı.
MDP'den istifa eden Gaziantep Milletvekili Feyzullah Yıldırım bu suçlamaya, « Bana uşak diyen o.... çocuğudur » karşılığını verdi, böylece tartışmanın seviyesi daha da düştü.



ANAP'tan istifa eden eski Maliye Bakanı Vural Arıkan.

Haziran

1. Elektriğin kilovatsaatine 60 kuruş zam yapıldı.
5. DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'le görüştü.
6. Evren'in geri çevirdiği « Pişmanlık Yasası », ANAP'ın oylarıyla kabul edildi.
7. TRT, parlamento dışındaki partilerin etkinliklerini yayınlamama kararı aldı.
11. Ali Özgentürk'ün « At » filmi, 1. Uluslararası Tokyo Film Festivali'nde birinciliği iki filmle paylaştı.
11. İspanya ve Portekiz'in katılmasıyla 10 olan AET'ye üye ülke sayısı 12'ye çıktı, anlaşma 1 ocak 1986'dan itibaren yürürlüğe girecek.
13. Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nda yapılacak değişiklikler görüşülürken Meclis'te kavga çıktı.
16. Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle ilgili yasa Meclis'te kabul edildi.
17. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel enflasyondan şikâyet etti.
18. Gazete kâğıdına yüzde 40 zam yapıldı.
24. Cumhurbaşkanı Kenan Evren Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nda değişiklikler yapan yasayı onayladı.
25. F-16 savaş uçağının jet motorunu üretecek Eskişehir uçak fabrikasının temeli, Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından atıldı.
28. Akaryakıta yüzde 62 zam.
28. Bir yıllık faiz oranı yüzde 45'ten 56'ya çıkarıldı.
29. Halkçı Parti 1. Büyük Kongresi Ankara'da toplandı; genel başkanlığa Aydın Güven Gürkan seçildi.

ÖLÜM

30. Tarih Profesörü Afet İnan.

Özal basından hıncını mı alıyor ?

22 haziran - 18 haziranda gazete kâğıt fiyatlarına yüzde 40 oranında zam yapıldı. Basın yetkilileri Başbakan Turgut Özal'ın basına olan hıncını bu yolla çıkardığını iddia ettiler. Gazetelerin maliyetlerini hesaplayarak, kâğıt zammından sonra bir gazetenin 70 veya 80 liradan satılacağını umduğunu belirten Başbakan Özal, son zamdan sonra gazete fiyatlarının 100 liraya yükseltilmesi için çalışmalar yapıldığını duyunca 22 haziranda, « Ama bu rakam fazla. Gazete fiyatına bu kadar fazla zam yaparlarsa, ben de kâğıda tekrar zam yaparım » dedi.

Yahya Demirel yeniden Türk vatandaşı

14 haziran - Hayali mobilya ihracatı ve vergi iadesi yolsuzluğundan mahkûm olan ve 21 nisan 1978'de yurtdışına kaçarak « Geri dön » çağrısına uymadığından vatandaşlıktan çıkarılan eski başbakanlardan Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel, 26 temmuz 1984'te kendi isteğiyle yurda dönerek teslim olduğundan, yeniden Türk vatandaşlığına alındı.

Yabancılara mülk satışıyla ilgili yasaya iptal kararı

13 haziran - Anayasa Mahkemesi, Halkçı Parti Genel Başkanı Necdet Calp ve 80 arkadaşının, yabancıların Türkiye'de mülk edinmelerine olanak sağlayan ve 21 haziran 1984'te yürürlüğe giren yasanın iptaline ilişkin başvurusunu yerinde buldu. Ancak iptal kararı geriye yürümeyecek. Başta Kandilli'deki Sevda Tepesi olmak üzere, bugüne kadar satılan mülkler yabancıların mülkiyetinde kalacak.
Araplara mülk satılması taraftarları arasında ilk sıralarda yer alan İstanbul Anakent Belediye Başkanı Bedrettin Dalan yaptığı açıklamada, « Demek ki yasa, Anayasa'ya aykırıymış. Bugüne kadar yaptığımız 10-15 işlem iptal edilecek » diye konuştu.

133 607 adet kitap imha edildi

26 haziran - Bilim ve Sosyalizm yayınlarının 133 607 adet kitabı Ankara'da imha edildi. Yasak kitaplar 7 kamyonla yayınevinden alınıp sıkıyönetim komutanlığına götürülerek imha edildi.



İstanbul Saraçhane'de toplananlar İnönü'yü coşkuyla karşıladılar.

SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü: « Önce ekonomi sonra demokrasi » olmaz

9 haziran - SODEP İstanbul İl Örgütü'nün Saraçhane'de düzenlediği « Demokrasi, Pahalılık ve İşsizlik » mitinginde konuşan Erdal İnönü, « Türkiye yeniden insanların özgürlüklerini rahatça, korkmadan kullandıkları bir ülke olmalıdır » dedi. Eksik demokrasiye alışılamayacağını belirten İnönü, Anayasa konusunda şöyle dedi: « Bugünkü Anayasa bazı sınırlamalar ve yasaklar getirmiştir. Bunları elbet bir gün halkımız, gene Anayasa'da belirtilen yolla ortadan kaldıracaktır ». Ekonomi konusuna da değinen İnönü, « Özal Hükûmeti işadamlarının gerçek gelirlerini artırarak, işçilerimizin ve memurlarımızın gerçek gelirlerini azaltarak ekonomiyi canlandırmak istiyor » dedi. Özal'ın « önce ekonomi sonra demokrasi » görüşüne katılmadığını da belirten İnönü, « Pahalılık kaderimiz değil, zam üstüne zam yapan Başbakan, halkın zamlara alıştığını söylüyor. Şimdi sizlere soruyorum: 'Zamlardan memnun musunuz? Pahalılık yok mu? İşsizlik yok mu?' » diye konuştu.

Erbakan'ın telgrafı 5 dakika alkışlandı

30 haziran - Refah Partisi 1. Kongresi Ankara'da yapıldı. Ahmet Tekdal yeniden genel başkanlığa seçildi. Kapatılan Millî Selamet Partisi'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın kongreye gönderdiği telgraf, delege ve dinleyicilerin 5 dakika süren alkışlarıyla karşılandı.

Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu Meclis'ten 5 günde geçebildi

24 haziran - Aylardır tartışılan Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'na getirilecek eklerle ilgili yasanın Meclis'te görüşülmesi beş gün sürdü. Halkçı Partili milletvekillerinden Şükrü Babacan'ın Başbakan Turgut Özal'ın oturduğu yere gelerek, « Al bunu .... » diye tasarıyı yere çarpması üzerine 13 hazirandaki Meclis oturumunda kavga çıktı. ANAP'lılar ile HP'liler tekme ve yumruklarla birbirine girdi. Yasa 16 haziranda sabaha karşı 179'a karşı 199 oyla kabul edildi. HP yasanın çıkmaması için büyük mücadele verdi. Hükûmet tasarıdan 3 ek maddeyi geri çekti. HP'nin direnişi sonunda geri alınan 7. maddeyle, polise yargı kararı olmaksızın telefonları dinleme ve mektupları açma yetkisi veriliyordu. Cumhurbaşkanı Kenan Evren 24 haziranda yasayı onaylarken, HP'de yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurma hazırlıklarına girişti.

Halkçı Parti'de Aydın Güven Gürkan genel başkan seçildi

29 haziran - Halkçı Parti 1. Büyük Kongresi Ankara'da yapıldı. Parti genel başkanlığına Demokratik Sol Grup'un adayı Aydın Güven Gürkan seçildi.

723 delegenin katıldığı oylamada Gürkan 427, HP'nin kuruluşundan bu yana genel başkanlığını yapan Necdet Calp 228 oy aldı. Merkez Karar ve Yürütme Kurulu ile Disiplin Kurulu seçimlerini de Demokratik Sol Grup kazandı. Genel başkanlığa seçilen Aydın Güven Gürkan, « Kimseye karşı önyargılı olmadığını, gerek SODEP, gerekse Demokratik Sol oluşumla eskisinden daha sıcak ilişkiler kuracaklarını » söyledi. Gürkan konuşmasını şöyle sürdürdü: « Sosyal demokratların birleşmesi için kişisel özveri göstermeye hazırım. Karşılıksız suçlamalar ve sorumsuz beyanlar sosyal demokratların birleşmesine engel oldu. SODEP ve Demokratik Sol oluşum öncüleri ile önyargısız görüşeceğiz. Daha doğrusu onları birleşmeye zorlayacağız. Biz parti olarak herkese açığız ».

Seçimi kaybeden Necdet Calp ise, demokrasilerde bunun normal olduğunu söylemekle yetindi.



HP Genel Başkanı seçilen Aydın Güven Gürkan partililer tarafından omuzlarda taşındı.

1985

Temmuz

1. Başbakan Turgut Özal Çin gezisine çıktı.
2. SSCB'nin 28 yıllık Dışişleri Bakanı Andrey Gromiko Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanlığına getirildi; onun yerini, Politbüro'nun yeni üyesi Edvard Şevardnadze alırken, Nikolay Rijkov da başbakan oldu.
4. THY yolcu taşıma ücretlerine yüzde 31 zam yapıldı.
4. Halkçı Parti, Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle ilgili yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.
5. HP Genel Başkanı Gürkan, solda birlik için ilk adımı attı.
6. Papa suikastı davasında adı geçen ve Türkiye'de kaçakçılık suçundan aranan Bekir Çelenk, 1982'den beri gözaltında tutulduğu Bulgaristan'dan Türkiye'ye döndü.
8. SODEP Genel Başkanı İnönü, HP'ye görüşme çağrısı yaptı.
10. Federal Almanya Şansölyesi Helmuth Kohl Türkiye'ye geldi.
11. Demokratik Sol Parti'yi kurma çalışmaları içinde olan yöneticiler, solda birleşmeye hayır dedi.
13. Hakkında, döviz, silah ve uyuşturucu kaçakçılığı suçlarından daha önce verilmiş tutuklama kararları bulunan Bekir Çelenk tutuklandı.
17. Evren F-16 uçağı seçiminde rüşvet dağıtıldığı iddiaları üzerine soruşturma açtırdı.
18. Türkiye'yi ziyarete gelen eski ABD Başkanı Carter, Evren ve Özal'la görüştü.
18. İtalya'da Trento bölgesinde baraj çöktü. 250 000 m^3 su 20 sn'de turizm bölgesi Cavahese'yi sular altında bıraktı; 300 kişi öldü.
20. Millî Eğitim Bakanı Dinçerler'in Futbol Federasyonu'nun kararlarına sık sık müdahale etmesi, Federasyon Başkanı Kemal Ulusu'nun istifa etmesine yol açtı.
29. Yeşilköy Havaalanı'nın adı Atatürk Havalimanı olarak değiştirildi.
31. SODEP ve HP « birleşme takvimini » açıkladı.



DYP Genel Başkanı Cindoruk (soldan ikinci), Süleyman Demirel'i evinde ziyaret etti.

DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Demirel'i siyaset gündemine getirdi

27 temmuz - DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, 5 temmuzda başladığı Anadolu gezisinde, Çorum, Merzifon ve Samsun'da yaptığı konuşmalarda « Menderes-Demirel modeli »ni tartışmaya açtı.

Cindoruk Başbakan Turgut Özal'a gezisi boyunca eleştiri yağdırdı ve Anavatan Partisi'nin çeşitli eğilimleri birleştiren yapısına gönderme yaparak, « bohçacı kadın » benzetmesini yaptı. Özal, Demirel'in çırağıdır diyorlar, bizim ustamızın böyle beceriksiz çırağı yoktur » dedi. Cindoruk'un Demirel'i gezilerinde gündeme getirmesini, Demirel'in basın mensuplarıyla görüşerek kişisel görüşlerini açıklaması izledi. 14 temmuzda İstanbul Tuzla'daki evine gelen Demirel, « hükûmet etmenin bir sanat olduğunu » söyleyerek, « partileri yaşatıp yaşatmama halka aittir » dedi. 26 temmuzda bir demeç daha vererek, « Demokrasi ya vardır ya yoktur » dedi ve bir geçiş dönemini kabul etmediğini, ara rejimin bir balçık olduğunu belirtti.

Belediyeden kiralara astronomik zam

13 temmuz - İstanbul Belediyesi kendisine ait dükkân, gazino ve plajların kirasına astronomik zam yaptı. Aylık kiraları 2 500 liradan 250 000 liraya kadar değişen toplam 2 900 işyerinin kiraları artık milyonlarla hesap ediliyor. Taşlık'taki gazinonun kirası ayda 312 500 liradan 25 000 000 liraya çıkarıldı.

Güneydoğu Olayları davasında 10 idam

10 temmuz - 21 ocakta başlayan « Güneydoğu Olayları » davası sonuçlandı. 7. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Diyarbakır Askerî Mahkemesi'nde yargılanmakta olan sanıklardan 10'u ölüm, biri ömür boyu hapis ve 38'i çeşitli hapis cezalarına çarptırıldı. Daha önce itirafta bulunan ve idam talebiyle yargılanan iki sanık için « Pişmanlık Yasası » ilk defa uygulandı ve sanıkların cezası 24 yıl ağır hapis cezasına dönüştürüldü.



Kaçakçılık suçundan aranan Bekir Çelenk, Bulgaristan'dan Türkiye'ye döndü ve tutuklandı. Bekir Çelenk'in adı Papa Suikastı davasında da geçiyor.

Yeşilköy Havaalanı Atatürk Havalimanı oldu

29 temmuz - Yeşilköy Havaalanı'nın adı Cumhurbaşkanı Evren ve Başbakan Özal'ın hazır bulunduğu bir törenle « Atatürk Havalimanı » olarak değiştirildi. Konuşmasında « Atatürk'ün ismini bir kuruluşumuza veya bir tesisimize verdiğimiz zaman çok dikkat etmemiz gerekir » diyen Evren şunları söyledi: « Eğer tesis Atatürk'ün ismine layık bir şekilde idame ettirilemiyorsa, onun ismini hemen oradan kaldırmak gerekir. İşte bu meydanın da o büyük lidere layık olabilmesi için daima tertemiz, çok iyi işletilmesi gerekir » dedi.

Evren, F-16 uçakları hakkında soruşturma açtırdı

17 temmuz - Cumhurbaşkanı Kenan Evren, F-16 uçakları konusunda bir soruşturma başlatılması için emir verdiğini açıkladı. F-16 uçaklarının Türkiye'de yapımıyla ilgili rüşvet iddialarının basında yer alması üzerine başlatılan soruşturmada, Dışişleri Bakanlığı ABD hükûmetine başvurarak, General Dynamics'ten Türkiye'de rüşvet dağıtılıp dağıtılmadığı hakkında bilgi istedi. Konuyla ilgili olarak ihalenin yapıldığı dönemde başbakan olan Bülend Ulusu, « Konuşmaya şimdilik gerek yok » dedi.



Sunalp MDP genel başkanlığını kaybetti.

SODEP ile HP birleşiyor, kurulma aşamasında olan DSP ise birleşmeye karşı

31 temmuz - Sol partiler birleşme konusunda yoğun bir çaba içine girdiler.
5 temmuzda Halkçı Parti Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan solda birlik için ilk adımı atarak, SODEP'e ve DSP'yi kurma çalışmaları içinde olan yöneticilere somut önerilerde bulundu ve bütünleşme konusunu içtenlikle görüşmek gerektiğini belirtti. Halkçı Parti Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan TBMM'de ortak güç oluşturulabileceğini, ortak yasama komisyonu kurulabileceğini ve ortak bidiriler yayımlanabileceğini söyledi.
SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü'yse 8 temmuzda, Halkçı Parti fikir bakımından şimdi bize daha yakın diyerek, görüşme için Gürkan'ı beklediğini söyledi. Buna karşılık, Demokratik Sol Parti'nin kuruluşu çalışmalarını sürdüren Rahşan Ecevit birleşmeye karşı çıktı ve « Derme çatma bir birlik için manevî baskı yapılıyor » dedi.
22 temmuzda Halkçı Parti Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, DSP kurucusu Rahşan Ecevit'le Ecevitlerin evinde görüştü. Görüşme sonrası HP ile kurulma aşamasında olan DSP'nin birleşmesi genel seçime kadar gündemden çıktı.
24 temmuzda HP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü bir araya geldi. Bir saat süren görüşme sonrası Erdal İnönü heyecanlı ve sevinçli bir ses tonuyla « Sonuç çok umut verici » derken, Gürkan da « Varolan engelleri aşmak üzere SODEP'li arkadaşlarımızın çok kararlı olduğunu gördüm. Aslında engel gibi görülen şeylerin güçlük olduğunu ve aşılabileceğini anladım » şeklinde konuştu.
31 temmuzda tekrar buluşan iki genel başkan yayımladıkları ortak bir bildiriyle « birleşme takvimini » ilan ettiler. Birleşme 6 ay içinde tamamlanacak.



HP lideri Aydın Güven Gürkan DSP kurucusu Rahşan Ecevit'le görüştü.

Sunalp genel başkanlığı kaybetti; MDP'de yaprak dökümü başladı

19 temmuz - DYP ve HP'den sonra MDP'de de genel başkan değişti. MDP'nin 13 temmuzda toplanan ilk büyük kongresinde 637 delegeden 425'inin oyunu alan Ülkü Söylemezoğlu genel başkan seçildi; MDP'nin kurucusu ve ilk genel başkanı Turgut Sunalp 198 oyda kaldı. Partinin Merkez Karar Yönetim Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu'na da yeni yöneticiler seçildi. 42 kişilik MKYK'ya eski yönetimden ancak 18 üye girebildi. Bu gelişmeler üzerine, Adana Milletvekili Yılmaz Hocaoğlu partiden istifa eden ilk kişi oldu. Bu istifadan sonra yaprak dökümü başladı. Adana Milletvekili Erdal Durukan ayrılırken Üsküdar, Beykoz, Kartal ve Yalova ilçe örgütleri partiden koptu. 19 temmuzda Adana il ve merkez ilçe, Elazığ il, Kilis ve Bozcaada ilçe yönetim kurulları istifa ettiler. İlk istifa eden Adana Milletvekili Hocaoğlu yeni Genel Başkan Ülkü Söylemezoğlu için, « Milletvekilleri arasında cunta kurdu ve Sunalp'a şantaj yaptı » dedi.

İsmail Özdağlar Yüce Divan'da yargılanıyor

1 temmuz - Rüşvet aldığı iddiasıyla Yüce Divan'a sevk edilen eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar'ın yargılanmasına başlandı. Özdağlar'ın avukatları davanın reddedilmesini istediler. Yüce Divan bu talebi reddetti. Özdağlar Yüce Divan'da yargılanan 10. bakan oldu. Sanık Bakan, « İddiaları ve şahitleri dinlediniz, 4-5 tane atan var, bir tane tutturan yok » dedi.

1985

Ağustos

1. Anayasa Mahkemesi Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nda değişiklik yapan yasayı incelemeye aldı.
3. Siirt'in Sason İlçesi'nde teröristler 5 jandarma erini şehit etti.
5. Motorlu taşıt vergilerine yüzde 100 zam yapıldı.
8. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, AP dönemini eleştirdi. ☞
10. SODEP Küçük Kurultayı, HP'yle birleşmeyi görüşmek için toplandı. ☞
12. Tokyo-Osaka seferini yapan Japon Havayolları'na ait bir uçak havalandıktan 31 dakika sonra düştü: 520 kişinin öldüğü kazadan 4 kişinin sağ çıkması mucize olarak nitelendirildi.
14. Yüce Divan'da tanıklık yapan Başbakan Özal, eski Bakan Özdağlar'ın rüşvet aldığını kendisine itiraf ettiğini söyledi. ☞
15. DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk ve MDP Genel Başkanı Ülkü Söylemezoğlu, ortak muhalefet yürütmeye karar verdiler. ☞
16. Başbakan Turgut Özal ABD'de katarakt ameliyatı oldu.
17. HP Küçük Kurultayı, SODEP'le birleşmeyi görüşmek için toplandı. ☞
18. HP'liler DSP kurucularını solda birleşmeye çağırdı.
18. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, « AİDS homoseksüellere Tanrı'nın bir gazabıdır » dedi.
20. ANAP, soldaki birleşmenin Anayasa'ya aykırı olduğunu ileri sürdü. ☞
30. Türkiye Odalar Birliği Başkanı Ersin Faralyalı, « Ücretler artırılmazsa patlama olur » uyarısında bulundu.

DYP ve MDP ortak muhalefet yapacak



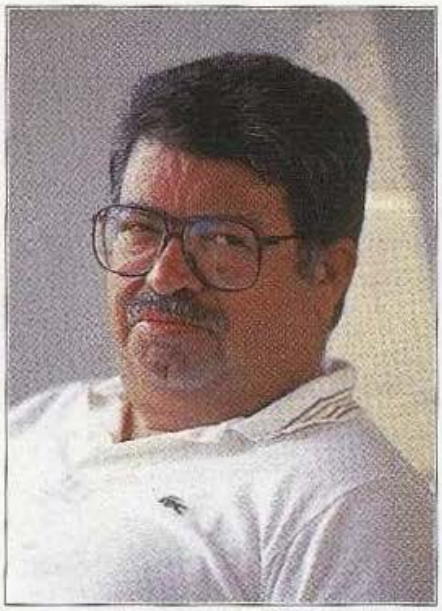
İki genel başkan Ülkü Söylemezoğlu ve Hüsamettin Cindoruk, yaptıkları ortak açıklamada, iktidara karşı « ortak muhalefet » yapma kararı aldıklarını açıkladılar.

15 ağustos - MDP Genel Başkanı Ülkü Söylemezoğlu, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk'u ziyaret ettikten sonra iki partinin « ortak muhalefette » anlaştıklarını açıkladı. Yaklaşık 1,5 saat süren Hüsamettin Cindoruk-Ülkü Söylemezoğlu buluşmasından sonra yapılan ortak açıklamada her iki parti arasındaki ortak hedefin « dostça işbirliği » olduğu bildirildi. Cindoruk da, « Partilerimiz siyasette ortak hedefleri savunmaktadır. Bu konuda işbirliği yapmak üzere MDP yöneticileriyle tam bir anlaşma içindeyiz » dedi. « Gündemlerinde birleşmenin bulunmadığını » belirten DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk ile MDP Genel Başkanı Ülkü Söylemezoğlu, « Birleşme konusunun, önce teşkilatta ve yetkili organlarda görüşülmesi gerektiğini » söylediler.

Özal'dan Demirel ve Cindoruk'a cevap: Başkasının sözüyle ülkeyi yönetmem

10 ağustos - DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Başbakan Turgut Özal'a karşı giderek artan eleştirilerini sürdürdü. Yalova Çınarcık'ta konuşan DYP Genel Başkanı Cindoruk, « Özal sıradan bir bürokrattır, ehliyetsizdir, yeterli düzeyi yoktur. Ona acemi plakası takmalı » dedi. ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal bu sözlere karşılık AP dönemini eleştirerek, « Bugün memleketin idaresi iyi olduğu için o günkü sıkıntıların hepsi geçmiştir » cevabını verdi. Kapatılan AP Genel Başkanı Süleyman Demirel de bu tartışmaya bir demeçle katıldı ve kişilerle alakası olmadığını belirttikten sonra, « Köylünün bugünkü durumu hiç de iç açıcı değildir » dedi. Özal bunu, « Belki kızacaklar ama birtakım falcılara rağmen hükûmet ülkeyi gayet iyi yönetmektedir. Alternatifimiz de henüz ortada yok » diye cevapladı. Başbakan Turgut Özal, DYP Genel Başkanı Cindoruk için de, « Millet güzel söz söyleyip hiciv yapanı alkışlar ama, bu sözler iz bırakmaz » dedi; ayrıca 10 ağustosta Trabzon'da da, « Siyasî polemiğe girmemeye kesin kararlıyım. Başkasının lafıyla ülkeyi yönetmem » diye tartışmayı noktaladı.

1985



Başbakan Turgut Özal ABD'de başarılı bir göz ameliyatı geçirdi.

Başbakan Özal ABD'de gözünden ameliyat oldu

16 ağustos - Başbakan Turgut Özal ABD'nin Houston kentindeki Methodist Hastanesi'nde sağ gözünden ameliyat oldu. Kataraktı konusunda dünyanın bir numaralı uzmanı sayılan Doktor Jarred Emery Başbakan'ın sağ göz merceğini 40 dakika süren operasyonla başarıyla çıkardı ve yerine plastik mercek taktı. Kalp uzmanı DeBakey de Turgut Özal'ın kalbini kontrol ederek, Başbakan'ın gerek kalbinin gerek sağlık durumunun mükemmel olduğunu açıkladı ve « Ancak yine de Sayın Özal'a biraz kilo vermesi gerektiğini hatırlattık » dedi. Doktorlar gözleri aşırı yorabilecek çalışmaları üç hafta süreyle Özal'a yasakladılar. Öte yandan BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar ile ABD Başkanı Reagan ve Dışişleri Bakanı George Shultz Özal'a geçmiş olsun mesajları ilettiler.

Soldaki iki parti SODEP ve HP'nin birleşme hazırlığı tamamlanıyor

20 ağustos - Soldaki iki parti SODEP ile HP, birleşmeyi gerçekleştirebilmek için küçük kurultaylarını topladılar. SODEP Küçük Kurultayı 10 ağustosta toplandı. SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Demokrasinin gelişmesi soldaki muhalefetin varlığına bağlı » dedi. İl başkanlarının çoğu birleşme fikrini olumlu karşıladılar, bazıları da DSP'ye açık çağrı yapılmasını önerdi.

17 ağustosta toplanan HP Küçük Kurultayı da birleşmeyi görüştü ve toplantıya katılan SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü ile SODEP yöneticileri, HP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'ın konuşmasını alkışladı. Kurultayda Demokratik Sol Parti'nin (DSP) birleşmeye karşı olan tutumu da eleştirildi ve bir delege « Yüce Divan'da yolsuzluktan yargılanan 11 adama hükûmet olabilmek için elini uzattın da, şimdi niye bizim uzattığımız eli sıkmıyorsun » diye sordu. HP delegelerinin çok büyük bir çoğunluğunun birleşmeye olumlu yaklaştı.

Öte yandan 20 ağustosta ANAP Başkan Vekili Mehmet Keçeciler, HP ile SODEP'in Anayasa'nın 84. maddesini zorladıklarını ileri sürdü. Her iki partinin genel başkanı da bu sözlere sert tepki göstererek, « ANAP'ın hukuk anlayışı kısır » cevabını verdiler.

Dalan, aklanan 1 402'lik sanatçıları geri almadı

20 ağustos - İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, 1402 Sayılı Sıkıyönetim Yasası'yla görevden alınan daha sonra aklanan Şehir Tiyatroları sanatçılarının göreve dönmelerinin mümkün olmadığını söyledi. Bedrettin Dalan bu duruma gerekçe olarak kadro fazlalığını gösterdi.

Başbakan Özal: Eski Bakan İsmail Özdağlar rüşvet aldığını bana itiraf etmişti

14 ağustos - Başbakan Turgut Özal, Yüce Divan'da rüşvet almak ve görevini kötüye kullanmak iddiasıyla yargılanan eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar'ın duruşmasında 75 dakika süreyle tanık olarak dinlendi. Başbakan Özal ifadesinde Özdağlar'ın kendisine, « Ben ilk defa böyle bir şey yapıyorum. Yapmamın sebebi küçüklüğümde çok sıkıntı çekmem » dediğini söyledi. Özal, başdanışmanı Adnan Kahveci'nin kendisine Özdağlar'ın armatör Uğur Mengenecioğlu'dan rüşvet istediğini söylediğini, fakat kendisinin buna inanmadığını, daha sonra da Özdağlar'la görüşerek onu uyardığını belirtti. Özal Kahveci'ye de, bir bakana bu gibi suçlamalar yöneltebilmek için çok ciddî delillerin olması gerektiğini belirttiğini anlattı. Başbakan Özal, « Kahveci'nin rüşveti kanıtlayan konuşmaları içeren bandını dinleyince şoke oldum. Özdağlar'ı evime çağırdım. Önce inkâr etti. Üsteleyince de yaptıklarını kabul etti » dedi. Özdağlar'ın avukatı Profesör Çetin Özek, Başbakan'ın gerçekleri söylemediği kanısında olduğunu belirtti.

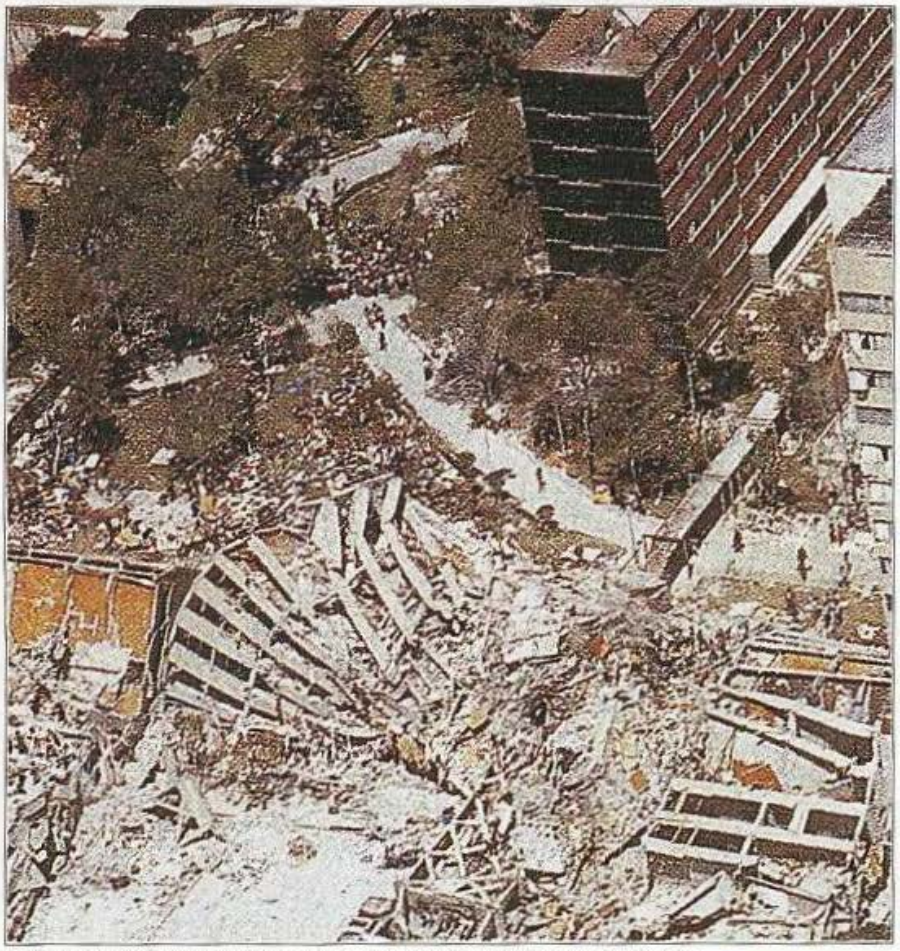
Eylül

1. TBMM 3. yasama yılına başlarken, Cumhurbaşkanı yaptığı açış konuşmasında eski siyasileri suçladı. ☞
2. Şekere yüzde 8,8 zam yapıldı.
2. HP demokrasiyi değerlendirdi: « Demokrasi, susan Türkiye mantığıyla savunulamaz ».
4. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Demirel, Evren'e cevap verdi. ☞
5. DYP yayımladığı bildiride, Cumhurbaşkanı Evren'in yetkisini aştığını iddia etti.
6. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, Evren'e cevap verdi. ☞
8. MDP ve HP, Meclis'te ANAP'a karşı güç birliği yapma kararı aldı.
8. Afyon Emirdağ belediye seçimini SODEP adayı kazandı.
10. Savcılık, Demirel ve Ecevit'in Cumhurbaşkanı Evren'e cevabında suç unsuru görmedi.
12. ANAP Trabzon Milletvekili Necmettin Karaduman yeniden Meclis başkanı seçildi.
12. MDP Van Milletvekili Fevzi Erdinç partisinden istifa etti.
13. Özal, son günlerdeki beyanat ve davranışlarıyla tepki çeken Millî Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'i görevinden alarak Devlet Bakanlığına getirdi; Millî Eğitim bakanlığına Metin Emiroğlu'yu atadı. Devlet Bakanı Cemal Büyükbaş'ı da istifa ettirip bu görevinden uzaklaştırdı.
16. DYP Genel Başkanı Cindoruk: Mehmet Yazar bizim davamızın adamı değildir.
18. Fenerbahçe Futbol Takımı Fransa Şampiyonu Bordeaux takımını Bordeaux'da 3-2 yendi.
20. Asgarî ücret 41 400 lira.
24. ANAP grubunda Genel Başkan Turgut Özal eleştirildi.
28. ANAP Ankara Milletvekili Necat Resuloğlu, eski siyasilerin konuşma yasağının kaldırılması için önerge verdi.

ÖLÜM

20. Sanatçı Ruhi Su. ☞

Meksiko'da deprem; 30 000 kişi öldü



8,1 şiddetindeki depremde kent merkezindeki birçok bina yerle bir oldu.

19 eylül - Meksika'nın başkenti Meksiko'da, yerel saatle sabah 7.20'de meydana gelen 8,1 şiddetindeki depremde yaklaşık 30 000 kişi hayatını kaybetti. Şiddetli deprem Meksiko kentini yerle bir ederken, kentteki binaların yüzde 35'inin yıkıldığı bildirildi. Yetkililer ölü sayısının yüksek olmasının sebebinin, kent merkezinde bulunan yaklaşık 500 büyük yapının yıkılması olduğunu belirttiler. Enkaz kaldırma ve kurtarma çalışmalarının sürdüğü, bu arada kentte hastalık ve açlığın baş gösterdiği söyleniyor.

Kenan Evren'in eski siyasîleri suçlamasına Demirel ve Ecevit sert tepki gösterdi

6 eylül - TBMM 17. dönem 3. yasama yılına Cumhurbaşkanı Evren'in açış konuşmasıyla başladı. Evren'in konuşmasında yaptığı uyarılar siyasî partilerde büyük tepkilere yol açtı. Evren eski siyasî parti liderleri için, « Bugün susması gerekenler bile her gün konuşuyorlar » diyerek, Parlamento'nun, eski siyasîler için af çıkarılmasına ilişkin çatlak seslere itibar etmeyeceğine inandığını söyledi. Evren Anayasa'yı delmek isteyenlerin, Meclis'i gayri meşru, gayri hukukî olarak niteleyebilecek kadar ileri gittiklerini ileri sürdü. ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Özal, Evren'in konuşmasını, « son derece güzel » bulurken, kapatılan siyasî parti liderlerinden ilk cevap kapatılan AP'nin Genel Başkanı Demirel'den geldi. 4 eylül günü Evren'e cevap veren Demirel, « Öfke ve şiddetin yakışmadığı yerler vardır. Sayın Evren'in makamı o yerlerin başında gelir » dedi. Evren'e 12 Eylül 1980 öncesini tartışmanın yasalarla yasaklanmış olduğunu hatırlatan Demirel, « Evren hem vatandaşların haklarına müdahale etmek, hem de suç ve suçlu tayin etmek gibi bir duruma düşmüştür » dedi. 5 eylülde DYP ayrıca bir açıklama yaparak, « Evren yetkisini aştı » dedi. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Ecevit de 6 eylülde Evren'e, « Demokratik toplum, özgürce konuşan, üstelik çok sesli konuşan toplumdur » şeklinde cevap verdi. Ecevit, « Kendi haklarım ve özgürlüklerim konusunda ben Cumhurbaşkanlığını değil, Meclis'i yetkili ve sorumlu sayarım » diye ekledi. Her iki liderin verdiği cevaplar savcılıkta incelemeye alındı.

TRT'den laikliğe aykırı program

4 eylül - TRT'de yayınlanan laiklik konusundaki açık oturum, muhalefet partileri tarafından eleştirildi. SODEP Genel Başkan Yardımcısı Cezmi Kartay, böyle bir programı yayınlama cesaretini TRT yöneticileri kimden ve nereden aldılar diye sordu. HP genel başkan yardımcılarından Vecihi Ataklı ise, laikliğin Türkiye Cumhuriyeti'nin temel taşı olduğunu söyledi ve laikliği zaafa uğratmak için halka sinsince telkinlerde bulunulduğunu belirtti

HP ve SODEP, SHP adı altında birleşiyor

26 eylül - HP ile SODEP'in yaklaşık iki aydır üzerinde çalıştıkları birleşme protokolü, Ankara Anadolu Kulübü'nde atılan imzayla yürürlüğe girdi, partinin yeni adı Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) olacak. İnönü, « Böylesine zor bir birleşmenin gerçekleşmesi, arkamızda ne kadar güçlü, sürekli ve etkili bir halk desteğinin bulunduğunu gösteriyor » derken Gürkan, « Türkiye'de sağ, kendini otoriter eğilimlerin dışında tutamıyor » dedi.

Ruhi Su öldü



Ruhi Su.

20 eylül - Türk halk müziği yorumcusu, besteci ve şair Ruhi Su, 73 yaşında İstanbul'da öldü. Ankara Devlet Konservatuvarı Opera Yüksek Bölümü'nü bitiren (1942) Ruhi Su, basbariton olarak çeşitli operalarda rol aldı. Radyoda Türk halk müziği ezgileri okudu (1943-45). 1952'de siyasî nedenlerle tutuklandı, 5 yıl hapis yattı. Operadaki işine son verilince sanat yaşamını bağımsız olarak sürdürdü. Halk ve tekke müziğini, şan tekniğinden yararlanarak geliştirdiği özgün üslubuyla yorumlayan Su'nun şiirleri ve besteleri de vardır.

1985

Ekim

1. İsrail, Tunus'taki bir Filistin Kurtuluş Örgütü karargâhını bombaladı; 60 kişi öldü.
2. Birleşme protokolünden sonra HP ve SODEP'in ilk ortak ürünü « af önerisi » oldu. ☞
4. HP ve SODEP genel başkanları birlikte yurt gezisine çıktı. ☞
7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, « Gerici ve bölücüler faaliyette » dedi. ☞
14. Uyuşturucu ve silah kaçakçılığı suçlarından idam talebiyle yargılanan Bekir Çelenk, Mamak Askerî Hapihanesi'nde kalp krizinden öldü.
15. Cumhuriyet Başsavcılığı, Refah gecesi nedeniyle harekete geçti. ☞
16. HP'den istifa eden 3 milletvekili DSP'ye geçeceklerini açıkladı.
16. Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Doğan hakkında verilen gensoru önergesi reddedildi.
18. Cumhurbaşkanı Evren Anayasa'yla ilgili sert bir uyarı yaptı: Çeker giderim. ☞
19. SODEP ve HP genel başkanları Evren'e cevap verdi: « Anayasa değişmeli ». ☞
20. Genel nüfus sayımı yapıldı.
21. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Bayrağı eşime devrettim » dedi. ☞
22. HP'den iki milletvekili daha ayrıldı.
23. Benzin fiyatı litre başına 10 lira zam gördü.
24. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel, Ankara'dan Isparta'ya 2,5 kilometrelik bir konvoy eşliğinde gitti. ☞
26. Hakkâri'nin Çukurca İlçesi'nde 9 er bölücü örgüt militanlarınca şehit edildi.
27. Sigara ve içkiye zam yapıldı.
30. TBMM'de laiklik konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önerge reddedildi. ☞
30. MDP Genel Başkanı Ülkü Söylemezoğlu DYP'yle birleşme konusunu görüştü.

ÖLÜM

7. Besteci ve orkestra şefi Cemal Reşit Rey. ☞



İsrail'in bombaladığı Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Tunus'taki karargâhında 60 kişi öldü.

Cumhurbaşkanı Evren: Çeker giderim

26 ekim - 7 ekimde İstanbul Üniversitesi'nin yeni ders yılına başlama törenine katılan Cumhurbaşkanı Kenan Evren, gerici ve bölücü faaliyetlerden yakınarak, « Üniversitelerimiz tutuculuğa ve yobazlığa karşı aşılmaz bilim kaleleridir » dedi.

18 ekimde Kastamonu'da konuşan Cumhurbaşkanı Kenan Evren, « Prensiplerime uymayan bir anayasa değişikliği olursa çeker giderim » diye uyarıda bulundu.

26 ekimde de bir açıklama yapan Evren, 12 Eylül'e karşı bir kampanya açıldığını belirtti ve demokrasinin işlemesi için her çabayı gösterdiğini belirterek, isim vermeden kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel hakkında şunları söyledi: « Çekirge bir sıçrar, iki sıçrar, üç sıçrar. Sonra öyle bir şey gelir ki bir daha da gitmez... »

Savcılıktan Refah Partisi'ne uyarı

31 ekim - Refah Partisi İzmir İl Örgütü'nün 13 ekimde Eşrefpaşa Şenocak Sineması'nda düzenlediği « Refah Gecesi »yle ilgili olarak, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı 15 ekimde soruşturma başlattı. 28 ekimde soruşturmayı tamamlayan Başsavcı Firuz Çilingiroğlu, geceyi düzenleyen Refah Partisi MKYK üyeleri ile söz konusu gecede konuşma yapan partili üyelerin 30 gün içinde partiden ihraç edilmesini istedi. Konuşmalarda Atatürk ilke ve inkılaplarının korunması ve dince kutsal sayılan şeylerin istismar edilmemesi gibi ilkelere aykırı davranıldığı saptandı.

31 ekimde, Cumhuriyet Başsavcılığı'nca partideki görevlerinden alınmaları istenen MKYK üyeleri ile İzmir il başkanı hakkında İzmir DGM'de 7'şer yıl ağır hapis talebiyle dava açıldı.

HP ve SODEP'in liderleri Gürkan ve İnönü, birlikte yurt gezisine çıktılar

24 ekim - Halkçı Parti (HP) Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan ile Sosyal Demokrasi Partisi (SODEP) Genel Başkanı Erdal İnönü, birleşme protokolunun ardından ilk yurt gezilerine 4 ekimde çıktılar. İzmir'deki ilk toplantıda iki lider, « Birinci görevimiz demokrasi » dediler. Aydın ve Manisa'da temaslar sırasında da partililere, « Birleşmeden çıkacak sorunları el ele, omuz omuza, çocuklarımız adına, mutlu Türkiye adına aşın » tavsiyesinde bulundular.

19 ekimde Bilecik ve İzmit'te de konuşan HP Genel Başkanı Gürkan ve SODEP Genel Başkanı İnönü, Cumhurbaşkanı Evren'in Anayasa'yla ilgili konuşmalarına da cevap vererek Anayasa'nın değiştirilmesini istediler.

21 ekimde Trakya gezisine çıkan liderler, şimdiye kadar ANAP gibi Türkiye'yi küçülten, üretimi düşüren bir iktidarla karşılaşılmadığını ileri sürdüler.

24 ekimde Aydın Güven Gürkan ve Erdal İnönü Malatya'da coşkulu bir şekilde karşılandılar. Elazığ, Tunceli ve Bingöl'ü dolaşan iki genel başkan halka, « Demokrasi SHP'yle gelir » mesajını ilettiler. Aydın Güven Gürkan, « Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk sizi eleştiriyor » şeklindeki bir soruya, « Cindoruk sadece konuşuyor. Arada bir durması ve dinlemesi gerek » şeklinde cevap verdi.

Bu defa Filistinli korsanlar kaçırıldı

11 ekim - 8 ekimde Achille Lauro gemisini kaçıran ve felçli bir Amerikalıyı öldürüp denize atan 4 Filistinli korsan 9 ekimde teslim oldu ve Port Said'de Mısır polisine devredildi. Ancak korsanları bilinmeyen bir yere götürmek üzere Kahire'den havalanan uçak, ABD Başkanı Reagan'ın emriyle ABD jetleri tarafından sarıldı, Saratoga uçak gemisi, dört avcı uçağı ve çok sayıda destek uçağıyla uluslararası hava sahasında gerçekleştirilen operasyonla uçak Sicilya'ya indirildi.
Mısır uçağındaki 4 korsan ve iki FKÖ yetkilisi İtalyan makamlarınca teslim alındı. Bu operasyon dünyada çeşitli yankı ve yorumlara sebep oldu. FKÖ Federal Almanya temsilcisi Abdullah Frangi, ABD ve İtalya hedeflerine saldıracakları yolunda tehditlerde bulundu.
ABD, Mısır uçağında bulunan FKÖ temsilcisi Muhammed Abbas'ı istedi, ancak İtalya reddetti. Abbas Yugoslavya'ya gönderildi. ABD bunu protesto etti. ABD, uluslararası hukuk kurallarını çiğnemekle suçlandı.

SHP'nin yaptığı ilk çalışma, af önerisi

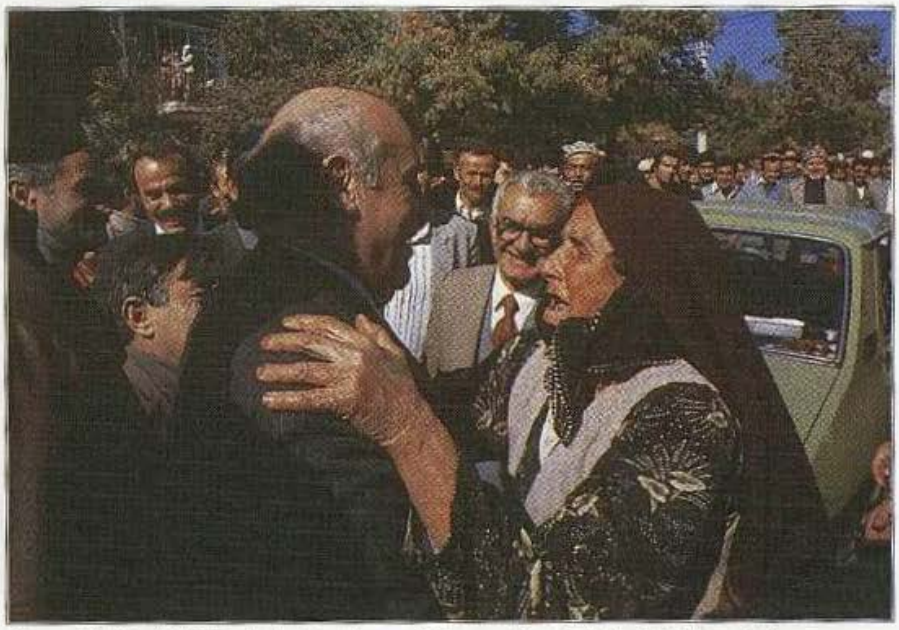
2 ekim - Birleşme protokolünden sonra HP ve SODEP'in ilk ortak ürünleri « af önerisi » oldu. İki partinin ortak af komisyonu, yasa önerisinin genel ilkelerini açıklarken, « Başbakan Özal ve ANAP iktidarı artık toplumu oyalamaktan vazgeçmeli, geniş kapsamlı, eşitlikçi, toplumsal barışı sağlayacak içerikte bir af yasasının çıkarılmasına en kısa zamanda yardımcı olmalıdır » görüşüne yer verildi.

İrtica önergesi reddedildi

30 ekim - İrtica ve laikliğe aykırı faaliyetler hakkında İzmir Bağımsız Milletvekili Rüştü Şardağ tarafından verilen genel görüşme önerisi, Meclis'te reddedildi. Başbakan Turgut Özal, « Laiklik münakaşası bu kadar çok yapılırsa, normal ibadetini yapanlara yanlış tesirler ederiz » dedi.

Süleyman Demirel'in gövde gösterisi

27 ekim - Süleyman Demirel'in 14 aylık bir aradan sonra baba ocağı Isparta'yı ziyareti, siyasî bir gövde gösterisine dönüştü. Ankara'dan Isparta'ya 2,5 kilometrelik bir konvoyla giden Demirel'i Ispartalılar, « Kurtar Bizi Baba », « Başbakan Demirel » sloganlarıyla karşıladılar. Demirel, onuruna verilen akşam yemeğinde, « 25 yıldır sizi utandıracak hiçbir işin içinde olmadık. Arkamızda kan ve gözyaşı yok » dedi. « Çoban Sülü » temposuyla karşılanan Demirel gezisinin ikinci gününde, « Savunma hakkı insanların en azîz hakkıdır. Bir gün herkese lazım olur » dedi.
Süleyman Demirel'in bu çıkışı karşısında Cumhurbaşkanı Kenan Evren, « Gezmesi yasak değil ki, konuşmalarında suç unsuru varsa memleketin savcısı var. Ben savcı değilim... » dedi. Demirel 27 ekimde bu konuşmaya, « Anayasa'ya göre herkes istediği yere gider. Ülkemin çeşitli bölgelerini özledim. Gezeceğim. Ben konuşmaktan korkmadım. Ama memlekette dağa taşa korku sinmiş » diye cevap verdi. Geziyle ilgili olarak Erdal İnönü de, « İnsanlar üzerine yasaklar konulmasın. Bülent Ecevit de geziye çıkarsa iyi olur » dedi.



Isparta'da büyük bir coşkuyla karşılanan Süleyman Demirel'i halk bağrına bastı.

Ecevit bayrağı eşine devrettiğini açıkladı

21 ekim - Eşi Rahşan Ecevit'le birlikte İskandinav ülkelerine bir gezi yapan, Bülent Ecevit, Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da yaptığı konuşmada, « 12 Eylül'e kadar bayrağı ben taşıyordum. Bu tarihten sonra eşime devrettim, o da halka teslim edecek » dedi.

Cemal Reşit Rey öldü



Cemal Reşit Rey.

7 ekim - Besteci ve orkestra yöneticisi Cemal Reşit Rey 81 yaşında, İstanbul'da öldü.
H. Nâzım adıyla yazan Osmanlı dönemi edebiyatçılarından Ahmet Reşit Bey'in oğlu, romancı ve oyun yazarı Ekrem Reşit Rey'in kardeşi olan Cemal Reşit Rey, Türk Beşleri diye tanınan bestecilerden biridir. Cenevre ve Paris'te müzik eğitimi gördü. Çoksesli Türk müziğinin yaratılması için yoğun çaba harcadı. Eserlerinde Paris'teki öğrenciliği sırasında edindiği izlenimci anlayıştan uzaklaşmadan, halk ezgilerinden ve klasik Türk müziğinden yararlandı. İstanbul Şehir Orkestrası'nı kurdu ve şefliğini yaptı, konservatuvarda dersler verdi. 1930'larda bestelediği « Lüküs Hayat », « Saz-Caz » gibi operetleri büyük ilgi gördü.

ANAP milletvekili Abdullah Resuloğlu Turgut Özal'ı suçladı

4 ekim - Anavatan Partisi Ankara Milletvekili Abdullah Nejat Resuloğlu, Başbakan Özal'ı ve ANAP'lı yöneticileri ağır bir dille suçlayarak, « Türkiye'yi holding yönetir gibi idare etmeye » kimsenin hakkı olmadığını söyledi. Parti haysiyet divanına verilen Resuloğlu savunma yapmayacağını açıklayarak, « Geçici yasakların arkasına saklanmak, korkunun neticesidir » dedi.

1985

Kasım

2. HP Olağanüstü Kurultayı'nda partinin adı, Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) olarak değiştirildi. ☞
3. SODEP kendini feshederek SHP'ye katıldı. ☞
5. Başbakan Turgut Özal ekimde yüzde 7,4 fiyat artışını biraz yüksek buldu.
7. Yurt gezisine çıkan Başbakan Turgut Özal, « 12 Eylül zoruyla gelmedik » dedi.
9. Özal, sol partilerin silahlarını ellerinden aldıklarını söyledi.
10. 70 hekime siyasî düşüncelerinden dolayı görev verilmemesi kınandı. ☞
12. Rüşvet sanığı eski Bakan İsmail Özdağlar için 4 ila 10 yıl hapis istendi.
14. Demokratik Sol Parti (DSP) kuruldu. ☞
17. SHP ile DSP arasında deneç kavgası başladı.
21. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, kadınların modaya uymasının israf olduğunu söyledi.
21. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, « DSP beni beklemesin » dedi.
21. ABD Başkanı Reagan ile SSCB Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov Cenevre'de buluştu; böylece 6 yıldan beri kopuk olan ABD-SSCB diyaloğu yeniden başladı.
22. Cumhurbaşkanı Evren, kız ve erkek öğrencilerin ayrı okutulamayacağını söyledi.
23. DSP genel başkanlığına Rahşan Ecevit seçildi. ☞
24. Evren öğretmenleri uyardı. ☞
27. SHP Genel Başkanı Gürkan ve İnönü, Barış Derneği sanıklarını Bayrampaşa Cezaevi'nde ziyaret ettiler.
30. Kapatılan MSP'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan, « Yeni devir başlıyor » dedi.
30. Demire zam yapıldı.
30. Muhafazakâr Parti adını Milliyetçi Çalışma Partisi (MÇP) olarak değiştirdi.
30. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Keçeciler soldaki birleşmeyi Meclis'e getireceklerini söyledi.



Erdal İnönü Sosyaldemokrat Halkçı Parti'ye giriş bildirgesini imzalarken, sağında Cezmi Kartay, solunda partinin Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan.

SODEP ve HP birleşti, SHP siyaset sahnesinde

3 kasım - Uzun süreden beri gündemde olan HP-SODEP birleşmesi sonunda gerçekleşti. 2 kasımda yapılan HP kongresinde, daha önce iki parti arasında kabul edilen birleşme protokolü uyarınca HP'nin adı Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) olarak değiştirildi. Ertesi gün yapılan SODEP Olağanüstü Kurultayı'nda, SODEP kendisini feshederek SHP'ye katılma kararı aldı. Böylece HP-SODEP birleşmesi gerçekleşti. SODEP'in son kurultayında konuşan Genel Başkan Erdal İnönü, « Bugün daha geniş bir tabana yayılmak, daha kapsamlı bir bütünleşmeyi sağlamak için SHP'ye katılmak ve SODEP'in tüzel kişiliğine son vermek üzere toplandık. SHP'ye katılma kararını oyunuzla desteklemenizi diliyorum. Dilek benim, karar sizin. SHP'yi iktidara getirmek hepimizin görevi » dedi. Kongrede SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, SODEP'lilere hitaben, « Bir partiyi kapatmak elbette kolay bir karar değil, ama inanınız ortak partimiz haline gelen SHP size SODEP'i aratmayacak » dedikten sonra « SHP'nin kurucusu genel başkanı sayın Erdal İnönü'dür » diye ekledi. Erdal İnönü SHP içinde sadece bir üye olarak yer alacak ve partinin genel başkanlığını, mayıs 1986'da yapılacak kurultaya kadar Aydın Güven Gürkan yürütecek.

Necmettin Erbakan 5 yıl sonra tekrar siyaset sahnesinde

9 kasım - Kapatılan Millî Selamet Partisi'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan, 5 yıl aradan sonra ilk gövde gösterisini Konya gezisinde yaptı. Şehrin girişinde uzun bir araç konvoyuyla karşılanan Erbakan, şehir merkezine kadar olan iki kilometrelik yolu yürümeyi tercih etti.
Taraftarlarına el öptüren Necmettin Erbakan düzenlediği basın toplantısında, « Millî görüş ne zaman traş edilmek istense, arkasından çok daha gür olarak çıkmaktadır. Siyaset yasağını, memleketini, milletini seven insanların ülkelerinin yükselişi ve güçlenmesi için ellerinden gelen gayretle çalışması ortadan kaldırır » dedi.



Necmettin Erbakan 12 Eylül'den sonraki ilk yurt gezisine Konya'dan başladı.

Demokratik Sol Parti kuruldu

24 kasım - Kuruluşu altı defa ertelenen DSP, ilan edilen tarihten bir gün önce, yani 14 kasımda kuruldu. 37 ilden 612 kurucu üye arasında Halkçı Parti'den istifa eden Nuri Korkmaz, Süleyman Koyuncugil, Turgut Sözer ve Fikret Ertan da bulunuyor. Rahşan Ecevit, Demokratik Sol Parti kurucuları arasında bulunmayışını, « Birçok değerli arkadaşım kurucu üye olamazken kurucu üyeliğini sindiremedim » diyerek açıkladı.

23 kasımda toplanan 600 kurucudan 510'unun oyuyla DSP genel başkanlığına seçilen Rahşan Ecevit, « Tavşan hızıyla siyasete atıldığını » ileri sürdüğü SHP'yi eleştirdi. « DSP'nin, hikâyedeki kaplumbağa gibi aceleci tavşandan önce hedefe varacağını » iddia eden Rahşan Ecevit, DSP'nin « sürekli demokrasi, süngüsüz barış ve sömürüsüz bir düzen için kurulduğunu » belirterek, seçkinler yönetiminin değil seçmenler yönetiminin partisi olacaklarını söyledi.

24 kasımda sürpriz bir açıklama yapıldı ve uzun süredir Avusturya'da Türk işçi ve öğrencilerinin örgütlenmesinde çalışan Necat Hamzaoğlu'nun DSP genel sekreterliğine getirildiği bildirildi.



Yeni kurulan DSP'nin amblemi.

Sağda birleşme çabaları

8 kasım - MDP Genel Başkanı Ülkü Söylemezoğlu ile DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, sağdaki partilerin birleşmesi konusunu görüştüler. 15 dakika süren görüşme sonunda 22 kişilik bir komisyon oluşturulduğu açıklandı.



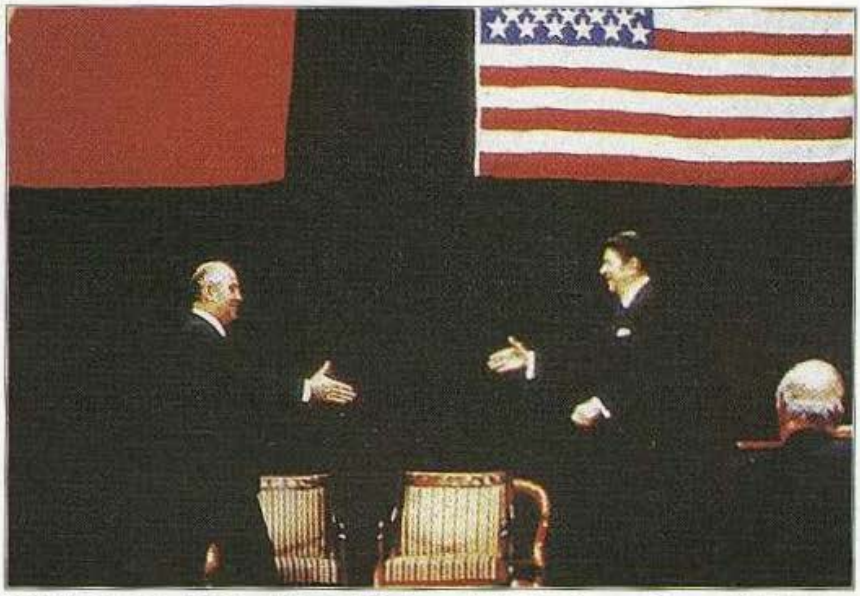
Bir Armerolu kurtarma ekipleri tarafından çamurdan çıkarılıyor.

Kolombiya'da yanardağ patladı: 20 000 ölü

14 kasım - Kolombiya'da 1595 yılından bu yana faal olmayan Nevado del Ruiz Yanardağı birdenbire püskürdü. Püskürme sonucu eriyen karlar, lav ve su karışımı, balçık halinde 50 000 nüfuslu Armero kentinin büyük bir kesimini kapladı. Kent ve yakındaki diğer bazı yerleşmeler harabeye döndü. Halkın uykuda olduğu sırada meydana gelen felakette 20 000 kişi can verdi. Ümitsiz kurtarma çabalarına rağmen kentin yüzde 85'i yok oldu.

Sıkıyönetim 8 ilde daha kaldırıldı

18 kasım - 12 Eylül 1980 tarihinde ilan edilen sıkıyönetim Adana, Adıyaman, Ağrı, Erzurum, Gaziantep, Hatay, İstanbul ve Kars illerinde kaldırıldı. Bu illerde 4 ay süreyle olağanüstü hal uygulamasına geçildi. Ankara, Artvin, Bursa, İçel, İzmir, Malatya, Ordu ve Sivas'ta uygulanan olağanüstü hal 4 ay uzatılırken Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Hakkâri, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Tunceli ve Van'da sıkıyönetim uygulaması devam edecek.



SSCB Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov ile Başkan Reagan Cenevre'de buluştu.

1985

Eski evler savaşını Gülersoy kazandı

8 kasım - İstanbul'da Gülhane Soğukçeşme Sokağı'ndaki tarihî evlere, « Bunlar Osmanlı gecekonduları, yıkılmalı » diyen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan ile evlerin restorasyonunu yapan Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Başkanı Çelik Gülersoy arasındaki buzlar sonunda eridi. Dalan, Gülersoy'un verdiği eski gravürleri inceledikten sonra binalara konan onarımı durdurma kararını kaldırttı.

70 doktora siyasî nedenlerle görev yasağı

10 kasım - Türk Tabipler Birliği Genel Yönetmeni Doktor Uğur Cilasun, 70 dolayında hekime düşünceleri nedeniyle görev verilmediğini söyledi. Doktor Cilasun, « Dünya Tabipler Birliği hekimlerin işe alınmasında, meslek etkinliklerinde bulunmalarında, ırk, dil, renk, mezhep, yaş ve politik inançlarına göre ayırım yapılmaması gerektiğini kabul eder » dedi.

Kenan Evren öğretmenleri uyardı

24 kasım - Öğretmenler Günü dolayısıyla Çankaya'da kabul ettiği 67 ilin öğretmen temsilcilerine hitap eden Evren, « Öğretmenler arasında arzu etmediğimiz biçimde yetişenler var; bunları aranızdan temizleyin, lekelenmenize fırsat vermeyin » dedi. Evren konuşmasını, « Cumhuriyeti ehil ellere teslim etmek istiyorsak, öğretmenlere değer verilmesi gerekir » biçiminde sürdürdü.

Mısır komandolarının kurtarma operasyonu kanlı bitti: 50 ölü

24 kasım - Atina-Kahire seferini yapan, Mısır Havayolları'na ait Boeing-737 tipi bir yolcu uçağı, 23 kasımda, içindeki 120 yolcusu ve 6 kişilik mürettebatıyla hava korsanları tarafından kaçırılarak Malta'nın La Valetta Havaalanı'na indirildi. Mısır Devrimcileri örgütüne mensup korsanlar, ülkelerinin İsrail'le anlaşmasına karşı çıktıkları için uçağı kaçırdıklarını belirttiler. 24 kasımda Mısır komandoları uçağı baskın yaparak yolcuları kurtarmak istediler. Ancak korsanların baskının farkına vararak ellerindeki el bombalarını patlatması sonucu 50 yolcu öldü, 28 yolcu da yaralandı. Patlamada korsanlar da hayatlarını kaybettiler.

Aralık

3. Sol partilerin birleşmesi Meclis'te tartışmalara yol açtı. ☞
4. SHP Genel Başkanı Gürkan, ANAP'ı Cumhurbaşkanı'na şikâyet etti. ☞
4. Boğaz Köprüsü geçiş ücretine yüzde 20-100 dolayında zam yapıldı.
5. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal ve SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan birbirlerini suçladılar. ☞
10. Bütçenin tümü Meclis'te kabul edildi.
12. Cem Karaca'nın Türkiye'ye dönmesine izin verildi.
12. Alman yazar Günter Wallraff'ın, kaçak Türk işçilerinin dramını anlattığı « En Alttakiler » adlı kitabı 1 milyon sattı.
14. Başbakan Özal, « İşkence cezasız kalmaz » dedi. ☞
15. Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu, Türkiye'nin AET'ye üye olmakta kararlı olduğunu açıkladı.
16. İşkence konusu Meclis'te tartışıldı. ☞
18. Askerî Yargıtay, 1982 mart ayında başlayan ve 26 ocak 1984'te sonuçlanan Türkiye İşçi Partisi (TİP) davasında 4 sanığın 12 yıl, 39 sanığın 5'er yıl hapis cezalarını onayladı.
19. Barış Derneği sanıklarının yeniden yargılanmasına karar verildi.
21. Tahtakale'de dolar 600 lira barajını aştı.
23. ANAP Genel Başkanı Özal, SHP Genel Başkanı Gürkan'la Meclis'te Anayasa'yı tartıştı. ☞
23. İdam cezasına karşı çıkan doktorlar yargı önünde. ☞
24. Yargıtay Başkanı Nihat Renda, « Yargı büyük bunalım geçiriyor » dedi. ☞
25. Akaryakıta yüzde 8-10, şekere yüzde 26,6 zam yapıldı.
27. Cumhurbaşkanı Evren, « 12 Eylül ihtilal değildir » dedi. ☞
28. SHP, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i eleştirdi. ☞
30. Rahşan Ecevit, « Evren'in üslubu hükûmete cesaret veriyor » dedi. ☞

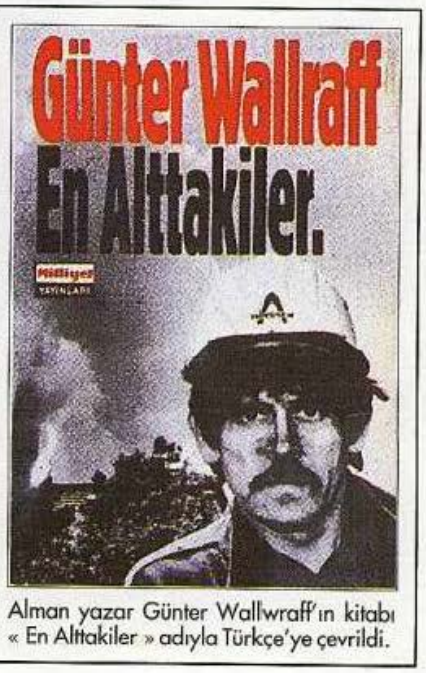
SHP Genel Başkanı Gürkan, Başbakan Turgut Özal'ı Evren'e şikâyet etti

4 aralık - Soldaki birleşme Anavatan Partisi'nde tedirginlik yarattı. 3 aralıkta Meclis'te SHP'lilere gözdağı veren ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal birleşme konusunda, « Dikkat edin, konu hukukîdir. Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olacaksınız » dedi.

Bu konuşmaya cevap veren SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan da Özal için, « Kendişini cumhuriyet başsavcısı yerine koymaya heveslenmekte. Bu şantajdır » dedi. ANAP'lı Eyüp Aşık konuşmasında, « Herkes kanunları işine geldiği gibi yorumlayamaz » derken, Aydın Güven Gürkan, 4 aralıkta Turgut Özal'ı Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e şikâyet etti. Gürkan Özal'ın sola gözdağı verdiğini ileri sürerek, « İktidarda olanlar demokrasiyi içlerine sindirmek zorundadır. Özal birleşmeden ne ölçüde ürküntü duyduğunu belli etmiştir » dedi.

Ölüm cezasına karşı çıkan doktorlar yargılanıyor

23 aralık - Ölüm cezalarının kaldırılması için Cumhurbaşkanı Evren'e, Başbakan Özal'a ve Meclis üyelerine mektup yazan Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi'nin 6 yöneticisinin siyaset yaptıkları iddiasıyla yargılanmalarına başlandı.



Alman yazar Günter Wallwraff'ın kitabı « En Alttakiler » adıyla Türkçe'ye çevrildi.



Milli Piyango'nun yılbaşı çekilişinde büyük ikramiye olarak 1 milyar verecek olması bayilerin önünde uzun kuyruklar meydana gelmesine sebep oldu.

Türkiye'nin gündeminde piyango var

12 aralık - Başbakan Turgut Özal'ın Millî Piyango'nun yılbaşı çekilişinde büyük ikramiyenin 1 milyar lira olarak tesbit edildiğini açıklaması yılbaşı çekilişini ülkenin en çok konuşulan konusu haline getirdi. İkramiyeden vergi kesilmeyeceği de açıklandı. Milyarlık biletler kapış kapış satıldı. 10 000 lira olan biletlerin tükenmesi üzerine Başbakan Özal ilave bir çekiliş yapılmasını önerdi. Başbakan gazetecilerin iç ve dış sorunlarla ilgili sorularına da, « Gündemde şimdi piyango var » diye karşılık verdi.

İşkence sorunu

16 aralık - Başbakan Turgut Özal, işkence şikayetleri konusunda « Hükûmetimiz döneminde, hiçbir şekilde sistemli, hazırlıklı bir işkence bahis konusu değildir. İşkenceyi müdafaa edemeyiz. Böyle bir durumda gerekli cezayı veririz. Karakollarda güleryüz programı uyguluyoruz » şeklinde bir açıklama yaptı. TBMM Başkanı Necmettin Karaduman ise 16 aralıkta, « Türkiye'de maalesef münferit işkence olayları oluyor » dedi. Karaduman bu münferit olayları genelleştirip, toplumda bu olaylar sürüyor şeklinde hava yaratılmasının yanlış olduğunu söyledi.

Güneydoğu için huzur paketi

8 aralık - Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da güvenlik kuvvetlerince terörist çetelere karşı sürdürülen harekât, ekonomik ve toplumsal kalkınma çabalarıyla birlikte yürütülüyor. İlk etapta sivil korucu sayısının 13 000'e çıkarılması düşünülüyor. Bölgede başlatılan dev yatırımların bir an önce tamamlanmasına çalışılıyor. Çukurca ve köylerinin elektrik sorunu tamamen bitmiş durumda. Sınır boyundaki kaçakçılık olayları önlendi. Yörede telsiz haberleşmesi tamamlandı. Ayrıca lise mezunlarından öğretmen açığı olan yerlerde « vekil öğretmen » olarak yararlanılması düşünülüyor.

Cumhurbaşkanı Evren'in eski siyasîleri suçlaması, yeni bir tartışma başlattı

30 aralık - Yurt gezisine çıkan Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Kahramanmaraş'ta yaptığı konuşmada, Silahlı Kuvvetleri hâlâ yönetimde olduğuyla ilgili söylentileri yalanladı ve eski siyasîleri suçlayarak, « Utanmasalar 12 Eylül'ü yapanlar suçludur diyecekler » dedi. Cumhurbaşkanı Evren eski siyasîlerin bu Meclis meşru değildir şeklinde konuştuklarını belirterek bu iddiaya, « Bunun nedeni bu Meclis'te kendileri yok da ondandır » cevabını verdi. Ülkenin ne çektiyse koalisyondan çektiğini ileri süren Evren, 12 Eylül'ün bir ihtilal olmadığını söyledikten sonra, « Çünkü ihtilali yapanlar kendiliklerinden gitmezler » diye ekledi.

Evren'in bu konuşmasına ilk eleştiri SHP'den geldi. SHP 28 aralıkta yaptığı açıklamada Cumhurbaşkanının 12 Eylül öncesini hatırlatarak Türk Silahlı Kuvvetleri'ni politika içine çekmesini uygun bulmadığını belirtti.

Yeni kurulan DSP'nin Genel Başkanı Rahşan Ecevit de 30 aralıkta, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in üslubunun hükûmete cesaret verdiğini söyledi. Rahşan Ecevit, Evren'in askerî yönetim dönemini andıran sert üslubunu eleştirirken Cumhurbaşkanı'nın hükûmeti koruma amacı güttüğünü de iddia etti.

DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk ise, « Ara rejimin sürdürülmesi için yoğun bir beyin yıkama işlemi yapıldığını » söyledi.

Yahya Demirel'e 23 yıl hapis cezası

25 aralık - Türkiye'nin ilk hayalî ihracat davası 11 yıllık bir aradan sonra Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülerek karara bağlandı.

Mahkeme, kapatılan Adalet Partisi'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in yeğeni işadamı Yahya Demirel'i 23 yıl 4 ay hapis cezasına mahkûm etti.

Özal, Anayasa değişikliğine karşı

23 aralık - Meclis'teki bütçe görüşmeleri sırasında konuşan SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, « Bu Anayasa değişmeden demokrasiyi tam anlamıyla kuramayız. Dernekler, sendikalar siyaset yapmalıdır » dedi. Başbakan Turgut Özal, bu konuşmaya cevap verirken yürürlükteki Anayasa'yı savunarak şöyle dedi: « 1982 Anayasası, yüzde 92 oyla, geçmiş dönemin tecrübelerinden yararlanılarak kabul edilmiştir. Bu açıdan çok önemli bir vesikadır. Anayasaların uzunca bir süre uygulanmadan değiştirilmesine karşıyım. Ayrıca dernek ve sendikaların siyasetle uğraşmalarına da karşıyım. Siyaset yapmak isteyen girer bir partiye, siyasetini yapar ».

Yargıda bunalım

24 aralık - Yargıtay Başkanı Nihat Renda, hâkimlik mesleğinin cazibesini kaybettiğini ileri sürdü. Bunun yargıda bunalım yarattığını söyleyen Renda, « Her yıl hukuk fakültelerinden 1 000 öğrenci mezun oluyor. Bu gençlerin üçte biri bile hâkimliğe yönelmiyor, çünkü maddî tatminsizlik var. Bunun yanı sıra hakim güvenliğinin olmayışı var. 3 000 hâkime karşı 3 000 000 dosya var. Davalar uzuyor. Toplumun yargıya güveni ve inancı sarsılıyor, müessese saygınlığını kaybediyor, adalet bilinci yara alıyor » dedi.

Namaz kılmak ve oruç tutmak koşuluyla burs (!)

22 aralık - Samsun İslam Vakfı 118 öğrenciye burs verdi. Aynı zamanda vakfın da başkanı olan Samsun Belediye Başkanı Kemal Vehbi Gül, burs verme koşulu olarak namaz kılma ve oruç tutmayı ön planda bulundurduklarını açıkladı.

1986

Ocak

1. Portekiz ve İspanya AET'ye tam üye olarak katıldı.
4. DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit ilk yurt gezisine çıktı. ☞
4. Başbakan Turgut Özal İran'a gitti.
6. DYP yeni anayasa için kurucu meclis istedi. ☞
8. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, DYP'nin önerisinin ciddiye alınacak yanı olmadığını söyledi. ☞
8. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel yasakların kaldırılmasını istedi.
8. YÖK'ten yapılan açıklamayla 8 sanatçı daha profesör oldu.
10. Demirel'li TV reklamı yasaklandı. ☞
11. İstanbul Halı'nın Eminönü'nden kaldırılarak Bayrampaşa'ya taşınmasına karar verildi.
12. Elektriğe yüzde 14,4 oranında gizli zam. ☞
13. Türk-İş de Anayasa değişikliği istedi.
16. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Tunus'a gitti.
16. Eski Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu hakkında soruşturma açılması talebi Meclis'te reddedildi.
17. DSP ve SHP liderleri görüştü.
20. DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit, SHP'yle yollarının ayrıldığını açıkladı.
21. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, Başbakan Özal'ı meclis diktatoryası kurmakla suçladı. ☞
24. Meclis'te Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu kabul edildi. ☞
27. SHP'nin af önerisi Meclis Başkanlığı'na verildi. ☞
29. Nâzım Hikmet'in « İvan İvanoviç Var mıydı, Yok muydu ? » adlı kitabı yasaklandı.
30. Başbakan Turgut Özal Avrupa Yönetim Vakfı'nca Davos'ta düzenlenen bir seminere katılmak için İsviçre'ye gitti.
31. Başbakan Turgut Özal, Davos'taki seminerde karşılaştığı Yunan Başbakanı Papandreu'yla el sıkıştı, fakat görüşmedi.

DYP ve DSP, Anayasa'yı değiştirmek için işbirliği yapmaya karar verdi

10 ocak - 6 ocakta Doğru Yol Partisi yeni bir anayasa için kurucu meclis istedi. Türkiye'de rejim sorunu olduğunu ileri süren DYP, üç aşamalı bir formül öneriyor. Buna göre, önce bir kurucu meclis oluşturulmalı ve bu meclis yeni bir anayasa hazırladıktan sonra seçimlere gidilmelidir. Yeni anayasada Millî Güvenlik Kurulu'na da yer verilmeyecektir.
ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal, DYP'nin ortaya attığı yeni demokrasi formülü için « Ciddiye alınacak bir şey değil » derken, DYP'nin anayasa değişikliği konusunda DSP ile işbirliği yapma girişimiyle ilgili bir soruya da, sağcı bir partinin böyle bir tutum sergileyemeyeceği cevabını verdi.
10 ocakta DYP ve DSP, anayasa değişikliği için işbirliği yapacaklarını açıkladılar. DYP Genel Başkanı Cindoruk, « Türkiye'nin gündeminde millî uzlaşmaya dayanan bir anayasa sorunu var » derken, DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit 12 Eylül öncesi en önemli sorunun partiler arası diyalog kurulamayışı olduğunu ve kendilerinin bu diyaloğu başlattıklarını söyledi.
Öte yandan SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan DYP'nin girişimi için, « Demokrasi anlayışlarımız özdeş değildir » diyerek tereddütlerini ifade etti.

4 RP'liye 4'er yıl hapis cezası

21 ocak - İzmir'de 13 ekim 1985 tarihinde düzenlenen « Refah Gecesi »yle ilgili 31 ekim 1985 tarihinde devlet güvenlik mahkemesinde açılan dava sonuçlandı ve laikliğe aykırı tutumlarından dolayı 4 Refah Partili 4'er yıl hapis cezasına çarptırıldı. RP'liler DGM'nin kararına tepkilerini, « Demokrasi çarkı iyi işlemediğinden, verilen cezada şaşılacak bir şey yok » biçiminde dile getirdiler.

TEK elektriğe gizlice zam yaptı

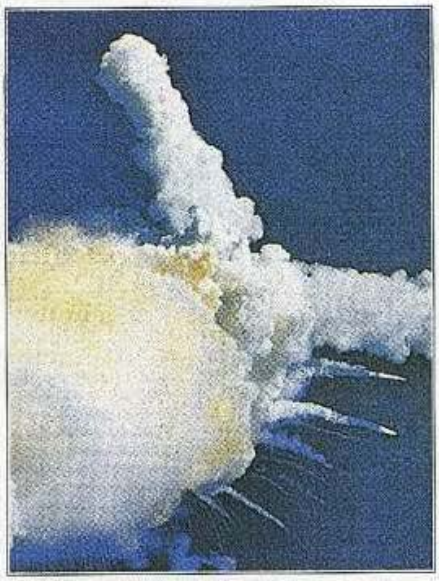
12 ocak - Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) elektriğe yüzde 14,4 oranında gizli bir zam yaptı. Enerji Bakanı Sudi Türel'in de haberdar olmadığı « gizli zam », Devlet İstatistik Enstitüsü'nün aralık ayı toptan eşya fiyatları endeksinde yer aldı. Kamuya açıklanmayan zam haberi, DİE'ye TEK yönetiminden bir yazıyla bildirildi. Bakan, « Benim haberim olmadı. Bana zam bildirilmedi » demekle yetindi.



DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit Mersin'de büyük bir kalabalık tarafından karşılandı.

DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit ilk yurt gezisinden mutlu döndü

4 ocak - Güney illerini kapsayan ilk yurt gezisine çıkan Demokratik Sol Parti (DSP) Genel Başkanı Rahşan Ecevit, Mersin'de 250 araçtan oluşan bir konvoyla karşılandı. Elinde beyaz bir güvercinle Tarsus'a giren Rahşan Ecevit, « Halk ezgin ve bezgin, ancak çaresiz değildir » dedi ve depolitizasyona karşı çıktı. Genel Başkan Rahşan Ecevit, gezisinde eski günlerdeki gibi canlılık gördüğünü belirtti ve « Halk DSP hareketiyle kendine daha güvenir, geleceğe umutla bakabilir duruma gelmiştir » dedi.



Challenger fırlatıldıktan 72 sn sonra patladı.

Uzay mekiği Challenger havada infilak etti

28 ocak - Yapımcılığını Rockwellow ve Lockheed firmalarının üstlendiği Amerikan uzay mekiği Challenger, Florida'daki Cape Canaveral Üssü'nden fırlatıldıktan 72 saniye sonra, 16 km yükseltide ve 3 080 km/sa'lik hızla uçarken patlayarak Atlantik Okyanusu'na düştü. Kazada 7 kişilik mürettebat hayatını kaybetti. Uzay tarihinin bu en büyük kazasına, nedeni henüz tam olarak bilinmemekle birlikte katı yakıt tankına sızan bir kıvılcımın sebep olduğu sanılıyor.

NASA'nın uzay mekiği tasarısı çerçevesinde gerçekleştirilen bu uçuşun en ilginç yanı, ilk defa « sade bir vatandaşın, üstelik bir kadının » bu uzay yolculuğuna katılmasıydı. ABD'yi yasa boğan kazada ölen 7 astronot « ABD kahramanı » ilan edildi.



Mekiğin, kazada hayatlarını kaybeden 7 kişilik mürettebatı toplu halde görülüyor. Ayaktakiler (soldan sağa) Ellison Onizuka, Christa McAuliffe, Gregory Jarwis, Judith Resnik; oturanlar (soldan sağa) Michael Smith, Francis Scobee, Ronald McNair.

Gürkan'dan Özal'a Anayasa çağrısı

27 ocak - SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, 20 ocakta ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal'a çağrıda bulunarak, « Anayasa'daki tüm yasaklamaları birlikte kaldıralım » dedi. Gürkan gerekirse sorunun çözümü için sinei millete gidebileceklerini da belirtti. Gürkan ayrıca, Halkçı Parti ve SODEP'in birleşmesi sonucu ortaya çıkan SHP'nin, Anayasa'nın 84. maddesine göre durumunun ne olduğu konusundaki tartışmaların hızla sonuçlandırılmasını istedi.

21 ocakta Gürkan, Özal'ı « Meclis diktatoryası » kurmakla suçladı ve « Özal, Menderes olmaya özeniyor » dedi. Başbakan Özal'ın kendi başına Siyasî Partiler ve Milletvekili Seçimi kanunlarını değiştirmek istediğini ve muhalefetle mutabakat aramadığını ileri süren Gürkan, « Eğer bu girişimini sürdürürse rejim bunalımı başlayacaktır » dedi.

SHP 6 aydır üzerinde çalıştığı « af ve toplumsal barış » yasa önerisini 27 ocakta TBMM Başkanlığı'na sundu. Tasarıda affın zorunlu bir onarım aracı olduğu belirtildi. MDP çağrıya olumlu yaklaşırken, DYP Başkan Vekili Baki Tuğ öneriye karşı çıktı ve « Vatana, millete, bayrağa silah çekenlerin affının yanında olamayacaklarını » belirtti.

Demirel'den Özal'a Baker planı atağı

12 ocak - Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, DYP'nin alternatif ekonomi politikasını « Baker planı » olarak ortaya koydu. ABD Hazine Bakanı James Baker tarafından önerilen yeni « borç verme stratejisi »ni Cindoruk, Türkiye'de Adnan Menderes ve Süleyman Demirel tarafından ortaya konan ekonomik modelin yurtdışında da benimsenmesi olarak tanımladı. DYP Genel Başkanı Cindoruk, Baker planının millî ekonomilerin oluşmasını mümkün kıldığını ileri sürdü. Süleyman Demirel de Baker planıyla ilgili görüşünü *Yeni Asır* gazetesinde şöyle açıkladı: « Dünyada ülkelerin, ekonomilerini ihracat, devalüasyon ve sıkı paraya istinat ettirerek borçlarını ödeyebilir hale getirilmesi esas alınmıştır. Kalkınmayı tahrik edelim, üretime gidelim, ödemeler dengesini düzeltmeye gidelim, denk bütçeye gidelim ve enflasyonu kontrol altında tutalım. Bu hedeflere dönün ».

Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu çıktı

24 ocak - Sinema, Video ve Müzik Eserleri Kanunu TBMM'de kabul edildi. Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra 6 ay içinde tüm video, film ve müzik kasetleri ile plaklara özel bandrol yapıştırılacak, kaseti piyasaya sürenler işletme belgesi, pazarlayanlar işletmeci ruhsatı alacak. Daha önce filmlere uygulanan sansür, müzik eserleri için de geçerli olacak ve şarkı sözleri millî kültür, örf ve âdetlerimiz yönünden denetlenecek; vali ve kaymakamlar film veya müzik için yasak koyabilecek.

TRT, Demirel'li reklamı yayınlamayı kabul etmedi

10 ocak - Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Demirel'in kendi sesiyle, « Büyük Türkiye için büyük fikirler vardır. Ve daima olacaktır. Bu fikirlerin söylenmesi gerekir » şeklinde *Son Havadis* gazetesi için yaptığı TV reklamını, TRT kabul etmedi. Gazete Danıştay'a başvurarak reklam yayın yasağının kaldırılmasını istedi. Öte yandan Demirel, « İster sağcı olsun, ister solcu, önemli olan hür ve demokrat olmaktır » diyerek, her şeyin tartışılabilmesi için yasakların kaldırılmasını istedi.

Kaya Erdem: Bavul ticaretini yok ettik

5 ocak - 1985'in ilk sekiz ayında 104,5 milyon dolarlık lüks tüketim malı ithal edildiği bildirildi. Devlet Bakanı Kaya Erdem, « Lüks mal ithalini yasaklarsak bavul ticareti başlıyor, biz bunu yok ettik » diyerek lüks kalemlerin iddia edildiği kadar lüks olmadığını söyledi.

1986

Şubat

1. SHP, « Demokrasiye Sahip Çık » kampanyası başlattı.
4. DYP'de Mehmet Yazar ihraç talebiyle disiplin kuruluna verildi.
6. *Playboy* ve *Playmen* dergilerine dava açıldı.
8. 12 Eylül'den sonra Türk-İş tarafından, 6 yıl arayla ilk işçi yürüyüşü Balıkesir'de yapıldı.
8. Türkiye Odalar Birliği Başkanı Ersin Faralyalı hükûmeti, gelir dağılımının bozulduğu konusunda uyardı.
9. SHP'nin af önerisini yetersiz bulan kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Ecevit daha cömert davranılmasını istedi.
11. Kapatılan AP'nin 25. kuruluş yıldönümü toplantısı gösteriye dönüştürüldü.
13. Bülent Ecevit, SHP'yi ağır bir dille suçladı.
14. Yüce Divan, rüşvet sanığı eski Bakan İsmail Özdağlar'ı 2 yıla mahkûm etti.
18. İstanbul'un ünlü Bebek Belediye Gazinosu, yeşil alan açılmak üzere yıktırıldı.
18. Başbakan Turgut Özal, Londra'da İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'la görüştü.
19. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, Bülent Ecevit'e cevap verdi.
19. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, « Hükûmet giderek faşizan oluyor » dedi.
22. Türk-İş, 16 yıl sonra ilk mitingi İzmir'de yaptı.
24. Hükûmet, İzmir'deki mitinge katılan SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'ı kınadı.
24. Eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar, ANAP'tan ve milletvekilliğinden istifa etti.
27. Başbakan Turgut Özal, SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'ın suçlamalarına cevap verdi.
28. İsveç Başbakanı Olof Palme bir suikasta kurban gitti.

ÖLÜM

28. Olof Palme.

Demirel, kapatılan Adalet Partisi'nin 25. yıl kutlamasında gövde gösterisi yaptı



Kapatılan AP'nin 25. kuruluş yıldönümü toplantısına gelen Demirel coşkuyla karşılandı.

11 şubat - Kapatılan AP'nin 25. kuruluş yıldönümü dolayısıyla son Genel Başkan Süleyman Demirel tarafından Dedeman Oteli'nde verilen kokteyl, tam bir gövde gösterisine dönüştü. 5 000'e yakın AP'linin katıldığı kokteylde izdihamdan bayılanlar oldu. Osman Bölükbaşı ile ANAP'tan geçici olarak ihraç edilen Nejat Resuloğlu da davetliler arasındaydı. İl başkanları Demirel'in Zincirbozan'dan cumhurbaşkanına yazdığı mektubu gümüş bir plaket biçiminde kendisine verdiler. Demirel, « Muhteşem Süleyman », « Başbakan Demirel », « Konuşan Türkiye » sloganları arasında avizeli salona ancak yarım saatte ulaşabildi.

Özdağlar mahkûm oldu

24 şubat - Rüşvet aldığı iddiasıyla Yüce Divan'a sevkedilen eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar, görevi kötüye kullanmaktan 14 şubatta 2 yıl hapse mahkûm oldu ve 24 şubatta hem ANAP'tan hem de milletvekilliğinden istifa etti. Rüşvet aldığına dair yeterli delil bulunamayan eski Devlet Bakanı, 30 000 lira ağır para cezası ve 281 401 lira tutarındaki yargılama giderlerini de ödeyecek.



Eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar.

Ecevitlerden SHP'ye suçlama kampanyası

19 şubat - Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, 13 şubatta yazılı bir açıklama yaparak SHP'yi dar kadrocu ve seçkinci gelenekçi olarak tanımlayarak sosyal demokrasiyi değişik yönlere çekiştiren bağdaşmaz unsurları bir araya toplamakla suçladı. Ecevit, DSP'ye de sahip çıkarak, « Halk öncülüğünde topluma açılmak isteyenler DSP'yi seçmişlerdir » dedi. 19 şubatta Bülent Ecevit'e cevap veren SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, « Ecevit, bu ölçüde ağır suçlama ve eleştirileri biraz da ANAP'a yöneltsin » dedi. DSP lideri Rahşan Ecevit de tartışmaya katıldı ve eşi Bülent Ecevit'i savunarak, « SHP, DSP'nin çağrısını reddedip ANAP'la anayasa değişikliği için olanak aramayı tercih etmiştir » dedi.

Evren: Eleştirsinler fakat hakaret etmesinler

17 şubat - Cumhurbaşkanı Kenan Evren çıktığı yurt gezisi sırasında Kars'ta yaptığı konuşmada, « Benim hakkımda çeşitli şeyler söylüyorlar. Söylesinler, yeter ki hakaret etmesinler » dedi. Siyasî çekişmelerin birlik ve beraberliği bozmaması dileğinde bulunarak, « Bunlar demokrasinin gereğidir » diye fikrini belirtti. Evren halka, kendisini ve Anayasa'yı yüzde 92 oyla seçtiklerini de hatırlattı.

Gürkan'ın sözleri Özal'ı sinirlendirdi

27 şubat - Başbakan Özal'ın, Türk-İş'in 22 şubattaki İzmir mitingine katılan SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'ı, Anayasa'yı ihlalle suçlaması yeni bir tartışma başlattı. Gürkan'ın mitingde slogan attığını ileri süren hükûmet sözcüsü, SHP Genel Başkanı'nın davranışlarında suç unsuru olup olmadığını savcılığın araştıracağını söyledi. Gürkan'ın suçlamalarına cevap veren Özal 27 şubatta şunları söyledi: « Eski Başbakan Demirel'in müsteşarı olmam, MESS başkanlığı yapmam ayıp mı? » Özal ayrıca kendisinin işçi toplantılarına parti başkanı olarak değil, başbakan olarak gittiğini söyledi. Gürkan'ın **19** şubatta verdiği bir demeçteki, « Hükûmet giderek faşizan oluyor. Birkaç sorumsuz insan, yüzbinlerce insanı sakıncalı diye damgalıyor. Bu sivil hükûmet, olağanüstü dönemden kalan hangi yasayı ortadan kaldırdı ki? » sözlerine de Özal, « Anayasa'ya her zaman sahibiz, onların da sahip olması gerekir » karşılığını verdi.



Olof Palme.

Bülent Ecevit, af konusunda cömert davranılmasını istedi

9 şubat - Sosyaldemokrat Halkçı Parti'nin (SHP) af önerisinin çok yetersiz ve dengesiz olduğunu ileri süren kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Af konusunda cömert davranılmasını » istedi. Ecevit affın ideolojik ayrım gözetmemesi gerektirdiğini belirterek « SHP önerisi taraf tutmaktadır » dedi. Ecevit, Cumhurbaşkanına hakaret suçunu af kapsamı dışında bırakmanın da bazı çevreleri kollama güdüsünün tipik örneği olduğunu söyledi.



İngiltere Başbakanı Thacther ile Başbakan Özal Londra'da bir araya geldiler.

İsveç Başbakanı Olof Palme öldürüldü

28 şubat - İsveç Başbakanı Olof Palme, Stockholm'ün merkezî bir kavşağında tabancayla vurularak öldürüldü. Suikastın kim veya kimler tarafından gerçekleştirildiğine ilişkin bilgi elde edilemezken, Palme'nin yanında her zaman olduğu gibi hiçbir koruma görevlisi bulunmuyordu. Palme, ekim 1969'da Tage Erlander'in ardından İsveç Sosyal Demokrat Partisi Genel Başkanlığı'na seçildi; Başbakan oldu. Ülkede sosyalizasyonu hızlandırmaya çalıştı. Savaş karşıtı ve Üçüncü Dünya yanlısı bir dış siyaset izleyerek Vietnam'da ABD müdahalesine karşı çıktı. Toplumsal huzursuzluğun artması (yasal olmayan grevler, işsizlik) üzerine partisi 1976 eylülündeki seçimleri kaybetince istifa etmek zorunda kaldı. Palme, 1982 seçimlerinde Sosyal Demokratların yeniden iktidara gelmeleri üzerine, ikinci defa başbakan olmuştu.

Aquino, Filipinler devlet başkanı oldu



Filipinler'in yeni Devlet Başkanı Corazon Aquino yemin ederken.

25 şubat - Filipinler'de beklenen gerçekleşti ve ülkede 20 yıldan bu yana başkanlık görevini yürüten Ferdinand Marcos başkanlık yemininden sonra istifa ederek Manila'dan ayrıldı. Filipinler'de 7 şubatta başkanlık seçimleri yapılmış ve çok az bir farkla Marcos yeniden başkan seçilmişti. Ancak muhalefet lideri Aquino seçimlere itiraz etmiş ve kendisinin en fazla oyu aldığını ileri sürmüştü. Ordudaki yüksek rütbeli subayların da desteğini alan Aquino, Marcos'un başkanlıktan çekilmesini sağlamak için sivil itaatsizlik kampanyası başlatmıştı. Hem Aquino hem de Marcos 25 şubatta kendi yandaşlarınca başkan ilan edildi. İki başkanın ayrı ayrı ettiği yeminden sonra Marcos ABD'nin ısrarıyla istifa ederek ülkeyi terk etti. Böylece Aquino Filipinler'in tek başkanı olarak iktidarı ele geçirdi. Yeni Aquino yönetimi ABD tarafından da tanındı.

1986

Mart

2. İzmir Menemen'de yenilenen belediye başkanlığı seçimini SHP kazandı.
4. Başbakan Turgut Özal, « 1988 seçiminden sonra iki buçuk parti kalır » dedi.
6. Muzır neşriyatı önlemeye ilişkin kanun Meclis'te kabul edildi. ☞
7. İstanbul'da tarihî Kandilli Kız Lisesi yandı. ☞
8. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Ecevit, « Demokrasiye geçiş sürecinin başındayız » dedi.
10. Barış Derneği davasında tutuklu kalmadı. ☞
11. Cezaların infazı hakkındaki yasada değişiklik yapan tasarı Meclis'te kabul edildi. ☞
12. Bakanlar Kurulu, eski siyasilerin güncel politika konusunda konuşmalarını sağlayacak yasayı Meclis'e götürmeye karar verdi. ☞
13. Eski Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, parti kurmak için DYP'den istifa etti. ☞
14. Türk lirası, dolara karşı yüzde 5,2, marka karşı yüzde 7 oranında devalüe edildi.
15. Altında fiyat patlaması: Reşat altını 54 500 lira oldu.
16. DYP'den 10 kurucu üye istifa etti.
16. Kapatılan MHP'nin lideri Türkeş ilk defa konuştu. ☞
18. Vatandaş Partisi kuruldu. ☞
18. Yeni İnfaz Yasası'nın yürürlüğe girmesiyle cezaevlerinden tahliyelere başlandı. ☞
20. SHP'de Genel Sekreter Cahit Angın düşürüldü. Mustafa Timisi genel sekreter seçildi. ☞
22. ABD Dışişleri Bakanı George Shultz Türkiye'ye geldi.
27. Mobilya yolsuzluğundan hüküm giyen Yahya Demirel tahliye edildi. ☞
28. 2 yıllık cezası biten Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İşgüzar Burdur Cezaevi'nden tahliye oldu.

Yahya Demirel tahliye edildi



Tahliye olan Yahya Demirel ilk iş olarak amcası Süleyman Demirel'i ziyaret edip elini öptü.

27 mart - Hayali mobilya ihracatı ve vergi iadesi yolsuzluğu nedeniyle 10 yıldır Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan ve son olarak, 25 aralık 1985'te 23 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırılan Yahya Demirel, Yargıtay'ın kararını bozması üzerine cezaevinden tahliye edildi. İki defada toplam 10 ay 16 gün cezaevinde kalan Demirel tahliye sonrası amcası Süleyman Demirel'i ziyaret etti. Demirel yeğeni için, « Yahya metanetlidir » dedi.

Türkeş: Tanrı milliyetçileri sınıyor

16 mart - 12 Eylül öncesi MHP'nin kalesi olarak nitelendirilen Yozgat'a 7 yıl sonra gelen Türkeş, ilk defa konuştu ve « Tanrı milliyetçileri sınıyor » dedi. Türkeş konuşmasını, « Bizleri sınava tutan Yüce Yaradan ilerde bizlere daha büyük sorumluluklar verecektir. Silahlı Kuvvetler içinden birkaçı bize kötü gözle baktı diye bizler için mukaddes olan bir ocağa toz kondurmayız. Türk milliyetçileri 10 yıl sonra iktidar olacaktır. Bu millet komünizm gibi dikta rejimlerle değil Türk milliyetçiliğiyle refaha ulaşabilir » şeklinde sürdürdü.

Eski siyasîlere güncel konularda konuşma hakkı verilmesi gündemde

12 mart - Anayasaya göre 10 yıllık siyaset yasağı kapsamına giren eski siyasîlerin, güncel politika konularında serbestçe görüş açıklamaları gündeme geldi. Bakanlar Kurulu yasağı getiren 2969 sayılı kanunun 1. maddesinin « b » ve « d » bentlerinin yürürlükten kaldırılmasını, 3. maddesinin ise değiştirilmesini öngören yasa tasarısını kabul etti. Başbakan Özal değişiklikleri Cumhurbaşkanı Evren'in de uygun bulduğunu söyledi. Değişiklik konusunda kapatılan AP'nin lideri Demirel, « Yalnız madde bendinin değişmesi yetmez » derken, kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Yasanın ağırlığı a bendindedir » diyerek, bu bent yürürlükte kaldıkça hiçbir şeyin değişmeyeceğini vurguladı. Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Alparslan Türkeş de, « Değişiklikler olumlu, ama kanun tamamen kaldırılırsa daha iyi olur » dedi.

Mehmet Yazar, yeni bir parti kurmak için DYP'den istifa etti

13 mart - Odalar Birliği Başkanlığı'ndan ayrılarak DYP'ye giren ve genel başkanlık seçiminde ağır yenilgiye uğrayan Mehmet Yazar, yeni bir siyasî parti kurmak için DYP'den istifa etti. Yazar'ın kuracağı partide yer almak isteyen DYP'nin 10 kurucu üyesi ile diğer 2 DYP'li de onu izledi. Aralarında merkez karar organı üyesi ve kurucu üye Bener Özcan ve eski Genel Sekreter Refik Sunol'un da bulunduğu istifacılar, parti içi demokrasinin uygulanmadığı, DYP'nin büyük Türkiye idealini yürütemeyeceği gerekçesiyle ayrıldıklarını açıkladılar. Sunol, « Israrla yurtta demokrasi ve adaleti tesisten söz ederken, parti bünyesi içinde söylediklerinin tamamen tersini yapan ve kendi iradesiyle değil de parti dışı mihraklar tarafından yönetilen DYP'nin bu tutumunu düzeltebileceği kanaatini tamamen kaybetmiş bulunuyorum »dedi.

Başbakan Özal: Türk basını geri kaldı

6 mart - Basın tarafından « Basına Sansür Yasası » olarak tanımlanan « Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Yasası » Millet Meclis'nde kabul edildi. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan iktidara gelince yasayı kaldıracaklarını söyledi. Yasa hakkında yapılan yayınlar karşısında Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, Türk basını için bazı değerlendirmeler yaptı ve « Türk basını geri kaldı » dedi. Basının eski alışkanlıklarının yeni sistem içerisinde geçerli olamayacağını ileri süren Başbakan Özal, halkın tepkisini alan resimli yayınlar için on binlerce şikâyet mektubu aldıklarını belirtti. Özal gazetelerin söylenmeyen sözleri beyanat diye yayınladığından da dert yandı.

Barış Derneği davasında tutuklu kalmadı

10 mart - 17 mayıs 1982'den beri devam eden Barış Derneği davasında 3 yıl 1 ay 21 gündür tutuklu bulunan Doktor Erdal Atabek, Ali Sirmen, Hüseyin Baş, Ali Taygun, Orhan Taylan ve Ergin Elgin'in tahliyesiyle tutuklu kalmadı. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askerî Mahkemesi, « İsnat olunan suçun vasıf ve mahiyetine, tutuklu kaldıkları süreler ve infaz yasaları nazarı dikkate alınarak, ilerde mağduriyetlerine meydan verilmemek üzere » tahliye kararı aldığını açıkladı. Ayrıca mahkeme haklarında gıyabî tutuklama kararı bulunan 5 sanık hakkındaki gıyabî tevkif tezkerelerinin de geri alınmasına karar verdi.

Yeni infaz yasası kabul edildi ve yürürlüğe girdi

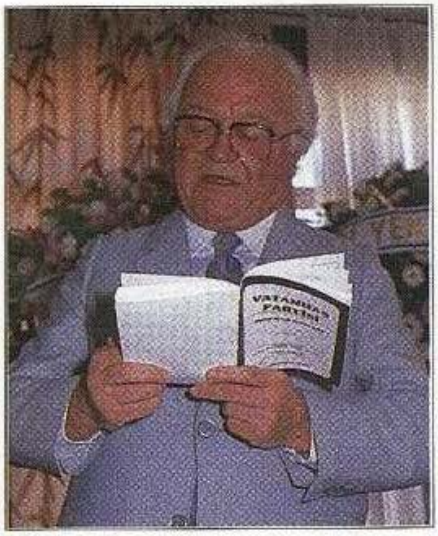
19 mart - Cezaların infazı hakkındaki yasada değişiklik yapan tasarı 11 martta Meclis'te kabul edildi. Tasarıya göre, iyi hali görülen hükümlüler her ay için 12 gün hapis yatacaklar. İdamları Meclis tarafından onaylanmayanlar 30, müebbet hapse mahkûm olanlar 20 yıl tutuklu kalacaklar. Cumhurbaşkanı Evren yeni yasayı 18 martta onayladı. Ertesi gün Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yeni İnfaz Yasası'yla hükümlülerin salıverilmelerine öğlen saatlerinden itibaren başlandı. Hükümlüler cezaevlerinden davul, zurna eşliğinde uğurlanırken, evlerde de büyük sevinç yaşandı. Yeni İnfaz Yasası'ndan 48 000 hükümlünün yararlanacağı bildirildi.

SHP'de Mustafa Timisi genel sekreter



SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan (sağda), eski ve yeni genel sekreterler Cahit Angın (solda) ve Mustafa Timisi'yle (ortada).

20 mart - SHP'de uzun süredir devam eden tartışmalar Genel Sekreter Cahit Angın'ın görevden alınmasıyla sonuçlandı. Genel Başkan Aydın Güven Gürkan'ın istifa davetine olumlu cevap vermeyen Angın, MKYK'nın özel gündemli toplantısında 47 oyla düşürüldü ve gene 47 oyla genel sekreterliğe Mustafa Timisi getirildi. Ancak Cahit Angın'ın gitmesiyle SHP'de kavganın bitmediği anlaşılıyor. Eski Genel Sekreter Angın, « Bizi 1402'ye benzer bir güvenlik soruşturmasıyla görevden aldılar ve alırken de gerekçe bulamadılar » derken, yeni Genel Sekreter Mustafa Timisi de partide Sünnî-Alevî ayrımı yapanların « emperyalizm uşaklığı yapmış kişiler » olduğunu ileri sürdü.



Vural Arıkan.

Vatandaş Partisi kuruldu

18 mart - Eski ANAP'lı İzmir Bağımsız Milletvekili Vural Arıkan'ın uzun süredir hazırlık çalışmalarını sürdürdüğü Vatandaş Partisi'nin kuruluş bildirgesi ile diğer evrakı, İçişleri Bakanlığı genel sekreterine verildi. Böylece Türk siyasî hayatına yeni bir parti daha katıldı. Vural Arıkan, Vatandaş Partisi'nin liberal bir denge partisi olduğunu söyledi. Kurucular adına yaptığı basın toplantısında ANAP'ın büyük holdingler ile ihracatçı şirketlerin partisi olduğunu öne süren Arıkan, « Amacımız demokrasiyi sağlıklı bir şekilde işletmek ve vatandaşlarımıza hizmet vermektir. Siyaset boşluğunu gördüğümüz için, bu davaya inanmış arkadaşlar bir araya gelerek yola çıktık » dedi.

Bir tarih kül oldu

7 mart - Kandilli Kız Lisesi'nin II. Mahmud tarafından yaptırılmış olan ve Adile Sultan Sarayı olarak bilinen tarihî yatakhane bölümü sabaha karşı saat 03.00'de çıkan yangın sonucu 3 saatte kül oldu. Yangın sırasında yatakhane bölümünde uyuyan 246 yatılı kız öğrenci ölüm tehlikesi atlattı.

Kadınlar, hakları için bir dilekçeyle Meclis'e başvurdu

7 mart - Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın kaldırılmasını, kırsal kesimdeki kadınların her türlü sosyal güvenlikten yararlandırılmasını isteyen 2 861 kadın, bir dilekçeyle TBMM'ye başvurdu. Santral memuresinden en ünlü sinema oyuncuları ve kadın yazarlara kadar birçok kadının imzası bulunan dilekçede siyasî bir amaç güdülmediği belirtiliyor.

1986

Nisan

1. Bursa'daki Hukukçular Günü'nde kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in konuşması engellendi. ☞
1. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, sağdaki partileri ANAP'ta birleşmeye çağırdı.
2. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, kurultayda Erdal İnönü'ye karşı aday olmayacağını açıkladı. ☞
2. Eski siyasîlere yönelik konuşma yasağını kaldıran yasa Meclis'te kabul edildi.
4. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Demirel, Bursa'da görkemli bir törenle karşılandı.
6. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, « Demirel'le rakip değiliz » dedi. ☞
9. Başbakan Turgut Özal, Hindistan gezisine çıktı.
12. Cumhurbaşkanı Kenan Evren çıkarılan affı eleştirdi. ☞
14. Milliyetçi Demokrasi Partisi kendini feshetme kararı almak için 4 mayısta olağanüstü toplantıya gidilmesini kararlaştırdı.
16. THY, yolcu bileti ücretlerine yüzde 39 zam yaptı.
16. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Seçim Yasası tasarısı için iptal davası açtı.
22. 21 haziran 1984'te çıkan ve 13 haziran 1985'te Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen, yabancılara Türkiye'de mülk edinme hakkı tanıyan yasa tasarısı yapılan değişiklikleriyle Meclis'te yeniden kabul edildi.
22. Bangladeş'te bir feribot alabora oldu; 147 kişinin cesedi bulundu, 600 kişi kayıp.
23. SHP, Cumhurbaşkanı Evren'i eleştirdi. ☞
28. Ankara'daki Amerikan Subay Kulübü'ne 18 nisan gecesi bombalı saldırı girişiminde bulunan iki Libyalı, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce tutuklandı.
30. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel İstanbul'a geldi ve büyük bir gösteriyle karşılandı.



ABD uçakları tarafından bombalanan şehirler harabeye döndü.

ABD uçakları Libya'yı bombaladı: 100 ölü

15 nisan - ABD, son olarak bir Amerikan yolcu uçağına yapılan sabotaj ile Almanya'da Amerikan askerlerinin gittiği bir diskoteğin bombalanmasından sorumlu tuttuğu Libya'ya hava saldırısında bulundu; Bingazi ve Trablus kentlerini bombaladı, 100 kişi öldü, binlerce kişi yaralı. ABD Başkanı Reagan saldırının « Terörizme karşı bir nefis müdafaası » olduğunu söylerken, Cenevre'deki silahsızlanma konferansına katılan Sovyet temsilcisi düzenlediği basın toplantısında, « Birçok savaş bu tür harekâtlarla başlamıştır » dedi. Pentagon harekâtta sadece bir uçak kaybettiklerini açıklarken, Libya 3 ABD uçağının düşürüldüğünü ve paraşütle atlayan Amerikalı pilotların halk tarafından linç edildiğini bildirdi.

Meclis'te ilk kavga

9 nisan - Süleyman Demirel ile SHP Genel Başkanı Gürkan'ın Bursa'daki seminerde konuşturulmamaları konusu Meclis'te görüşülürken, ANAP ve SHP'li milletvekilleri kavga etti. Kavga ANAP'lı Mesut Yılmaz'ın « müfteri » sözü üzerine çıktı ve 6 kasım sonrası ilk defa Meclis'te çantalar uçuştu, milletvekilleri küfürlerle birbirlerinin üzerine yürüdü.

Turgut Özal: Demirel benim rakibim değil

6 nisan - Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in iktidarı hedef tutan eleştirilerine karşı Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, « Sayın Demirel'in söylediklerine şu veya bu şekilde cevap veremem, siyasî rakibim olsa cevap verirdim. Siyasî ortamı gerginleştirmemek için zaten her söylenene cevap vermiyorum » demekle yetindi.



Resmî bir ziyaret için Hindistan'ın başkenti Yeni Delhi'de olan Başbakan Turgut Özal, eşi Semra Özal'la birlikte Agra'ya giderek Tac Mahal'i de gezdi.

Çernobil Nükleer Santralı'nda kaza

26 nisan - Dünyanın ilk büyük nükleer faciası Sovyetler Birliği'nde, Ukrayna'nın merkezi Kiev'in 140 km kuzeyindeki Çernobil Nükleer Santralı'nda meydana geldi. Sovyetler'in yaptığı kısa açıklamaya göre kazadan Çernobil'in 4 numaralı reaktörü etkilendi. Öteki üç reaktör kapatıldı. Olay yerinin yakınındaki iki kişi öldü. Başta ABD ve İsveç olmak üzere Kuzey Avrupa ülkeleri, Moskova'nın kazayı saklaması ve saatler sonra açıklama yapmasına sert tepki gösterdiler. Amerikan uydularından alınan fotoğraflardan santralın tepesinin bir patlama sonucu havaya uçtuğu anlaşıldı. Patlayan reaktörden yayılan zararlı radyasyon bulutlar aracılığıyla İskandinav ülkeleri başta olmak üzere Doğu Avrupa'yı ve Karadeniz'e kıyısı olan ülkeleri, bu arada Türkiye'nin Trakya ve Karadeniz bölgelerini etkiledi. Nükleer santralın çevresindeki geniş alan tehlikeli bölge ilan edilirken, kaza yöresindeki on binlerce kişi otobüs ve kamyonlarla bölgeden uzaklaştırıldı. Diplomatik kaynaklar ölü sayısının daha yüksek olduğunu belirttiler.



Ukrayna'nın merkezi Kiev'in 140 km kuzeyinde, baraj gölü kıyısındaki Çernobil Santralı.

Demirel: Anayasa referandumu ve seçim, milletin hür iradesini yansıtmıyor

5 nisan - 1 nisanda, Marmara çevre barolarının Dünya Hukukçular Günü nedeniyle düzenlediği « Hukuk Açısından İç Barış » konulu seminere, kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in katılması savcılık tarafından engellendi. Bu engelleme devletin üst kademeleriyle Süleyman Demirel arasında tartışmalara yol açtı.

Bursa cumhuriyet savcısı, Demirel ile SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan'ın seminere katılmasını uygun bulmadığı haberini yalanladı, fakat 3 nisanda seminerin zorunlu nedenlerle iptal edildiği açıklandı. Süleyman Demirel ve SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan iptale sert tepki gösterdiler. Gazetecilerin konuyla ilgili sorularına cevap veren Başbakan Özal, « Bizim bu konuyla en ufak bir alakamız yok » açıklamasını yaptı. Bu durumda iptal kararının Cumhurbaşkanı Kenan Evren'den kaynaklandığı iddiaları ortaya atıldı. Cumhurbaşkanı Evren ise olayın kendisiyle ilgisi olmadığını belirtti. 4 nisanda Bursa'da 4 000 araçlık bir konvoy tarafından görkemli bir şekilde karşılanan Demirel 5 nisanda Bursa Çelik Palas Oteli'nde bir basın toplantısı düzenleyerek, « Bugün bizlere söyletmediğiniz şeyleri ilerde söylerler, sıkıntı çekersiniz » dedi. Demirel, « Anayasa referandumu ile 6 kasım 1983 seçimlerini, milletin hür iradesinin sonucu saymak mümkün değildir » diyerek, hem 12 Eylül yönetiminin hem de şimdiki iktidarın meşruiyetini tartışma konusu yaptı. Demirel ayrıca, « Susan Türkiye'yi idare etmenin, konuşan Türkiye'yi idare etmekten daha kolay » olduğunu söyledi ve « Ülke her şeyini tartışabilmelidir. Konuşan Türkiye'de kavga azalır. zorla temin edilen sükût fayda getirmez » dedi.

Başbakan Özal basından dert yandı

7 nisan - Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, çıktığı Ege gezisinin dördüncü gününde ANAP İzmir İl Merkezi'ni ziyareti sırasında, « Basın gördüğünü değil, bildiğini yazıyor » diyerek basından duyduğu rahatsızlığı dile getirdi; « Satış fazla olsun diye başka türlü yazıyorlar. Bazı basınımızda sol amigolar var. Ne söylerseniz söyleyin onlar bildiklerini yazıyorlar. Amigo deyip geçiyorum. Eskiden beri vardı bu amigolar, şimdi de var. Mecburlar, bazı kesimleri destekleyecekler » dedi.

Gürkan, İnönü'ye karşı aday olmayacağını söyledi

2 nisan - SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, kurultayda başkanlık için aday olmayacağını açıkladı. Kurultayda Erdal İnönü'nün destekleyicisi olacağını söyleyen Aydın Güven Gürkan, partide ikilik çıkarmak isteyenlere alet olmayacağını belirtti. Erdal İnönü bu açıklamaya karşılık Gürkan'ı aday olmaya davet ederken, Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal karara üzüldüğünü söyledi.

Cumhurbaşkanı Evren'in konuşmalarına SHP'den sert tepki

24 nisan - Cumhurbaşkanı Evren çıktığı Karadeniz gezisi sırasında, 12 nisanda Trabzon'da, infaz yasasında yapılan düzenlemelerle ceza indirimi yapılmasını şiddetle eleştirdi ve bazı örgüt elemanlarının erken salıverildiklerini belirterek, « Bunlar Türkiye'yi 12 Eylül öncesindeki noktaya getirmek istiyorlar » dedi. 14 nisandaki Rize konuşmasında da halktan Anayasa için destek isterken yalnız kaldığını vurgulayan Evren, cumhurbaşkanı kaldığı sürece Anayasa'yı savunacağını, Anayasa'nın kapalı kapılar ardında yapılmadığı gibi, onay için halka da sunulduğunu belirterek, « Ben olduğum sürece, Anayasa'yı değiştiremezler, ben gittikten sonra ne olur bilmem » dedi.

Cumhurbaşkanı, 23 Nisan mesajında da, « Demokrasiye birlikte sahip çıkılmasını » istedi ve « Demokratik parlamenter sistemi benimsemiş ülkelerden biri olduğumuz için övünmemiz gerektiğini » söyledi. Aynı gün konuşan SHP lideri Aydın Güven Gürkan, « Eğer Kurtuluş Savaşı sırasında bile bu parlamento açık kalmışsa, hiçbir koşul parlamentonun kapanması için gerekçe sayılmamalıdır » diyerek Evren'e cevap verdi. 24 nisanda SHP Başkanlık Divanı'nın yayımladığı bildiride Evren tarafsızlığa davet edilerek, « Sayın Cumhurbaşkanımız ekonomik ve siyasal konularda görüş beyan ederek toplumda tartışma ortamı açmakta ve bu durum Cumhurbaşkanlığı makamını yıpratmaktadır » denildi.

1986

Mayıs

1. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan Meclis'te « 1 Mayıs emek bayramıdır » deyince, kavga çıktı.
3. 5,5 yıl aradan sonra Demirel ilk defa Urfa'da mikrofonu eline aldı. ☞
3. Türkiye'nin bazı yörelerinde radyasyonun 7 kat arttığı açıklandı.
4. MDP fesih kararı aldı.
4. Afganistan Devlet Başkanı Babrak Karmal istifa etti, yerine gizli polis örgütü Had'ın şefi Necibullah getirildi.
8. 18 bağımsız milletvekili ANAP'a girdi.
10. Milletvekillerinin transfer yasağı askıda. ☞
15. DYP de Meclis'te grup kurdu. ☞
16. SHP Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan, ANAP'ı milletvekili transferinde başı çekmekle suçladı. ☞
18. İlk defa verilecek olan Atatürk Uluslararası Barış Ödülü'ne, eski NATO Genel Sekreteri Joseph Luns layık görüldü.
18. Atom Enerjisi Komisyonu Başkanı Profesör Ahmet Yüksel Özemre, « Radyasyonda endişe edilecek bir şey yok » dedi.
21. İlk defa bir kitap poşete girdi: « Taocu Sevişme ».
23. Anayasa değişikliği için solla işbirliği yapılması fikri DYP'de ikilik yarattı.
24. Tunceli'de pusu kuran teröristler 4 jandarma erini şehit etti.
29. *Güneş* gazetesinin sahibi ve Trabzonspor Kulübü Başkanı Mehmet Ali Yılmaz, *Sabah* gazetesi aleyhine 1 milyar liralık dava açtı. ☞
30. SHP 2. Olağanüstü Kurultayı başladı. Yuhalanan ABD büyükelçisi salonu terk etti.
31. SHP genel başkanlığına Erdal İnönü seçildi. ☞

ÖLÜM

7. Yazar Haldun Taner. ☞

Demirel 5,5 yıl aradan sonra halka hitap etti

3 mayıs - Kapatılan AP'nin lideri Demirel, Adana üzerinden Şanlıurfa'ya gitti. Adana'dan Şanlıurfa'ya kadar 1 000'i aşkın aracın eşliğinde seyahat eden Demirel, 5,5 yıl sonra Kömürler kasabasında mikrofonu eline alarak halka hitap etti. İmar ve inşa edilmiş büyük Türkiye'den başka bir arzusu olmadığını söyleyen Demirel, parlamentonun ömrünü tamamladığını ileri sürdü ve « Gelin hep beraber gerçek demokrasiyi arayalım, yaşatalım » dedi. Türkiye'nin iyi idare edildiğini söyleyenlerin sadece kendilerini yanılttıklarını iddia eden Demirel, « Yasak delmeye çalışmıyorum. Sadece geri kalan hakkımı kullanıyorum » açıklamasını yaparak, « Sesinizi çıkarmayın, 12 Eylül öncesine dönersiniz ha... » gibi bir ölçüyü kullanmanın, « 40 katır mı, 40 satır mı? » sualiyle aynı anlama geldiğini iddia etti.



Süleyman Demirel çıktığı yurt gezisinde, gittiği her yerde büyük bir coşkuyla karşılandı.

Ecevit 27 Mayıs Devrimi'ni eleştirdi

26 mayıs - Avukat Burhan Apaydın Meclis'e başvurarak 27 Mayıs dönemine ait yargı kararlarının geçersiz sayılmasını istedi. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit de bu girişimi yürekten desteklediğini açıklayarak, « Meclis bunu onaylarsa hukuk devleti dışına çıkma alışkanlığı belki sona erebilir » dedi. Buna karşılık Yassıada Duruşmaları'nda Yüksek Adalet Divanı'na başkanlık eden Hâkim Salim Başol, « Ecevit'in 27 Mayıs'a 'devrimimiz' dediğini okumuştum. Yazılarıyla 27 Mayıs'ı överdi » diye hayretini belirtti.

Tarlabaşı yoluna başlandı

29 mayıs - İstanbul'un Fethi'nin 533. yıldönümünde Beyoğlu'nda yıkımlara törenle başlandı. Tarlabaşı Caddesi 36 metre genişliğe ulaştırılacak, üçer şeritli Taksim - Şişhane Bulvarı 1988'de hizmete girecek.

Fakir Fukara Fonu

29 mayıs - Kamuoyunda « Fakir Fukara Fonu » diye adlandırılan « Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Yasası » TBMM'de kabul edildi. Kabul edilen yasayla, yoksullara yardım amacıyla Başbakanlığa bağlı bir Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu oluşturulacak. Bu fondan muhtaç durumdaki fakirlere yardım yapılacak.
Fonun gelirleri bütçeye konulacak ödeneklerden, orman ürünleri satışından aktarılacak % 5'lik paydan, trafik cezaları gelirlerinin yarısından, TRT reklam gelirlerinin % 30'undan, petrol ürünleri satışından alınacak bir liralık bağışlardan ve yardımlardan karşılanacak. Fonda biriken paralar her il ve ilçede kurulacak vakıflara ihtiyaç sahiplerine dağıtılacak.

Ramazan dayağı

14 mayıs - Erzurum Atatürk Üniversitesi yemekhanesini basan 40 kişilik sağ görüşlü öğrencilerden oluşan bir grup, Ramazan'da yemek yiyenleri dövdü. Çıkan kavgayı polis yatıştırırken, 4 kişi yaralandı.



SHP'nin eski ve yeni genel başkanları Erdal İnönü ve Aydın Güven Gürkan (sağda).

İnönü SHP genel başkanı

31 mayıs - Sosyaldemokrat Halkçı Parti 2. Olağanüstü Kurultayı'nda Erdal İnönü, tek aday olarak katıldığı seçimlerde genel başkan seçildi. Oylamaya katılan 870 delegeden 733'ü Erdal İnönü'ye oy verdi.
MKYK seçimleri büyük çekişmeye sahne oldu, Erdal İnönü son anda listeye müdahale ederek 35 kişilik yeni bir denge listesi oluşturmak durumunda kaldı. Kurultayı ilk gün izleyen ABD büyükelçisi yuhalandı ve Aydın Güven Gürkan konuşurken salonu terk etmek zorunda kaldı.

Hür Demokrat Parti kuruldu



Mehmet Yazar.

9 mayıs - TOBB başkanlığından « bir nefer gibi hizmet vermek için » istifa ederek DYP'ye giren Mehmet Yazar, yine bir nefer gibi çalışmak üzere Hür Demokrat Parti'yi kurdu ve HDP Meclis'te grup kuran 3. parti konumuna girdi. Partinin amblem olarak seçtiği 16 köklü çınar ağacı 16 Türk devletini temsil ediyor. Kurucu Genel Başkan Yazar, « Politikada yeni ufuklar açacağız. Sağda bir kitle partisi kurduk. Şartlar ve ihtiyaçlar yeni oluşumu zarurî kılmıştır » dedi. Öte yandan DYP lideri Cindoruk ise, Yazar'ın partisini « tüccar kulübü » olarak niteleyerek « Başarısız kalmaya mahkûm bir girişimdir » şeklinde konuştu.

Milletvekili transferi hızlandı, DYP Meclis'te grup sahibi oldu

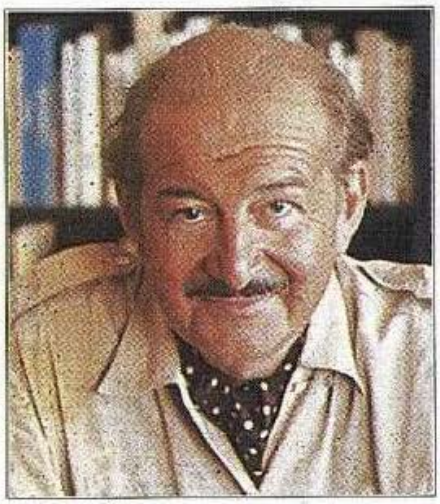
17 mayıs - Partilerin transfer atağı Anayasa'nın milletvekili transferini yasaklayan 84. maddesinin delinmesine neden oldu. Ilkin ANAP 8 mayısta, 5'i HP, 13'ü MDP kökenli 18 bağımsız millekvekilini kadrosuna dahil etti.
Transfer atağına kalkan DYP de 15 mayısta 20 milletvekiliyle Meclis'te grup sahibi oldu. SHP Genel Başkanı Gürkan, Cumhurbaşkanı'nın neden milletvekili pazarını onayladığını anlamadığını söylerken, « Anayasa delinmiştir. Deldirtmem diyen Cumhurbaşkanının suskunluğunu anlamak olanaksızdır » dedi. Başbakan Turgut Özal'ın, Anayasa'nın milletvekili transferini engelleyen 84. maddesinin bir süre uygulanmayacağını açıklaması üzerine transferlerin hızlandığı bildirildi. Özal, 15 mayısta Cumhurbaşkanı'na transfer konusunda bilgi verdikten sonra, « Eylül ayında Meclis açıldığında her şey yerli yerine oturur » demekle yetindi. ANAP'ı transferde başı çekmekle suçlayan SHP Genel Başkanı Gürkan, 17 mayısta, « İktidar partisinin sayısal üstünlüğü siyasî gasptır » dedi.

Doğu'da deprem

6 mayıs - Malatya, Adıyaman ve çevresinde 5 mayısta meydana gelen 5,8 şiddetindeki depremde 20 kişi öldü, 2 000'den fazla ev yerle bir oldu. Yıkılma tehlikesi nedeniyle Sürgü Barajı'ndaki 70 milyon m^3 suyun bir bölümü boşaltıldı. 6 mayısta ise depremin yol açtığı çatlak ve çökük nedeniyle baraj çevresindeki 15 köy tamamen tahliye edildi. Yetkililer bölgede depremle birlikte gelen en büyük tehlikenin kuraklık olduğunu söylüyorlar. Baraj sularının boşaltılması nedeniyle yaklaşık 15 000 hektarlık alanı susuzluk bekliyor.

Beşiktaş-Trabzon maçı hakkında şike iddiaları var

31 mayıs - Türkiye Birinci Futbol Ligi karşılaşmalarının son haftasına girilirken, eşit puana sahip Beşiktaş ve Galatasaray'da heyecan doruk noktasına vardı. *Sabah* gazetesinde, Başbakan Turgut Özal'ın eşi Semra Özal'in, Trabzonspor Kulübü Başkanı Mehmet Ali Yılmaz'a, Trabzon Beşiktaş'a yenildiği takdirde 1,5 milyar liralık kamu ihalesi ayarlama sözü verdiğine dair bir haber yer aldı. Bunun üzerine *Sabah* gazetesi aleyhine Mehmet Ali Yılmaz 1 milyar, Semra Özal da 500 milyon liralık tazminat davası açtı. Beşiktaş, Trabzonspor'u yenerek şampiyon oldu.



Haldun Taner.

Haldun Taner öldü

7 mayıs - Türkiye'de kabare tiyatrosunun öncüsü olan oyun yazarı ve hikâyeci Haldun Taner 71 yaşında, İstanbul'da öldü. Viyana'da tiyatro öğrenimi gören Taner, gözlemlerini ölçülü bir eleştiri ve ince bir alaycılıkla yansıtan pek çok hikâye ve oyun dışında, çeşitli gazetelerde fıkra, makale ve başmakale de yazdı. Taner, daha çok « Keşanlı Ali Destanı » adlı oyunun yaratıcısı olarak tanınıyordu.

1986

Haziran

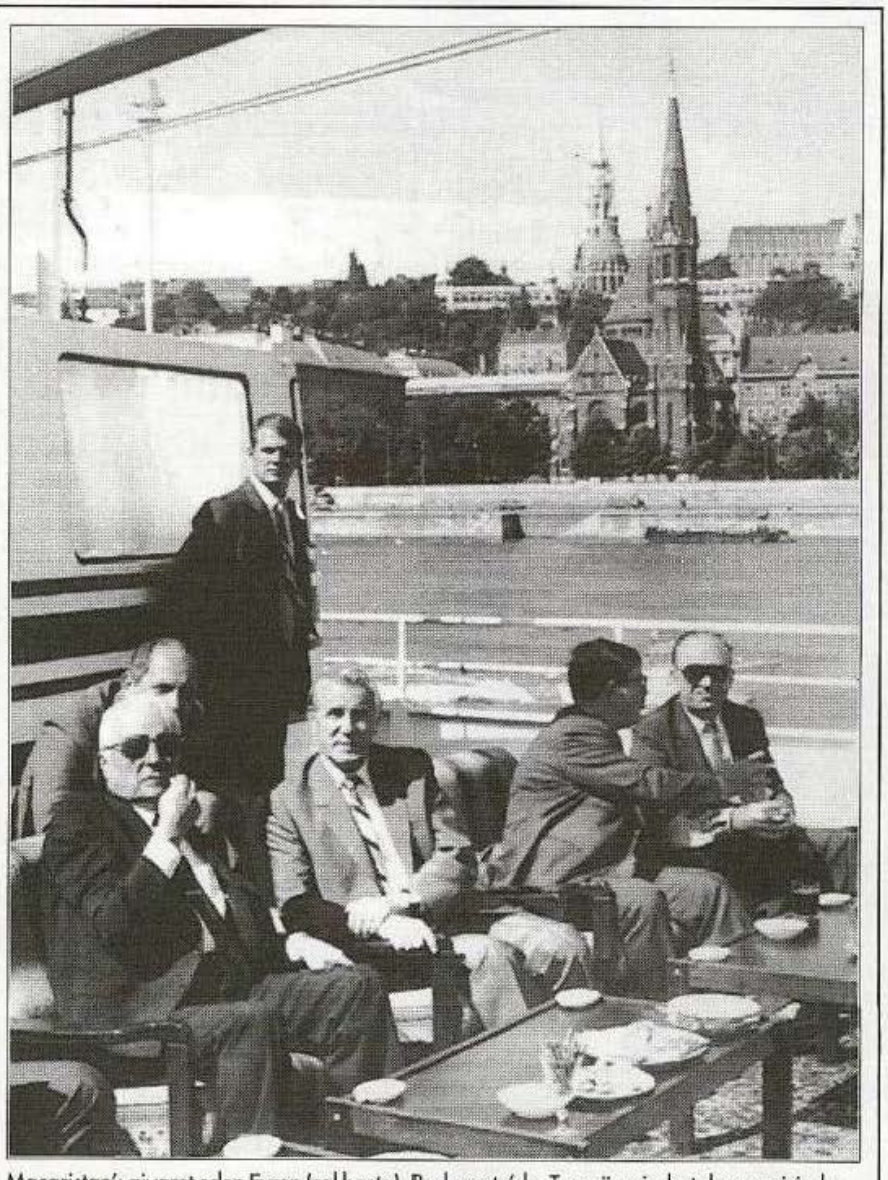
1. Yeni kurulan 16 belediyede yapılan belediye başkanlığı seçiminin 10'unu ANAP kazandı.
1. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Parti içinde kırgınlık tanımıyorum » dedi.
3. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit Ankara Basın Savcılığı'nda bir konuşması nedeniyle ifade verdi.
3. SHP grubu Erdal İnönü'ye dert yandı.
4. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit'in 1-3 yıl hapsi istendi. ☞
4. SHP'den 3 milletvekili istifa etti. ☞
5. SHP ANAP'ı, fonları seçimde kullanmayı düşünmekle suçladı.
5. SHP'den 2 milletvekili daha istifa etti.
6. Kısa vadeli faiz yüzde 35'ten 30'a düşürüldü.
7. Odalar Birliği başkanlığına Ali Coşkun seçildi. ☞
7. Turizmde hüsran. Çernobil'deki patlama Türk turizmine büyük darbe indirdi. Rezervasyonların yüzde 40'ı iptal edildi.
8. Kurt Waldheim Avusturya'nın yeni cumhurbaşkanı.
12. « Sudaki İz » adlı roman müstehcen bulundu ve yazarı Ahmet Altan için dava açıldı.
14. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel, 6 yıl sonra ilk defa TRT haber bülteninde yer aldı. ☞
16. SHP ile DYP siyasî yasakların kaldırılması için işbirliği yapacak.
24. Cumhurbaşkanı Kenan Evren Macaristan'a gitti.
27. DYP'nin milletvekili sayısı 25'e ulaştı. Eski HP Genel Sekreteri Yılmaz Hastürk DYP'ye katıldı.
29. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, 10 gün Erzurum'da çalışmaya karar verdi.
29. Meksiko'da düzenlenen Dünya Kupası'nı F. Almanya'yı 3-2 yenen Arjantin kazandı

5 milletvekili SHP'den istifa etti

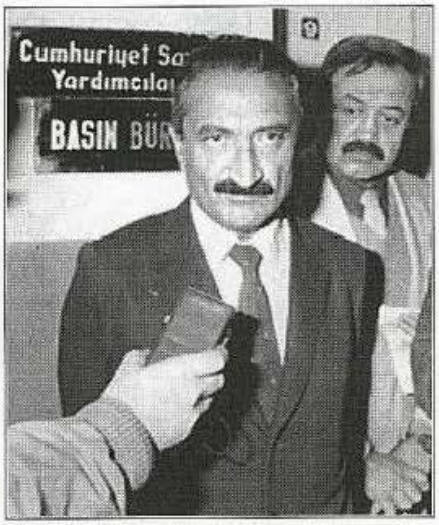
5 haziran - SHP'ye genel başkanı seçilen Erdal İnönü'nün gruptan kopmaları önlemek amacıyla, « Kırgınlık, kızgınlık tanımıyorum » demesine rağmen 4 haziranda İzmir Milletvekili Aşkın Toktaş, Manisa Milletvekili İsmail Turhangil ile Aydın Milletvekili Engin Tipi partiden istifa etti. Bir gün sonra onları İstanbul milletvekilleri Kemal Özer ile Şahin Öğünç izledi ve SHP'nin Meclis'teki sandalye sayısı 79'a düştü. SHP lideri İnönü, ANAP'ın SHP'yi güçten düşürmek için bazı taktikler kullandığını söyledi ve sosyal demokrat partilerin, « Komünizme saptılar, aşırı uçların eline düştüler » gibi iddialarla yıpratılmak istendiğini ileri sürdü. Öte yandan Sinop Milletvekili Barış Can, SHP genel sekreterliğine seçildi. Barış Can, SHP'de « detant » istedi.

Demirel 6 yıl sonra TV'de göründü

14 haziran - Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel yaklaşık 6 yıl sonra ilk defa TRT'de haber olarak yer aldı. İnşaat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen « Büyük Yatırımlar Konferansı » dizisinin ilkinde Süleyman Demirel'in verdiği GAP'la ilgili konferans, radyo ve TV'nin akşam bültenlerinde haber olarak yayınlandı. Demirel, « Bu bir lütuf değildir » derken, TRT yetkilileri konuşmanın siyasî olmadığını ve haber değeri taşıdığı için yayınlandığını söyleyerek, « Kamuoyunun merak ettiği kişiler bundan sonra da ekrana gelecektir » dediler. Konuyla ilgili olarak Başbakan Özal, « Biz karışmayız böyle şeylere. Rekabet havasının ortadan kaldırılması düşünülerek verilmiş olabilir. Bizim için de sürpriz oldu » dedi.



Macaristan'ı ziyaret eden Evren (sol başta), Budapeşte'de, Tuna üzerinde tekne gezisinde.



Bülent Ecevit hakkında kamu davası açıldı.

Ecevit hakkında 1-3 yıl hapis talebi

4 haziran - Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit hakkında Ankara 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde kamu davası açıldı. 18 mayısta Demokratik Sol Parti Kurucular Kurulu toplantısında yaptığı konuşma dolayısıyla Ecevit'in 1-3 yıl arasında hapsi isteniyor. Bu konuşmasında Bülent Ecevit, « Yasaklara karşı konuşup yazmak hakkım, düşüncelerimi açıklamak hakkım. Bu hak elimden alındığında da kullandım ve kullanırım. Çünkü bence bu, devleti yönetenlerin kısıtlayabileceği bir siyasal hak değildir » diyerek, topluma karşı görevimi bildiği yolda sürdüreceğini de açıklamıştı.
Bülent Ecevit Siyasî Partiler Yasası'nı 119 ve geçici 1. maddesine muhalefet suçundan Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanacak.

Ali Coşkun Odalar Birliği başkanı oldu

7 haziran - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği başkanlığına, İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Üyesi Ali Coşkun seçildi. Seçime tek aday olarak giren Ali Coşkun, seçildikten sonra yaptığı ilk basın toplantısında günlük politikanın dışında kalacaklarını söyledi ve ekonomik meselelerin çözümlerinde tüm kesimlerle ortak çalışacaklarını bildirdi. Coşkun, « Dün olduğu gibi bugün de Türkiye'nin kavga yerine barışa ihtiyacı vardır. Yaptığımız seçimde hür teşebbüs olarak bunun en güzel örneğini gösterdik » dedi. Coşkun ayrıca Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu'nda yapılan değişiklik konusunda yasanın uygulama sonuçlarını görmeden bir şey söyleyemiyeceğini de kaydetti. Ali Coşkun'u Başbakan Özal da destekliyordu.

« Emniyet kemeri » uygulaması başladı

18 haziran - Karayolları Trafik Kanunu uyarınca otomobil ve minibüslerin ön koltuklarına emniyet kemeri takma zorunluluğu başladı. Emniyet kemeri olmadığı belirlenen otomobil ve minibüs sürücülerine 2 000 lira para cezası kesilecek. Ayrıca ön koltukta oturup da emniyet kemerini bağlamayanlar hakkında da, Trafik Kanunu'nun 78. maddesine göre işlem yapılacak. 10 yaşından küçük çocuklar ön koltuğa oturtulmayacak. Bu uygulama önce şehirlerarası yollarda başlatılacak. İçişleri Bakanlığı'nın yayımladığı genelgede, emniyet kemeri uygulamasının trafik kazalarında ölümleri yüzde 40, yaralanmaları ise yüzde 33 oranında azalttığı belirtildi.



Federal Almanya'yı 3-2 yenen Arjantin Dünya Şampiyonu oldu. Meksiko-86'nın yıldızı Maradona kupayla.

İmam nikâhından resmî nikâha



İmam nikâhlı 57 çifte resmî nikâh kıydıran Semra Özal, bir çiftin şahitliğini yaparken.

2 haziran - Başbakan Turgut Özal'ın eşi Semra Özal'ın başkanlığını yaptığı Türk Kadınını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı'nın başlattığı kampanya sonucu Beykoz Belediyesi'yle yapılan ortak çalışmayla imam nikâhlı olarak yaşayan 57 çiftin resmî nikâhı Semra Özal'ın da katıldığı bir törenle Beykoz Evlendirme Dairesi'nde topluca kıyıldı.

Özal ile Demirel GAP'ı paylaşamadılar

17 haziran - Başbakan Turgut Özal, 9 bakan, 30 bürokrat, 91 parlamenter ve 34 işadamının katıldığı bir « GAP seferi » düzenledi. Geziye SHP Genel Başkanı Erdal İnönü de katıldı. Başbakan Turgut Özal 15 haziranda sefere çıkarken gazetecilere, bu üç günlük geziyi « GAP bayramı » ilan ettiğini belirtti ve « Projedeki ilk imza benimdir. Süleyman Bey daha sonra başbakan olunca Karakaya Barajı için iki etüt yaptırdı » dedi. Başbakan Özal'ın bu konuşmasına hemen cevap veren Demirel, « İmzayla iş bitmiyor. Keban'ın, Karakaya'nın, Urfa Tüneli'nin temelini ben attım, bunlar mana taşımıyor mu? » diye sordu. Başbakan Özal gezisinde ilk olarak Fırat Nehri üzerine kurulan demiryolu köprüsünün açılışını yaptı. « Buraları yakında Teksas gibi olacak » diyen Özal, Karakaya Barajı'nın kapaklarını kapatırken de Demirel'e atıfta bulunarak, « Birçoklarının hayal ettiği işler, şimdi bizim icraatımızdır » dedi. Gezinin ikinci gününde de Özal, Fırat'ın binlerce yıllık yatağını değiştiren Atatürk Barajı derivasyon tünelini açtı.

1986

Temmuz

2. Başbakan Turgut Özal, Kıbrıs'ı ziyaret etti. ☞
3. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, ANAP iktidarının seçimden korktuğunu söyledi.
3. Başbakan Turgut Özal, ara seçimin ekim ayında yapılacağını açıkladı. ☞
5. DSP ara seçime katılmayacağını bildirdi. ☞
6. Partilerde seçim hazırlığı başladı. Hür Demokrat Parti Genel Başkanı Mehmet Yazar genel seçim istedi. ☞
7. ANAP'ın seçim yasasını değiştirme girişimi muhalefette sert tepki yarattı. ☞
8. Türkiye üzerinden Kürtlere gitmekte olan 2 kamyon silah ele geçirildi.
9. Ara seçim, liderlerin TV kavgasına dönüştü. ☞
11. DSP fikir değiştirip ara seçime katılma kararı aldı.
11. Ara seçimin 28 eylülde yapılmasını öngören yasa Meclis'te kabul edildi. ☞
11. MHP davasında savcı, Alparslan Türkeş ve 40 MHP'linin idamını istedi. ☞
11. Başbakan Turgut Özal'ın kızı Zeynep Özal'a, 52 milyon lira değerinde Jaguar marka araba hediye edilmesi ortalığı karıştırdı. ☞
16. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, ara seçimin önemsiz olduğunu söyledi.
17. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit'in yargılanmasına Ankara 5'inci Asliye Ceza Mahkemesi'nde başlandı.
17. Amblem değiştiren DYP seçime « kırat »la giriyor.
22. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Demirel, eylülde yurt gezisine çıkacağını açıkladı.
24. SHP Genel Başkanı İnönü, seçim kampanyasını İzmir'de başlattı. ☞
27. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Ecevit, 6 yıl aradan sonra Karabük'teki DSP mitinginde konuştu. ☞
28. Başbakan Turgut Özal, Bülent Ecevit'e çattı. ☞
28. Başbakan Turgut Özal, Moskova'ya gitti.



KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş (solda), Başbakan Özal şerefine bir davet verdi.

Başbakan Turgut Özal Kuzey Kıbrıs'ta

2 temmuz - Kıbrıslı Rumların tüm gürültüsüne, Washington'un Ankara tarafından « yersiz » olarak nitelenen tepkisine rağmen, Başbakan Turgut Özal KKTC'ye gitti. Özal için KKTC halkı yollara döküldü. Başbakanın konvoyu köylerde en az 10 kez durduruldu, kurbanlar kesildi. Bayrak Radyo ve TV'si de naklen yayın yaptı. Öte yandan Kıbrıs Rum Kesimi'nde Özal'ın Kuzey Kıbrıs'a yaptığı ziyaret büyük protestolara neden oldu, kalabalık bir grup Lefkoşe'yi ikiye ayıran Yeşil Hat üzerinde gösteriler yaptı. Özal yüzlerce Kıbrıslı Türk'ün coşkulu alkışları arasında ve Rumlar aleyhine sloganlar eşliğinde Atatürk Meydanı'nda yaptığı konuşmasında, Batı'ya, Yunanistan'a ve Rumlara sert bir dille çattı. Halkın birliğinin, insan haklarını savunan milletlere bazı şeyler öğretmesi gerektiğini söyleyen Özal, « Zamanla öğrenecekler. Öğrenemezlerse öğretiriz » dedi. Öte yandan Yunanistan Başbakanı Papandreu, Özal'ın Kıbrıs gezisini « kışkırtma » olarak niteledi.

Tahsin Şahinkaya'nın malvarlığı

27 temmuz - Eski Millî Güvenlik Konseyi ve halen Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya'nın malvarlığı hakkında soruşturma açılması talebiyle Meclis'e bir soru önergesi verildi. Önergenin gündeme alınıp alınmaması tartışma konusu oldu. Millî Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk, « Konu bize intikal ederse eldeki bütün dosyaları açarız » dedi. Önergede Şahinkaya'nın hava kuvvetlerine ait inşaat ihalelerinde bazı firmaları kollayarak kendisine çıkar sağlama yoluna gittiği iddia ediliyor. Kapatılan siyasî partilerden AP ve CHP'nin başkanları Demirel ve Ecevit yaptıkları açıklamalarda, verilen önergeyi Meclis kabul edip soruşturma açtırmazsa rejime gölge düşeceğini ileri sürdüler. Şahinkaya malvarlığıyla ilgili beyannameyi Meclis'e verdiğini söyleyerek hakkındaki iddiaları önemsemediğini belirtti. Önerge sahibi SHP Genel Sekreter Yardımcısı Cüneyt Canver, « Bazı yolsuzluk söylentileri yapıldıkça halk, 'Evren her konuda konuşuyor, niye bu söylentiler için konuşmuyor' diye kendi kendine sormaktadır. Ben konuya açıklık getirmek için önerge verdim » dedi.

TV'de muhalefete yer verilmemesi partileri birleştirdi

9 temmuz - Özal'ın Seçim Kanunu'nda değişiklik talebine tepki gösteren muhalefet partileri 7 temmuzda bir araya gelerek seçimi boykot kararı almak istediler. DYP'nin bu önerisine DSP karşı çıktı. 9 temmuzda Özal'ın, TV'de muhalefet liderlerinin konuşmalarına yer verilmemesi konusundaki girişimi ortalığı karıştırdı. Cindoruk seçimi gölgeli olarak tanımlarken, İnönü, Özal'ın devlet olanaklarını ANAP için seferber ettiğini ileri sürdü.

İki banliyö treni çarpıştı; 9 kişi öldü

24 temmuz - Haydarpaşa'dan Gebze'ye gitmekte olan banliyö treni İdealtepe'de kırmızı sinyalde durunca, arkasından boş olarak gelen bir başka banliyö treni duran bu trene çarptı. Kaza sırasında 9 yolcu hayatını kaybederken, 17 yolcu da yaralandı.
Kazanın sinyalizasyon hatasından meydana geldiği öne sürülüyor.

Özal'ın kızı Zeynep'e Jaguar hediye edildi



Zeynep ve Asım Ekren savcılıktan çıkarken.

23 temmuz - Türk siyasî literatürüne son olarak İngilizlerin ünlü « Jaguar » marka otomobilinin adı da katıldı. Başbakan Turgut Özal'ın kızı Zeynep'e, Jaguar firmasının Türkiye temsilcisi Zeki Küçükberber'in, piyasa değeri 52 milyon lira olan Jaguar marka bir otomobil hediye etmesi ortalığı karıştırdı. Önce böyle bir hediye almadıklarını iddia eden Zeynep Ekren ve baterist eşi Asım Ekren, daha sonra arabayı geri verdiler. Gazetelerde devam eden yayınlar sonucu Başbakan Özal'ın kızı ve damadından arabayı iade etmelerini istediği öğrenildi. Hediyenin, kaçak bir binanın yıkımını engellemek amacıyla verildiği iddia edilirken, 15 temmuzda galeri sahibi Zeki Küçükberber'in Jaguar servis istasyonu belediye tarafından yıktırıldı. HDP Genel Başkanı Mehmet Yazar, « Jaguar olayı » ve Özal ailesiyle ilgili olarak Meclis soruşturması açılmasını isteyeceklerini söyledi. 19 temmuzda Sarıyer Savcılığı, yayınları suç duyurusu kabul ederek olayla ilgili soruşturma açtırdı. 23 temmuzda Zeynep ve Asım Ekren çiftinin ifadesini alan savcılık, soruşturma sonrası suç unsurları oluşmadığından ve yeterli delil bulunmadığından takipsizlik kararı verdi.

Türkeş ve 40 MHP'li hakkında idam talebi

11 temmuz - 19 ağustos 1981'den beri sürmekte olan MHP davasında askerî savcı, kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Alparslan Türkeş ve 40 MHP'li hakkında idam talebinde bulundu. 287 sanık hakkında 3-27 yıl arasında değişen hapis cezaları istendi. 65 sanık beraat etti. Esas hakkındaki görüşünü açıklayan savcı, davanın bir numaralı sanığı Türkeş'in « Anayasal düzeni silah zoruyla değiştirmek için çalışmalar yaptığını » öne sürdü.



MHP davasına Ankara 4. Kolordu Komutanlığı 1 No.lu Askerî Mahkemesi'nde devam edil-

Davul delen Jaguar, Büyük Anadolu Partisi'nin amblemi oldu

31 temmuz - Büyük Anadolu Partisi « davul delen Jaguar » amblemiyle TV'de yer aldı. Genel Başkan Kemal Berkmen, « Milletin delinen cebini delik davul, iktidarın halini de davulu delen Jaguarla birleştirdik » diye konuşurken, Özal ise « Bu amblem karşımızdakilerin gayri ciddiliğini gösteriyor » dedi

Özal'dan sürpriz: ara seçim erkene alındı

25 temmuz - Başbakan Özal 3 temmuzda sürpriz bir açıklama yaparak ara seçimin ekim ayında yapılacağını açıkladı. Çıktığı Trakya gezisinde Özal, « Beş partiyi toplasan bir ANAP etmez. Hodri meydan » dedi. HDP Genel Başkanı Yazar, ara seçim yerine genel seçim isterken, DSP önce seçime katılmama kararı aldı, sonra vazgeçti. 11 temmuzda Meclis, ara seçim tarihini 28 eylül olarak tespit etti. İnönü, İzmir'den aday olduğunu açıklayarak, 24 temmuzda seçim kampanyasını başlattı.



DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit kürsüde konuşurken, eşi Bülent Ecevit de yanındaydı.

Ecevit'in padişah benzetmesi Özal'ı kızdırdı

28 temmuz - Altı yıllık özlemini gidererek, 27 temmuzda, eşi Rahşan Ecevit'in genel başkanı olduğu DSP'nin Karabük mitinginde konuşan Bülent Ecevit, hem ANAP'a, hem de SHP'ye çattı. Ecevit orta direk diyerek iktidara gelen Özal'ın orta direği yıktığını belirttikten sonra konuşmasını, « Bu ülke Osmanlı padişahlarına kalmamış, size mi kalacak » diye sürdürdü. Ertesi gün Başbakan Özal bu konuşma için, « Hem beni padişaha benzetiyor, hem de kanunları çiğneyerek konuşabiliyor. Ecevit siyasî rakip olmadan 'Ben rakibim' diyerek hariçten gazel okumaktadır » dedi.

1986

Ağustos

1. Rusya'yı ziyaret eden Başbakan Turgut Özal, Sovyet lideri Gorbaçov'la görüşemedi. ☞
1. SHP, ülkeyi yönetenlerin mal beyanında bulunması için Meclis'te girişimde bulunmayı kararlaştırdı. ☞
4. Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi Emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya malvarlığını açıkladı. ☞
5. PKK (Apocular) davasında yargılanan 638 sanıktan 25'i idama mahkûm edildi. ☞
6. Ara seçim milletvekili adayları açıklandı.
11. Altında rekor fırlayış: Cumhuriyet altını 62 500 lira.
11. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit için yeni bir soruşturma açıldı. ☞
12. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, DYP'yle uzlaşmayacağını açıkladı.
13. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Başbakan Özal'ı suçladı.
15. Irak'a hava operasyonu yapıldı. 10 Phantom teröristlerin sığınaklarını bombaladı.
19. Başbakan Özal, eski siyasî parti liderlerini suçladı.
25. Dev-Solcular ANAP Kadıköy ilçe binasına saldırdı.
29. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Millet iradesini aşanları alkışlamayın » dedi.
30. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Demokrasiyi Ordu değil, gençler kurtardı » dedi. ☞
31. 8. Bağlantısızlar Konferansı Zimbabve'nin başkenti Harare'de toplandı; Konferansın bu yılki esas konusu Güney Afrika ve Irkçılık.

ÖLÜM

22. Türkiye'nin 3. Cumhurbaşkanı Celal Bayar. ☞



Başbakan Turgut Özal'ın eşi Semra Özal (ortada, beyaz tuvaletli) ve papatyaları, Yıldız Sarayı Hasbahçe'de büyük yankılar uyandıran bir davet verdi.

Semra Özal'ın Hasbahçe balosu

9 ağustos - Başbakan Turgut Özal'ın eşi ve Türk Kadınını Koruma ve Tanıtma Vakfı Başkanı Semra Özal'ın 4 ağustosta, Yıldız Sarayı Hasbahçe'de düzenlediği gece büyük yankı uyandırdı. Gece için SHP lideri İnönü, « İktidar son günleri yaklaştıkça halkın sıkıntılarıyla taban tabana zıt davranışlara girer. Halkla alay ediyorlar » dedi. DYP'li Mehmet Gölhan da, « Lale Devri'nin saray şaşaasını hatırlatan sahneler doğru değildir » diye ekledi. Basında geceyle ilgili başlıklar şöyle:
Sabah: « Osmanlı böyle battı »
Güneş: « Hasbahçe'de bugünün saraylıları »
Hürriyet: « İşte Semra Sultan gecesi »
Bulvar: « Semra Özal gelin gibi »
Milliyet: « Saray usulü balo »
Tercüman: « Bir Osmanlı gecesi 75 milyon lira »
SHP Konya Milletvekili Salim Erel'in, Başbakan Özal'ın sözlü olarak cevaplanması isteğiyle Meclis'e verdiği soru önergesinde, « Saltanat 86 » balosuyla ilgili sorular soruluyor ve « Hasbahçe'nin gülleri kim? » deniyor. Semra Özal 9 ağustosta yaptığı açıklamada, « Hasbahçe'de yapılan iş, eski İstanbul görüntülerini vermek, kendi terbiyemizi, yemeklerimizi, müzik kültürümüzü tarihî bir tabloda sergilemekti » dedi.

Seçim propagandası yapan Bülent Ecevit hakkında soruşturma açıldı

30 ağustos - Eşi Rahşan Ecevit'in genel başkanı olduğu DSP'nin ara seçim propaganda etkinliklerine katılan kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Demokrasiyi Ordu değil, gençler kurtarmıştır » dedi. Manisa'da, « Asker geldi, işçi yoksullaştı » diyen Ecevit, « Demokratik sol hareketi bölüyor » şeklindeki suçlamalara İzmir'de cevap verdi ve SHP'ye çatarak, « Halkı tanımayan, demokratik solu umursamayan, hor gören insanlara bir tokat atmanız gerekiyor » dedi. İzmir kahve toplantılarında eşi Genel Başkan Rahşan Ecevit'ten daha çok konuşan Ecevit sürekli, « Halk iktidara yürüyor » temasını işledi. 11 ağustosta, seçim propagandasına katıldığı gerekçesiyle Karşıyaka Cumhuriyet Savcılığı Ecevit hakkında soruşturma başlattı.

Yargıtay kararı: Bülent Ersoy erkek

13 ağustos - Türkiye'de ilk defa şarkıcı Bülent Ersoy'un açtığı « kayıt düzeltme » davasıyla gündeme gelen « cinsiyet değiştirmenin hukukî boyutu » meselesi, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi tarafından ele alınarak sonuçlandırıldı. Yargıtay kararında, « Bülent Ersoy, özgür iradesiyle yok ettiği cinsiyetine dayanarak, cinsiyetinin değiştirilmesini isteyemez » deniliyor. Bülent Ersoy'un avukatı tarafından yazılan karşı yazıdaysa, « Tıp literatürüne göre transseksüel bir erkek tabiatın yanlışlıkla erkek bedenine hapsettiği aslında bütün ruhuyla kadın olan erkektir » görüşü yer alıyor.
Sanatçı Bülent Ersoy sahne yasağına isyan ederek, « Gün gelir savunma hakkı herkese lazım olur. Benim suçum ne ? Suçsuza ceza olur mu? » derken, yetkililer Ersoy'un gençlere hoş örnek olmadığını, ancak bir erkek olarak rujsuz ve eteksiz sahneye çıkabileceğini söylediler.

Celal Bayar öldü



Türkiye'nin 3. Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın naaşı TBMM önüne getirildi.

29 ağustos - Türkiye'nin 3. Cumhurbaşkanı Celal Bayar 22 ağustosta 103 yaşında İstanbul'da öldü. Bayar siyaset hayatına, Bursa'da, İttihat ve Terakkî Cemiyeti'ne girerek başladı. Cemiyetin önce Bursa, sonra İzmir kâtibi mesulü oldu (1911). Mütareke döneminde İzmir yöresinde Galip Hoca takma adıyla düşman işgaline karşı propaganda yaptı. Son Osmanlı Meclisi Mebusanı'na Saruhan (Manisa) milletvekili olarak girdi (1920). İstanbul işgal edilince gizlice Ankara'ya geçti, Bursa milletvekili olarak TBMM'ye katıldı. İktisat (1921), Mübadele, İmar ve İskân (1924) vekili oldu. İş Bankası'nın kuruluşunu gerçekleştirdi ve 1932'ye kadar müdürlüğünü yaptı. İktisat vekilliğine getirildi (1932-1937). İsmet İnönü istifa edince, başbakan oldu (1937-1939). 1939-1945 yıllarında CHP İzmir milletvekili olarak parlamentoda bulundu. 1945'te « Dörtlü Takrir »e katılarak parti içi muhalefetini iyice belirginleştirdi. Milletvekilliğinden (eylül 1945) ve CHP'den istifa ettikten (aralık 1945) sonra Koraltan, Köprülü ve Menderes'le birlikte Demokrat Parti'yi kurdu (7 ocak 1946). 1946-1950 arası ana muhalefet lideriydi. DP iktidara gelince (1950), Türkiye Cumhuriyeti'nin üçüncü cumhurbaşkanı seçildi (22 mayıs 1950). Cumhuriyet'in ilk « sivil » cumhurbaşkanı olarak bu görevi 27 mayıs 1960'a kadar sürdürdü. Tutuklanarak Yassıada'ya gönderildi; idama mahkûm edildiyse de (15 eylül 1961), cezası Millî Birlik Komitesi (MBK) tarafından ömür boyu hapse çevrildi. Üç yıl kadar Kayseri Cezaevi'nde kaldıktan sonra, sağlık durumu nedeniyle serbest bırakıldı (1964). Siyasî hakları geri verildikten sonra, Anayasa'ya göre Cumhuriyet Senatosu'na tabiî üyelik hakkını elde etmesine rağmen bu imkânı kullanmadı. Ölünceye kadar İstanbul'da yaşadı ve anılarını yazdı (« Ben de Yazdım », 1965-1972, 8 c.). Bayar'ın cenazesi, Ankara'da yapılan devlet töreninden sonra doğduğu yer olan Gemlik'e bağlı Umurbey Köyü'nde toprağa verildi. Bayar'ın ailesi eski cumhurbaşkanının Anıtkabir'e defnedilmesini istemiş, hükûmet bu teklife karşılık, Devlet Mezarlığı'nı önermişti. Sonuçta aile Bayar'ın, doğum yeri olan



Celal Bayar, 2 aralık 1958'de Meclis'i açış konuşmasını yaparken.

Gemlik'e bağlı Umurbey Köyü'ne gömülmesine karar verdi. Bayar'ın vefatı üzerine bir mesaj yayımlayan Cumhurbaşkanı Kenan Evren, « Mümtaz bir devlet adamını kaybettik » dedi. Demirel, « Her anı hizmetlerle geçmiş bir fani », Ecevit, « Üstün yeteneklerini kabul ettirmiştir » dediler. 25 ağustosta Bayar'ın naaşı Ankara'ya götürüldü ve TBMM Şeref Salonu'nda katafalka konuldu. Bayrağa sarılı tabut önünden saygı geçişi saat 24'e kadar sürdü. Bayar'ın naaşı 28 ağustosta devlet töreniyle Umurbey'e gönderildi. 29 ağustosta yapılan cenaze törenine Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Başbakan Özal, Genelkurmay Başkanı, bakanlar, milletvekilleri, Bayar'ın ailesi ve geniş bir vatandaş kitlesi katıldı. Törene katılanlar arasında önderlerini uğurlamaya gelen eski DP'lilerin çokluğu dikkat çekiyordu.

Orgeneral Şahinkaya malvarlığını açıkladı

4 ağustos - SHP Genel Sekreter Yardımcısı Cüneyt Canver'in 27 temmuzda, Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi eski Hava Kuvvetleri Komutanı emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya'nın malvarlığı hakkında Meclis'e verdiği soru önergesi sonucu Şahinkaya malvarlığını açıkladı. 3 ağustosta Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i Florya'da ziyaret eden Şahinkaya bir saatlik görüşme sonucunda malvarlığını açıklamaya karar verdi, kararın Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in telkiniyle alındığı sanılıyor. Açıklamayı ertesi gün Anadolu Ajansı Genel Müdürü'ne İstanbul Fenerbahçe'deki evinde yazılı olarak yapan Şahinkaya, ileri sürülen iddiaların asılsız olduğunu, sadece gizli ve yıpratıcı amaçlara yönelik olduğunu söyleyerek, « Bunlar değerli vatandaşlarımı yanlış düşünce ve yargılara sürükledi » dedi. Şahinkaya'nın malvarlığında Bakırköy ve Kadıköy'de iki dairesi, Bodrum'da bir yazlığı, çeşitli yerlerde 4 arsası, bankada parası, hisse senedi ve bir otomobili olduğu görülüyor. HDP Genel Başkanı Mehmet Yazar açıklama sonrası, « Esas olan milletin vicdanında beraat etmektir » dedi.

PKK davasında 25 idam

5 ağustos - Halk arasında « Apocular » olarak bilinen yasadışı PKK örgütünün Adana, İçel, Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay ve Adıyaman grubu davasında 638 sanıktan 25'ine idam cezası verildi. 25 sanık ömür boyu hapisle cezalandırılırken, 284 sanık beraat etti. Adana Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi kararın gerekçesinde sanıkların, « Marksist-Leninist temele dayalı bir Kürdistan devleti kurma yolunda adam öldürme ve bombalama eylemlerine katıldığını » belirtti.

Özal, Gorbaçov'la görüşemedi

1 ağustos - Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmekte olan Başbakan Özal, Sovyet lideri Mihail Gorbaçov'la görüşemedi. Gorbaçov, Özal'a ziyaretinin bitiminden iki gün sonraya randevu verdi ve Özal da bu gönülsüz randevuya teşekkür ederek kalışını uzatamıyacağını bildirdi. Sovyet liderinin Moskova'ya döndükten sonra şehir dışındaki konutunda hafta sonu istirahate çekilip randevuyu pazartesi gününe vermesi soru işaretleri doğurdu. Ancak Özal, « Ben bir kasıt olduğunu zannetmiyorum. Gorbaçov'la görüşmem hiç önemli değil. Önemli olan burada Başbakan Rijkov'la yaptığım iki konuşmaydı » dedi. Yetkililer, Özal'ın SSCB gezisinin Türk müteahitlere Sovyet kapısını açacağını, ticaret hacmini artıracağını ve Türkiye'ye yeni Sovyet yatırımları yapılmasına olanak sağlayacağını belirtiyorlar.

1986

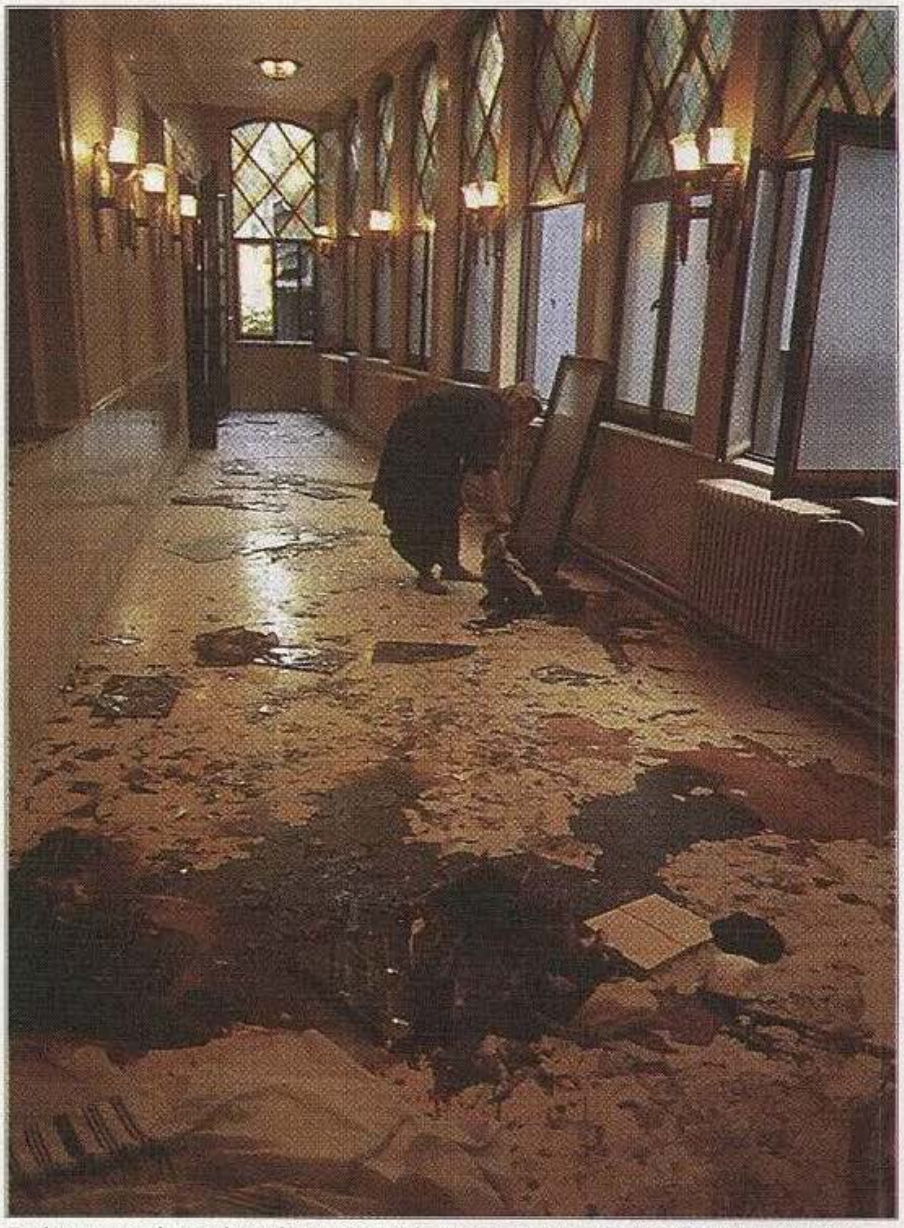
Eylül

9. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk'a « Emanetçinin aslı gelsin » dedi.
9. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Bülent Ecevit'e cevap verdi: « SHP'ye sızma Filan yok ».
11. 12 Eylül'ün 6. yılında siyasîler harekât hakkındaki düşüncelerini açıkladı.
11. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel, Bafra'da DYP mitingine katıldı.
12. Seçim gezileri devam eden Özal ile İnönü'nün konuşmaları sertleşti. ☞
12. Altının gramı 10 000 TL.
14. Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal DYP için, « At topallıyor » dedi. ☞
17. Özal, seçimin referanduma dönüştürüldüğünü söyledi. ☞
18. Niğde'de konuşan Demirel, « ANAP kaldıramayacağı yükün altına girmiştir » dedi.
21. Demirel DYP İstanbul mitinginde, « Bugünkü kötü idareye alkış tutarsanız o zaman memleket solun eline geçer » dedi.
22. Başbakan Turgut Özal muhalefet için, « Söylesinler, vız gelir tırıs gider » dedi.
22. Özal, yasaklı 4 siyasî lideri ağır suçladı: « Anarşistler ».
23. DSP Kurucular Kurulu toplantısındaki konuşması nedeniyle Ankara 5'inci Asliye Ceza Mahkemesi'nde 4 haziranda hakkında dava açılan ve 17 temmuzda yargılamasına başlanan Ecevit bu davada beraat etti.
25. Başbakan Turgut Özal, muhalefeti « Haçlı ittifak » olarak adlandırdı. ☞
25. Demirel, Özal'a sordu: « Korkuluk musunuz? » Özal'ın Demirel'e tepkisi: « İnsafsız ». ☞
28. Ara seçim yapıldı.; ANAP yüzde 32, DYP yüzde 23,7, SHP yüzde 22,7 oy aldı. ☞

ÖLÜM

30. Emekli Büyükelçi Muharrem Nuri Birgi.

Neve Şalom Sinagogu'na kanlı baskın: 24 ölü



Baskın sonrası kan gölüne dönen Neve Şalom Sinagogu'nun içi görevlilerce temizleniyor.

6 eylül - İstanbul Kuledibi'ndeki Neve Şalom Sinagogu sabah ayini sırasında kimliği belirlenemeyen bir grup terörist tarafından basıldı. Teröristlerin silahlı ve bombalı saldırısı sonucu 22 Musevî yurttaş ile Arapça konuşan ve Ortadoğulu oldukları sanılan 2 terörist öldü, 4 kişi de yaralandı. Sabah saat 09.15 sularında Şişhane Kuledibi'ndeki sinagoga giren saldırganlar, önce kapıdaki görevliyi, sonra iç kapıda duran bir başka kişiyi öldürdüler, ardından kapıları kapatıp katliama başladılar. 35 kişiyi otomatik silahlarla tarayan saldırganlar, daha sonra el bombası attılar.

Görgü tanıkları, saldırıyı gerçekleştirenlerin 4 kişi olduğunu ve sağ kalan iki teröristin olaydan sonra kaçtığını belirtirken, resmî makamlar sinagog baskınının bir « intihar eylemi » olduğunu, saldırıyı yapan 2 teröristin olay sırasında parçalanarak öldüğünü öne sürdüler. Kanlı saldırıdan sonra Beyrut, Lefkoşe Rum kesimi ve İstanbul'daki haber ajanslarına telefon eden meçhul kişiler, saldırıyı « İslamî Direniş », « Filistin İntikam Örgütü » ve « Kuzey Arap Birliği Teşkilatı » adlı örgütler adına üstlendiklerini söylediler ve saldırıların süreceğini belirttiler.

Ara seçim yapıldı; ANAP oy kaybetti

29 eylül - 11 milletvekili için 28 eylülde yapılan ara seçimde ANAP oy kaybına uğrarken, DYP kârlı çıktı. ANAP 6, DYP 4 ve SHP 1 milletvekilliği kazandı. ANAP'ın ünlü adayları Ekrem Pakdemirli ve Mehmet Keçeciler seçimi kaybetti. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, İzmir'den, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk Samsun'dan milletvekili seçildi. Seçim sonucunu takiben DYP erken seçim istedi. Demirel sonuç için, « Hükûmet şamarı yedi » derken, Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Özal Demirel'i « şamatacı » olmakla suçlayarak, erken seçim olmayacağını açıkladı. SHP'de ise Genel Başkan Erdal İnönü istifasının söz konusu olmadığını belirtti ve sonuçların partilileri kötümserliğe sevk etmemesini istedi. Demirel yurt gezilerini sürdüreceğini açıklarken, Çankaya'da Evren'le görüşen Başbakan Özal halkın eski siyasîleri benimsediğini sanmadığını belirtti ve bir süre sonra referanduma gidilmesini önerdi.





SHP Genel Başkanı Erdal İnönü.

ANAP Genel Başkanı Turgut Özal.

Özal, Cindoruk'a cevap vermedi

9 eylül - Başbakan Özal, DYP Genel Başkanı Cindoruk için, « Cevap vermem, bırakın çukurda kalsın. Emanetçiye niye cevap vereyim, aslı gelsin » dedi ve « Bir laf vardır. Merdi Kıptî, şecaat arz ederken sirkatin söyler » şeklinde konuştu.

Radyasyonlu fındık gözaltında

17 eylül - Doğu Karadeniz'den elde edilen fındıkta radyasyon bulunması nedeniyle hükûmet bir dizi önlem aldı. Ünye'nin doğusundaki bölgede üretilen fındıkların tümü Fiskobirlik tarafından satın alınacak ve tamamının tasnifi yapılarak AET standardına uyanlar ihraç edilecek; 1986 yılı ürünü fındıklar il sınırları dışına çıkarılamayacak. Fiskobirlik açıklamasında, « Bölgede üretilen fındığın sadece belirli bir bölümünde 2 000 bekerel radyasyon var; bu Dünya Sağlık Örgütü'nün kabul ettiği bir oran, ancak AET 600 bekerelden daha fazlasını kabul etmiyor » denildi.

Türkiye'de rüşvet hacmi trilyonluk

15 eylül - Başbakanlık Başdanışmanı Adnan Kahveci, rüşvetin ancak devletin ekonomik faaliyetten tümüyle çekilmesi halinde kalkabileceğini söyledi. Kahveci kendi hesaplarına göre ülkede toplam 3 trilyonluk bir rüşvet hacmi olduğunu belirterek, buna karşılık belediyelerde rüşvetin yarı yarıya azalmış olduğunu ileri sürdü.

Seçim konuşmaları giderek liderler arasında gerçek bir ağız dalaşına dönüştü

25 eylül - Ara seçim propaganda dönemi çok sert başladı ve parti liderlerinin yanı sıra, kapatılan Adalet Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin liderleri de iktidarı ağır dille suçladılar. Başbakan ve Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal bu nedenle muhalefetin kendisine karşı bir « Haçlı ittifakı » kurduğunu ileri sürdü. Bu arada liderlerin konuşmaları da giderek sertleşti.

Demirel, « Özal'ın hesabında insan haysiyeti yok » derken, Özal, « Söylesinler vız gelir tırıs gider » cevabını verdi. İnönü, « Bu ne biçim başbakan. Özal seviyesiz » diye Başbakan'ı eleştirirken, Özal da siyasî yasaklı dört lideri « anarşist » olmakla suçladı. Süleyman Demirel, Başbakan Özal'a Manisa konuşmasında « Korkuluk musunuz? » diye sorarken, Özal'ın Demirel'e tepkisi « İnsafsız » oldu.

Seçim konuşmalarından bazı örnekler şöyle:

Özal'dan İnönü'ye: « Boyu uzun aklı kısa »

Özal'dan Demirel'e: « Hayalcı »

Özal'dan Cindoruk'a: « Müsvedde »

Özal'dan DYP'ye: « At topallıyor »

İnönü'den Özal'a: « Öcü masalı anlatıyor »

Özal'dan İnönü'ye: « Paşa çocuğu fena atıyor »

İnönü'den Özal'a: « Özal'dan daha kötüsü olamaz »

Başbakan Özal eski siyasîlerin ara seçimi bir referanduma çevirdiklerini ileri sürdü.



Süleyman Demirel, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk'la (sağda) birlikte.

1986

Ekim

2. Özal, « Enflasyonu yüzde 5'e düşürürdüm » diyen Demirel için, « Güler geçerim » dedi. ☞
2. 7 kilometrelik İstanbul surlarının onarım çalışmaları başladı.
3. SHP'de görev değişimi yapıldı. ☞
3. Şampiyon Kulüpler Kupası'nda mücadele eden Beşiktaş'a, ikinci tur kurasında Kıbrıs Rum Kesimi takımı Apoel çıktı.
6. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, demokrasi lafını ağzından düşürmeyenleri uyardı.
6. TRT ikinci kanal yayınına başladı. ☞
7. DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit, « SHP'nin ara seçim yenilgisi su götürmez » dedi.
9. ANAP'ta liberaller dincilere karşı çıktı. ☞
9. Yabancıya mülk satışına izin veren yasayı, Anayasa Mahkemesi ikinci defa iptal etti.
12. Demirel, Özal'la pazarlık etmeyeceğini açıkladı.
12. Çırağan Sarayı'nın, bir otel olarak hizmete açılmak üzere restorasyonuna başlandı. ☞
13. ABD Başkanı Reagan ve SSCB Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov, İzlanda'nın Reykjavik kentinde bir araya geldi. ☞
15. Demirel, Özal'a çağrı yaptı: « Seçimden kaçma ».
15. Bakanlar Kurulu ve ANAP Başkanlık Divanı istifa etti. ☞
17. Bakanlar Kurulu'nda mini operasyon yapıldı. ☞
22. Ali Sami Yen Stadı'nda sahaya çıkarak bekleyen Beşiktaş, rakibi gelmeyince hükmen galip ilan edildi.
23. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in siyasî affa karşı olmadığı açıklandı. ☞
26. Kapatılan AP'nin lideri Süleyman Demirel'in Antalya'da konuşmasına izin verilmedi.
29. Faiz oranları 4 puan indirildi.
30. Antalya olayları Meclis'te tartışıldı. ☞

Bakanlar Kurulu'nda mini operasyon yapıldı



Ali Bozer.



Hasan Celal Güzel.



Oltan Sungurlu.

17 ekim - Bakanlar Kurulu ve ANAP Başkanlık Divanı üyeleri, Başbakan Turgut Özal'a yapacağı değişiklikler için kolaylık sağlamak amacıyla 15 ekimde topluca istifa etti. Başbakan Özal'ın, Bakanlar Kurulu'nda yaptığı mini operasyon sonucunda, kurula 3 yeni bakan girerken iki bakan ayrıldı ve 3 bakan da yer değiştirdi. Hasan Celal Güzel Devlet bakanı ve Hükûmet sözcüsü, Ali Bozer Devlet bakanı, Oltan Sungurlu Adalet bakanı olurken, Mesut Yılmaz, Devlet bakanlığından Kültür ve Turizm bakanlığına, Mustafa Kalemli, Çalışma bakanlığından Sağlık bakanlığına, Mükerrem Taşçıoğlu, Kültür ve Turizm bakanlığından Çalışma bakanlığına getirildi. Adalet Bakanı Necat Eldem ve Sağlık Bakanı Mehmet Aydın Bakanlar Kurulu dışında kaldı.

Siyasî yasaklılar yasak deliyor

7 ekim - 12 Eylül sonrası haklarında devlet aleyhine suç işledikleri iddiasıyla dava açılan ve bu davalardan beraat eden eski siyasîler haklarını geri almak için dava açıyor. Kapatılan MSP'den Abdülkerim Doğru, 5 yıl yasaklı olduğuna dair yapılan tebliğ üzerine Ankara 3. İdare Mahkemesi'ne başvurdu. Doğru'nun haklılığı mahkemece sabit görülerek, söz konusu yasağın yasaya aykırı olduğu kararı verildi ve karar kesinleşti.

Özal: Eğer devlete baba dersek, o da bizi dövebilir

20 ekim - Başbakan Özal, 1 ekimde Ankara Üniversitesi'nin açılış töreninde yaptığı konuşmada, « Devleti bir baba olarak görmüyoruz. Devletin vazifesi herkese iş temin etmek değildir. İşi, kişi kendisi yaratır. Devletin yapacağı makro seviyede işi düzenli götürmektir » dedi. Daha sonra 20 ekimde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Erzurum'daki Doğu Anadolu bölge toplantısında da aynı konuya değinen Başbakan Özal, « Devlet, baba değildir. Devleti baba olarak görürsek, bizi döveceğini de düşünmemiz lazım. Ama Türkiye'de devleti baba olarak gören çok. Bu nedenle, babalık biraz devam edecek » dedi.

Demirel'in, Antalya ve Isparta'da konuşma yapmasına izin verilmedi

30 ekim - Kapatılan Adalet Partisi'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in, 26 ekimde Antalya Cumhuriyet Alanı'nda konuşmasına valilikçe izin verilmedi. Demirel'i dinlemeye gelenler, kent dışında çevre yolu üzerinde miting yaparken polis tarafından coplandı. Coplananlar arasında 4 Doğru Yol Partili milletvekili de bulunuyor. Yasaklı lider Süleyman Demirel'e bir gün sonra Isparta'da da konuşma izni verilmedi. Isparta Cumhuriyet Alanı, polis ve araçların barikatıyla girişçıkışa kapatıldı.

İktidarın bu tutumu için, « Yaptıkları bir tuzaktır » diyen Süleyman Demirel, devlet gücünün Antalya'da halkın kanını döktüğünü söyledi. ANAP yöneticileriyse olaylarla ilgili olarak Demirel'i suçladılar ve Demirel'i « zorba » olarak adlandırarak, « Bunalım sayın Demirel'in kafasındadır » dediler. Demirel kendisine « zorba » denilmesine « zırva » karşılığını verdi.

Olaylar 30 ekimde Meclis'te gündeme getirildi. İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut, « Bir kuruluş ben istediğim yerde toplantı yaparım diyecek ve devlet suskun kalacak. Mazlum rolüne bürünerek siyasî çıkar sağlama dönemi geçmiştir » dedi. Doğru Yol Partili milletvekilleri de İçişleri Bakanı'nı suçladı.

Evren'in, siyasîlerin affına karşı olmadığı açıklandı

23 ekim - Cumhurbaşkanı Evren'in, siyasî yasaklıların affına karşı olmadığı dolaylı olarak açıklandı. Açıklamayı Evren'le görüşen İzmir Bağımsız Milletvekili Rüştü Şardağ yaptı. Bir basın toplantısı düzenleyen Şardağ'ın yaptığı bu açıklama, Evren tarafından da doğrulandı. Cumhurbaşkanlığı'nca yapılan açıklamada, « Sayın Cumhurbaşkanımız 12 Eylül öncesi siyasî parti sayın liderleriyle bazı yönetici kadroların affına karşı değillerdir. Ancak, affın yolu, yöntemi ve zamanı konusunda henüz net bir görüş bildirme aşamasına gelmemişlerdir » denildi. Açıklamada ayrıca, Başbakan Turgut Özal'ın yasakların kalkmasına Evren'in karşı olduğu yolundaki sözlerinin Cumhurbaşkanı'nı rencide ettiği de belirtildi.

ANAP karıştı

9 ekim - ANAP'lı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, ANAP'ta dinci olarak bilinenlere karşı bayrak açtı. Dalan Özal'dan, Konya MSP mitingi düzenleyicisi olarak bilinen ve 12 Eylül'den sonra Konsey tarafından veto edilen Mehmet Keçeciler, cuma namazını kaçırmayan müsteşar olarak tanınan Hasan Celal Güzel ve Arapça dil dersinden, laiklik kavramına ve Darwin teorisine kadar pek çok ilginç konuya el atan Vehbi Dinçerler'in başlarını istedi. 11 ekimde 6 bakan, İstanbul'da Dalan'la bir araya gelerek parti meselelerini konuştu. Toplantıyı yapanlar Mehmet Keçeciler'in ANAP yönetiminden uzaklaştırılması konusunda fikir birliğine varırken, Dalan, partinin ara seçimde oy kaybından Keçeciler'i sorumlu tuttu. Dalan bu görüşlerini ve alınan kararları Özal'a bildirdi. Keçeciler, Dalan'ın bu girişimleri üzerine ataga geçerek Bedrettin Dalan'ı partiyi yeniçeri ocağına dönüştürmekle suçladı. Mehmet Keçeciler modern ve medenî anlayışa açık bir insan olduğunu ve bu girişimin başka gayeler taşıdığını iddia etti.

TRT'de 2. kanal heyecanı

6 ekim - TRT televizyonunun 2. kanal yayınlarının resmen başlaması dolayısıyla düzenlenen törende konuşan Başbakan Turgut Özal, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü Tunca Toskay'dan öncelikle anten sorununun çözümlenmesini istedi. Haftada 90-100 saatlik yayın yapabilecek duruma gelindiğini de belirten Başbakan Özal, « İşi sıkı tutarsak her şey çabuk yapılıyor. Üç, dört, beş ve altıncı kanallara da çabuk geçmeliyiz » dedi. TRT Genel Müdürü Tunca Toskay da 1. ve 2. kanal arasındaki tatlı rekabetin, kurum elemanları açısından « teşvik edici » olacağını söyledi.

Başbakan Özal: Erken seçim yok

2 ekim - Ara seçimden sonra ilk toplantısını yapan ANAP grubunda iki buçuk saat konuşan Başbakan Özal, « Eğer ANAP yüzde 25, DYP yüzde 35-40 alsaydı erken seçim olurdu » dedi. Özal, Süleyman Demirel'in, iktidarda olmaları halinde enflasyonu yüzde 5'e indirecekleri iddiasına da, « Gülüp geçerim sadece. Daha önce iktidardayken niye düşürmediniz o zaman » şeklinde cevap verdi. Başbakan Özal, enflasyonun Demirel'in başbakan olduğu 1977 yılında fırladığını vurgulayarak, « Yokluklar, darlıklar 1977 yılında başladı. Enflasyonu ondan sonra durduramadıkları için 1980'de enflasyon yüzde 100 oldu » dedi.

Çırağan Otel'inin temeli atıldı

12 ekim - 1910 yılında çıkan yangın nedeniyle tamamına yakını hasar görmüş olan, İstanbul Boğazı kıyısındaki yalı saraylardan Çırağan Sarayı'nın yerine inşa edilecek 5 yıldızlı otelin temeli, Başbakan Turgut Özal tarafından atıldı. Otelin yapımı Kumagai Guni ve Yüksel İnşaat tarafından ortaklaşa gerçekleştirilecek.

SHP'de görev değişimi yapıldı

3 ekim - Ara seçim sonrası SHP'de doğan bunalım nedeniyle Genel Başkan Erdal İnönü MKYK toplantısında önce istifa etti, ancak kabul edilmeyince istifasını geri aldı. 11 saat süren toplantıda Genel Başkan Erdal İnönü'nün isteği üzerine Başkanlık Divanı'nda değişiklik yapılarak genel başkan yardımcılığına Aydın Güven Gürkan, genel sekreterliğe Fikri Sağlar getirildi.



SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar.

ABD-SSCB zirvesinde hayal kırıklığı

13 ekim - ABD Başkanı Ronald Reagan ile Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov Izlanda'nın başkenti Reykjavik'te bir araya geldi. Yaklaşık 12 saat süren görüşmelerde silahların kontrolü konusunda bir anlaşmaya varılamaması dünya kamuoyunda hayal kırıklığı yarattı ve zirve karşılıklı suçlamalarla sona erdi. Gorbaçov zirve sonrası yaptığı basın toplantısında, kabahatin Reagan ve ABD'de olduğunu belirterek, « Başkan sadece bir delinin kabul edebileceği öneriler getirdi » dedi.



ABD Başkanı Reagan ve SSCB Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov Reykjavik'te buluştu.

1986

Kasım

3. Eski CHP'li bakanlardan Deniz Baykal, SHP Genel Başkanı İnönü'yle görüştü. İnönü, « SHP'de yapay bunalım var » dedi.
5. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, siyasî yasakların kaldırılması girişiminin yerinde olduğunu söyledi.
10. SHP, nükleer füzelere karşı olduğunu açıkladı.
11. Başbakan Turgut Özal, siyasî yasaklar konusu için Cumhurbaşkanı Evren'le görüşmeyeceğini açıkladı.
13. Başbakan Özal piyasadaki iflaslar için, « Batan batsın » dedi. ☞
15. 1975'ten beri Enerji Bakanlığı müsteşar yardımcısı olan Şeyda Odyakmaz, aynı bakanlıkta ilk bayan müsteşar olarak göreve başladı.
18. Başbakan Turgut Özal, iflasın eşiğindeki şirketler için, « Sahibini değil şirketleri kurtarırız » dedi.
21. 26 eylül 1984'te açılan İkinci Barış Derneği davasında, 37 sanık için 5 ila 5 yıl hapis istendi.
21. İnşaat sektörüne 105 milyarlık ek ödenek açıldı.
23. Başbakan Turgut Özal muhalefeti anarşiyi özlemekle suçladı.
24. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel, 21 ve 23 eylülde yaptığı ara seçim konuşmalarıyla ilgili olarak Ankara 3'üncü Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davalardan beraat etti.
25. Siyasî yasakların kaldırılmasıyla ilgili önerge Meclis'e verildi. ☞
26. Birleşmiş Milletler'in 1987 Dünya Konut Yılı nedeniyle düzenlediği yarışmada konut alanında dünya birincisi seçilen Kent-Koop'un ödülü, İngiltere Prensi Charles tarafından Murat Karayalçın'a verildi.
29. KDV oranı % 2 artırılarak % 12'ye çıktı.
29. İrtica uyarısı yapan Cumhurbaşkanı Evren, tarikat yurtlarının Millî Eğitim Bakanlığı'na devrini istedi.

Orgeneral Şahinkaya ile ilgili önerge Meclis'te reddedildi

25 kasım - Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi eski Hava Kuvvetleri Komutanı Tahsin Şahinkaya'nın kendisi ve ailesine menfaat sağladığı yolundaki iddiaların araştırılması için SHP'li Cüneyt Canver ve arkadaşlarının 27 temmuzda verdiği önerge, Meclis'te ANAP'lıların oylarıyla reddedildi.

HDP, ANAP'a katıldı

30 kasım - 9 mayıs 1986'da sağdaki boşluğu doldurmak amacıyla kurulan ve ara seçimlerde aldığı başarısız sonuçtan sonra kendine bir çıkış yolu arayan Hür Demokrat Parti kendini feshetme ve ANAP'la birleşme kararı aldı. Parti Genel Başkanı Mehmet Yazar 28 kasımda ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'la görüşmüş ve Özal'ın ANAP'la birleşme ve bütünleşme önerisine olumlu cevap vermişti. Yazar, birleşme sonrasında Bakanlar Kurulu'nda görev almayacağını söyledi.

İstanbul'da yol için yıkım sorun yarattı



Beyoğlu Belediyesi'nin Tarlabaşı'nda yaptığı yıkımlar nedeniyle beş tarihî sokak yok oluyor.

5 kasım - Beyoğlu'nda Tarlabaşı'nda, Taksim Meydanı ile Şişhane arasındaki yolu genişletmek için yıkılan binaların tarihî olduğunun ileri sürülmesi üzerine İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dalan, « Gelişmeyi önleyici tarihî eser korumacılığına karşıyız » dedi ve « Yıkarım, suçum varsa cezasını da çekerim » diye ekledi.

İrangate skandalı ABD'yi sarstı

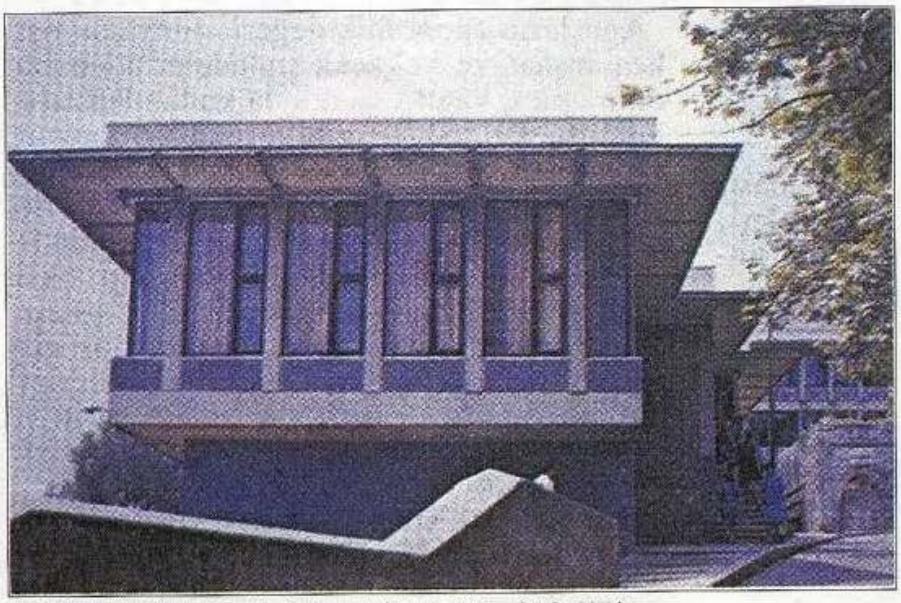
3 kasım - ABD'nin, İran'a gizlice silah satarak, aldığı parayla Nikaragua'da hükûmete karşı savaşan Kontralara yardım sağladığı belirlendi. Lübnan'da yayımlanan *El-Şiraa* dergisi, Lübnan'da rehin tutulan Amerikalıları kurtarmak için bazı ABD yetkililerinin İran'a silah satılmasına aracılık ettiklerini açıkladı. Reagan yönetiminin ABD Anayasası'na aykırı ve Kongre'den gizli olarak İran'a ve Kontralara silah vermesi skandal olarak nitelendi. Olaya, eski başkanlardan Nixon'ın 1974'te istifasına yol açan Watergate skandalına benzerliği dolayısıyla « Irangate » dendi. Reagan, İranlı ılımlı yöneticilerle ilişki kurabilmek için silah satıldığını bildiğini kabul ederken, Kontralara yardımdan haberi olmadığını söyledi. CIA Başkanı Casey, Reagan'ın danışmanı Donald Reagan ve Ulusal Savunma Konseyi'nin bazı üyeleri görevlerinden uzaklaştırıldı.

Özal: Batan batar

30 kasım - Kasım ayı firmalar için tam bir felaket ayı olarak geçti. Devam eden haciz ve iflas furyasının malî portesi 85 milyar lira. Haklarında dava açılan firma sayısı da 50'yi buldu. Başbakan Turgut Özal, firmaların küçülerek kendilerini kurtarma yolu seçmelerini önerdi ve « Biz sahibini değil, şirketleri kurtarırız » dedi. Özal ayrıca « Yeteneksiz idareciler gider, yetenekliler gelir » diyerek şirket sahiplerini uyardı.

Kasım ayının başında bankalar, alacakları için firmalara peş peşe haciz koydurttu. Özal iflas olayları için « Batan batsın » derken, işadamlarına da villalarını satmalarını önerdi. Odalar Birliği 14 kasımda hükûmete resmen başvuruda bulunarak, zor durumdaki şirketlerin kurtarılmasını istedi. Odalar Birliği Başkanı Ali Coşkun başvuruyu doğruladı. Özel sektörü temsil eden kuruluşlar da Özal'ın sert konuşmalarına karşılık, « Batık kredilerin kimlerce kullanıldığının açıklanmasını » istediler.

Ağa Han Ödülü Sedat Hakkı Eldem'in



Sedat Hakkı Eldem'in ödül alan eseri, İstanbul Zeyrek'teki SSK binası.

16 kasım - Dünyanın en büyük mimarlık ödülü sayılan Ağa Han Mimarlık Ödülü'nün 1986 yılı sonuçları belli oldu. Seçici kurul, dünyanın dört bir yanından aday gösterilen 200 kadar yapı arasında 6 projeyi büyük ödüle değer gördü. Büyük ödülü paylaşan yapılar arasında, ünlü Türk mimar Profesör Sedat Hakkı Eldem'in yaptığı İstanbul Zeyrek'teki Sosyal Sigortalar Kurumu binası da yer aldı.

İnönü: SHP'deki bunalım yapay

8 kasım - Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) Genel Başkanı Erdal İnönü partideki bunalıma son vermeyi amaçladığını belirterek, « Her şeyden önce parti içinde anarşiyi ortadan kaldırmakta kararlı olduğunu » bildirdi. Deniz Baykal'ın, parti tüzüğünde yapılmasını istediği değişiklikleri kamuoyuna açıklaması üzerine Genel Başkan İnönü ad vermeden, « Hem bana güvenip destek olduğunu söyleyeceksin, hem de benim parti içinde etkili bir grubum var deyip bana düşüncelerini empoze etmeye çalışacaksın. Ben böyle şeyi kabul etmem, izin vermem » dedi. Erdal İnönü, partideki bunalımı « yapay » olarak niteledi. SHP'de, genel başkanın değiştirilmesi için İsmail Cem İpekçi de girişimde bulundu, ancak İnönü'nün İsmail Cem İpekçi'ye cevabı, « Tartışmaya girmem » şeklinde oldu.

SHP Küçük Kurultayı 8 kasımda Ankara'da toplandı ve ne Genel Başkan Erdal İnönü ne de Genel Sekreter Fikri Sağlar parti içi sorunlara değindi.

Kurultay sonrası yayımlanan bildiride, Demokratik Sol Parti'nin (DSP) hedef alındığı görüldü. DSP'nin SHP'ye rakip olarak seçim yarışına girdiği ve kampanya boyunca insafsızca haksız suçlamalarda bulunduğu kaydedilerek, « Sosyal demokrasiyi kendi tekellerinde görenlerin SHP'ye yönelik suçlamalar karşısında hak ettikleri cevabı alacakları » belirtildi.

Başbakan Özal'a ABD'den sert mesaj

10 kasım - ABD Kongresi'nin 40 üyesi, Özal'a beklenmedik sert bir mesaj göndererek, Türkiye'nin İnsan Hakları Sözleşmesi ve Helsinki Nihaî Senedi'nden doğan taahhütlerini yerine getirmediğini öne sürdüler; DISK ve Barış Derneği davalarının sona erdirilmesini, sanıkların da serbest bırakılmasını istediler.

Çaydaki radyasyon

28 kasım - Hollanda Sağlık Bakanlığı Türk çayında yüksek oranda radyasyon bulunduğunu açıkladı. Kabul edilebilir radyasyon oranın 600 bekerel olmasına rağmen Türk çayında Çernobil kazasının sonucu olarak 35 000 bekerel radyasyon tespit edildi.

Siyasî yasakların kalkması için önerge verildi

25 kasım - Anayasa'nın geçici 4. maddesinde değişiklik yapılarak siyasî yasakların kaldırılmasıyla ilgili önerge Meclis başkanlığına verildi. SHP'nin hazırladığı ve DYP'nin desteklediği önergede 5 partiden 136 milletvekilinin imzası bulunuyor.

Bir ay boyunca parti yöneticileri demokrasi tartışması yaptı. ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal, siyasî yasakların kaldırılması için imza veren milletvekillerini « alet olmakla » suçlarken, eski siyasî liderler için de, « Anarşiyi özlediler » dedi. Özal, « 1980 öncesinde hangi kargaşa varsa, onu getirmeyi düşünenler var. Çünkü onların istediği demokraside her gün yürüyüşler olacak, kavgalar olacak, adamlar öldürülecek. İşte onların özledikleri budur » dedi.

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, bu konuşma üzerine Özal'a « Yasakçı Özal » adını taktı. Ara seçim konuşmalarıyla ilgili iki davada beraat eden Adalet Partisi eski Genel Başkanı Süleyman Demirel ise, « Yasaklı demokrasi olmaz » dedi. Başbakan Özal bu konuşmalar karşısında demokrasinin sapasağlam olduğunu ileri sürerek, « Daha ne istiyorsunuz? » diye sordu ve DYP'nin bir kişiyi sahneye çıkarmak için kurulduğunu, ama partilerin böyle maksatlar için kurulamayacağını söyledi.



Murat Karayalçın'a (solda) ödülünü veren Prens Charles, Türk inşaat sektörünü övdü.

1986

Aralık

2. Millî Eğitim Bakanı Metin Emiroğlu, okul yurtlarındaki irtica hareketleri için soruşturma açtırdı.
2. Fransa'nın Nantes şehrinde düzenlenen Üç Kıta Film Festivali'nde Şerif Gören'in « Kurbağalar » filminde başrolü oynayan Hülya Koçyiğit en iyi kadın oyuncu seçildi.
2. HDP, ANAP'la birleşti. ☞
2. SHP milletvekilleri Salih Alıcan, Edip Özgenç ve Ömer Kuşhan partilerinden istifa etti.
3. Allah'ın elçisi olduğunu iddia eden DPT uzmanı İskender Evranosoğlu'nun akıl hastası olduğu tespit edildi.
8. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Demokrasi anarşi getirmez » dedi.
9. Başbakan Turgut Özal, irtica tartışmalarının bir yarar getirmeyeceğini söyledi.
13. Dünya şampiyonu Türk asıllı Bulgar halterci Naim Süleymanov, Başbakan Özal'ın özel uçağıyla Türkiye'ye getirildi. ☞
13. Başbakan Turgut Özal, eski siyasîlerden Demirel ve Ecevit için « Mazlum rolü oynadılar » dedi.
17. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, DSP'nin ANAP'la işbirliği içinde olduğunu söyledi.
20. Meclis'te SHP'lilerle ANAP'lılar kavga etti, SHP'liler salonu terk etti.
20. Bülent Ecevit, SHP Genel Başkanı İnönü'yü iftiracılıkla suçladı.
24. Millî Piyango'nun yılbaşı ekstra çekilişinde büyük ikramiye 2 milyar lira olarak tespit edildi.
26. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, DSP'yi « demokrasiyi katletmekle » suçladı.
30. Boğaziçi Köprüsü geçiş ücreti 600 liradan 1 000 liraya yükseltildi.
30. Faiz oranları 1-3 puan düşürüldü.

Dünya Halter Şampiyonu Naim Türkiye'ye iltica etti



Naim'i yurda, Başbakanlık danışmanları Selim Egeli (solda) ve Can Pulak (sağda) getirdi.

13 aralık - Uluslararası turnuvaya katıldığı Avustralya'nın Melbourne kentinde, 7 aralıkta izini kaybettiren dünya şampiyonu Türk asıllı Bulgar halterci Naim Süleymanov 10 aralıkta Türkiye'den siyasî sığınma talebinde bulundu. Süleymanov, iltica talebini Türkiye'nin Melbourne Başkonsolosluğu'na yaptı. 11 aralıkta iltica talebi kabul edilen Süleymanov'a, Avustralya Dışişleri Bakanlığı ülkeden ayrılma izni verdi. 12 aralıkta büyük bir gizlilik içinde uçağa bindirilerek Londra'ya geçen Süleymanov, Türkiye Büyükelçiliği'nde bir basın toplantısı düzenleyerek « Adımı Neum Şalamanov'a çevirdiklerinde kaçmaya karar verdim » dedi. Naim Süleymanov 13 aralıkta Başbakan Turgut Özal'ın özel uçağıyla Türkiye'ye geldi. Doğruca Başbakan Turgut Özal'ın basın toplantısına götürülen Süleymanov, toplantının yapıldığı salona girdikten sonra Özal'ın elini öptü ve kaçış hikâyesini anlattı. Özal'ın Süleyman diye hitap ettiği ve Türk vatandaşlığına geçirilmesi için direktif verdiği Süleymanov, soyadını Süleymanoğlu olarak kullanacağını açıkladı.

Kapatılan DİSK'in yöneticilerine ceza

23 aralık - 24 aralık 1981'den beri devam eden DİSK davası sonuçlandı. İstanbul 2 No'lu Sıkıyönetim Mahkemesi, DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve Genel Sekreter Fehmi Işıklar'ı 10 yıl hapis, 3 yıl 4 ay da sürgün cezasına çarptırdı. 1 477 sanıktan 264'ü muhtelif hapis cezaları alırken DİSK mahkemece kapatıldı. Sanıklar kararı temyiz ettiler.

SHP'den ayrılan milletvekilleri DSP'ye katıldı

30 aralık - Siyasî yelpazenin sol kanadındaki çekişme SHP'den ayrılan 19 milletvekilinin DSP'ye geçmesiyle doruk noktasına vardı ve karşılıklı suçlamaların dozu arttı. 21 aralıkta SHP Genel Başkanı İnönü, « DSP'nin SHP milletvekillerini birtakım vaatlerle kendine katılmaya çağırması karşısında herkesin aklına geçmişten gelen ilk örnek, motel pazarlığı olarak bilinen olaydır » dedi. Ecevit bu konuşmayı « iftira » olarak niteledi ve « SHP kendi tutarsız politikası, etkisizliği ve doğuştan veya geçmişten kaynaklanan sakatlıkları nedeniyle çözülüp çökmektedir » şeklinde cevaplandırdı. SHP'den ayrılan milletvekilleri DSP'ye geçmek için 26 aralıkta iki günlüğüne bir hülle partisi kurdular. İnönü bu gelişmeler için, « DSP bindiği dalı kesiyor » dedi ve Ecevit'i demokrasiyi katletmekle suçladı. 29 aralıkta yeni kurulan Halk Partisi fesih kararı aldı ve 30 aralıkta 19 milletvekili DSP'ye katıldı. DSP lideri Rahşan Ecevit düzenlenen katılım töreninde, « Milletvekillerinin siyaset aydınlandıkça gerçek yerlerini almak istemeleri doğal » dedi. SHP genel sekreteriyse, « DSP'nin Özal'ın destekçisi » olduğunu ileri sürdü.

Semra Özal: Turgut Nakşibendî değil

28 aralık - Başbakan Özal'ın eşi Semra Özal bir gazeteciyle yaptığı konuşmada, eşi Turgut Özal'ın Nakşibendî olmadığını açıkladı. Semra Özal eşinin medenî ve modern bir insan olduğunu ve hiçbir tarikatla ilişkisi bulunmadığını söyledi.

Ortaköy Camii'nde yangın; 3 kişi öldü

13 aralık - Ortaköy sahilindeki tarihî Büyükmecidiye Camii'nin lojmanında 03.00'te yangın çıktı. Elektrik kontağından çıktığı sanılan yangında cami müezzininin karısı ve 2 çocuğu yanarak öldü. 1854'te Sultan Abdülmecid tarafından yaptırılan cami de yangında büyük hasar gördü.

Çayda radyasyon



Çaydaki radyasyon söylentileri bazı çay firmalarını resmî raporla çay satmaya yöneltti.

10 aralık - Türkiye'deki bakkallarda satılan paket çayları Federal Almanya'ya göndererek Batı Berlin'de radyasyon ölçümlerini yaptırtan *Cumhuriyet* gazetesi, çaylarda yüksek oranda radyasyon tespit edildiğini belgelerle açıkladı.
Radyasyon Güvenlik Komitesi Başkanı ve Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit Aral, Türk çayının radyasyon açısından zararsız olduğunu 2 aralıkta düzenlediği basın toplantısında çay içerek açıklamıştı.

11 HDP milletvekili ANAP'a katıldı

2 aralık - Hür Demokrat Parti Genel Başkanı Mehmet Yazar, ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'la iki partinin birleşme protokolünü imzaladı ve 11 HDP'li milletvekili ANAP'a katıldı. HDP Genel Başkanı Mehmet Yazar şimdilik ANAP'a girmeyeceğini açıklarken, Özal, « Gelecek, o da gelecek. Gazeteler birçok şey yazıp Mehmet Bey'i üzmüşler » dedi.

Erdal İnönü: Köy korucuları sistemi tehlikeli hale geldi

30 aralık - Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) Genel Başkanı Erdal İnönü, Diyarbakır gezisinde, « Güneydoğu'nun huzur ortamından uzak olduğunu, emniyet görevlilerinin vatandaşlara baskı yaptığını, köy korucuları uygulamasının da tehlikeli aşamalara vardığını » söyleyerek ANAP'ı kızdırdı. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Şükrü Yürür, « Emniyet kuvvetlerinin kamuoyunda yıpratılmaya çalışılmasının ancak anarşist ve teröristlere faydası olur » dedi.

YÖK türbanı yasakladı



Türbanlı öğrenciler YÖK'ün getirdiği türban yasağını eleştirdiler.

9 aralık - Cumhurbaşkanı Evren'in 29 kasımda irtica uyarısında bulunarak, tarikatların kurduğu öğrenci yurtlarının Millî Eğitim Bakanlığı'na devredilmesini istemesinin ardından SHP Genel Başkanı İnönü de Millî Eğitim Bakanlığı'nı önlem almamakla suçladı. SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar da Özal'a yöneltikleri soru önerilerinde Devlet Planlama Teşkilatı'ndaki tarikat faaliyetlerini sordu. Millî Eğitim Bakanı Metin Emiroğlu, 2 aralıkta, Cumhurbaşkanı'nın mesajını emir telakki ettiklerini belirterek yurtlarla ilgili soruşturma başlattığını açıkladı. İrtica konusunda Cumhurbaşkanı Evren ile Başbakan Özal arasında anlaşmazlık doğdu. Evren irticanın hafife alınmamasını gerektiğini tekrarlarken, Özal 9 aralıkta « İrtica tartışması fayda getirmez » dedi. Meclis'teki konuşmasında Özal, « İrtica din hürriyetinin geniş şekilde kullanılmasından değil, kısıtlanmasından doğar » dedi. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ise, öğrenci disiplin yönetmeliğinde, Evren'in uyarısı doğrultusunda değişiklik yaparak « Çağdışı ve ideolojik eğilim yansıtan türbanı » yasakladı.

1987

Ocak

1. HP'nin feshedilip DSP'ye katılması işlemi savcılıkça incelemeye alındı.
4. İran'da şiddetli yağmurlar 424 kişinin ölmesine yol açtı; 1324 köy harabe haline geldi.
5. Başbakan Özal, türban giyen öğrencilere destek verdi. ☞
5. 1986 mayıs ve haziran ayları çay sürgünlerinde yüksek radyasyon tespit edildi. Yüksek radyasyonlu 56 000 ton çay depolara kilitlendi. ☞
7. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Başbakan Turgut Özal'ı laiklik konusunda suçladı.
7. Balıkta radyasyon söylentileri balık fiyatlarını düşürdü.
8. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, laiklik konusunda tüm partilerin birleşmesini istedi. ☞
9. Ankara Üniversitesi türbana karşı çıktı.
10. Dolar 800 lirayı buldu.
11. SHP yeni anayasa istedi.
12. Özal, İstanbul'da Yeni Galata Köprüsü'nün temelini attı.
13. Türbanlı öğrenciler eylemе başladı. ☞
15. SHP irtica konusunda Meclis'e önerge verdi. ☞
15. Irak uçakları, İran'da Kum ve İlan şehirlerini bombaladı.
20. ABD'nin başkenti Washington'da « Muhteşem Süleyman Sergisi » açıldı.
20. SHP'nin irtica konusundaki önergesi Meclis'te reddedildi. ☞
26. Federal Almanya'da seçimler yapıldı; Helmut Kohl 4 yıl daha şansölye.
27. Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit Aral, « Çayda radyasyon yoktur » dedi.
28. Uluslararası bir rapor, Karadeniz'de kirlenme ve radyoaktivite oranında büyük artış tespit edildiğini ortaya koydu.
30. İsteyen herkese bedelli askerlik, Bakanlar Kurulu'nca kabul edildi.

Başbakan Özal ve Süleyman Demirel, türbanlı öğrencilere destek verdi



YÖK'ün üniversiteye türbanla girişi yasaklaması üzerine türbanlı öğrencilerin başlattığı eylem, başta Başbakan Turgut Özal olmak üzere birçok siyasîden destek görüyor.

19 ocak - Türban tartışmasında Başbakan Turgut Özal 5 ocakta bir açıklama yaparak, türban giyen öğrencilere destek verdi. Kız öğrencilerin üniversiteye türbanla girmelerinin YÖK tarafından yasaklanmasına karşı çıkan Özal kız öğrencilere, « Siz üniversiteye başı açık gidiniz. Günah, yasağı koyanlara kalsın » dedi. Sosyaldemokrat Halkçı Parti Genel Başkanı Erdal İnönü, Başbakan Özal'ın bu açıklaması üzerine, « Laiklik fiilen ayaklar altında » derken, kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Laikliği ancak demokrasi koruyabilir » dedi. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel ise, « Başörtüde ideoloji aramak yanlıştır » diye türban yanlılarına arka çıktı.

8 ocakta, Adana'da rektörler düzeyinde yapılan toplantıda Cumhurbaşkanı Kenan Evren, irtica karşısında tüm partilerin birleşmesini istedi ve « Şer girişimlerden vazgeçmeyenlerin kafaları ezilecektir » dedi. Cumhurbaşkanı Evren, hadislerden örnekler vererek sürdürdüğü konuşmasında, Müslümanlığın şekilcilikle alakası olmadığını, zorluk değil kolaylık getirdiğini vurguladı.

13 ocakta İstanbul Üniversitesi'nde türban yanlısı kız ve erkek öğrenciler türbanın yasaklanmasını protesto ederken, Konya'da türbanlı öğrenciler dersleri boykot kararı aldı, öte yandan Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde derslere türbanla girenlere üniversite yönetimi tarafından uyarı cezası verildi.

Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in 8 ocakta Adana'da yaptığı konuşmaya en sert tepki, 19 ocakta Bülent Ecevit'ten geldi. Ecevit, « Mevkii ne kadar yüksek olursa olsun kimse laik devleti ayetlerle, hadislerle savunmaya kalkışmasın » dedi.

PKK'dan iki kanlı saldırı: 18 ölü

24 ocak - 23 ocakta Hakkâri'nin Uludere İlçesi'ne bağlı Ortabağ Köyü'nü basan teröristler, bu defa bir düğün evine saldırdılar. Evin bacasından içeriye atılan el bombalarıyla meydana gelen patlamada düğün evinde bulunanlardan 8'i hayatını kaybetti, 15 kişi de yaralandı.

24 ocakta Mardin'in Midyat İlçesi'ne bağlı Başyurt Köyü'nün Gündükkörte mezrasını gece 00.30 sıralarında basan teröristler, otomatik silahlarla taradıkları evlere, el bombaları da attılar. Daha sonra bir evi benzin dökerek ateşe verdiler. Evde bulunan 7'si çocuk 10 kişi hayatını kaybetti. Teröristler gece karanlığından faydalanarak kaçtılar.

Demirel ve Ecevit hakkında toplam 135 dava açıldı

18 ocak - Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel ile kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit hakkında açılan toplam dava sayısı 135'e ulaştı.

Eylül 1986'daki ara seçim konuşmalarından dolayı Demirel için açılan davaların sayısı 55, Ecevit için açılan dava sayısı da 80. Bu davalardan biri 17 ocakta sonuçlandı ve Ecevit, seçimlerde yeni kurulan Demokratik Sol Parti'yi (DSP) destekler konuşmalar yaptığı gerekçesiyle Bornova 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nce 11 ay 20 gün hapse mahkûm edildi.

1987

HP'ye hile davası

16 ocak - Cumhuriyet Başsavcısı Firuz Çilingiroğlu, Türkiye'nin en kısa ömürlü partisi olan Halk Partisi hakkında Anayasa Mahkemesi'nde dava açarak bu partinin hile yaptığını ileri sürdü. Savcılık, 26 aralık 1986'da kurulduktan sonra, 29 aralıkta kendini feshederi ve 19 milletvekili DSP'ye geçen 4 gün ömürlü partinin, « tüzel kişilik kazanmamış olduğunun tespitine karar verilmesini » talep etti. DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit ise savcılığın bu girişimi için, güçlenen partilerinin çökertilmesi için her yolun denendiğini söyledi.

Erbakan'ın gövde gösterisi

20 ocak - Kapatılan MSP'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın, 16 ocakta Beyazıt Camii'nde kıldığı cuma namazı bir anda gövde gösterisine dönüştü. Erbakan camiden ayrılırken « Müslüman Türkiye », « Başörtüler açılmaz » diye sloganlar atarak Vilayet'e doğru yürüyüşe geçen gruplar, Çevik Kuvvet'e mensup polisler tarafından engellendi. Erbakan'ın İstanbul'daki gövde gösterisi için Başbakan Turgut Özal, « Bulanık havadan yararlanmak isteyenler var. Erbakan hiçbir yere varamaz » dedi. Erbakan'ın cihat provası yaptığını ileri süren SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar ise, « Olay MSP olayı değil, ANAP'ın başlattığı şeriat isteği yarışının son aşamasıdır » diyerek Özal'ı suçladı. Türkiye'deki irticayla ilgili gelişmelerin İran tarafından da beslendiğinin ileri sürülmesi üzerine Başbakan Turgut Özal, İran büyükelçisini makamına çağırarak « dikkatli davranılmasını » istedi.
SHP irtica konusunda Meclis'e bir araştırma önergesi verdi. Ancak önerge 20 ocaktaki oturumda ANAP'lıların oylarıyla reddedildi.

56 000 ton çay radyasyonlu

5 ocak - Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü 1986 mayıs ve haziran aylarında üreticiden satın aldığı birinci sürgün ürün 56 000 ton çayın insan sağlığına tehlikeli olduğu için piyasaya sürülmediğini açıkladı. Radyasyon miktarı çok yüksek bulunan bu çay, depolarda beklетilirken ikinci sürgün üründen paketlenen çaylardaki radyasyon miktarını yerinde belirlemek üzere, Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi'nden bir uzman Rize'ye gönderildi. Çay-Kur Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre piyasadaki çay « temiz ».

İlk serbest bölge

3 ocak - Başbakan Turgut Özal, Türkiye'nin ilk serbest bölgesini Mersin'de hizmete açtı. 52 milyonluk Türkiye'nin kısa sürede 70 milyonla Avrupa'nın en çok nüfuslu ülkesi olacağını belirten Özal, yılların sorunlarını kendilerinin çözdüğünü söyledi.

Şubat

2. Başbakan Turgut Özal ABD'ye gitti.
3. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Başbakan Turgut Özal'ın siyasî yasaklar formülüne karşı çıktı.
5. Başbakan Turgut Özal ABD Başkanı Reagan'la görüştü, AET için destek aldı.
5. Mevduat faiz oranları 1-2 puan daha düşürüldü.
7. İstanbul'da, « Muzır Müzikal» adlı oyunun sahnelendiği Şan Sineması yandı.
9. Yahya Demirel'in 11 yıllık hayali mobilya davası düştü.
10. Başbakan Turgut Özal, ABD'de bir kalp ameliyatı geçirdi.
11. Dünyada yılın işadamı seçilen Vehbi Koç'a ödülü verildi.
13. Bartın Denizcilik Şirketi'nin Bora Işık şilebi Atlantik'te battı; 3 denizci kayboldu.
17. 39 ton ağırlığında kitap, dergi ve gazete imha edildi.
19. Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu'na dayanarak açılan dava sayısı 57'yi buldu.
23. Subay ve er giysili teröristler, Hakkâri'nin Taşdelen Köyü'nde 14 kişiyi öldürdü.
24. «Doktor Jivago» adlı romanın yazarı Boris Pasternak, ölümünden 27 yıl sonra « onuru iade edilerek » yeniden SSCB Yazarlar Sendikası üyeliğine alındı.
25. Başbakan Turgut Özal geçirdiği kalp ameliyatı sonrası ilk basın toplantısını yaptı, « Başbakan olarak kalacağım » dedi.
26. Türk-İş, sözleşmeli personel uygulamasına karşı eylem kararı aldı.
28. Türkiye'de AİDS telaşı baş gösterdi; steril iğne ve prezervatif stokları eridi.

Aziz Nesin Kenan Evren'i dava etti

5 şubat - Yazar Aziz Nesin, 24 mayıs 1984'te Manisa'da yaptığı bir konuşmada kendisini vatan haini olmakla suçlayan Cumhurbaşkanı Kenan Evren aleyhine 500 000 liralık tazminat davası açtı. Nesin, Cumhurbaşkanı Evren'in görev süresi bittikten sonra ceza davası açacağını da belirtti.

Özal ve Anayasa Mahkemesi arasında tartışma

1 şubat - Anayasa Mahkemesi'nin yabancılara mülk satışına olanak veren yasanın iptaliyle ilgili kararı tartışma konusu oldu. Başbakan Turgut Özal, kararın « anlayışlarına uymadığını » söyledi. Bunun üzerine Anayasa Mahkemesi üyesi Yekta Güngör Özden, « Bir Türk vatandaşı olarak Başbakan'ın sorumsuz davranışını, yargıyı tanımak istemeyen tutumunu yadırgadım » dedi. Özal ise Özden'i, millî menfaatleri anlamamakla suçladı.

Başbakan Özal Cumhurbaşkanı Evren'le anlaşamadı

28 şubat - Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Başbakan Turgut Özal'ın önerdiği, siyasî yasakların kaldırılması konusunda önce 175. maddeyi değiştirme formülüne karşı çıktı. Anayasa değişikliklerini Meclis'te 201 oy ve referandum koşuluna bağlamak isteyen Özal ise, bu formülde ısrarlı olduğunu belirtti. Cumhurbaşkanı Evren, partilere seçim döneminde TV'de paralı propaganda olanağı sağlayan yasayı da veto etti. Başbakan Özal ABD'den yardımcısı Kaya Erdem'i arayarak, « Paralı propagandada ısrar edin » talimatını verdi. Ancak Evren, paralı propagandanın partiler arası çekişmeyi ve siyasî tansiyonu artıracağı endişesi taşıdığını dile getirdi. Eğer yasa kabul edilirse, partiler seçim döneminde televizyon reklam tarifelerine göre, bedeli peşin ödenmek kaydıyla ve her biri bir dakikadan az olmamak koşuluyla görüntülü propaganda yapabilecek. TRT 1'de bir dakikalık görüntü 8 milyon 751 bin liraya mal olacak.

39 ton ağırlığında yayın imha edildi

17 şubat - 1980 yılından itibaren İstanbul mahkemelerinin verdiği « müsadere » kararları gereğince toplanmış olan, 39 ton ağırlığındaki kitap, dergi, günlük ve haftalık gazete SEKA'da imha edildi. Kâğıt hammaddesi olarak kullanılacak yayınlar 5 kamyonla taşındı.

Başbakan Özal ABD'de bir baypas ameliyatı geçirdi

25 şubat - Resmî bir ziyaret için ABD'de bulunan Başbakan Turgut Özal, 10 şubat günü Texas Eyaleti'nin Houston kentinde bir baypas ameliyatı geçirdi. Anî ameliyat başta hükûmet ve ANAP çevreleri olmak üzere, Ankara'da şaşkınlık yarattı. Methodist Hastanesi'ndeki ameliyat yaklaşık 2,5 saat sürdü ve Başbakan'ın tıkanan üç koroner damarı, sağ bacağından alınan 20 cm'lik damarla değiştirildi. Bir gün sonra eşiyle görüşen Özal'ın « Çiçek göndermeyin » uyarısına rağmen hastane çiçek bahçesine döndü. 12 şubatta Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i arayan Özal, sağlık durumu hakkında bilgi verdi. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel, Özal'ı telefonla arayarak geçmiş olsun dileğinde bulundu. Özal, Demirel'in telefonuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada « Ameliyattan sonra Cumhurbaşkanı ile konuştuktan sonra sadece Demirel'in telefonuna çıktım. Araması tabiîydi. Reddetmedim. Bu aramızdaki münasebeti gösterir. Büyük hizmetlerde bulunduk » diyen Özal, 25 şubatta yaptığı ameliyat sonrası ilk basın toplantısında, başbakan kalmaya devam edeceğini açıkladı.



Eşi Semra Özal, Methodist Hastanesi'nde geçirdiği baypas ameliyatından sonra özel odasında istirahate çekilen Turgut Özal'ın yanından hiç ayrılmadı.

Tarihî Şan Sineması'nda şüpheli yangın

7 şubat - « Muzır Müzikal » adlı oyunun sergilenmekte olduğu, İstanbul Elmadağ'daki tarihî Şan Sineması'nda çıkan yangın sonucu bina tamamen kül oldu. Bazı çevreler, daha önce saldırıya uğrayan, sürekli tehdit edilen « Muzır Müzikal » oyununa sabotaj yapıldığını iddia ederken, itfaiye yangının elektrik kontağından çıktığını açıkladı.



Tarihî Şan Sineması'nın yangından sonraki hali.

Orman köylüleri tarım alanlarına nakledilecek

18 şubat - Tunceli'deki 234 köyün boşaltılması kararından sonra, Bursa'da da 450 köy « göç tebligatı » aldı. Türkiye'nin dört bir yanında orman alanı içindeki köylerde yaşayanlara, « Gönüllü olarak Antalya, Muğla veya İzmir yöresine yerleşir misiniz? » sorusu soruldu. Tarım Bakanı Hüsnü Doğan, « Girişimimiz yanlış anlaşıldı. Kimseyi göçe zorlamıyoruz » derken, SHP Genel Başkanı İnönü, konuyu Meclis'e getireceklerini söyledi. Tarım Bakanı yaptığı açıklamada, 137 000 hektar arazinin tarıma açılacağını ve bu alana 20 000 kişinin yerleştirilebileceğini açıkladı.

Bir yılda 57 muzır davası açıldı

19 şubat - Son 3,5 yılda 240 yayın hakkında toplatma kararı verildi. Alınan bilgiye göre 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu'nun yeni metninin yürürlüğe girdiği 12 mart 1986'dan itibaren, sadece İstanbul'da 5 günlük gazete ile 12 haftalık ve aylık dergi aleyhine 57 « muzır davası » açıldı.

Vehbi Koç dünyada yılın işadamı seçildi

11 şubat - Milletlerarası Ticaret Odası tarafından « Dünyada yılın işadamı » seçilen Koç Holding Onursal Başkanı Vehbi Koç ödülünü, Yeni Delhi'de, Milletlerarası Ticaret Odası'nın (MTO) 29. Genel Kurulu'nun açılış toplantısında Hindistan Başbakanı Raciv Gandhi'den aldı. İş dünyasının Nobel Ödülü olarak adlandırılan ödül için Koç, « Uluslararası nitelikte olan bu ödül, meslek hayatımın en değerli ödülüdür » dedikten sonra, ödülün asıl sahibinin kendisinin yetiştiği ülke olan Türkiye olduğunu söyledi. Koç, Başbakan Gandhi'ye bir halı ile Koç topluluğunun Vehbi Koç tarafından Hint Başbakanı'na ithaf edilmiş bir kitabını hediye etti. Ödül törenini 50'ye yakın Türk işadamı da izledi.



Hindistan Başbakanı Raciv Gandhi (solda), « Yılın İşadamı » ödülünü Koç'a verirken.

Ankara'dan Atina'ya misilleme uyarısı

28 şubat - Türkiye'nin Atina Büyükelçisi Nazmi Akıman, Yunanistan Dışişleri Bakanlığı nezdinde bir girişimde bulunarak, Yunanistan'ın Bern Antlaşması'nı çiğnemek pahasına Ege'nin ihtilaflı kıta sahanlığında petrol araması halinde, Türkiye'nin de araştırma gemilerini uluslararası sulara çıkaracağını söyledi. Atina ile Ankara arasında gerilimin artmasına yol açan gelişmeler, Yunanistan'ın ruhsat verdiği Kuzey Ege Petrolleri Şirketi'nin, Ege'de Yunan karasuları dışında kalan alanlarda araştırma ve sondaj çalışmaları yapacağını açıklamasıyla başladı. Türkiye ile Yunanistan arasında 1976'da imzalanan Bern Antlaşması, Ege'deki kıta sahanlığını iki ülke arasında paylaştıran sınırlar çizilmediği sürece tarafların ihtilaflı sularda petrol arama çalışmalarından kaçınmalarını öngörüyor.

Türk-İş'ten toplu eylem kararı

26 şubat - Türk-İş, 8 haziran 1984'te yürürlüğe giren 233 sayılı Sözleşmeli Personel Uygulamasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin, Anayasa'nın 128. maddesine aykırı olduğunu savundu. 128. maddede, « Kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri, eliyle görülür » denildiği belirtilen Türk-İş açıklamasında, bu duruma göre kamuda çalışanların « sürekli » görevlerde yer alması gerektiği kaydedildi. Türk-İş, sözleşmeli personel uygulamasına karşı düzenlenecek eylem için, sözleşmeli hale getirilen işçilerin toplu dava açmalarını istiyor. Sözleşmeli işçilerin verecekleri « dilekçe » tek tip hazırlanacak.

PKK gene köy bastı; 14 kişi öldü

23 şubat - PKK'lı teröristler yeni bir vahşet örneği sergileyerek, çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan 14 kişiyi öldürdü, 6'sı ağır 9 kişiyi de yaraladı.

Subay ve er giysili PKK'lı teröristler, saat 20.00 sıralarında Hakkâri'nin Uludere İlçesi Taşdelen Köyü'ne geldiler. Muhtardan köy korucularının evlerini öğrenen teröristler, ellerindeki otomatik silahlar ve el bombalarıyla bu eviere saldırdılar. Saldırı sonucunda çoğunluğu çocuk ve kadın 14 kişi öldü. Saldırının haber alınmasından sonra 7. Kolordu ve Mardin, Hakkâri, Diyarbakır, Siirt ve Van İlleri Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Asır Özerer ile kurmay heyeti olay bölgesinde inceleme yaptı. Yetkililer saldırının meydana geldiği bölgenin Irak sınırına 15-20 dakika uzaklıkta olduğunu ve teröristlerin sınırı geçerek Irak'a döndüğünü bildirdiler. Bu son olayla birlike PKK'nın yılbaşından bu yana öldürdüğü insan sayısı 33'e ulaştı.



PKK tarafından öldürülenlerin yakınları cesetlerin başında ağıtlar yaktılar.

1987

Mart

2. Türk-İş Başkanlar Kurulu, 300 000 kamu işçisini ilgilendiren toplu sözleşme görüşmelerinin tıkanması üzerine iki saat iş bırakma kararı aldı.
4. Türk jetleri, Irak'a yapılan sınır ötesi harekâtta PKK kamplarını bombaladı.
4. Başbakan Turgut Özal, uydu aracılığıyla ABD Texas'tan Bakanlar Kurulu'na başkanlık etti.
6. Kâğıt fiyatı yüzde 25 artırıldı.
6. Herald of Free Enterprise adlı feribot Belçika'nın Zeebrugge Limanı açıklarında battı: 200 ölü.
7. Mardin'in Nusaybin İlçesi Açıkyol Köyü'ne saldıran teröristler, 6'sı çocuk 8 kişiyi öldürdü.
11. DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit Cumhurbaşkanı Evren'le görüştü ve yurttaşlıktan çıkarılanlar için af çıkarılmasını önerdi.
11. AET ülkelerinde görev yapan 12 büyükelçi, Avrupa'nın Türkiye'nin demokratikleşmesi konusundaki hassasiyetini dile getirdi.
13. Başbakan Turgut Özal, ABD Houston'da basın toplantısı yaptı ve erken seçim olmayacağını açıkladı.
13. Uluslararası Halter Federasyonu, haltercimiz Naim Süleymanoğlu'na, Türkiye'ye iltica tarihinden 6 aralık 1987'ye kadar yarışmalardan men cezası verdi.
14. Başbakan Özal 33 gün sonra hastaneden çıktı.
14. SHP Genel Başkanı İnönü, Başbakan Turgut Özal'ın ameliyat masrafları konusunda, « Hesap soracağız » dedi.
16. Şeriatçı Rabıta Örgütü'nün Avrupa'da görevli Türk imamlara maaş ödediğinin anlaşılması olay yarattı.
17. Rabıta sorunu Meclis'e aksettirildi.
29. Başbakan Turgut Özal 56 gün sonra yurda döndü.
30. Cumhurbaşkanı Evren resmî bir ziyaret için Fas'a gitti.

Rabıta tartışması giderek büyüdü. Yurtdışında görev yapan Türk imamların maaşını kimler ödüyor ?

27 mart - *Cumhuriyet* gazetesinin ortaya çıkardığı « Rabıta Olayı », mart ayı boyunca Cumhurbaşkanı Kenan Evren ve parti liderlerini meşgul etti.

Yurtdışında görev yapan Türk imamların maaşlarının Dünya İslam Birliği (Rabıta) tarafından ödendiğinin anlaşılmasından sonra Cumhurbaşkanı Kenan Evren, kendini savunarak, « En doğrusu imamların maaşını devletin ödemesiydi. Ama esbabı mucibe hep aynı şeye dayanıyor: döviz sıkıntısı. O dönemde 70 sente muhtaç olduğumuzu unutmayalım » dedi.

Anlaşıldığına göre yurtdışındaki imamların maaşlarının Rabıta tarafından dolar olarak ödenmesi, ilk olarak kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel'in başbakanlığı döneminde sözlü olarak onaylandı. 12 Eylül sonrasındaysa anlaşma kâğıda döküldü. SHP, 12 Eylül harekâtının lideri ve Türkiye'nin yedinci Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i, irticaî bir örgüt olan Rabıta'nın imam maaşlarını ödemesine karşı çıkmamakla suçladı ve istifasını istedi. Cumhurbaşkanı Evren, *Cumhuriyet* gazetesinin yayınını takdirle karşıladığını, fakat olayda kendisini hatalı görmediğinden istifa etmeyeceğini açıkladı. Başbakan Turgut Özal da Evren'e destek vererek, « Böyle bir kararname bana da gelse imzalardım » dedi.



Cumhurbaşkanı Evren ile Fas Kralı Hasan, Kraliyet Sarayı'nda 2 saat başbaşa görüştüler.

Yunanistan'la savaşın eşiğinden döndük

28 mart - Yunanistan ile Türkiye arasındaki kıta sahanlığı bunalımı, iki ülkeyi savaşın eşiğine getirdi. Yunanistan'ın ruhsat verdiği Kuzey Ege Petrolleri Şirketi'nin 28 martta Ege'nin ihtilaflı sularında petrol arayacağını açıklaması üzerine Türkiye, MTA Sismik I (Hora) gemisini savaş gemileri eşliğinde Ege'ye çıkardı. Bir gün önce Londra'da bir açıklama yapan Başbakan Özal, « Hora karasularımızda bekleyecektir. Yunanlılar kendi karasuları dışına çıkarsa biz de çıkarız. İlk hareketi onlardan bekliyoruz » dedi. Özal ayrıca, Yunanistan'ın Ege'deki Türk gemilerine saldırması halinde bunun savaş nedeni sayılacağını belirtti. Yunan Başbakanı Papandreu ise Sismik I'in ihtilaflı sularda arama yapması halinde bunu engelleyeceklerini açıkladı. Bu arada iki tarafın silahlı kuvvetleri teyakkuz durumuna geçirildi. NATO ve ABD de harekete geçerek, tarafları soğukkanlı olmaya ve hemen görüşmelere başlamaya davet etti.

Gergin bekleyiş, Yunanistan'ın ruhsat verdiği Kuzey Ege Petrolleri Şirketi'nin ihtilaflı sularda arama yapmayacağına ilişkin mesajının diplomatik yollardan Ankara'ya ulaşmasıyla son buldu. Ege'ye açılan Hora, bunun üzerine rotasını Saros Körfezi'ne çevirdi ve bunalım geçici olarak sona erdi.

İki ülke arasındaki gerginliğin yatışmasında ABD'nin, Ankara ve Atina nezdinde yaptığı girişimlerin etkili olduğu bildiriliyor. Ancak bunalımın şimdilik sona ermiş olmasına rağmen Türk ve Yunan ordularındaki teyakkuz durumun devam ettiği öğrenildi.

Nusaybin'de PKK katliamı: 6'sı çocuk 8 ölü



PKK'lı teröristler çoluk çocuk demeden 8 kişiyi katletti.

7 mart - Mardin'in Nusaybin İlçesi'ne bağlı Açıkyol Köyü'nü basan PKK'lı teröristler, iki aileden 6'sı çocuk 8 kişiyi katlettiler. Gece saat 21.00 sularında Açıkyol Köyü'ne gelen ve 7-8 kişi oldukları sanılan teröristler, köy muhtarının evine el bombaları ve otomatik silahlarla saldırdılar. Bu arada evin yanmasından korkarak dışarı çıkanları yaylım ateşine tutan teröristler, 3'ü çocuk 5 kişiyi öldürdükten sonra, bu defa da köy korucusunun evine saldırdılar. Bu evde bulunan 3 çocuğu da öldüren teröristler, gecenin karanlığından yararlanarak kaçtılar. Güvenlik güçleri çevrede arama tarama çalışmalarına başladı.

Avrupa Türkiye'de demokrasi istiyor

11 mart - Türkiye'nin AET ülkelerinde görevli büyükelçileri, Ankara'da Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu'yla yaptıkları durum değerlendirme toplantısında, Avrupa'nın Türk demokrasisinden beklentilerini dile getirdiler ve demokrasi konusunda Türkiye'nin daha ileri adımlar atmasını beklediğini yansıttılar.

Özal SHP'yi suçladı

31 mart - Başbakan Turgut Özal, 2 aylık bir aradan sonra Anavatan Partisi (ANAP) grubunda bir konuşma yaptı. Turgut Özal Sosyaldemokrat Halkçı Parti'yi (SHP) aşırı solu örnek almakla suçladı; İngiltere'de kaldığı otelin önünde Türkiye Komünist Partisi (TKP) ve Dev-Sol mensuplarının yağmur altında SHP'nin söylediği sözleri içeren pankartlar taşıdıklarını belirtti.

Başbakan Özal, 56 gün sonra ABD'den döndü

29 mart - ABD'nin Texas Eyaleti Houston kentinde bir baypas ameliyatı geçiren Başbakan Turgut Özal, 56 gün sonra yurda döndü. SHP, Başbakan Özal'ın ameliyat masraflarının devlet bütçesinden ödenmiş olmasına karşı çıktı ve konuyu Meclis'e getirmeye karar verdi. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Özal hastalığı konusunu sömürmüştür. Hastane masraflarının karşılanmasına varana kadar her şeyden hesap soracağız » dedi. Özal'ın hastane masrafları 81 bin 271 dolar (yaklaşık 65 017 600 Türk lirası) tuttu. Başbakan Özal'ın 4 martta, Houston'dan uydu aracılığıyla yaptığı « video konferanslı Bakanlar Kurulu toplantısı »nı muhalefet teleşov olarak niteledi. Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem, « Tele Bakanlar Kurulu toplantısı 2 milyon 600 bin liraya mal oldu » derken, SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar, « 300 milyon lira sarf edildiğini » iddia etti.

Süper emeklilik

14 mart - Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yüksek ücret alan işçilere « isteğe bağlı emeklilik » imkânı getiren yasa taslağının ayrıntıları belli oldu. Yeni ek göstergeye göre, prime esas alınan ücret tavanı yükseltiliyor; emeklilik halinde bu işçilerin ellerine yüksek emekli aylığı geçecek. « Süper emeklilik » diye adlandırılan uygulamada, prime esas olan ücret tavanı 116 400 liradan, 422 400 liraya yükseliyor. Bu tavana ulaşan işçiler emekli olduklarında 295 680 lira alacaklar.



Belçika'nın Zeebrugge limanı açıklarında batan Herald of Free Enterprise adlı feribotta 200 kişi öldü. Geminin teknik bir arızadan mı, yoksa personel hatasından mı battığı araştırılıyor.

1987

Nisan

1. Enflasyon mart ayında patladı: yüzde 5,4.
4. Ermeni soykırım tasarısının ABD Kongresi'nden geçirilmek istenmesine Türkiye sert tepki gösterdi.
8. Mısır'da seçimler yapıldı; Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek'in Ulusal Demokratik Partisi, parlamentoda çoğunluğu aldı.
10. Başbakan Turgut Özal, kapatılan AP'nin lideri Demirel'in referandumdan korktuğunu iddia etti.
11. Demirel, ANAP Genel Başkanı Özal'ı suçladı.
14. Türkiye, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na tam üyelik için başvuruda bulundu.
16. Öğrenciler, tek tip dernek kurulmasını öngören yasa tasarısını protesto için gösteri yaptılar.
16. Başbakan Turgut Özal, öğrenci gösterileri üzerine, gençlere yumuşak bir çağrı yaptı.
20. Başbakan Turgut Özal, Anayasa'nın geçici 4. maddesinin değiştirileceğini açıkladı.
21. Başbakan Turgut Özal erken seçim işareti verdi.
22. SHP parti programının Kürtçe'ye çevrilmesini isteyen Turgut Atalay disiplin kuruluna verildi.
23. Uluslararası Atatürk Barış Ödülü'nün Federal Almanya Cumhurbaşkanı Richard von Weizsäcker'e verilmesi kararlaştırıldı.
27. Demirel'e cevap veren Özal, « 12 Eylül öncesi ülke güllük gülistanlık değildi » dedi.
28. Özal, Anayasa değişikliğini imzaya açtı.
28. Barış Derneği davasında 12 mahkûmiyet kararı verildi.
29. Teröristler Şemdinli'de pusu kurup bir binbaşı, 2 üsteğmen ve 10 eri şehit etti.
29. ABD, Avusturya Devlet Başkanı Kurt Waldheim'ın sade bir vatandaş olarak Amerika'ya girişini yasakladı; Avusturya, Washington Büyükelçisini geri çekti.

Milliyetçi Hareket Partisi davası sona erdi; Genel Başkan Alparslan Türkeş 11 yıl 10 ay hapis cezasına mahkûm oldu



MHP davasında beraat edenler sevinçle kucaklaştılar.

7 nisan - Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askerî Mahkemesi'nde 5 yıl 11 ay 8 gündür devam eden Milliyetçi Hareket Partisi davası sonuçlandı. 162 sayfadan oluşan gerekçeli kararın okunması tam 3 saat 10 dakika sürdü.

11 yıl 10 ay hapse mahkûm edilen Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Alparslan Türkeş, MHP yöneticileri arasında mahkûmiyet alan tek sanık oldu.

Askerî mahkeme sanıklardan Recep Genç, Naîl Aslan, Selim Aydemir ve Şevket Ertaş için idam; Zeki Okunakel, Emir Kuşdemir, Cemal Öztürk, Mehmet Öztepe, Refik Cevdet Yayla, Alpaslan Bayır, Ali Gürsu, Mahmut Gül ve Rahmi Ezik için müebbet hapis cezası verirken, 219 sanığı da çeşitli hapis cezalarına çarptırdı.

Milliyetçi Hareket Partisi Genel İdare Kurulu'nun tümü ise beraat etti.

Cezasının yargıtay tarafından onaylanarak kesinleşmesi halinde Alparslan Türkeş, yeni infaz yasası gereği, daha önce tutuklu kaldığı süreler göz önünde tutularak bir gün hapis yatıp tahliye olabilecek. Buna karşılık MHP'nin lideri Alparslan Türkeş'in malvarlığına el konulacak ve Türkeş 11 yıl genel gözetim altında tutulacak.

MHP davasının beraat eden sanıkları coşkuyla kucaklaşırken, mahkûm olan sanıkların avukatları mahkemenin kararını temyiz edeceklerini söylediler.

Anavatan Partisi Genel Sekreteri Taşar'ın kardeşi banka dolandırdı

29 nisan - Anavatan Partisi (ANAP) Genel Sekreteri Mustafa Taşar'ın kardeşi Faruk Taşar ve ortağı Asım Hamamcıoğlu'nun, uluslararası bağlantılı bir dolandırıcılık faaliyetini organize ederek, büyük miktarlarda haksız kazanç elde ettikleri tespit edildi.

Bankacılık tarihinde eşine ender rastlanan ve bugüne kadar farkına varılamamış olan usulsüzlükler sonucu Anadolu Bankası'nın 4 milyar 670 milyon 231 bin lira dolandırıldığı anlaşıldı. Faruk Taşar ve ortakları hakkında iki ayrı dava açıldı.

« Caretta caretta » türü kaplumbağalar için önlem

17 nisan - Üreme bölgeleri olan Köyceğiz Dalyan'da turistik tesisler yapıldığı için soyları tükenme tehlikesiyle karşı karşıya kalan Caretta caretta türü dev deniz kaplumbağaları konusunda Başbakanlık'tan bir açıklama yapılarak, gerekli önlemlerin alındığını ve yöreye inceleme yapmak üzere heyet gönderileceği bildirildi.

Başbakan Turgut Özal, Dalyan'daki turistik yatırımların kaplumbağalara verdiği zarar konusunun araştırılması için Başbakanlık Danışmanı Adnan Kahveci'yi görevlendirdi ve kaplumbağalara zarar verilmemesi yolunda talimat verdi.

Özal: 1980 öncesi Türkiye'de yangın vardı

27 nisan - Karadeniz Bölgesi'nde bir geziye çıkan, Demirel 23 nisanda Trabzon'da, « iktidarın kansız, darbesiz, entrikasız, millet iradesiyle el değiştirmes917½E:rumunda, bugünkü sıkıntıların içinden çıkılabileceğini » söyledi. 6 ay içinde ülkeyi rayına oturtmayı ve sıkıntıları çözmeyi vaat eden Demirel, « 12 Eylül harekâtı AP'ye karşı yapılmış değildir, herkese bir şey söylenmiş, bize ise bir şey söylenmemiştir » şeklinde konuştu. Demirel'in bu konuşmalarına, Başbakan Turgut Özal'dan sert cevap geldi. 27 nisanda Özal, « 80 öncesi yıllardaki Türkiye güllük gülistanlıktı diyenler, kafalarındaki hayali söylüyorlar » dedi ve « İktidara geldiğimizde ev yanıyordu, yangını söndürdük, sonra kalkınmayı başlattık » diye ekledi. Özal sözlerini, « 1980 yılını biliyorum. Bugün ortaya çıkıp konuşanlar var, ama 1980 yılındaki Türkiye'nin güç durumunu görmüştük » şeklinde sürdürdü.

Öğrenciler, tek tip derneği protesto etti

16 nisan - İstanbul ve Ankara'da öğrenciler tek tip öğrenci derneği kurulmasını öngören yasa önerisine karşı gösteri düzenlediler. Ankara'daki olaylı yürüyüşte 63 öğrenci gözaltına alınarak Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderildi.
Başbakan Turgut Özal gençlere yumuşak bir çağrı yaparak, « Yasaları zorlama devri kapanmıştır » dedi. Ne var ki, İstanbul'da 105 öğrenci açlık grevine başladı, İzmir'de de 18 öğrenci tutuklandı.

Özal'ın aklî dengesi bozuldu mu ?

1 nisan - Başbakan Özal'ın SHP'yi aşırı solu örnek almakla suçlaması SHP'liler tarafından tepkiyle karşılandı. Erdal İnönü « Özal kendini bilmiyor » derken, SHP Genel Sekreteri, « Özal'ın sözleri, kendisinin henüz dengesini sağlayamadığını gösteriyor » dedi.

Cephanelik havaya uçtu: 7 ölü, 6 yaralı

28 nisan - Erzurum'da 9. Kolordu Komutanlığı'na bağlı askerî mühimmat deposunda patlama oldu. Olayda 7 er şehit olurken, 6 er de yaralandı. Olayda sabotaj ihmali bulunmadığı, mühimmat deposundaki üç el bombasının peşpeşe patladığı öğrenildi. Olayda yaralanan 6 erden durumu ağır olan 4 er Erzurum Mareşal Çakmak Askerî Hastanesi'nde tedavi altına alındı.

Türkiye, AET'ye tam üyelik için başvurdu

14 nisan - Türkiye'nin AET tam üyeliği için başvuru mektubu, AET işleriyle görevli Devlet Bakanı Ali Bozer tarafından, Dönem Başkanı ve Belçika Dışişleri Bakanı Leo Tindemans'a verildi. Açıklamayı yapan Başbakan Turgut Özal, « Uzun, ince ve yokuşlu bir yoldayız. Sabırlı, hesaplı ve dikkatli olmalıyız » dedi. Geçiş süresi için bir tahminde bulunmayacağını belirten Özal, Yunanistan'ın akıllı bir politikayla AET'ye üye olduğunu ve 5 milyar doların üzerinde yardım aldığını söyledi. AET, mektubu yorumsuz kabul ederken, Tindemans konunun Bakanlar Konseyi'nde ele alınacağını belirtmekle yetindi.
Bu arada, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (Tüsiad) konuyla ilgili bir açıklama yaparak, Türkiye'nin demokratik çerçeve, insan hakları ve sendikal ilişkiler konusunda yapabileceklerini bir an önce gerçekleştirmesinin özel bir önem arz ettiğini açıkladı. Konuyla ilgili olarak işadamı Sakıp Sabancı, « Dünkü gidişi ve kafayı bir yana bırakalım. Hep beraber kafamızın yerine yeni kafalar bulmalıyız » dedi.

Özal Anayasa değişikliğini imzaya açtı

28 nisan - Başbakan Turgut Özal Anayasa değişikliğinin kolaylaştırılması, seçmen yaşının 20'ye indirilmesi ve milletvekili sayısının 400'den 450'ye yükseltilmesine ilişkin yasa önerisini Meclis'te açıklayarak imzaya açtı ve ilk imzayı da kendisi attı. Özal bir yandan eski siyasîler üzerindeki yasağı kaldırmayı da öngören Anayasa değişikliğini imzaya açarken, öte yandan grup konuşmasında yasaklı siyasî liderlerden Süleyman Demirel'i dolaylı bir biçimde iktidar hırsından hiçbir zaman kurtulamamış bir politikacı olmakla suçladı. Başbakan Özal, aynı güne denk getirdiği bir başka atağıyla da Demirel'in eski partisi AP'den milletvekili olmuş veya genel yönetim kurulu üyeliği yapmış 33 siyaset adamını da ANAP'a transfer etti.
Siyasî yasaklarla ilgili geçici 4. maddenin kaldırılmasına ilişkin yasa önerisi Meclis'e sunulacak. Siyasî yasakların kaldırılması için referanduma gidilebilecek.
Başbakan Turgut Özal'ın Anayasa değişikliği önerilerine karşı muhalefet ortak bir strateji benimseme yolunu seçti. DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit'in çağrısına SHP lideri Erdal İnönü ile DYP lideri Hüsamettin Cindoruk olumlu cevap verdi. Cindoruk, Başbakan Özal'ın Anayasa'ya karşı darbe yaptığını öne sürdü. SHP lideri Erdal İnönü referandumun baltalanmak istendiğini söyledi. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, Turgut Özal'ın kendi cumhurbaşkanlığı ve dikta yönetiminin hazırlığı içinde olduğunu ileri sürdü ve halka yalan söylediğini iddia etti. İnönü, Ecevit ve Cindoruk biraraya gelerek Başbakan Özal'ın önerisini değerlendirdiler ve yayımladıkları ortak bir bildiriyle Özal'a hayır dediler.

PKK, devriye birliğini pusuya düşürdü: 3 subay, 10 er şehit

29 nisan - Hakkâri'nin Şemdinli İlçesi yakınında pusu kuran bölücüler bir binbaşı, bir üsteğmen ile 9 eri şehit ettiler. Bölücüleri takip eden askerlerimizin üzerine açılan ateş sonucu bir üsteğmen ile bir erimiz daha şehit oldu. Erlerden biri ölmeden önce bir PKK militanını öldürürken, olay yerine yardıma gelen askerî bir helikopter isabet aldı. Bölücü eşkıyanın Şemdinli İlçesi'nin 8 km güneybatısında gizlendiğini haber alan güvenlik güçleri operasyon başlattı. Sarp kayalarla kaplı dağlık bölgede çatışmanın belli aralıklarla sürdüğü, eşkıyaya hak ettiği dersin verilmesinin an meselesi olduğu belirtildi. Ancak 2. Ordu Komutanlığı'ndan alınan bilgiye göre askerlerimizi şehit eden teröristler olaydan sonra iki grup halinde Irak'taki Hayat ve Lolan kampları ile İran'daki Zive kampına doğru kaçmayı başardılar.



1987 yılı Uluslararası Atatürk Barış Ödülü Federal Alman Cumhurbaşkanı Richard von Weizsäcker'e verilecek.

1987

Mayıs

1. PKK Mardin'de bir üsteğmeni öldürdü, 13 kişiyi kaçırdı.
4. Başbakan Turgut Özal, muhalefet liderleriyle Anayasa değişikliğini görüştü.
4. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ABD gezisini erteledi.
6. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, muhalefet partilerinin liderleriyle Anayasa'da yapılacak değişikliği görüştü.
7. Cumhurbaşkanı Evren'le görüşen Başbakan Özal, yapılacak Anayasa değişikliğini açıkladı.
9. Varşova-New York seferini yapmakta olan Polonya Havayolları'na ait Ilyuşin-62 tipi bir yolcu uçağı havalandıktan hemen sonra düştü; 183 kişi öldü.
12. Başbakan Turgut Özal'ın barajsız referandum önerisini, DYP de benimsedi.
15. Ankara 3. Bölge İdare Mahkemesi, YÖK'ün 9 aralık 1986'da türbanla ilgili olarak aldığı yasak kararını iptal etti.. Yasağı kaldıran ilk okul İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi oldu.
17. İki Irak savaş uçağı Katar açıklarında seyretmekte olan Stark adlı Amerikan savaş gemisine füze saldırısında bulundu; gemi yara aldı.
19. Irak savaş uçakları tarafından vurulan ABD gemisinde 37 kişinin öldüğü açıklandı.
22. Anayasa Mahkemesi, partilerin TV'de paralı propaganda yapmasını öngören yasayı iptal etti.
22. Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'ın mezarlarının İmralı'dan İstanbul'a naklini öngören teklif, Meclis'te kabul edildi.
25. Başbakan Turgut Özal, « Demirel hesap bilmiyor » derken, Demirel « Referandumda ortalığı toz duman edeceğiz » dedi.

ÖLÜM

6. Gazeteci ve ressam Elif Naci.

Siyaset yasağı için referanduma gidiliyor

17 mayıs - Bir ayı aşkın süredir devam edegelen Anayasa değişikliği tartışması, tasarının TBMM'de 56 ret oyuna karşı 315 oyla kabul edilmesi sonucu noktalandı. Siyasî yasakları düzenleyen Anayasa'nın geçici 4. maddesinin referanduma sunulması kabul edildi. Seçmen yaşını 20'ye indiren madde ile 175. madde Cumhurbaşkanı'nın imzasıyla, milletvekili sayısını 450'ye çıkaran madde ilk genel seçimde yürürlüğe girecek. Cumhurbaşkanı Evren, Anayasa değişikliklerini Meclis'ten gelen biçimiyle onayladı.
Anayasa değişikliği için Başbakan Özal'ın sunduğu teklif başlangıçta büyük tepki yaratmış, Cumhurbaşkanı Evren ve Başbakan Özal muhalefet liderleriyle ayrı ayrı görüşmeler yapmıştı. Özal'ın referandumda barajı kaldırması sonucu DYP yumuşadı. 6 eylülde yapılacak referandumda oy kullanmayanlara 12 500 lira para cezası verilecek.
Referandumun bir Demirel-Özal çekişmesi halinde geçeceği söylentileri üzerine Başbakan Turgut Özal, « Referandumun bu işle bir ilgisi yok » dedi. Özal'ın siyasî yasakların kaldırılması konusunda « hayır » şıkkını benimsediği belirtiliyor.



ANAP Genel Sekreteri Mustafa Taşar.

ANAP Genel Sekreteri Mustafa Taşar istifa etti

28 mayıs - Devlet Bakanı Hasan Celal Güzel'in yolsuzlukla suçladığı ANAP Genel Sekreteri Mustafa Taşar istifa etti. Taşar, kardeşi ve kendisi hakkında basında yer alan yolsuzluk iddiaları üzerine istifa ettiğini belirtti. Kamu önünde defalarca kardeşi ve kendisinin yolsuzluk yaptığını açıklayan Hasan Celal Güzel'in solcularla dostluk yaptığını ileri sürdü ve Bakan'ı iddialarını ispata davet etti. İstifa, ANAP Genel Başkanı Turgut Özal tarafından şimdilik kaydıyla işleme konmadı. Özal, Taşar'ın istifası konusunda bayramdan sonra karar vereceğini söyledi ve hükûmette değişiklik olabileceğini de belirtti.

Bir Alman genci, tek kişilik uçağıyla Kızıl Meydan'a indi

28 mayıs - 19 yaşında, Mathias Rust adındaki bir Batı Alman genci, kimsenin aklına gelmeyecek bir olayı gerçekleştirdi. Cessna tipi tek kişilik uçağıyla Finlandiya'nın başkenti Helsinki'den havalanan Rust, Sovyet hava sahasını rahatlıkla geçerek, herkesin şaşkın bakışları arasında Moskova'nın göbeğine, Kızıl Meydan'a indi. Hiçbir engelle karşılaşmadan, Sovyet hava sahasına giren ve uzun bir yol katederek Kremlin'in yanıbaşına uçağını indiren Rust, bütün dünyayı şaşırttı. Olay SSCB'yi de karıştırdı. Politbüro, Hava Kuvvetleri Savunma Başkomutanı Aleksander Koldunov'u ihmali dolayısıyla görevinden aldı.



Mathias Rust, uçağıyla Kızıl Meydan'da.

1987



Eminönü Belediye Başkanı Tahir Aktaş.

Eminönü Belediye Başkanı Aktaş görevden alındı

8 mayıs - İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut, hakkında rüşvet ve yolsuzluk iddiaları bulunan Eminönü Belediye Başkanı ANAP'lı Tahir Aktaş'ı görevden aldığını açıkladı. Hakkında 14-15 fezleke düzenlenen Aktaş'ın, Danıştay'ın incelemeleri sonucu 7 dosyası mahkemeye gönderildi.

1 Mayıs sakin geçti

1 mayıs - 1 Mayıs Türkiye genelinde olaysız geçti. Mersin'de sol bir örgütün elemanları olduğu ileri sürülen 8 kişi yakalandı. İskenderun'da sabah erken saatlerde Taç Meydanı'na TKP imzalı bir pankart asıldı. Evren'in « 1 Mayıs komünistlerin bayramıdır » sözlerine cevap veren İnönü ise, « Cumhurbaşkanı bu sözleri söylemekle durumu daha beter, içinden çıkılamaz bir hale getirdi. Bu bayram ülkemizde de kutlanmalıdır » dedi.

Konyaspor takımının taraftarları şehri yakıp yıktı

24 mayıs - Konyaspor-Tarsus İdman Yurdu futbol karşılaşması öncesi ve sonrasında Konya'da olaylı bir gün yaşandı. Konyaspor'un, 5-0 galip gelmesine rağmen şampiyonluğu kaybetmesi üzerine bir kısım taraftar olay çıkardı. Güvenlik kuvvetleri olayları yatıştırmak için havaya ateş açtı, sis bombası attı ve itfaiye su sıkmak zorunda kaldı. Olayda otomobiller yakıldı, binalar tahrip edildi, birçok kişi yaralandı. 112 kişinin gözaltına alındığı olayda meydana gelen maddî zararın 10 milyon lirayı bulduğu tahmin ediliyor.

Haziran

2. Lübnan Başbakanı Raşit Kerami, Trablusşam'dan Lübnan'a dönerken helikopterine konan bombanın patlaması sonucu öldü.
3. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Başbakan Turgut Özal'ı hayat pahalılığı nedeniyle istifaya davet etti.
4. Başbakan Özal'ın kızı Zeynep Özal'ın Bostancı'daki butiğine saatli bomba kondu. Patlamadan önce fark edilen bomba polislerce etkisiz hale getirildi.
7. 84 yerde yapılan belediye başkanlığı seçiminde, ANAP 55, DYP 17, SHP 6, DSP 3 ve RP 3 belediye başkanlığı kazandı.
8. İstanbul'dan Ankara'ya gitmekte olan Özal'ın uçağı Yalova üzerinde tehlike atlattı. Elektrik devreleri arızalanan ve tekerlekleri yanan uçak, Atatürk Havalimanı'na zorunlu iniş yaptı.
8. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Odalar Birliği Başkanı Ali Coşkun'u laiklik konusunda uyardı. ☞
9. SHP'de belediye seçimi sonrası bunalım baş gösterdi.
12. SHP'nin yaptırdığı gizli seçim anketinde DYP 2. parti.
12. İngiltere'de Muhafazakâr Parti Lideri Margaret Thatcher, üst üste üçüncü defa seçimleri kazanarak başbakan oldu.
15. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Üruğ istifa etti. ☞
17. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, « 5 yıl sonra 12 Eylül'e yeniden dönebiliriz » dedi.
19. Başbakan Turgut Özal, siyasî yasaklılara karşı ilk defa açık tavır aldı: « Hayır ». ☞
20. DSP yöneticileri arasında anlaşmazlık çıktı. ☞
20. PKK, Mardin'in Pınarcık Köyü'nde 16'sı çocuk, 6'sı kadın 30 kişiyi öldürdü. ☞
21. Basra Körfezi'nde Irak'ın füze saldırısına uğrayan « Hira-3 » adlı Türk şilebinde 7 gemici yaralandı. ☞
27. SHP Olağanüstü Kurultayı toplandı. ☞

Özal'dan « Hayır »

19 haziran - ANAP Genel Başkanı Özal, referandum konusunda izleyeceği yolu belli etti ve siyasî yasaklılara karşı ilk defa açık tavır sergiledi. Özal ANAP'lı milletvekillerinden, 6 eylülde yapılacak referandum sonucunun « hayır » çıkması için çalışmalarını isteyerek, « En uygun zemin il ve ilçe kongreleridir. Vatandaşa konuyu burada anlatın » dedi. Özal, « Demirel, kendisine siyasî rakip olacak durumda bile olmayan DP'lileri affa yanaşmadığını unutup bizi demokrat olmamakla suçluyor. Bu insafa sığar mı? Demirel bu gerçeğin hesabını nasıl verecek? » dedi. Öte yandan Özal, partide görev değişikliği yaparak Genel Sekreter Mustafa Taşar ve Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Keçeciler'i geri plana çekti. Genel sekreterliğe Akgün Albayrak getirildi.

SHP olağanüstü Kurultayı çalışmalarını tamamladı

29 haziran - Partinin belediye başkanlığı seçiminde uğradığı yenilgi üzerine 27 haziranda toplanan SHP Olağanüstü Kurultayı çalışmalarını tamamladı. Kurultayın ikinci gününde tüzük değişikliğiyle genel başkanın yetkileri kısıtlandı. Son gün yapılan seçimlerde Genel Başkan İnönü'nün listesi delindi; Baykalcılar 44 kişilik Parti Meclisi'ne 22 kişi soktu.

Özal: Demirel'in mitinglerinin parası nereden geliyor ?

14 haziran - Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel ile Başbakan Turgut Özal arasındaki söz düellosu giderek sertleşti. Özal, Demirel için, « Yeğenlerini, kardeşlerini unutmasın. Bize söylenen lafların arkasında kaçakçı desteği var » derken, Demirel Özal'ın anarşi ticareti yaptığını ileri sürdü. Demirel'in, « Eğer ben iktidarda olsaydım, hayat bugüne göre yarı yarıya ucuz olurdu » biçimindeki sözlerini gülerek karşıladığını tekrarlayan Özal, Demirel zamanında benzin, mazot ve gaz bulunmadığını belirterek, « Bir daha o günlere geri dönmeyelim. İnsanların şimdi yüzü gülüyor » dedi. Özal beş parasız miting yapılamayacağını da vurguladı ve DYP'lilerin yurdun her tarafından otobüsler tutarak, görkemli mitingler düzenlediğini belirterek, « Bu paralar nereden geliyor ? Bunu araştırmak gerekir » dedi.

Başbakan Özal, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Necdet Öztorun'un Genelkurmay başkanı olmasını engelledi

29 haziran - Cumhurbaşkanı Evren ve Başbakan Özal'ın işbirliği sonucu Ankara sürpriz gelişmelerden birini daha yaşadı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Ürüğ'un 15 haziranda istifa etmesi üzerine, Genelkurmay başkanlığına Kara Kuvvetleri Komutanı Necdet Öztorun'un getirilmesi beklenirken, Özal'ın karşı çıkması sonucu bu göreve, Genelkurmay İkinci Başkanı Necip Torumtay'ın getirileceği açıklandı. Bunun üzerine Öztorun istifa ederek Torumtay'ın yolunu açtı ve Cumhurbaşkanı, Torumtay'ı Kara Kuvvetleri komutanlığına atayan kararnameyi imzaladı.
Özal konu hakkında, « Hükûmet bu olayda takdir yetkisini kullandı » şeklinde bir açıklama yaparken, emekli olan Öztorun, « Başbakan ile laiklik anlayışımızda bir çelişki olabilir. Benim görüşüm belli » dedi. Olayın perde arkasında 2000 yılına kadar komuta kademesinin kimlerden oluşacağının askerler tarafından tespit edilmiş olmasının yattığı ileri sürülüyor. Özal, « Bu işlem sadece Genelkurmay başkanlığı değil, 1989'daki cumhurbaşkanlığı hesaplarıdır. Askerin kafasından cumhurbaşkanlığı düşüncesini silmek lazım » dedi.



Orgeneral Necdet Öztorun istifa etti.

Irak gemimize saldırdı; 7 yaralı var

24 haziran - Bir Türk şilebi Basra Körfezi'nin kuzeyinde sabaha karşı Irak savaş uçaklarının saldırısına uğrayarak bombalandı.
İran'ın Buşir Limanı'ndan hareket ettikten sonra Harg Adası yakınlarında saldırıya uğrayan Şahlan Transmarin Gemicilik TAŞ'ye ait Hira-3 adlı Türk şilebinin makine dairesine füze isabet ettiği ve saldırıda 30 kişilik mürettebattan 7 kişinin yaraladığı bildirildi. Bağdat herhangi bir açıklama yapmazken, Tahran Türk gemisine bir Irak helikopterinin saldırdığını ve olaydan sonra İran jetlerinin bu helikopteri düşürdüğünü öne sürdü. Ankara'daki Irak Büyükelçisi Tarık Abdülcabbar Dışişleri Bakanlığı'na çağrılarak uyarıldı.

İstanbul'u sel aldı

18 haziran - İstanbul'da sabah saatlerinde başlayan ve giderek şiddeti artan sağnak yağış, Kasımpaşa, Alibeyköy ve Kâğıthane gibi çukur ve altyapısı eksik semtlerde büyük hasara yol açtı. Binlerce ev ve işyerinin yüksekliği 2 metreyi aşan sulara gömüldüğü sel baskınında 3 kişi boğularak öldü, 50 milyar liralık maddî hasar meydana geldi.

DSP'de kavga çıktı

20 haziran - DSP'nin 612 kurucusundan 233'ünün oluşturduğu muhalif kanat, DSP genel başkanlığına Celal Kürkoğlu'nun getirildiğini açıkladı. DSP Genel Başkanı Rahşan Ecevit yapılan toplantının usulsüz olduğunu ileri sürdü. Genel başkanlığa getirilen Kürkoğlu, Ecevit'e, « Partiyi teslim edin » derken, Rahşan Ecevit, « Müsait değilim » cevabını verdi.

İşçilere süper emeklilik imkânı

20 haziran - Sosyal Sigortalar Yasası'nın bazı maddeleri değiştirilerek işçilere süper emeklilik imkânı sağlandı. Süper prim borcunu bir defada ödeyen emekli işçiye de, hemen süper maaş bağlanması kabul edildi. Yeni emeklilik sistemiyle işçilere ödenecek emekli maaşlarının Bakanlar Kurulu'nca saptanması uygun görüldü.

Evren'den futbol seyircisine protesto

14 haziran - Cumhurbaşkanı Evren, Galatasaray-Gençlerbirliği arasında Ankara 19 Mayıs Stadı'nda oynanan Cumhurbaşkanlığı Kupası maçında çirkin tezahürat ve sert futboldan rahatsız olarak 35. dakikada stadı terk etti ve çirkin hareketlerin devamı durumunda kupanın kaldırılabileceğini söyledi.

PKK bir köye saldırdı; 16'sı çocuk, 30 kişi öldü

20 haziran - PKK'lı teröristlerin bugüne kadar Güneydoğu'da yaptıkları silahlı baskınların en kanlısı, Mardin'in Ömerli İlçesi'ne bağlı Pınarcık Köyü'nde meydana geldi.
Güvenlik güçlerinin özel komando elbiselerinden giymiş bir grup PKK'lı terörist, 201 nüfuslu Pınarcık Köyü'nde 16'sı çocuk, 6'sı kadın olmak üzere 30 kişiyi katletti. Sayıları 40 dolayında olan teröristler, üç grup halinde köyü basarken, köy korucularıyla iki saat çatıştılar, bazı evleri ve ağılları ateşe verdiler.
Saldırganların çatışmada bomba, roketatar ve makineli tüfek kullandıkları bildirilirken, bölgeye özel timler sevk edildi. Öte yandan PKK, saflarına alamadığı ailelerin kökünü kurutmayı hedeflediğini, dağıttığı bildirilerle ilan etti.



PKK terörü gecenin karanlığında bu defa da Pınarcık Köyü'nü kana buladı.

1987

Temmuz

1. Zam paketi açıldı; Sümerbank ürünleri ile THY, telefon ve elektriğe zam yapıldı.
2. SHP'de genel sekreter düğümü çözüldü; Fikri Sağlar genel sekreter seçildi.
3. İş Bankası önderliğinde bir araya gelen 19 bankanın yöneticileri, bir yıl vadeli mevduata uyguladıkları faizi yüzde 43'ten 48'e çıkardılar.
4. « Yavuz » fırkateynini almak üzere gittikleri Federal Almanya'da ayrılıkçı Kürtlerin bıçaklı saldırısına uğrayan Deniz Kuvvetleri'ne mensup 3 subaydan biri ağır yaralandı. ☞
6. Başbakan Turgut Özal GAP için Güneydoğu'ya gitti. ☞
8. SSK'da Süper Emeklilik Yasası yürürlüğe girdi.
9. PKK, 4 ayrı yerde 16'sı çocuk 31 kişiyi öldürdü. ☞
9. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, hükümeti güvenoyu istemeye çağırdı.
11. DSP'de Başkan Rahşan Ecevit'e güven sağlandı. ☞
14. Cumhurbaşkanı Evren Olağanüstü Hal Valiliği kurulmasını öngören kararnameyi imzaladı. ☞
15. Başbakan Turgut Özal, Suriye gezisinde Apo konusunda uyarıda bulundu. ☞
19. Mehmet Terzi, 7 000 atletin katıldığı San Francisco Maratonu'nu kazandı.
20. Başbakan Turgut Özal referandum için « hayır » pankartları altında konuştu. ☞
20. Kapatılan MSP'nin eski lideri Necmettin Erbakan, « Referanduma evet, Özal'ın sonudur » dedi. ☞
24. Faizde tırmanış sürüyor, bankalar tavanı yüzde 50'ye çıkardı.
28. TRT, Süleyman Demirel'in kendisiyle ilgili haber yasağının kaldırılması istemini reddetti.

ÖLÜM

22. Eski İstanbul Valisi Ordinaryüs Profesör Fahrettin Kerim Gökay. ☞

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kuruldu

23 temmuz - Hükûmetin 14 temmuzda çıkardığı, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kurulmasını öngören kanun hükmünde kararname aynı gün Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından onaylandı. 15 temmuzda, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Hakkâri, Mardin, Tunceli, Siirt ve Van illerini kapsayan alanda tam yetkiyle görev yapacak Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne, Diyarbakır Valisi Hayri Kozakçıoğlu atandı.

9 temmuzda Başbakan Turgut Özal'ın Mardin'de PKK'lılara « teslim ol » çağrısında bulunmasından birkaç saat sonra, Midyat'a bağlı Yuvalı mezrası ile İdil'e bağlı Peçenek Köyü'nü basan teröristler 16'sı çocuk 31 kişiyi öldürmüşlerdi. Olay üzerine 7 hassas bölgede « kıskaç » operasyonu başlamış, Güneydoğu'daki olayların önlenmesi için bazı radikal önlemler alınması öngörülmüştü. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kurulması, bu önlemlerden biriydi.

Öte yandan, Başbakan Turgut Özal 15 temmuzda Suriye'ye yaptığı resmî ziyarette, PKK'nın başı Abdullah Öcalan'ın Suriye'de bulunduğunu belirterek, Türkiye'ye iadesini istedi. Suriye bu isteğe, « Bizde Apo diye biri yok » cevabını verdi. Başbakan Turgut Özal, 23 temmuzda yurda dönüşünde Kıbrıs Rumlarının Apo'ya silah yardımı yaptığını belirterek, sert bir ihtarda bulundu.

İranlı hacılar Mekke'de olay çıkardı: 402 ölü



İranlı hacı adaylarının ABD aleyhine başlattıkları gösterilerde 402 kişi öldü.

31 temmuz - Hac için Mekke'ye gelen 155 000 İranlı hacı adayının, cuma namazı sonrası ABD aleyhine başlattıkları gösteriler kanlı bitti.

Ayetullah Humeynî'nin « Mekke'de sesimizi duyurun » dediği öğrenilen İranlı hacı adayları, ellerinde Humeynî posterleri, bayraklar, flamalar ve posterlerle Haremi Şerif'e doğru yürüyüşe geçtiler. Suudî güvenlik güçlerinin uyarılarına rağmen eylemlerini sürdüren İranlılar bu arada, ABD bayraklarını ve Reagan'ın resimlerini yaktılar, ABD, SSCB ve İsrail aleyhine sloganlar attılar. Olayları önleyemeyen Suudî Arabistan güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu çıkan çatışmada 402 kişi öldü.

Olayların duyulmasından hemen sonra Tahran'da protesto gösterileri başladı; sokaklara dökülen İranlılar Suudî Arabistan ve Kuveyt elçiliklerini bastı, 4 Suudî diplomat kaçırıldı.

Başbakan Özal'ın GAP çıkarması

7 temmuz - Başbakan Özal, 5 bakan, 26 milletvekili, 27 bürokrat ve 61 gazetecinin katılımıyla 6 temmuzda GAP gezisine çıktı. Karakaya Barajı'nın ikinci ünitesini açan Özal, kendi icraatına eski ve yeni tüm muhaliflerinin hayallerinin bile yetmeyeceğini söyledi. Geziyi tam bir çıkarmaya dönüştüren Özal, 7 temmuzda Atatürk Barajı ve Urfa Tüneli inşaatlarını gezerek, « Doğu'nun makus tarihini Urfa'da yeneceğiz » dedi.



Başbakan Özal, Karakaya Barajı'nın açılış töreninde konuşurken.

Klaus Barbie ömür boyu hapse mahkûm edildi

4 temmuz - 1942-1944 yılları arasında Alman işgali altındaki Lyon'da Gestapo şefi olarak görev yapan ve 4 000 kişinin ölümü ile 7 500 kişinin sürgün edilmesinden sorumlu tutulan Klaus Barbie, 40 yıl sonra Fransa'da çıkarıldığı mahkemede ömür boyu hapse mahkûm edildi.

Yıllardır aranan « Lyon Kasabı » Klaus Barbie, ortaya çıktığı Bolivya tarafından şubat 1983'te Fransa'ya iade edilmişti.

3 subayımıza Almanya'da saldırı

4 temmuz - İnşası tamamlanan Yavuz adlı fırkateyni teslim almak için Almanya'ya giden Türk deniz subayları Hamburg'da saldırıya uğradı. Bir lokalde vakit geçirmekte olan subaylarla ayrılıkçı gruplara mensup olduğu sanılan kişiler arasında tartışma çıktı. Kürtçe sloganlar atan birisi bıçakla subaylara saldırarak 3'ünü yaraladı.

Yaralı subaylarımızdan birinin durumunun oldukça ağır olduğu belirtilirken, saldırganın kaçtığı bildirildi.

Silahlı Kuvvetler'de buruk veda mesajları

25 temmuz - Orgeneral Necdet Üruğ'un istifasıyla boşalan Genelkurmay başkanlığına Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Necip Torumtay atandı. Kara Kuvvetleri komutanlığına da Orgeneral Kemal Yamak getirildi. 2 temmuzda görevden ayrılan komutanlar için düzenlenen törende generaller buruk mesajlar okudular. Kara Kuvvetleri komutanıyken sırası geldiği halde Genelkurmay başkanlığına atanmayan Orgeneral Necdet Öztorun, « Askerler iç politika ve anlaşmazlıkların dışında ve üstünde olmalıdır » dedi. Orgeneral Necdet Üruğ atamalar sonrası, « Demokrasi kurtarıldı, Ordu'da operasyon, demokrasinin zaferi gibi avazelerin manasını anlamak mümkün değildir » dedi.

Fahrettin Kerim Gökay öldü

22 temmuz - Eski İstanbul Valisi Ordinaryüs Profesör Fahrettin Kerim Gökay, 87 yaşında İstanbul'da öldü. İstanbul Üniversitesi'nde psikiyatri profesörü olarak ders veren Gökay, 1949-1957 arasında İstanbul valiliği ve belediye başkanlığı yaptı. Sonraki yıllarda büyükelçilik, milletvekilliği ve bakanlık gibi görevlere getirilen Fahrettin Kerim, özellikle içki aleyhtarlığıyla tanınıyordu. Yeşilay Cemiyeti'nin başkanlığını da yapan Gökay'ın akıl ve ruh hastalıklarıyla ilgili pek çok kitabı vardır.



Fahrettin Kerim Gökay.

DSP'de Genel Başkan Rahşan Ecevit'e güven sağlandı

11 temmuz - Demokratik Sol Parti'de (DSP) Kurucular Kurulu, Anayasa Mahkemesi'nin, 27 il ve 174 ilçe yönetiminin yasal olmadığı konusundaki uyarısı üzerine Genel Başkan Rahşan Ecevit tarafından toplantıya çağrıldı. Muhalif kurucuların katılmadığı toplantıda, Demokratik Sol Parti'nin yasal yönetimi konusundaki ihtilafı ortadan kaldırmak için Merkez Karar ve Yürütme Kurulu yeniden seçildi. Kurucular Kurulu toplantısına daha önce muhaliflerce genel başkan seçilen Celal Kürkoğlu ile yandaşları katılmadı.

Celal Kürkoğlu, toplantının iptali için yargıya başvuracağını söylerken, Rahşan Ecevit'in çağrısı üzerine Kurucular Kurulu toplantısına gelen üyeler bu suretle Rahşan Ecevit'e güvenoyu vermiş sayıldılar.

Liderler referandum için yurt gezisinde

19 temmuz - Yasaklı siyasîler için 6 eylülde yapılacak referandumla ilgili olarak liderler yurt gezisine çıktı. Kapatılan AP'nin Genel Başkanı Demirel halkı « evet »i simgeleyen mavi oy atmaya çağırırken, Başbakan Özal « hayır » yazılı pankartlarla donatılmış meydanlarda konuştu. Demirel, Çankırı ve Kastamonu'da 11 temmuzda yaptığı konuşmalarda Özal'ı, « 12 Eylül tüccarlığını bırakmaya » davet etti. 19 temmuzda Çorum ve Kırıkkale'de halka hitap eden Özal, « Bu meseleyi sanki bir Özal-Demirel meselesi haline getirmek istiyorlar. Bu yanlıştır. Bu, eski siyasîler siyasete devam etsin mi, etmesin mi sorusunun millete sorulmasıdır » dedi. SHP Genel Başkanı İnönü, Tunceli ve Erzurum'da « Referandumda evet deyin, ama Demirel'e oy vermeyin » derken, Erbakan da Trabzon'daki konuşmasında evet oylarının Özal'ın sonu olacağını söyledi.

1987

Ağustos

4. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, siyasî parti liderlerine hoşgörü çağrısı yaptı.
9. Referanduma 26 gün kala, eski ve yeni bütün partilerin liderleri yollara düştü. ☞
10. Bülent ve Rahşan Ecevit: Özallar hanedan gibi.
10. Başbakan Özal Van'da, « The King of Dams » (Barajlar Kralı) pankartlarıyla karşılandı. ☞
12. Başbakan Turgut Özal, erken seçim yapılmayacağını açıkladı.
13. 11 eylül günü Turgut Özal'ın kendisinin müsteşarı olduğunu hatırlatan, kapatılan AP'nin Genel Başkanı Demirel, « Kötüysem yanımda ne işi vardı? » diye sordu.
16. Başbakan Turgut Özal, İstanbul Kalamış Yat Limanı'nı lazer gösterileriyle açtı.
17. Demirel Özal'ı Filipinler'in devrik Devlet Başkanı Marcos'a benzetti.
20. Bazı takımların yargıya başvurusu sonucu futbol liglerine 3 hafta ara verildi. ☞
20. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü DSP'yi koşulsuz birleşmeye çağırdı. ☞
20. TV, eski siyasî liderlere yine kapatıldı. ☞
22. Başbakan Turgut Özal, KİT'lerin sonbaharda satışa çıkarılacağını açıkladı.
23. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, « Muhalefet bana karşı cephe kurdu » dedi. ☞
23. Başbakan Turgut Özal, Cumhuriyet tarihinin en büyük camii olan Kocatepe Camii'ni namaz kılarak açtı.
24. Başbakan Özal Isparta'da yuh sesleriyle karşılandı; 17 kişi gözaltına alındı. ☞
24. Fener Rum Patriği Dimitrios, Rus Ortodoks Kilisesi'nin davetlisi olarak Leningrad'a gitti; Dimitrios, 400 yıldan beri Rus Ortodoks Kilisesi'ni ziyaret eden ilk Rum Ortodoks Kilisesi lideri oldu.
30. 100 m'yi 9,83 saniyede koşan Kanadalı atlet Ben Johnson, « dünyanın en hızlı adamı » unvanını kazandı.

Isparta'da Başbakan Özal'a protesto

26 ağustos - 1980'de kapatılan siyasî parti mensuplarıyla ilgili siyaset yasağının kaldırılıp kaldırılmaması konusunda yapılacak referandum yaklaşırken, muhalefet ve eski siyasîlerle Başbakan Özal arasındaki çekişmenin boyutları görülmemiş düzeye ulaştı. Konuşmalarda ölçüyü kaçıran siyasîler, suçlamaların yanı sıra birbirlerine hakaret yağdırdılar. 23 ağustosta muhalefetin kendisine karşı cephe kurduğunu söyleyen Turgut Özal, « Cenazelerde bile birbirlerini görmemek için sırtlarını dönenler, şimdi bana karşı ittifak içindeler » dedi. Özal, TV'den yaptığı konuşmada da, halktan, ülkede huzur için referandumda « hayır » demesini istedi. Özal'la birlikte dolaşan Güneş Taner miting alanlarına üzerinde « no, no, no » (hayır, hayır, hayır) yazılı tişörtle geldi. Özal, Van'da da İngilizce « King of Dams » (Barajlar Kralı) yazılı pankartlarla karşılandı. Demirel Samsun'da, « evet » pusulasının rengi mavi konfeti yağmuruna tutulduğu konuşmasında, kendisini tehlikeli bir insan gibi gösteren Özal'ı « namertlik »le suçladı. Bülent Ecevit ise, « Özal'la yarışabilecek tek yaratık bukalemundur » dedi. Özal 24 ağustosta geldiği Isparta'da büyük bir kalabalık tarafından kente sokulmak istenmedi. ANAP'ın otobüsü Petek'in yolunu kesen 2 000'e yakın Ispartalı « Özal istifa » « Sen buraya giremezsin » diye bağırırken, otobüsü de taşladı. Güvenlik güçleri 17 kişiyi gözaltına aldı. Özal, kendisini yuhalayanların parayla tutulduğunu öne sürdü, « Şimdi neden 'Hayır' oyu verilmesini istediğimiz anladınız mı? » dedi. Özal, 26 ağustosta İzmir Fuarı'nda bir grup tarafından yuhalandı ve ıslıklandı. Gaziantep'te de Arapça « hayır » yazılı pankartlarla karşılanan Özal, MSP eski Genel Başkanı Necmettin Erbakan için de şöyle dedi: « Evet derseniz Kadayıfçı Erbakan tekrar sahneye çıkacaktır ».



Refah Partisi de « Evet » kampanyası başlattı.



Başbakan Özal, Samsun'da büyük bir kalabalığa hitap etti. Özal'ın arkasında, üzerinde « no, no, no » (hayır, hayır, hayır) yazan turuncu rengi tişörtüyle Güneş Taner görülüyor.

Futbol liglerine bir süre ara verildi

20 ağustos - Geçen yıl İkinci Lig'e düşen Kocaelispor ve Üçüncü Lig 1. Grup'ta şampiyonluğu kaybeden Ünyespor, Ankara 3'üncü İdare Mahkemesi'nde Futbol Federasyonu aleyhine açtıkları davalarda yürütmeyi durdurma kararı aldılar.
Her iki takımın da şike yapıldığı yolundaki iddialarını haklı bulan mahkemenin bu kararı üzerine, futbol liglerinin, 6 eylülde yapılacak referanduma kadar ertelendiği açıklandı. Başlamış olan liglerin böylece kesilmesi büyük tepkiye yol açtı. Diğer takımlar da bu durumdan zarar gördükleri için mahkemeye başvuracaklarını açıkladılar.

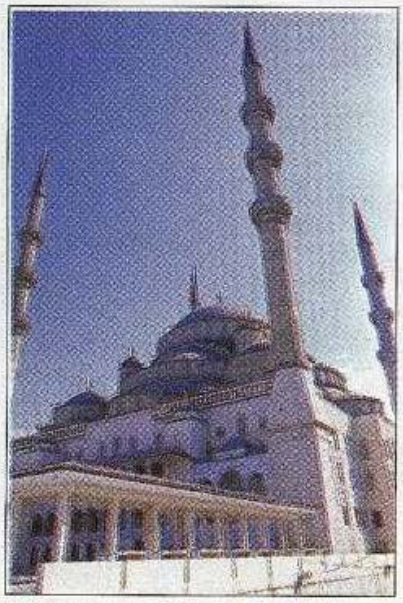
1987

Televizyon ekranı yasaklı siyasîlere gene kapalı

20 ağustos - TRT Genel Müdürü Tunca Toskay, kapatılan AP ve CHP genel başkanlarının TV'ye çıkıp çıkmamaları konusundaki kararı Yüksek Seçim Kurulu'nun vereceğini söyledi. YSK Başkanı Muammer Elçin ise, « Bu konu partileri ilgilendirir » cevabını verdi. Bu açıklama Demirel ve Ecevit'in TV'ye çıkacağı izlenimini verdiyse de, iki gün sonra bir açıklama daha yapan YSK Başkanı Elçin, radyo ve TV'de siyasî partiler adına konuşacakların parti üyesi olmaları gerektiğini söyledi. Elçin kendisine yöneltilen bir soru üzerine de, bu konuda Cumhurbaşkanı Evren ve Başbakan Özal'la görüşmediğini bildirdi. Demirel kararın, « Hükûmetin istekleri doğrultusunda alınmış siyasî birkarar olduğunu » iddia etti ve böylece TV gene yasaklılara kapalı kaldı.

SHP, DSP'ye koşulsuz birleşme önerdi

20 ağustos - SHP Genel Başkanı Erdal İnönü DSP'yle birleşme konusunda, « Eğer DSP, önkoşul ileri sürmeden sosyal demokratların bir partide bir araya gelmelerini gerekli gördükleri biçiminde bir açıklama yaparsa, biz de önkoşulsuz masaya otururuz » dedi. Genel Başkan Erdal İnönü, böyle bir açıklama yapılmadan birleşmenin gündeme gelemeyeceğini ve görüşmelere başlanamayacağını da sözlerine ekledi.



Başbakan Turgut Özal tarafından namaz kılınarak ibadete açılan Ankara'daki Kocatepe Camii.

PKK Siirt'in bir mezrasında katliam yaptı; 25 kişi öldü

20 ağustos - PKK terör örgütü 19 ağustosta Siirt'in Eruh İlçesi'ne bağlı Milan mezrasında katliam yaptı. Mezraya gece 21.30'da üç koldan giren ve 25-30 kişi oldukları tahmin edilen PKK'lılar, evleri otomatik silahlarla taradılar, el bombaları ve roketler attılar. Mezrada yaşayan 19'u çocuk ve kadın 25 kişiyi öldüren teröristler, daha sonra marşlar söyleyerek bölgeyi terk ettiler. Güvenlik güçleri ertesi gün Eruh İlçesi'nde yoğun operasyonlara başladı. Siirt ve Diyarbakır'dan gönderilen takviye birlikler, helikopter desteğinde aramalarını sürdürüyor.



« Dünyanın en hızlı adamı », Jamaika asıllı Kanadalı atlet Ben Johnson.

Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası yandı

29 ağustos - Sümerbank'ın Beykoz Deri ve Kundura Fabrikası'nda çıkan yangın 4 milyarlık zarara neden oldu. 1 700 işçinin çalıştığı fabrikada baca temizliği sırasında başlayan yangın, 1 500 m^2'lik alanda depolanmış 2 milyar değerindeki derinin tamamen yanmasına neden oldu. Yangında Almanya'dan getirilmiş olan yeni makinelerin de büyük zarar gördüğü açıklandı. Öte yandan sabotaj ihtimali araştırılıyor.

Eylül

1. Gaziantep Milletvekili Ata Aksu, Kahramanmaraş Milletvekili Alaettin Kısakürek ve Van Milletvekili Mirza Kurşunluoğlu ANAP'tan istifa etti.
5. Referanduma bir gün kala parti liderleri son mitinglerini yaptı.
6. Eski siyasîlerle ilgili yasakların kaldırılması konusunda referandum yapıldı. ☞
6. Demokratik Almanya Devlet Başkanı Eric Honecker'in Federal Almanya ziyareti başladı; Honecker 1949'dan bu yana Batı Almanya'yı ziyaret eden ilk Doğulu lider.
8. DYP Genel Başkanı Cindoruk, genel başkanlıktan istifa etti.
10. Eski başbakanlardan, kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel 7 yıl aradan sonra ilk defa TV'ye çıktı. ☞
11. Erken genel seçimin 1 kasımda yapılmasını öngören yasa, Cumhurbaşkanı Evren tarafından onaylandı. ☞
11. Etyopya'da 13 yıldır süren askerî yönetim sona erdi ve « demokratik halk cumhuriyeti » ilan edildi.
12. Başbakan Özal, « Türkiye çağ atladı » dedi. ☞
12. Eski Halkçı Parti Genel Başkanı Necdet Calp, SHP'den istifa etti.
13. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit, DSP'ye genel başkan seçildi. ☞
13. Banka faizleri yüzde 56'ya yükseldi.
18. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Çankaya'da Cumhurbaşkanı Kenan Evren'le görüştü. ☞
19. ABD ile SSCB, Avrupa'daki kısa ve orta menzilli füzelerin sökülmesi konusunda ilke anlaşmasına vardı.
24. DYP Olağanüstü Kongresi'nde kapatılan AP'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel, DYP genel başkanı seçildi. ☞
28. Seçime katılacak partiler, aday listelerini Yüksek Seçim Kurulu'na verdi. ☞

Yasaklar kalktı: Demirel ve Ecevit tekrar parti başkanı



Süleyman Demirel 7 yıl aradan sonra yeniden bir siyasî partinin genel başkanı.



13 eylülde DSP'nin genel başkanı seçilen Bülent Ecevit.

24 eylül - Eski siyasîlerle ilgili referandum 6 eylülde yapıldı ve 11 593 040 hayır oyuna karşılık 11 682 291 evet oyuyla, 1980 öncesi siyasî liderlerine ve siyasetçilerine 1982 Anayasası'nın geçici 4. maddesiyle getirilmiş olan siyaset yasakları sona erdi. Başbakan Özal « Referanduma giderek demokrasinin üzerindeki gölgeyi kaldırdık » şeklinde bir açıklama yaparken, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü « Demokrasimiz iyi bir sınav verdi » dedi. DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, Süleyman Demirel'in genel başkan seçilebilmesi için 8 eylülde görevinden istifa etti. Yasağı sona eren Süleyman Demirel, 7 yıl aradan sonra 10 eylülde ilk defa TV ekranında göründü ve referandum sonuçları için halka teşekkür etti. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit eşi Rahşan Ecevit'in DSP genel başkanlığından istifasıyla boşalan genel başkanlığa 13 eylülde DSP'nin Kurucular Kurulu'nda oybirliğiyle seçildi. Ecevit, parti lideri olarak 18 eylülde Çankaya'da Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i ziyaret etti. Süleyman Demirel de, 24 eylülde yapılan DYP Olağanüstü Kongresi'nde delegelerin tümünün oyuyla genel başkan seçildi ve siyasete resmen döndü.

Aday listeleri partileri karıştırdı

28 eylül - Yüksek Seçim Kurulu'nun (YSK), kasımda yapılacak genel seçim için 11 eylülü seçim döneminin başlangıç tarihi olarak belirlemesinden sonra, siyasî faaliyet hızlandı. Muhalefet partileri aday tespiti sonrası karışırken, ANAP sakin bir havada çalışmasını sürdürdü. Parti teşkilatlarında isyana kadar varan başkaldırılar oldu. DYP'de tek seçici olarak tüm yetkileri Demirel elinde topladı. SHP'de İnönü ve Genel Sekreter Fikri Sağlar partililerle tartıştılar. Milletvekili adayı olamayan milletvekilleri Meclis'i olağanüstü toplama girişimini başlattılar. DYP'de listedeki yerlerini beğenmeyerek adaylıktan çekilenlerin sayısı 40'ı buldu. SHP'de adaylıktan çekilen 19 milletvekili, İnönü ve Sağlar'ı suçladı. Partilere yaklaşık 7 000 kişi aday olmak için başvururken, seçime katılacak 7 parti, adaylarını 28 eylülde YSK'ye bildirdi. 1983 genel seçimlerinde MGK tarafından veto edilenlerden 51 kişi DYP'den, 50 kişi ANAP'tan, 92 kişi SHP'den, 4 kişi Refah'tan, bir kişi de DSP'den aday oldu.

Cindoruk: Korsan yasayla korsan seçime gidiyoruz

11 eylül - Erken genel seçimlerin 1 kasımda yapılmasına ilişkin yasa, Cumhurbaşkanı Evren tarafından onaylandı.

ANAP'ın hazırladığı erken seçim önergesi 7 eylülde TBMM'ye verildi. Muhalefetin 10 eylülde Meclis'te sabaha karşı kabul edilen yasaya göre yapılacak seçimi boykot edeceğini açıklaması üzerine, Cumhurbaşkanı yasayı incelemeye aldı. Ancak Cumhurbaşkanı Evren 11 eylülde yasayı onaylayınca, DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, « Korsan yasayla korsan seçime gidiyoruz » dedi.

Süleyman Demirel de yeni seçim yasasını tuzak olarak nitelendirdi. Yüksek Seçim Kurulu (YSK) seçime gidecek partileri Anavatan Partisi (ANAP), Demokratik Sol Parti (DSP), Doğru Yol Partisi (DYP), Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP), Ishalatçı Demokrasi Partisi (IDP), Milliyetçi Çalışma Partisi (MÇP) ve Refah Partisi (RP) olarak belirledi.

SHP-DSP birleşmesi gene suya düştü

23 eylül - Sosyaldemokrat Halkçı Parti Genel Başkanı Erdal İnönü, Demokratik Sol Parti'ye yeni bir birlik çağrısında bulundu. Erdal İnönü 13 eylülde DSP genel başkanlığına getirilen Bülent Ecevit'in, « SHP'nin iktidarla uzlaştığı » iddiasına, « Böyle davranan insan demokrat değildir » cevabını verdi. İki lider, 15 eylülde DSP Genel Merkezi'nde bir araya geldiler ve bu görüşmede birleşme gündeme getirilmedi.

21 eylülde Ecevit, SHP Genel Merkezi'ni ziyaret etti. Ecevit'in gelişinde bir grup, « Halkçı Ecevit » diye bağırırken, başka bir grup « Halk Düşmanı Ecevit » diye tempo tuttu.

23 eylülde Bülent Ecevit, « solda seçim için anlaşma » çağrısı yaptı, SHP çağrıyı, « siyasal manevra » olarak niteledi ve reddetti. Bülent Ecevit, SHP'nin tutumunu eleştirerek işbirliği çağrısının kabul edilmesi halinde iki sosyal demokrat partiden birinin iktidar olacağını veya bir SHP-DSP koalisyonu kurulabileceğini öne sürdü.

1987

Özal: ANAP iktidarında Türkiye çağ atladı



Başbakan Turgut Özal.

12 eylül - Muhalefetin itirazlarına rağmen erken genel seçimlerin 1 kasımda yapılmasına ilişkin yasanın onaylanmasından ve Yüksek Seçim Kurulu'nun seçim döneminin başlangıç tarihini 11 eylül olarak belirlemesinden sonra bir açıklama yapan, Başbakan ve Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal, partisinin iktidarda bulunduğu dört yıl içerisinde ülkenin büyük bir atılım yaptığını, Türkiye'nin « çağ atladığını » söyledi.
Başbakan Turgut Özal'ın bu sözü başta siyasî çevreler olmak üzere birçok kesimde eleştirilere neden oldu.

Türkeş Cindoruk'u, paraları kaçıran Banker Bako'ya yardımla suçladı

15 eylül - MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, kendisini eski başbakanlardan Adnan Menderes'i astırmakla suçlayan DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un, banker faciası sırasında bankerlerin dolandırdıkları paraların yurtdışına transferinde aracılık ettiğini söyledi. Banker Bako adıyla bilinen Baki Aygün'ün vatandaştan topladığı paranın büyük bir kısmının Cindoruk tarafından kaçırıldığını iddia eden Türkeş, Cindoruk'un bazı işadamlarıyla bankerler arasında aracılık yaptığını ileri sürdü.

Yasakçı bakan

16 eylül - « Sendikal yasakları tenkide lüzum yok » diyen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrem Taşçıoğlu, TİSK (Türkiye İşverenler Sendikası) Başkanı Halit Narin'le bir yat gezisine çıkmadan önce yaptığı açıklamada, « İLO'da yasakların kalkacağını görevim icabı söyledim » dedi. Bakan, sendikal yasakların Türkiye'nin uçurumun kenarına gelmemesi için gerektiğini de vurguladı.

Altın ve dövizle kira

14 eylül - Ev sahipleri kira ödemelerinde « altın ve döviz » çağı başlattı. Kiralar artık bu iki değer üzerinden ödeniyor. Daire satışlarında cumhuriyet altınını ölçü alan mal sahipleri, kiralarda Alman markını tercih ediyor.

Aydın Menderes Demirel'den desteğini çekti



Aydın Menderes, eşi Ümran Menderes'le birlikte bir toplantıda.

25 eylül - Eski başbakanlardan Adnan Menderes'in hayatta kalan tek oğlu Aydın Menderes'in, Süleyman Demirel'in genel başkan seçildiği kongreye gelmemesi, Doğru Yol Partisi'nde (DYP) seçim öncesi sıkıntı yarattı. Aydın Menderes ise Süleyman Demirel'i evinde ziyaret ederek, bir süre siyasetin dışında kalacağını söyledi.

Ekim

1. Seçime Meclis engeli başarı sağlayamadı.
3. SHP seçim bildirgesini açıkladı.
4. Kapatılan MHP'nin Genel Başkanı Alparslan Türkeş, Milliyetçi Çalışma Partisi genel başkanlığına getirildi.
4. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ilk seçim mitingini Çorlu'da yaptı.
5. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Demirel'in DYP genel başkanı oluşunu kutladı.
6. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i Çankaya'da ziyaret eden Demirel, « Maziyi unutalım » dedi.
7. TİP ile TKP'nin birleşecekleri açıklandı.
9. Anayasa Mahkemesi, Erken Seçim Yasası'nın 8. maddesini iptal etti.
10. Muhalefet, Meclis'in toplanması için birleşti.
11. Adana'da konuşan DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Özal'a « Meclis kaçağı » dedi.
12. İran, Bağdat'a füze saldırısı düzenledi; bir ilkokula isabet eden füze 29'u çocuk 32 kişinin ölümüne yol açtı.
14. Londra Wembley Stadı'nda İngiltere'ye 8-0 yenildik.
16. Meclis ANAP'ın, erken seçimin 29 kasımda yapılmasına ilişkin yasa önerisini kabul etti.
19. SHP önseçim kararı aldı.
19. ABD savaş gemileri ve uçakları, Basra Körfezi'nde İran'a ait 3 petrol platformunu bombaladı.
20. DYP, 72 seçim çevresinde önseçim yapacak.
21. Spor Loto milyar sınırını aştı; kuponlar karaborsaya düştü.
27. Faiz yarışı kaygı yarattı.
30. Alman markı Tahtakale'de 600 lira sınırını zorladı.

ÖLÜM

10. Siyasetçi Behice Boran.
12. Türkiye'nin 6. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk.
25. İşadamı ve gazeteci Safa Kılıçlıoğlu.



Türkiye'nin 6. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk devlet töreniyle toprağa verildi.

Fahri Korutürk öldü

16 ekim - Türkiye'nin 6. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk 84 yaşında İstanbul'da öldü. 12 ekimde ölen Korutürk'ün naaşı 16 ekimde, TBMM'de düzenlenen törenden sonra Ankara'da Devlet Mezarlığı'nda toprağa verildi. Korutürk Devlet Mezarlığı'na defnedilen ilk cumhurbaşkanı oldu.

1923'te teğmen rütbesiyle Deniz Kuvvetleri'ne katılan Fahri Korutürk 1935'te Roma, 1942'de Berlin büyükelçiliği deniz ataşeliğine atandı. 1945'te albayken Deniz Harp Akademisi komutanlığına getirildi. 1957'de koramiral rütbesiyle Deniz Kuvvetleri komutanı ve 1959'da oramiral oldu. 1960'ta emekli olduktan sonra Moskova (1960-1964) ve Madrid (1964-1965) büyükelçiliklerinde bulundu. 1968'de kontenjan senatörü seçildi. Kontenjan senatörüyken 1973'te cumhurbaşkanı seçilen Korutürk bu görevini, görev süresinin sona erdiği 6 nisan 1980'e kadar sürdürdü, daha sonra 12 Eylül 1980'e kadar tabiî senatör olarak Cumhuriyet Senatosu'nda yer aldı.

Faiz yarışına önlem

27 ekim - Faiz yarışına büyük bankaların da katılması ve faizlerin yüzde 60'ın üzerine çıkma eğilimi göstermesi üzerine Merkez Bankası Başkanı Rüşdü Saracoğlu, banka yöneticileriyle bir görüşme yaptı. Ziraat Bankası büyük mevduata yüzde 56 faiz vereceğini bildirirken, diğer bankalar yüzde 52'yi aşmamak konusunda anlaştılar.

İngiltere'ye gene 8-0 yenildik

14 ekim - Millî Takımımız Londra'nın Wembley Stadı'nda İngiltere'ye 8-0 yenildi. İlk gol 1. dakikada gelirken, Millî Takım İngilizler'e ikinci defa 8-0 mağlup oldu. Millî Takım Teknik Direktörü Mustafa Denizli bir açıklama yaparak, istifa etmeyi düşünmediğini söyledi.

Safa Kılıçlıoğlu öldü

25 ekim - İşadamı, Yeni Sabah gazetesinin sahibi Safa Kılıçlıoğlu 76 yaşında İstanbul'da öldü.

1948'de *Yeni Sabah* gazetesini satın alarak basın dünyasına katılan Kılıçlıoğlu, 1956'da da haftalık magazin dergisi *Pazar*'ı çıkardı. 1964'te *Yeni Sabah*'ı kapatarak Meydan Gazetecilik ve Neşriyat Limited Şirketi'ni kurdu. Haftalık *Meydan* gazetesini (1964-1973), aynı adlı haftalık dergiyi (1973-1983) yayımladı, *Meydan-Larousse Büyük Lûgat ve Ansiklopedi* (1969-1984) ve *Larousse Gençlik Ansiklopedisi* (1976-1977) gibi büyük kültürel yayımların gerçekleşmesinde de etkili oldu.



Safa Kılıçlıoğlu.

Seçime doğru partiler hareketlendi

20 ekim - Anayasa Mahkemesi 9 ekimde, Erken Seçim Yasası'nın « önseçim olmaksızın seçim yapılması » hükmünü iptal ettiğini açıkladı. SHP'nin başvurusu üzerine yapılan incelemede karar 5'e karşı 6 oyla alındı.
Bu karar partilerde kargaşa yarattı. İnönü, Demirel ve Ecevit ortak karar alarak, Meclis'in toplanmasını ve seçim tarihini yeniden tespit etmesini istediler. Yüksek Seçim Kurulu da tarihi ancak Meclis'in belirleyeceği görüşünü ileri sürdü. 10 ekimde Başbakan Özal, Meclis'in toplanamayacağını ve istemeyen partilerin seçime katılmayacağını söyledi. Özal'ın, Anayasa Mahkemesi kararının yayımını ertelemek için yaptığı girişimler sonuç vermedi ve 14 ekimde ANAP da Meclis'in toplanması için başvuruda bulundu. 16 ekimde toplanan Meclis, seçim tarihini 29 kasım olarak belirledi ve önseçim konusunu partilerin içtüzüğüne bıraktı. DYP ve DSP'nin seçimi boykot önerisine SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Tüm elverişsiz koşullara rağmen seçime girmek gereklidir » cevabını verdi. Ecevit, İnönü'yü Özal'a teslim olmakla suçladı. 18 ekimde Adana'da konuşan İnönü, seçimi boykot etmenin zamanı olmadığını belirterek, « Halkımızın Özal'dan kurtulması için seçimi istiyoruz » dedi. 19 ekimde SHP önseçim kararı aldı. YSK önseçimin 1 kasımda yapılmasını kararlaştırdı. 6 milletvekili SHP'den istifa etti. 20 ekimde DYP'de de önseçim kararı, ancak karşılıklı istifa tehditleriyle alındı. Demirel'in, « milletvekilleri önseçimsiz listeye girecek » önerisine Genel İdare Kurulu (GİK) karşı çıktı. DYP 72 seçim çevresinde önseçim, 31'inde ise merkez yoklaması yapmayı kararlaştırdı. DYP GİK üyesi Turan Çelebi aday saptama yöntemi işlemlerinin iptali için YSK'ye başvurdu, ayrıca Demirel'in kendisini tehdit ettiği yolunda savcılığa şikayette bulundu.

Demirel köşkte

6 ekim - DYP genel başkanlığına seçildikten sonra Çankaya Köşkü'nden randevu isteyen Demirel, Cumhurbaşkanı Evren'e, « Maziyi unutalım » dedi. Gazetecilerin « Çankaya işgal altında diyordunuz. Bu görüşünüz değişti mi? » sorusunu « Devlet hizmetinde küskünlük ve kırgınlık olmaz » diye cevapladı.

TKP ve TİP tek çatı altında birleşti

7 ekim - Türkiye Komünist Partisi (TKP) ile kapatılan Türkiye İşçi Partisi (TİP) Brüksel'de birleşti. Parti, Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) adını aldı. Kararı, iki partinin liderleri Behice Boran ile Haydar Kutlu açıkladı.

Behice Boran öldü



TİP eski Genel Başkanı Behice Boran için yapılan törene Ecevit ve İnönü de katıldı.

10 ekim - Türkiye'de sol siyasetin önde gelen isimlerinden, kapatılan TİP'in Genel Başkanı Behice Boran 77 yaşında, Brüksel'de bir mülteci olarak öldü. 1950'de Barışseverler Cemiyeti'nin genel başkanı olarak adını duyuran Boran, 1951'de Kore'ye asker gönderilmesine karşı çıktığı için 15 ay hapis cezasına çarptırıldı. 1965-1969 arasında TİP Urfa milletvekili olarak TBMM'de görev yapan Boran, 1970'te aynı partinin genel başkanı oldu. 12 Mart 1971 müdahalesinden sonra 15 yıl hapis cezasına çarptırıldı. 1974 affıyla serbest bırakıldıktan sonra 1975'te TİP'i yeniden kurdu. 12 Eylül 1980 sonrasında yurtdışına çıktı, 1981'de vatandaşlıktan çıkarıldı. Boran'ın cenazesi Türkiye'ye getirilerek TBMM'de yapılan törenden sonra İstanbul Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Kasım

1. Radyasyonlu çayların imhasına karar verildi.
1. SHP ve DYP aday tespiti için önseçim yaptı.
3. Kocaeli'de bir işçi Spor Loto'dan 1 milyar 515 milyon lira kazandı.
4. ANAP Fatih ilçe binasında bomba patladı; bir temizlik işçisi öldü.
7. Tunus'un 31 yıllık Cumhurbaşkanı Habib Burgiba, sivil bir darbe yapan Başbakan Zeynelabidin bin Ali tarafından görevinden alındı.
9. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası devlete muhtaç oldu.
15. ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, « Her aileye bir araba » vaat etti.
16. Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni kurmak için Almanya'dan gelen Nihat Sargın ve Haydar Kutlu gözaltına alındı.
18. Londra'da bir metro istasyonunda çıkan yangında 30 kişi öldü.
20. İstanbul Ticaret Odası başkanlığını Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan'ın desteklediği Niyazi Adıgüzel kazandı.
22. Büyükşehir Belediye Başkanı Bedrettin Dalan, İstanbul'da metro yapımına karşı olduğuna açıkladı.
24. Türk-İş, ANAP'a oy vermeyeceğini açıkladı.
24. Avrupa Topluluğu, Türkiye'nin ne siyasî ne de ekonomik olarak Ortak Pazar'a üye olamayacağını açıkladı.
24. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Basın halkı kandırıyor » dedi.
28. Seçim kampanyası sona erdi.
29. Yurtta erken genel seçim yapıldı; ANAP iktidarını korudu.
30. Seçim sonucu DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit ve eşi Rahşan Ecevit, siyaseti bırakma niyetlerini açıkladılar.

AT'den Türkiye'ye « Hayır » mesajı

24 kasım - Türkiye'nin Avrupa Topluluğu'na tam üyelik girişimi en yetkili ağızdan bir darbe yedi. Türkiye hakkında bir rapor hazırlayan Brüksel Komisyonu Başkanı Jacques Delors, « Türkiye ne siyasî ne de ekonomik açıdan Ortak Pazar'a tam üye olacak durumda değildir » dedi.

Seçim kampanyası sona erdi

28 kasım - Siyasî parti liderlerinin birbirlerine ağır suçlamalar yönelttikleri seçim kampanyası sona erdi. Kampanya boyunca yurt gezilerine çıkan liderler her konuşmada birbirlerine çattılar. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel DYP'nin iktidar olacağını söyleyerek kendisini, « Bize ne bir kuruş paranın, ne de bir damla kanın hesabını kimse sormadı » şeklinde savunurken, Anavatan Partisi'ni « ANAP'a oy vermek hırsızlığa oy vermektir » diye suçladı. Sosyaldemokrat Halkçı Parti Genel Başkanı Erdal İnönü, iktidarı ANAP'tan çatır çatır alacaklarını belirttikten sonra Özal'ı masal anlatmakla suçladı ve « Masalcının sonu geldi » dedi. Meydanlarda halka boş vaatlerde bulunmadıklarını, iktidarları döneminde kalkınmayı köylüden başlatacaklarını belirten Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit de, « Özal'ın vatan topraklarını satmasını engellemek için oyunuzu kullanın » çağrısı yaptı. İnönü sol kanattaki oyların DSP tarafından bölünmemesi için halkı devamlı uyararak « Oylarınızı bölmeyin » çağrısında bulundu. Başbakan ve Anavatan Partisi Genel Başkanı Özal ise muhaliflerini, « siyasî kavga uzmanı » olarak adlandırdı ve TKP de dahil, bütün aşırı çevrelerin SHP'nin kuvvetlenmesini istediğini belirterek, DSP'nin ana muhalefet partisi olma şansının bulunduğunu söyledi.
Seçimde liderler halka bol bol vaatte de bulundu. Demirel köylüye bolluk, bereket ve umut vaat etti. Özal'ın vaadi ise her aileye bir otomobil oldu. Demirel tüm emekli aylıklarını süper emeklilik seviyesine çıkaracaklarını duyurdu. Süleyman Demirel, Turgut Özal'ın, « Çağ atladık » sözlerini balon olarak nitelendirdi. Erdal İnönü de Özal için, « hokkabaz » nitelemesini yaptı.

Spor Loto'da büyük ikramiyeyi bir işçi kazandı

3 kasım - Türkiye'de bugüne kadar dağıtılan en büyük ikramiyeyi Spor Loto'dan Kocaelili işçi Hüseyin Demirel kazandı. Bu hafta Spor Loto'da 8 tutturan tek talihli olan Hüseyin Demirel'in eline, bütün yasal kesintilerden sonra tam 1 milyar 212 milyon 487 bin 100 lira geçecek.



Bülent Ecevit ve eşi Rahşan Ecevit siyaseti bıraktıklarını açıkladılar.

Ecevitler siyaseti bırakıyor

30 kasım - DSP Genel Başkanı Ecevit yazılı bir açıklama yaparak, kendisi ve eşinin siyasî hayattan çekilme kararı aldıklarını duyurdu. Kararı, DSP Merkez Karar Yönetim Kurulu'na sunacaklarını belirten Ecevit, « Türkiye'nin gerçek demokrasiye ve sosyal demokrasiye kavuşması için yürttüğümüz mücadeleyi yurttaşlık görevi olarak sürdüreceğiz » dedi.



Türkiye'ye dönen Nihat Sargın (solda) ile Haydar Kutlu uçakta.

Yurda dönen TBKP yöneticileri gözaltında

16 kasım - Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni (TBKP) yasal olarak kurmak üzere harekete geçerek Münih'ten Türkiye'ye gelen TBKP Genel Başkanı Haydar Kutlu ile Genel Sekreteri Nihat Sargın uçaktan iner inmez gözaltına alındılar.
DGM Savcısı Nusret Demiral, Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın polisteki sorgulamaların 15 gün kadar sürebileceğini söyledi. Bu arada Devlet Güvenlik Mahkemesi savcılığı, Haydar Kutlu'nun gözaltında bir kalp krizi geçirdiği yolundaki haberleri yalanladı.
Başbakan Turgut Özal, TBKP yöneticilerinin bu gelişinin açık bir provokasyon olduğunu ileri sürdü.
Cumhurbaşkanı Kenan Evren de bu dönüşü, « kötü niyet » olarak niteledi ve « direktif almışlar » suçlamasında bulundu. Cumhurbaşkanı Evren Türkiye koşullarının bir komünist parti için uygun olmadığını da sözlerine ekleyerek, « Cumhurbaşkanlığı makamı korkuluk değildir. Yasalar enselerindedir » dedi.

Genel seçimler yapıldı; ANAP iktidarını korudu

29 kasım - Erken genel seçimler yapıldı ve yüzde 36,29 oranında oy alan Anavatan Partisi (ANAP) 292 milletvekili çıkararak iktidarını korudu. Yüzde 24,81 oranında oy alan Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) ise 99 milletvekiliyle Meclis'teki ikinci parti oldu. Doğru Yol Partisi (DYP) yüzde 19,15 oyla 59 milletvekili çıkardı. Seçim Kanunu'nun öngördüğü yüzde 10 barajını aşamayan Demokratik Sol Parti (DSP), Milliyetçi Çalışma Partisi (MÇP), Islahatçı Demokrasi Partisi (IDP) ve Refah Partisi (RP) Meclis'e temsilci gönderemedi.

Seçim sonrası ANAP Genel Başkanı Turgut Özal, « DYP'nin misyonu sona ermiştir » dedi. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ise seçim sistemini adaletsiz olarak nitelendirdi ve geleceğin umut dolu olduğunu söyledi. Erdal İnönü, « DSP oyları bölmeseydi iyi olurdu » şeklinde Bülent Ecevit'e sitem etti. Seçim sonucundan memnun kalmayan DYP lideri Süleyman Demirel bir partinin yüzde 36'yla iktidar olsa bile sağlıklı iktidar olamayacağını ileri sürdü ve « mücadeleye devam » kararını açıkladı. ANAP 1983 seçimine göre oy kaybetmesine karşın, seçim sistemindeki değişiklik nedeniyle daha çok milletvekili çıkardı. DSP'nin aldığı oylar ANAP'a 58, DYP'ye 16 sandalye sağladı. 62 eski milletvekili seçimde kaybetti. Aydın Güven Gürkan, Saadettin Bilgiç, İsmet Sezgin, Nahit Menteşe seçilemeyen ünlüler arasında.

Görülmemiş kaza: iki helikopter çarpıştı

14 kasım - İstanbul Kuruçeşme'de Galatasaray Adası'nın üzerinde Sancak Air Şirketi'ne ait bir helikopterle İstanbul'a Hizmet Vakfı'na ait helikopter havada çarpıştı. Kaza Sancak Air'e ait 4, belediyeye ait bir heliporter ile bir uçağın reklam çekiminde meydana geldi. Helikopterlerden biri yanarak yol ortasına düşerken, diğeri pilotunun becerisiyle Robert Kolej'in futbol sahasına mecburî iniş yaptı. Kazada düşen Sancak Air helikopterinin pilotu ile kamera asistanı öldü, 2 kişi de yaralandı. Boğaz yolunda hiçbir araç bulunmaması büyük bir faciayı önledi. Sancar Air ve İstanbul'a Hizmet Vakfı'nın pilotları kaza için birbirlerini suçladılar. Savcılık soruşturmaya başladı.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası devlete muhtaç

9 kasım - İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (IMKB) devlete muhtaç hale geldi. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanı Muharrem Karslı, devletin alıcı olarak piyasaya girmesini ve talebi canlandırmasını istedi. Ancak Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı Profesör İsmail Türk, Muharrem Karslı'nın önerdiği bu yöntemi reddetti. Borsanın böyle çaresiz bir noktaya varmasının, özelleştirme kararının açıklanmasıyla başlayan ve fiyatların yüzde 51 oranında düşmesine, işlem hacminin de ağustos ayına göre 30 kat daralmasına yol açan gelişmelerin sonucu olduğu bildiriliyor.



ANAP Fatih İlçe Merkezi'nin bombalanması üzerine İstanbul Valisi Nevzat Ayaz ile ANAP'lı Avni Akyol ve diğer partililer olay yerine geldiler.

Aralık

1. Zam paketi açıldı. Akaryakıta yüzde 38, elektriğe yüzde 40, PTT'ye yüzde 50, kâğıda yüzde 46, ulaşıma yüzde 110 zam yapıldı. ☞
1. Başbakan Turgut Özal sağlık kontrolü için ABD'ye gitti.
2. Dolar 1137 liraya çıktı.
3. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit politikadan çekilme kararını erteledi. ☞
5. Başbakan Turgut Özal ABD'de göz ameliyatı oldu. ☞
5. Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni kurmaya gelen Haydar Kutlu ve Nihat Sargın tutuklandı. ☞
6. Türk-İş son zamlar konusunda sert bir açıklama yaptı. ☞
8. ABD Başkanı Reagan ile Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov orta menzilli nükleer füzeleri sınırlayan anlaşmayı imzaladı. ☞
8. Seçimde başarısızlığa Rahşan Ecevit'in neden olduğunu ileri süren DSP Genel Sekreteri Nuri Korkmaz istifa etti.
14. TBMM 18. yasama dönemine başladı. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i DYP ve bazı SHP'liler sessizce protesto etti. ☞
16. Başbakan Turgut Özal, muhalefet liderleri Demirel ve İnönü'yü ziyaret etti.
20. Dünya Satranç Şampiyonu Kasparov rakibi Anatoli Karpov'u yenerek unvanını korudu.
21. Başbakan Turgut Özal yeni hükûmeti kurdu. ☞
22. Özal muhalefete sadeleştirilmiş anayasayı birlikte yapmayı önerdi.
24. ANAP Erzincan Milletvekili Yıldırım Akbulut TBMM başkanı seçildi.
28. TV yılbaşı gecesi ekrana 3 dansöz çıkarılacağını açıkladı.
30. İkinci Özal Hükûmeti Meclis'ten güvenoyu aldı. ☞
31. Temel gıda maddelerine yüzde 3 oranında KDV uygulaması getirildi. Bazı mallardan alınan KDV oranları da yükseltildi.

İkinci Özal Hükûmeti kuruldu
(46. hükûmet)

30 aralık - Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in hükûmeti kurmakla görevlendirdiği ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'ın ANAP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Keçeciler'i kabineye alma talebi tepkilere yol açtı. Cumhurbaşkanı Evren'in Keçeciler'in bakanlığına karşı çıkması üzerine DYP Genel Başkanı Demirel'den Keçeciler'e destek geldi. Demirel, « Yüksek Makam şu kişiyi istiyorum veya istemiyorum diyemez » dedi. Özal'ın çekingen davranışı karşısında Keçeciler'in Özal'a çekilmeyi teklif ettiği öğrenildi. Böylece listede Keçeciler yer almazken DYP'de giriştiği başkanlık yarışını kaybeden, sonra HDP'yi kuran ve nihayet ANAP'a katılan Mehmet Yazar'ın kabinede devlet bakanı olarak görevlendirildiği görüldü.

Başbakan Turgut Özal'ın kurduğu ikinci kabine, Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından onaylandı.

Yeni hükûmet şu isimlerden oluşuyor:

Başbakan: Turgut Özal
Başbakan Yardımcısı: Kaya Erdem
Devlet Bakanı: Kâzım Oksay
Devlet Bakanı: Abdullah Tenekeci
Devlet Bakanı: Veysel Atasoy
Devlet Bakanı: Ali Bozer
Devlet Bakanı: Yusuf Özal
Devlet Bakanı: Adnan Kahveci



Cumhurbaşkanı Evren tarafından veto edilen Mehmet Keçeciler kabine dışında kaldı.

Devlet Bakanı: Mehmet Yazar
Devlet Bakanı: Cemil Çiçek
Devlet Bakanı: Nihat Kitapçı
Adalet Bakanı: Oltan Sungurlu
Millî Savunma Bakanı: Ercan Vuralhan
İçişleri Bakanı: Mustafa Kalemli
Dışişleri Bakanı: Mesut Yılmaz
Maliye Bakanı: Kurtcebe Alptemoçin
Millî Eğitim Bakanı: Hasan Celal Güzel
Bayındırlık ve İskân Bakanı: Safa Giray
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı: Bülent Akarcalı
Ulaştırma Bakanı: Ekrem Pakdemirli
Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı: Hüsnü Doğan
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı: İmren Aykut
Sanayi ve Ticaret Bakanı: Şükrü Yürür



Eski Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar Devlet bakanı oldu.

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı: Fahrettin Kurt
Turizm Bakanı: Tınaz Titiz

28 aralıkta Meclis'te İkinci Özal Hükûmeti'nin programı görüşüldü. Muhalefet partileri SHP ve DYP tarafından eleştirilen hükûmet programı Başbakan Turgut Özal tarafından savunuldu. Özal konuşurken sert tartışmalar oldu ve hayli gerilimli anlar yaşandı. Meclis Başkanı Akbulut, sık sık milletvekillerini uyarmak zorunda kaldı. Görüşmelerin tamamlanmasından sonra oturuma güvenoylaması için iki tam gün ara verildi.

30 aralıkta yapılan güvenoylamasına 443 milletvekili katıldı. İkinci Özal Hükûmeti, 153 ret oyuna karşılık, 290 kabul oyuyla güvenoyu aldı. Oylamaya bir ANAP'lı, 4 SHP'li ve bir DYP'li milletvekili katılmadı.

ABD'de göz ameliyatı olan Özal döndü



Göz ameliyatından dönen Özal, Esenboğa Havaalanı'nda bakanlar tarafından karşılandı.

13 aralık - Başbakan ve Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal 5 aralıkta, kontrol için gittiği Texas'taki Houston Methodist Hastanesi'nde bu defa da kanama yapan sağ gözünden ameliyat oldu. Gözü üç yerden açılarak temizlenen Özal 13 aralıkta sessizce yurda döndü. Özalları Ankara Esenboğa Havaalanı'nda bakanlar, milletvekilleri ve partililer karşıladı. Turgut Özal için partililer tarafından yol boyunca kurbanlar kesildi.

TBMM'nin açılışında DYP'li ve SHP'liler Cumhurbaşkanı Evren'i protesto etti

14 aralık - Cumhurbaşkanı Kenan Evren 18. yasama dönemine başlayan TBMM'nin açış konuşmasını yapmak için salona girdiğinde DYP ve bazı SHP milletvekilleri ayağa kalkmadı. Aynı milletvekilleri Evren'in konuşmasını alkışlamaktan da kaçındılar. Meclis'te Cumhurbaşkanı Evren'in konuşmasını Meclis Başkanlık Kürsüsü'nden yapması da eleştirilere yol açtı. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Yapılan yanlıştır » derken, Evren eleştirilere, « Meclis içtüzüğü olsaydı ona göre hareket ederdim. Tartışma da çıkmazdı » şeklinde cevap verdi.

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü de Cumhurbaşkanı'nın konuşması için, « İktidar partisi gibi konuşuyor » eleştirisini getirdi ve Cumhurbaşkanı'nın daha tarafsız olması gerektiğini söyledi.

Milletvekillerinin ayağa kalkmayıp, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i alkışlamamaları konusunda bir soruya cevap veren Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Burası devlet dairesi değil. Herkes istediğini yapar » dedi.

ABD ve Sovyetler Birliği'nden tarihî imza



Gorbaçov ve Reagan Beyaz Saray'da bir araya gelerek İNF Antlaşması'nı imzaladılar.

8 aralık - ABD Başkanı Ronald Reagan ile Sovyet lideri Mihail Gorbaçov, tüm dünyanın büyük bir umutla beklediği Orta Menzilli Nükleer Füzeler Antlaşması'nı (INF, İntermediate range Nuclear Forces Treaty) Washington'da imzaladılar
İmza sonrası Reagan, « Olanaksızı gerçekleştirdik, tarih yaratıyoruz » derken, Gorbaçov, « Bugün tarih kitaplarına geçecek. Bu yalnızca bir başlangıç » dedi.
Antlaşma, 2 619 füzenin üç yıl içinde aşamalı olarak imhasını öngörüyor. Sökülecek füzelerin yaklaşık üçte ikisi Sovyet SS 20 füzeleri, geri kalanları Amerikan yapısı Pershing II'ler. Ayrıca füze rampaları, çeşitli türden destek donanımı ve tesisler de yok edilecek.

Muzır yayınlara milyarlarca liralık ceza

18 aralık - Muzır Yasası diye adlandırılan Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu'na aykırı hareket nedeniyle açılan 14 davada sanıklar toplam 1 milyar 267 milyon lira para cezasına çarptırıldı. Para cezasına çarptırılan yayınlar arasında *Playboy, Bravo* gibi dergiler ile *Tan* gazetesi var.
Karar aşamasına gelen 200 dava için de toplam 50 milyar liraya yakın para cezası isteniyor. Verilen para cezalarının ödenmemesi halinde bunlar hapis cezasına çevriliyor. Hapis cezaları ise 3 yılı geçmiyor.

Özal'ın Anayasa değişikliği formülü

22 aralık - Başbakan ve Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal, « Bence Anayasamız çok teferruatlı, bir kanun gibi hazırlanmış. Partiler bir araya gelerek bir çalışma yapmalı ve sadece insan temel hak ve hürriyetleriyle ilgili bölümü yazılmalı » diyerek partilere birlikte anayasa yapmayı önerdi. Bu öneriye karşı SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Özal'ın samimi olmadığını söylerken, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel Anayasa'yı bu meclisin değiştirmesi gerektiğini belirtti. Özal, ABD'den dönüşünden sonra Başbakanlık konutunda bazı bakanlarla yaptığı toplantıda, « çok ayrıntılı olan Anayasa'nın hükûmet ve parlamentonun dinamizmini engellediği » görüşünü dile getirdi. Grupta yaptığı konuşmada da bir kere daha, « sadece insan temel hak ve hürriyetleriyle sınırlı anayasa » formülünü ortaya attı.

Bülent Ecevit aktif politikadan ayrılmayı erteledi

3 aralık - Aktif politikayı bırakma kararını açıklayan Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit'i kararından vazgeçirmek için partililer açlık grevi başlattılar. Başbakan Turgut Özal, Bülent Ecevit'in kararının hissi olduğunu ve kendisinin de bu durumu üzüntüyle karşıladığını söyledi. Ecevit 2 aralıkta partililere yaptığı konuşmada, « Aktif politikaya devam etmem partiye zarar verir » dedi. Ancak buna rağmen parti yönetiminde boşluk bırakmamak için yapılacak kurultaya kadar DSP genel başkanlığı görevini sürdüreceğini açıkladı.

Seçimi boykot etme kararı almayan Erdal İnönü, kendini savundu

5 aralık - Erken genel seçim sonuçlarına göre ana muhalefet partisi başkanlığı görevini sürdüren SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, seçim sistemini değiştiren yasaya rağmen boykot kararı almayışının nedenlerini açıklamak zorunda kaldı. Bu konudaki ağır eleştirileri « Hata yaptığımı sanmıyorum. Ama sorumluluğu üzerime alıyorum. Aksini düşünenler oylama yaparlar. Daha iyisini yapacak kişiyi seçerler » şeklinde cevaplayan SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Boykot yapmak isteyen parti boykot yapardı. Hiçbir partinin davranışı bir başka partiye bağlanamaz. Bunlar geçti. Yeni bunalımlar değil, yeni başarılar arayalım » dedi.



SHP Genel Başkanı İnönü kendisini ziyaret eden Başbakan Özal'a çikolata ikram etti.

Başbakan Özal: Zamları seçimden önce yapacak kadar aptal mıyım !

7 aralık - Genel seçimin ardından zam paketi açıldı. 1 aralıkta akaryakıt, kâğıt, PTT hizmetleri ve elektriğe yüzde 50'ye varan zamlar yapıldı. İstanbul şehirhatları vapur ücretlerine ise yüzde 110 artırıldı. Başbakan Turgut Özal, zamların niye seçim öncesi yapılmadığını soranlara, « Aptal mıydım! » şeklinde cevap verdi. DYP lideri Demirel, zamları eleştirirken, « Adalet nerede? » diye sordu ve zam yağmurunun fırtınaya dönüştüğünü söyledi. 5 aralıkta da çimento, gübre, tekstil ürünleri ile ilaca zam geldi. Bazı ilaçların üst üste iki kez zam aldığı belirlendi. Zam alan ilaçların başında mide, kanser, kalp, şeker, astım ve göz hastalıklarında kullanılan ilaçlar geliyor. Doktorların muayene ücretleri de yüzde 43-100 oranında artırıldı. SHP bu zamları yapmazdı diyen Genel Başkan Erdal İnönü, geçim sıkıntısının, « toplumun huzurunu tehdit ederek önemli bir sosyal tehlike oluşturduğunu » ileri sürdü. Türk-İş zamların aile bütçesine 37 495 lira yük getirdiğini ve ürkütücü boyutlara vardığını belirtti. Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i de eleştirerek, « Zam vergisi ile halk soyulurken, Anayasa'nın kefili neden sessiz » diye sordu. 7 aralıkta zamlara devam edildi, paralı otoyollara, demir çelik ürünlerine, pil, iplik ve tuğlaya da zam geldi. Seçim ertesi peşpeşe uygulamaya konan yeni fiyat ayarlamaları daha hazmedilmeden yapılan bu yeni zamlarla piyasayı yeniden bir zam telaşı sardı. Başta elektrik olmak üzere akaryakıt ve PTT'ye yapılan zamların, deterjandan ipliğe, peynirden defetere, ambalaja kadar birçok ürünün yeni fiyatına dahil edilmediğine dikkat çeken piyasaya çevreleri bu mallara ikinci bir zammın ocak ayına kadar yapılacağını belirtiyorlar. ABD'de bulunan Başbakan Özal zamlar konusunda, « Bizim kendimize has modelimiz var, bu model devam edecektir. Ekonomide ne gerekiyorsa o yapılacaktır » dedi.

Batı Şeria ve Gazze'de « intifada »

12 aralık - İsrail işgali altındaki Batı Şeria ve Gazze'de yaşayan Filistinlilerin huzursuzluğu giderek artıyor. Öte yandan İsrail aleyhtarı protesto gösterilerine İsrail askerleri silahla karşılık veriyor. 10 aralıkta Batı Şeria'da 4 Filistinlinin İsrail askerlerince öldürülmesinden sonra, 12 aralıkta gene aynı yerde, sloganlar atarak taş ve şişelerle İsrail askerlerine saldıran Filistinlilerin üzerine ateş açıldı; 3 Filistinli hayatını kaybederken, 11 Filistinli de yaralandı. Gazze Şeridi'nde bütün dükkânlar grev nedeniyle kapanırken, Filistin kaynakları evlerin çatılarında Filistin bayrağının dalgalandığını öne sürdüler. Filistinlilerin silaha başvurmaksızın, sadece taşlar atarak sürdürdüğü ve « intifada » diye anılan eylemlerin giderek ayaklanmaya dönüştüğü bildiriliyor.

Kutlu ve Sargın tutuklandı

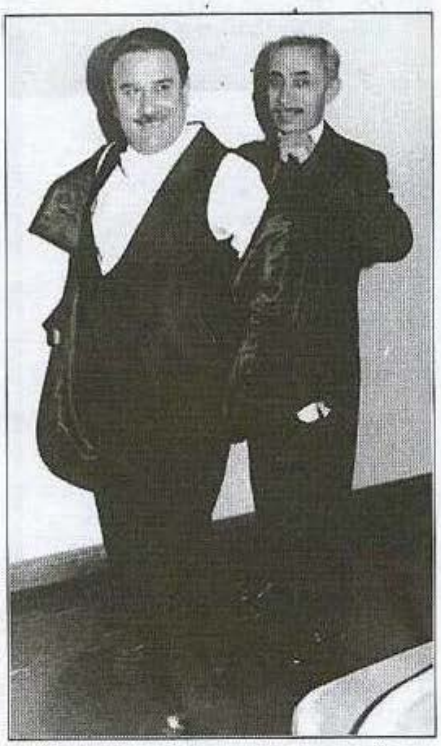
5 aralık - Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni (TBKP) kurmak için 16 kasımda Türkiye'ye gelen ve gözaltına alınan, partinin genel başkanı ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile, partinin genel sekreteri ve TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, çıkarıldıkları DGM Sorgu Hâkimliği tarafından tutuklanarak, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne sevk edildiler.
TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Devlet Güvenlik Mahkemesi çıkışında « İşkence gördük » diye bağırırken, avukatları Rasim Öz de, « Demokrasi mücadeleniz kutlu olsun » şeklinde slogan attı.
DGM Savcılığı Kutlu ve Sargın için TCK'nın 140, 141/1, 142/1, 3, 6, 312/2, 158 ve 159. maddeleri kapsamındaki suçları işledikleri iddiasıyla 70 yıl 3 ay hapis cezası istiyor.

Dünyanın en büyük deniz kazası: 2 000 ölü

20 aralık - Filipinler'de meydana gelen feribot faciasında 2 000'den fazla insan yanarak ve boğularak hayatlarını kaybetti.
Noel tatili nedeniyle tıka basa dolu olan 2 200 kişi kapasiteli Filipinler bandıralı « Dona Paz » adlı feribot ile gene Filipinler bandıralı « Victor » adlı petrol tankerinin, Manila açıklarında çarpışması sonucu meydana gelen kazada feribotla birlikte tanker de sulara gömüldü.
Yetkililer petrol tankerindeki 8 300 varil petrolün çarpışmayla alev aldığını ve feribottaki yolcuların alevler içindeki denize atladıklarını, ölenlerin çoğunun boğularak değil yanarak hayatlarını kaybettiklerini belirttiler. Kazanın sinyalle haberleşme hatasından kaynaklandığı, feribota aşırı yolcu alınmasının da ölü sayısının bu denli fazla oluşunun nedenlerinden biri olduğu açıklandı. Kazadan kurtulan 26 kişinin 2'si tanker mürettebatından.

Yıldırım Akbulut Meclis başkanı

24 aralık - Başbakan Özal 21 aralıkta Meclis başkanlığı için Erzincan Milletvekili Yıldırım Akbulut'u teklif etti. Özal bu « sürpriz » teklifini açıklarken, eski Meclis Başkanı Necmettin Karaduman'ın geçen dönemki yasama çalışmaları sırasında bazı hatalar yaptığını belirtti. 24 aralıkta yapılan Meclis başkanlığı seçimlerinde Yıldırım Akbulut 3. turda TBMM'nin 15. başkanı seçildi.



Meclis başkanı Yıldırım Akbulut, yeni diktirdiği frakını giydi ve papyonunu taktı.

Buldukları bombayla oynayan 6 çocuk parçalandı

26 aralık - Adana'nın Osmaniye İlçesi'ne bağlı Tüysüz Köyü'nde, bir bombanın patlaması sonucu 6 çocuk öldü, 4 çocuk da ağır yaralandı.
Askerlerin bomba atış eğitiminden sonra araziye çıkan çocukların, buldukları patlamamış bir bombayı taşa vurup parçalamak isterlerken bomba patladı; 6 çocuk olay yerinde parçalanarak ölürken, 4 çocuğun da ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldığı bildirildi. Askerî yetkililer eğitimden sonra, patlamamış bombaları ve roket parçalarını mutlaka topladıklarını belirterek, atış eğitimi yapıldığının, köy muhtarı aracılığıyla cami hoparlöründen köylülere anons edildiğini de söylediler. Üzücü olayda ihmal bulunup bulunmadığı araştırılıyor.

1988

Ocak

1. Siirt'in Şırnak İlçesi'nde PKK bir binbaşıyla 3 eri şehit etti.
2. Stuttgart-İzmir seferini yapan Alman uçağı Seferihisar'a düştü, 16 kişi öldü. ☞
5. Enflasyon son yedi yılın rekorunu kırarak yüzde 60'a ulaştı.
6. Başbakan Özal cumhurbaşkanını halkın seçmesini önerdi. ☞
9. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Ordu'nun iç politika tartışmalarına çekilmemesini istedi.
10. DYP Genel Başkanı Demirel Konsey üyelerini sert eleştirdi. ☞
14. Başbakan Turgut Özal, erken yerel seçim için muhalefete Anayasa değişikliği çağrısı yaptı.
15. Dolar Tahtakale'de 1 250 liraya çıktı.
15. SHP Güneydoğu'yla ilgili bir rapor hazırlattı.
17. Cumhurbaşkanı Kenan Evren resmî bir ziyaret için Cezayir'e gitti.
19. TBMM'de Kürt konusunda tartışma çıktı. ☞
19. Otomobil almak isteyenlerin bekleme süresi 14 aya çıktı.
20. Arnavutköy'de yapılmakta olan kazıklı yol mahkeme kararıyla durduruldu. ☞
22. Akaryakıta yüzde 5,9-9,4 oranlarında zam yapıldı.
23. Buğday ve pirince 22 günde ikinci zam geldi.
23. Yılın ikinci zam dalgasında her şeyin fiyatı yüzde 5 ila 30 arttı.
25. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan hakkında soruşturma istedi.
26. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Millî Savunma Bakanı Vuralhan'ın çekilmesini istedi.
29. Server Tanilli'nin, « Nasıl Bir Demokrasi İstiyoruz » adlı kitabı toplatıldı.
29. SHP ve DYP, Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan'ın düşürülmesi için Meclis'e iki önerge verdi. ☞

Vuralhan hakkında gensoru önergesi

29 ocak - SHP ve DYP, Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan'ın bakanlıktan düşürülmesi için iki ayrı gensoru önergesini TBMM başkanlığına verdi. Bakan hakkında *Cumhuriyet* gazetesi ocak başından beri çeşitli yolsuzluklara karıştığı şeklinde haberler yayımlamış ve bu yayınlar üzerine muhalefet partileri harekete geçmişti. SHP Genel Başkanı Erdal inönü, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e başvuruda bulunarak, Millî Savunma Bakanı hakkında Devlet Denetleme Kurulu'na soruşturma yaptırılmasını istedi. Ancak Evren, bu kurula soruşturma yaptırma yetkisinin olmadığını söyledi. Vuralhan olayı ANAP içinde de karışıklığa yol açtı. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Cengiz Tuncer'in, « Ben Vuralhan'ın yerinde olsam istifa etmiştim » şeklindeki sözlerine sinirlenen Başbakan Turgut Özal, « Vuralhan istifa etmeyecek » diyerek tepkisini dile getirdi.



Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan, muhalefetin tepkisini çekiyor.

Başbakan Özal: Cumhurbaşkanını halk seçmeli

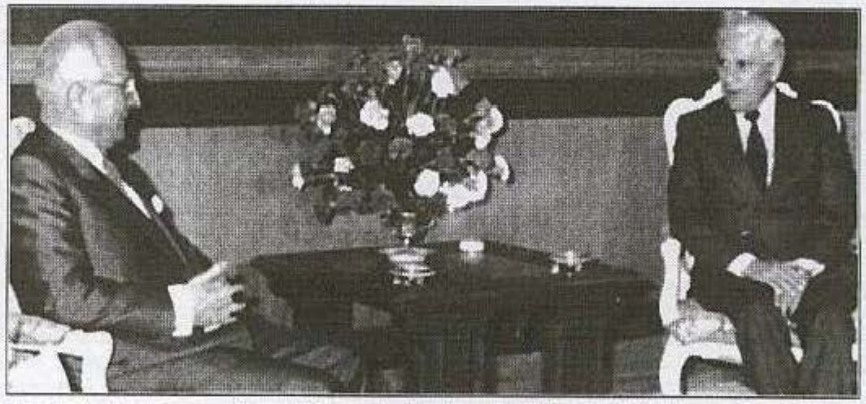
6 ocak - Başbakan Turgut Özal gazetecilerin sorularını cevaplandırırken, « Cumhurbaşkanının halkın oyuyla seçilmesi sağlanmalı. Ben aday olabilirim veya olmayabilirim de » dedi. Böylece uzun süreden beri Özal'ın adaylığı konusunda devam eden tartışma ve spekülasyonlar yeni bir boyut kazandı. Özal'ın cumhurbaşkanlığı için aday olabileceğini söylemesi, dikkatleri, yapılacak ANAP Büyük Kongresi'ne çevirdi. Özal'ın cumhurbaşkanı olması durumunda parti genel başkanlığına ve başbakanlığa kimin geleceğini ANAP kongresi belirleyecek. Özal, cumhurbaşkanlığı seçimiyle genel seçimin paralel hale getirilmesini ve iki seçimin bir arada yapılmasını da önerdi. Özal'ın Fransa'daki gibi, « yarı başkanlık sistemi » düşündüğü ileri sürülürken, SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar, Özal'ın yaklaşımını « gayri ciddî » olarak niteledi.

Kazıklı yolun yapımı durduruldu

20 ocak - Boğaziçi'nde, Arnavutköy-Kuruçeşme semtleri arasında İstanbul Anakent Belediyesi tarafından başlatılmış olan kazıklı yol yapımı, inşaat yapılan bölgedeki yalı sahiplerinin mahkemeye başvurması üzerine, İstanbul 1'inci İdare Mahkemesi'nin kararıyla durduruldu.

Önce yalıların bir bölümü istimlak edilerek yapılmasına karar verilen sahil yolu, yalı sahiplerinin itirazı üzerine proje değiştirilerek kazıklar üzerine alınmış ve yol inşaatı 1987 haziranında başlamıştı. Ne var ki önlerinden yol geçen yalılarda oturanlar kazıklı yolun yapımının durdurulması için 16 ağustos 1987 tarihinde bir kere daha idarî mahkemeye başvurmuşlardı.

İstanbul 1'inci İdare Mahkemesi de yalı sahiplerinin başvurusu üzerine Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın onayı olmadığı gerekçesiyle kazıklı yolun yapımının 90 gün süreyle durdurulmasına karar verdi.



Cumhurbaşkanı Evren, Cezayir'de Cumhurbaşkanı Şadli bin Cedid'le (sağda) görüştü.

Özal ve Papandreu Davos'ta buluştu



Başbakan Özal (solda), Davos'ta Steigenberger Belvedere Oteli'nde Yunan Başbakanı Papandreu'nun kokteyline katıldı. Her iki başbakan rakı yerine meyve suyu içmeyi tercih ettiler.

30 ocak - Türk ve Yunan başbakanları 4 yıllık bir aradan sonra ilk defa Davos'ta bir araya geldiler. Merakla beklenen görüşme karşılıklı anlayış içinde geçti. İki lider önce Davos Belediye Sarayı'nın önünde gazetecilere birlikte poz verdiler ve ardından ikili görüşme için Dünya Ekonomik Sempozyumu'nun yapıldığı Kongre Sarayı'na gittiler. Özal ile Papandreu arasındaki görüşmenin ilk 55 dakikası başbaşa geçti. Daha sonra iki başbakan birer danışman çağırarak zirveye dört kişi devam ettiler. Özal'ın danışmanı olarak Nüzhet Kandemir'in katıldığı ve 1 saat 45 dakika süren görüşmede ekonomi, ticaret ve turizmde işbirliği yapılması, Ege'de karşılıklı tahriklerden kaçınılması, kıta sahanlığı için görüşmelerin başlatılması, Kıbrıs'tan bir miktar Türk askerinin çekilmesi gibi konular ele alındı. İki lider görüşmeden memnun olarak ayrıldılar. Özal, gelecek için umutlu olduğunu söyledi.

Cumhurbaşkanlığı Konseyi ne iş yapar?

10 ocak - Devlet protokolündeki sıra ve Cumhurbaşkanlığı Konseyi'nin durumu tartışmalara neden oldu. Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Konsey üyeleri ne iş yaparlar. Türkiye niçin birtakım kimseleri hatır için senelerce sırtında taşıyacaktır? » diye sorarken, Cumhurbaşkanı Kenan Evren konseyin tartışılmasının ülke yararına olmadığını söyledi. Başbakan Özal da, « Türkiye'ye hizmet etmiş kişileri rencide etmenin manası yok » dedi. SHP Genel Başkanı İnönü protokolün demokratik düzene göre yeniden düzenlenmesini isterken, DYP Genel Başkanı Demirel, « Bir başbakanın kadınlı erkekli protokolde 14. sırada, sadece erkeklerin bulunduğu protokoldeyse 7. sırada yer almaya razı olmasını esefle karşılıyorum » dedi.

Tahtakale'ye coplu baskın döviz fiyatını düşürdü

29 ocak - Ocak ayı sona ererken döviz fiyatlarındaki artış rekor üstüne rekor kırınca, serbest döviz piyasasının kalbi Tahtakale'ye polis copla müdahale etti. Doların 1 385 lirayla açıldığı piyasada polisin dövizcileri dağıtması üzerine işlemler durdu ve dolar 1 366 liraya kadar geriledi. Batı Alman markı da 16 lira değer kaybederek 829 liradan 813 liraya indi. Bu arada hükûmet ekonomiye şok operasyon kararı aldı.

İşkenceye protesto

21 ocak - Aralarında Aziz Nesin, Demirtaş Ceyhun, Vedat Türkali, Emin Galip Sandalcı gibi ünlü yazarların da bulunduğu çok sayıda aydın, düzenledikleri basın toplantısında, işkenceye karşı bir imza kampanyası başlattıklarını açıkladılar. Aydınlar, « işkenceyi önlemek, gerçek demokratik Türkiye'yi yaratmak için bütün kurum ve kuruluşlar ile demokrat yurttaşları dayanışmaya çağırdıklarını » bildirdiler.

Yılın ilk uçak kazası Seferihisar'da: 16 ölü

2 ocak - Federal Alman Lutfhansa Havayolları'nın yan kuruluşu Condor firmasına ait Boeing-737 tipi çarter uçağı, İzmir'in Seferihisar İlçesi yakınlarında düştü. Kazada 5'i Alman uçuş mürettebatı olmak üzere 16 kişi öldü. Ölen yolcuların tamamı Türk. Yetkililer uçağın düşmesinin büyük bir olasılıkla pilotaj hatasından kaynaklandığını belirttiler, ancak çok küçük de olsa sabotaj ihtimali üzerinde de durulduğunu söylediler.

Meclis'te Kürtler meselesi gündeme gelince kavga çıktı

19 ocak - SHP İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Eren TBMM kürsüsünde Kürt sorununa değindi. İstanbul Milletvekili Eren, Türkiye'de bir Kürt sorunu bulunduğunu, Meclis'in bu konudaki tabuyu yıkmak zorunda olduğunu ve Kürtlere baskı yapıldığını söyledi. Eren Meclis konuşmasında, « Yasalarımız Doğu'da farklı, Batı'da farklı olarak uygulanmaktadır. En basit bir olaydan tüm yöre halkı sorumlu tutularak işkenceye maruz bırakılmaktadır » dedi. ANAP milletvekilleri, Eren'in konuşmasını sıra kapaklarına vurarak protesto ettiler. Ülkü Söylemezoğlu SHP sıralarına ve kürsüye doğru tükürerek, « Allah belanızı versin » diye bağırdı. İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli'yse, güvenlik güçlerini suçlamanın çözüm olmadığını söyleyerek bu konuşmayı bir talihsizlik olarak nitelendirdi. 18 ocakta başlayan tartışmalar ertesi gün de devam etti. Mehmet Ali Eren'in Genel Kurul'da yaptığı konuşmayı Millet Meclisi dışında tekrarlamaması yolundaki Başkanlık Divanı önerisinin oylanarak kabul edilmesi, ANAP'lılar ile SHP'lilerin birbirlerine küfretmelerine yol açtı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, belki de Mehmet Ali Eren'in anlatmak istediklerini iyi ifade edemediğini öne sürerek, « Bizden Türkiye'deki inanç farklılıklarını, kültür farklılıklarını siyaset malzemesi olarak kullanmak beklenemez. Açıkça söylüyorum, hiçbir şeyden çekinmiyoruz. Türkiye'de azınlıklar var şeklinde yaklaşımı da kabul etmiyoruz » dedi.



Türkiye'de Kürt sorunu olduğunu söyleyen SHP İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Eren.

1988

Şubat

2. Başbakan Turgut Özal, « Papandreu'yla görüşmelerde çok iyi iş yaptık » dedi.
3. Yürütmeyi durdurma kararına rağmen yapımı sürdürülen Arnavutköy'deki kazıklı yolun asfaltlama çalışmalarının bitmek üzere olduğu açıklandı.
4. Faiz oranları yükseltildi. ☞
4. Diyarbakır 7. Kolordu Mahkemesi, 20 PKK'lıya idam cezası verdi.
9. Dolar yeniden 1 334 liraya yükseldi. ☞
9. Eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Üruğ, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'den kendisi hakkında soruşturma açtırılmasını istedi. ☞
10. MİT raporunun yayımlanması olaylara neden oldu. ☞
11. Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan hakkında DYP ve SHP'nin verdiği gensoru önergesi Meclis'te reddedildi. ☞
12. Başbakan Turgut Özal resmî bir ziyaret için Mısır'a gitti.
13. Ameliyatla kadın olan şarkıcı Bülent Ersoy, Semra Özal'ın himayesi altında 7 yıl sonra sahneye çıktı.
13. Cumhuriyet Başsavcılığı, Sosyalist Parti'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'nde dava açtı.
18. SHP MİT raporu hakkında Meclis araştırması istedi. ☞
18. Başbakan Turgut Özal sanayicilere, « İşinizi küçültün » tavsiyesinde bulundu.
21. DYP Genel Başkanı Demirel ANAP'a sert çıktı: « Batırdınız ülkeyi! ».
21. Güney Kıbrıs'ta başkanlık seçimini Yorgo Vasilyu kazandı.
26. İlaç fiyatlarına yüzde 53 zam geldi.
27. Türk şirketi Talia Hava Yolları'nın uçağı Kıbrıs'ta düştü, 15 kişi öldü.

SHP'de bunalım: Genel Başkan Erdal İnönü önce istifa etti, sonra istifasını geri aldı



SHP Genel Başkanı Erdal İnönü.



SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar.

29 şubat - SHP'de MKYK ile Parti Meclisi arasındaki yetki çekişmesi bunalıma neden oldu. Genel Başkan İnönü, 18 üyenin 25 şubatta Parti Meclisi'ni olağanüstü toplantıya çağırmasına sinirlendi ve « Belli ki bu arkadaşların yapmak istedikleri bir şey var. Bizi maskara yapmak istiyorlar » dedi; 28 şubatta hem genel başkanlıktan ve hem milletvekilliğinden istifa ettiğini açıkladı. İnönü'yle birlikte Genel Sekreter Fikri Sağlar da istifa etti. Bu istifaların ardından toplanan SHP MKYK de topluca istifa kararı aldı.

29 şubatta Parti Meclisi'nden 5 kişilik bir komite Erdal İnönü'yle görüşerek, Genel Başkan'ın şartlarını kabul etti. Bu arada Cüneyt Canver ve arkadaşları tarafından verilen, « 13 martta hem genel başkan hem de Parti Meclisi yeniden seçilsin » yolundaki önerge reddedildi. Erdal İnönü de 48 saat süren bunalımdan ve yapılan gece yarısı pazarlığından sonra, saat 23.50'de yaptığı açıklamada, « Her şey eski haline döndü. Parti Meclisi'yle uyum halinde çalışacağıma inanıyorum » diyerek genel başkanlığa döndü.

Böylece istifalar yok sayıldı, SHP kurultayı da haziran ayına bırakıldı. Ayrıca Merkez Karar Yürütme Kurulu kararlarının Parti Meclisi tarafından bundan sonra onaylanmaması, genel sekreter ve MKYK'nin görevini sürdürmesi kabul edildi.



Resmî bir ziyaret için Mısır'a giden Başbakan Turgut Özal ve eşi Semra Özal piramitleri gezerlerken, TRT Genel Müdürü Tunca Toskay'a böyle poz verdiler.

« MİT raporu » üst kademeleri karıştırdı

18 şubat - Eski Genelkurmay Başkanı Emekli Orgeneral Necdet Üruğ 8 şubatta yaptığı bir açıklamayla, haftalık *2000'e Doğru* dergisinin son sayısında yayımlanan ve « MİT raporu » olduğu iddia edilen raporun, 20 ocakta evinin posta kutusuna bırakıldığını belirtti ve bu durumu 28 ocakta Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e bir mektup yazarak bildirdiğini söyledi.
Raporda yer alan, İstanbul Sıkıyönetim komutanı olduğu sırada yeraltı dünyasıyla ilişki kurduğu yolunda iddiaların alçakça bir yakıştırma olduğunu belirten Necdet Üruğ, bu iddialarla ilgili olarak hakkında soruşturma açtırılmasını talep etti. Bu arada Başbakanlık bir açıklama yaparak, söz konusu raporun asılsız olduğunu belirtti ve konu hakkında araştırmanın devam ettiğini bildirdi.
10 şubatta Cumhurbaşkanlığı'ndan yapılan açıklamada da raporun resmî bir niteliği bulunmadığı belirtilerek, « Sayın Cumhurbaşkanımız konuya hassasiyetle eğilerek gerekli incelemeleri başlattı » denildi.
13 şubatta Doğru Yol Partisi'nin (DYP) eski Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk, söz konusu raporu Başbakan Turgut Özal'ın hazırlattığını ve kısmen basına sızdırdığını iddia etti. 18 şubatta Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP), Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) raporu için Meclis araştırması istedi.

Türkiye'de ilk suni kalp ameliyatı

28 şubat - Türk tıbbı tarihî adımlardan birini daha attı. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İbni Sina Hastanesi'nde, ölmek üzere olan 30 yaşındaki bir hasta, « Jarvik 7 » adı verilen bir suni kalp takılarak yaşama döndürüldü. Ameliyat ekibinin başkanı Doçent Doktor Hakkı Akalın 7 saat süren operasyonla hastanın ömrünün 243 gün uzatıldığını, ancak yaşaması için kalp nakli gerektiğini söyledi ve 12 kişilik ameliyat ekibindeki 8 kişinin daha önce bu konuda dünyadaki çeşitli merkezlerde eğitim gördüklerini belirtti. Dünyadaki 85. suni kalp operasyonu olan bu müdahaleden sonra İbni Sina Hastanesi dünyada 6., Avrupa'daysa 4. merkez durumuna geldi.

Mehmet Yazar: Sağlıklı rekabet ortamı yok, tekel var

15 şubat - Devlet Bakanı Mehmet Yazar, Türkiye'de bazı faaliyet alanlarının halen oligopol ve tekelci bir yapı içinde bulunduğunu belirterek, « Türkiye'de sağlıklı bir rekabet sisteminin işlediğini söyleyemeyiz » dedi. Devlet Bakanı Yazar, Türk Standartları Enstitüsü'nü (TSE) ziyareti sırasında yaptığı konuşmada, Türkiye'de artık kimsenin merkezî bir ekonomi istemediğini ifade ederek, rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin sürdürülebilmesi için rekabetin sağlanmasının, iç tasarrufların artırılmasının, sağlıklı döviz dengesinin kurulmasının gerektiğini belirtti.

Faiz oranları artırıldı

9 şubat - Başbakan Özal, 4 şubatta ekonomide beklenen operasyonu açıkladı. Faiz oranları yıllık yüzde 65'e yükseltilirken, pazarlıkla faiz uygulaması sona erdirildi. Türkiye'ye dövizini erken getiren ihracatçıya ödül, geç getirene de ceza verilmesi kararlaştırıldı. Serbest döviz piyasasının kuruluşu da ertelendi. Ne var ki alınan bu kararlarla döviz fiyatında sağlanan düşüş bir hafta ancak sürdü. Dolar Tahtakale'de yeniden 1 334 liraya, mark 785 liraya fırladı.

Vuralhan hakkındaki gensoru önergesi reddedildi

11 şubat - Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan hakkında DYP ve SHP tarafından verilen gensoru önergesinin gündeme alınması reddedildi. DYP sözcüsü Meclis'te yaptığı konuşmada, Bakan Vuralhan hakkında yolsuzluk iddiaları bulunduğunu ve bu koşullarda bakanlık görevini yürütmesinin mahzurlu olacağını ileri sürdü. ANAP, Millî Savunma Bakanı'nın bahane edilerek Genel Başkan ve Başbakan Turgut Özal'ın yıpratılmak istendiğini iddia etti. ANAP oylarıyla reddedilen önergenin ardından, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü söz alarak, « Olay kapanmadı. Bakan Meclis'teki konuşmasında birçok iddiaya hiçbir şekilde değinmedi. Güvenilir bir bakan olma özelliğini kazanamadı » dedi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, « Bu kadar söz söylendikten sonra, Meclis kürsüsüne çıkıp kendisini savunmayacak kadar zaaf içerisinde olan bir kimse, Millî Savunma bakanlığı yapamaz. Kendisi şimdi daha da zan altındadır » dedi.

Zakkumla kanser tedavisi

16 şubat - 11 şubatta, TRT 1'in akşam haber bülteninde yayınlanan, Doktor Ziya Özel'in zakkumdan elde ettiği bir maddeyle kanseri tedavi ettiği yolundaki haber büyük yankı uyandırdı. Haberde Özel'in « No » adını verdiği ilaçla iyileştiklerini öne süren birçok hasta da konuştu. Bu arada kanser uzmanları bilimsel olmayan böyle bir çalışmanın TRT'de ilk haber olarak yayınlanmasını büyük sorumsuzluk olarak nitelediler ve böyle bir ilacın kanserler üzerindeki etkisinin araştırılması için gerekli kurallar olduğunu, ilacın bu kurallara uyulmadan kullanılmasının yanıltıcı sonuçlar vereceğini belirttiler. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Bülent Akarcalı'ysa, bu konuda her türlü desteği sağlayacaklarını açıkladı. Haberin ardından çok sayıda, kanserli hasta ve hasta yakınının, Doktor Özel'in kapısına yığıldığı bildirildi. 16 şubatta da astımlı bir hasta, apartmanının bahçesindeki zakkumun yapraklarını toplayıp kaynattı. Zakkumun suyunu içen İzzet Şakacı 15 dakika içinde öldü.



İstanbul 1'inci İdare Mahkemesi'nin inşaatı durdurma kararına rağmen, Kuruçeşme-Arnavutköy arasındaki kazıklı yolun asfaltlama çalışmaları bitmek üzere.

1988

Mart

2. Tekel içki ve sigaraya zam yaptı. Yeni rakı 3 000 liradan 4 250 liraya, Samsun sigarası 350 liradan 500 liraya çıkarıldı.
2. AET yine yeşil ışık yakmadı.
2. Irak Tahran'a 3, Kum kentine 2 füze fırlattı. Tahran'da en az 60 kişinin öldüğü bildirildi.
4. Titibank'ı (Türkiye İthalat İhracat Bankası) Kıbrıslı işadamı Asil Nadir aldı.
8. Kürdistan Yurtseverler Birliği lideri Celal Talabanî, Türkiye'yi tehdit etti.
8. MİT raporuyla ilgili olarak SHP'li Cüneyt Canver'in hazırladığı araştırma önergesi Meclis'te reddedildi.
11. İran ve Irak, Başbakan Turgut Özal'ın çağrısına uyarak « kentler savaşı »nı durdurma kararı aldı.
12. 42 ticaret ve sanayi odası başkanı ortak bir açıklama yaparak ekonomik gidişi eleştirdiler.
14. Beş ay önce 16 kasım 1987'de Türkiye'ye geldiklerinde gözaltına alınan ve yargılanmaları devam eden, Türkiye Birleşik Komünist Partisi kurucuları Kutlu ve Sargın hakkında 10'ar yıl hapis cezası talep edildi.
16. Doğulu milletvekilleri SHP'de Genel Başkan Erdal İnönü'ye karşı çıktı.
20. DYP Genel Başkanı Demirel, « Vergi tasarısı soygun yasası » dedi.
21. Hisarbank'ın 39 yöneticisinin hapsi istendi. ☞
21. Başbakan Turgut Özal, ANAP grubunu uyardı: « Müdahale heveslileri var ».
23. TRT genel müdürlüğüne Cem Duna getirildi.
24. MİT raporu için soruşturma başlatıldı. ☞
24. İran savaş uçakları, Türk hava sahasını ihlal ederek Silopi'ye bomba attı.
28. Akaryakıta yüzde 23,2 oranında zam yapıldı.

ÖLÜM:

24. Siyaset adamı Profesör Turhan Feyzioğlu. ☞

Irak Kürtlere karşı kimyasal silah kullandı



Irak, Halepçe'de yaşayan yönetim karşıtı Iraklı Kürtlere karşı kimyasal silah kullandı.

17 mart - İran Dışişleri Bakanı Ali Ekber Velayeti bir açıklama yaparak, Irak uçaklarının Kürtlerin yaşadığı Halepçe ve Hormal kasabalarını kimyasal silah kullanarak bombaladığını ve bombardımanlar sonucunda kadın, çocuk ve yaşlılardan oluşan 5 000 kişinin öldüğünü, 6 000 kişinin de yaralandığını bildirdi. İRNA'nın verdiği habere göre, İran birlikleri ile yönetim karşıtı Iraklı Kürtler Irak'ın 70 000 nüfuslu Halepçe kentini ele geçirdiler, Hormal kentini de kontrolleri altına aldılar. İRNA daha sonra Halepçe'nin Irak savaş uçakları tarafından bombalandığını ve kimyasal silah kullanıldığını öne sürdü.

12'si idam mahkûmu 29 terörist Metris Cezaevi'nden kaçtı

27 mart - 25 martta 12'si idam mahkûmu 29 terörist, İstanbul Metris Askerî Cezaevi'nden 60 metrelik bir tünel kazarak kaçtı. TİKKO, Dev-Sol, Dev-Yol, Partizan ve TDKP adlı yasadışı örgütlere mensup firarîlerin tüneli 6 ayda kazdıkları ve çıkan toprakları yatak altlarına sakladıkları anlaşıldı. Kaçakları arayan özel timler, firarın cezaevi karşısındaki bir inşaatın bodrum katından yönetildiğini tespit ettiler. Buraya yapılan baskında 2 Kalaşnikof tüfek, bir 14'lük tabanca, bir el bombası, üç şarjör ve 90 mermi ele geçirildi. Soruşturmayı yürüten Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı'ndan iki tuğgeneral cezaevi yöneticilerinin ifadelerini aldı. Cezaevi komutanının askerî mahkemeye çıkarılması ihtimali var. Kaçaklardan ömür boyu hapse mahkûm Şaban Özbek, babasının ihbarı üzerine iki gün sonra Sefaköy'deki evinde ele geçirildi. Şaban Özbek günde 8 saat çalıştıklarını, ranza demirlerini kazma olarak kullandıklarını söyledi.

Ara rejim tartışması

24 mart - Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) ve Doğru Yol Partisi (DYP) genel başkanlarının çıktıkları yurt gezilerinde muhalefet, iktidara erken seçim baskısı yapmaya başladı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Halk aldatıldığını gördü » derken, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel 20 martta yaptığı konuşmada, «Bu iktidarın paçavrası iyice ortaya çıktı. Bu vergi tasarısı soygun yasası » dedi.

Muhalefetin sert çıkışları karşısında 21 martta ANAP meclis grubunda yaptığı konuşmada Başbakan Turgut Özal, « yanlış adreslere şikayetler yapıldığından » dert yandı ve « Müdahale heveslileri var » dedi. ANAP'lı milletvekillerine hitaben, « Uzun, ince, mayınlı ve yokuşlu bir yoldayız. Ama sonumuz selamettir » diyen Özal'a muhalefetten sert tepki geldi. Muhalefet liderleri Özal'a « Müdahaleyi kim istiyor? » sorusunu yönelttiler. Özal, 24 martta da « Millet ara rejimi isteyenleri bilmektedir. Tesirleri eskisi gibi değildir. Demokrasiden başka alternatifin olmadığını herkesin iyi bilmesi gerekir » dedi. İnönü ise, « Özal muhalefeti ara rejimle korkutuyor » yorumunu yaptı.

Eski Genelkurmay Başkanı Necdet Üruğ, Başbakanlık aleyhine tazminat davası açıyor

24 mart - MİT raporunda hakkında, yeraltı dünyasından bazı kişilerle işbirliği yaptığı yolunda iddialar yer alan eski Genelkurmay Başkanı emekli Orgeneral Necdet Üruğ, « Raporu ya Başbakan ya da MİT müsteşarı hazırlattı » dedi ve 15 martta Başbakanlık aleyhine 200 milyon liralık tazminat davası açmaya karar verdi. Necdet Üruğ, Mehmet Eymür gibi bir daire başkanının, üst düzey devlet görevlileri hakkında bu kadar ağır ithamlar içeren bir raporu kendi iradesiyle hazırlayamayacağını öne sürdü. Olaydan sonra kendisini aramayan Başbakan Özal'a da sitemde bulunan Üruğ, Başbakanlığın ancak Cumhurbaşkanı Evren'in talebi üzerine tahkikat açtırdığını belirtti.
Söz konusu MİT raporuyla ilgili soruşturmaya 24 martta başlandı; Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanı Kutlu Savaş, Cumhurbaşkanlığı İç Güvenlik Sorumlusu ve Evren'in damadı Erkan Gürvit ile Kaçakçılık Daire Başkanı Atilla Aytek'in ifadelerini aldı. MİT raporunun basına nasıl sızdırıldığı araştırmayla ortaya çıkarılacak.

Savcılık, Hisarbank yöneticileri hakkında 5'er yıl hapis cezası talep etti



Hisarbank davasına bankacılar yerine kalabalık bir avukat grubu geldi.

21 mart - Eski başbakanlardan Sadi Irmak'ın da aralarında bulunduğu, batan Hisarbank'ın 39 üst düzey yöneticisi, « bankanın zararına, firmaların yararına hareket ettikleri » iddiasıyla mahkemeye verildiler.
Cumhuriyet Savcısı Teoman Alver Şişli 4'üncü Asliye Ceza Mahkemesi'nde açtığı, « hizmet sebebiyle emniyeti suiistimal » davasında her sanık için 5'er yıl hapis cezası talep etti. Mahkemeye sevk edilen sanıklar arasında bir eski başbakan, bir profesör, iki emekli general var.

Faisal Finans'ın Çanakkale belgeseline tepki

19 mart - Faisal Finans Kurumu'nca hazırlanan ve Çanakkale Zaferi'nin 73. yıldönümü münasebetiyle 18 mart akşamı TRT'nin TV 1 kanalında yayımlanan « Çanakkale Zaferi'nin 73. Yıldönümü » adlı program, « içinde Atatürk'ün adının anılmaması » ve « tarihî hatalarla dolu » olması nedeniyle gazetelere telefon eden çok sayıda kişi tarafından kınandı. SHP ve DYP, TRT'yi kınarken, TRT Genel Müdürü Tunca Toskay, 19 martta Teftiş Kurulu Başkanlığı'na talimat vererek konuyla ilgili soruşturma açtırdı.

« Sudaki İz » ve « Oğlak Dönencesi » adlı kitaplara yakılma cezası

22 mart - İstanbul 2'nci Asliye Ceza Mahkemesi, Ahmet Altan'ın yazdığı « Sudaki İz » kitabı ile Fatma Aylin Sağtür'ün çevirisi « Oğlak Dönencesi »nin müstehcen olduğuna ve kitapların yakılarak imha edilmesine karar verdi. Yargıç Osman Şirin, Altan'ın kitabı için, « Kitaptaki müstehcen bölümle edebiyat sınırları aşılmıştır. İmkân olsaydı sadece bu bölümün çıkartılıp yok edilmesine karar verebilirdik » dedi.

Bülent Ecevit genel başkanlığı bıraktı



Bülent Ecevit, DSP genel başkanlığından ve aktif politikadan ayrılacağını açıkladı.

7 mart - DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, daha önce aldığı başkanlıktan çekilme kararını parti kurultayında gerçekleştirdi ve görevinden ayrıldı. Kurultayda Necdet Karababa 403 oyla genel başkan seçildi.

Peş peşe gelen zamlar halkı bezdirdi

30 mart - Mart ayı içinde hükûmetin devamlı zam yapması sadece halkı değil, politikacıları, hatta ANAP'lıları bile fena halde kızdırdı. Zamları ve hayat pahalılığını protesto amacıyla, işçiler 12 martta yemek boykotu yaptılar. Başbakan Turgut Özal'ın bu boykot konusundaki yorumu, « Yemeğe küsmek ananemize sığmaz, yanlış yaptılar. Yemekleri israf edeceklerine keşke yürüyüş yapsalardı » şeklinde oldu. Özal, yenmeyen yemeklerin fakir fukaraya dağıtılabileceğini de sözlerine ekledi. Öte yandan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut, Türk-İş'in yurt çapında yaptığı ve geniş katılım bulan yemek boykotu için, « Zarif bir protesto » dedi. Zonguldak havzasında işçiler İmren Aykut'a, « Açız! » diye bağırdılar. İstatistiklere göre enflasyon yüzde 94'e vardı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Ali Coşkun, « Şoku şokla tedavi ettiler » diyerek hükûmetin ekonomik politikasını eleştirdi. Zamlar karşısında SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Özal çılgın » derken, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Millet feryat ediyor » dedi.
Bütün bu eleştirilere karşılık Başbakan Özal, « Bütçe açığını kapamanın yolu zamlardan geçiyor » karşılığını verdi. Özal'ın pahalılıktan şikâyet edenler için « Çalışsınlar, kazansınlar, alsınlar » sözü de tepki yarattı.

1988

Taşçıoğlu'nun özel teşebbüsteki görevi bir gün sürdü

15 mart - Akbank Yönetim Kurulu üyeliğine getirilen ANAP Grup Başkan Vekili Sivas Milletvekili Mükerrem Taşçıoğlu'nun görevi bir gün sürdü. Gazetelerde haberin yer alması üzerine Taşçıoğlu, « Görevi kabul ettiğim doğrudur. Ancak siyasî hüviyetimin bazı yorumlara yol açacağını düşünerek görevden çekiliyorum » dedi. Eğer çekilmeseydi, önemli bir siyasî görevi sürdürürken özel teşebbüste görev üstlenen ilk siyasetçi Mükerrem Taşçıoğlu olacaktı.

Emeklilik haram (!)

14 mart - İslamî İlimler Araştırma Vakfı'nın (ISAV) İstanbul'da düzenlediği seminerde İslam devletinde tekelciliğin yasak olduğu, sendikanın, grevin, lokavtın ve toplu sözleşmenin yerinin olmadığı, emekli maaşının da haram olduğu ileri sürüldü.

Turhan Feyzioğlu öldü



Turhan Feyzioglu.

24 mart - Siyaset adamı Turhan Feyzioğlu 66 yaşında Ankara'da öldü. 1945'te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitiren Feyzioğlu, 1951'de doçentliğe, 1955'te profesörlüğe yükseldi. Mayıs 1956'da Siyasal Bilgiler Fakültesi dekanı oldu. *Forum* dergisinde Demokrat Parti iktidarını eleştiren yazılarından dolayı bakanlık emrine alınınca, üniversiteden ayrılarak siyasete atıldı. 1957 yılında CHP Sivas milletvekili olarak TBMM'ye giren Feyzioğlu, 27 Mayıs 1960 ihtilalinden sonra Kurucu Meclis üyesi oldu. 1961-1980 arasında sürekli TBMM'de görev yapan Feyzioğlu, İnönü (1962-1963), Demirel (1975-1977) ve Ecevit (1977-1978) hükûmetlerinde başbakan yardımcısı olarak görev aldı. 1967'de « ortanın solu » hareketine karşı çıkarak CHP'den ayrılan Feyzioğlu, daha sonra Cumhuriyetçi Güven Partisi adını alan Güven Partisi'ni kurdu ve genel başkanlığını yaptı.

Nisan

2. Türkiye Odalar Birliği, iç barışın bozulduğu yolunda bir uyarı yaptı.
3. Başbakan Turgut Özal Irak gezisinden buruk döndü.
4. Bütçe görüşmelerinde muhalefet kara bir tablo çizdi.
5. Hükûmet ithal otolara yüzde 12 ek vergi koydu.
6. İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher, resmî bir ziyaret için Ankara'ya geldi.
9. SHP İstanbul mitinginde zamlar protesto edildi.
10. ANAP Ankara Kongresi olaylı geçti; taraflar birbirlerini yuhaladı.
10. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Özal halkı isyana teşvik ediyor » dedi.
14. ANAP'ta liberaller ile muhafazakâr kanat arasındaki çatışma kızıştı.
16. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Yaser Arafat'tan sonraki ikinci adamı Ebu Cihad, Tunus'taki evinde öldürüldü. ☞
17. Gazete kâğıdına yüzde 35 zam geldi.
23. Lübnan'ın Trablusşam kentindeki sebze halinde patlayıcı yüklü bir kamyon infilak etti: 66 kişi öldü, 125 kişi yaralandı.
27. Naim Süleymanoğlu halterde 150 kiloyla Türkiye'ye ilk dünya rekorunu kazandırdı. ☞
27. Polonya'da 4 000 çelik işçisi greve gitti.
28. KKTC'de Derviş Eroğlu Hükûmeti istifa etti.
28. ASALA'nın kurucusu ve Orly Katliamı'nın planlayıcısı Agop Agopyan Atina'da, kimliği belirlenemeyen 2 kişi tarafından vurularak öldürüldü.
30. İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli, « Türkiye'nin 1 Mayıs diye bir bayramı yoktur » dedi.
30. Polonya'da 7 000 işçi, Stalowa Wola ağır sanayi tesislerinde yeni bir eylem başlattı.

ÖLÜM:

18. Şair Oktay Rifat.

Başbakan Özal'ın basınla kavgası

20 nisan - Başbakan Özal 3 gazete ile bir dergiyi mahkemeye verdi. *Hürriyet* gazetesinde 19 nisanda, « Sayın Başbakan » başlığıyla bir yazı yazan, gazetenin sahibi Erol Simavi baypas ameliyatı geçiren kişilerde denge bozukluğu olduğunu ileri sürdükten sonra, kendisinin *Tercüman* gazetesinin kurtarılması ricasına Özal'ın, « Bugün iki buçuk milyon işsiz var. Piyasadan bin küsur gazeteci çekilse hiç de fena olmaz... » diye karşılık verdiğini belirtmiş, Özal'ı basın düşmanı ilan etmiş, basının « birinci kuvvet » olduğunu da ileri sürerek « Biz hancıyız, siz yolcusunuz... » demişti. Yazıda basının yasama, yürütme ve yargıdan önce gösterilmesi tartışmaya neden oldu. Özal basın hürriyetinden yana olduğunu fakat patron hürriyetinin karşısında olduğunu belirterek, « Basının bir patron tarafından birinci kuvvet ilan edilmesi karşılaştığımız zihniyetin ve hastalığın çok açık bir göstergesidir » dedi. Özal, *Hürriyet*'ten başka, Amerika'da çiftliği olduğunu yazan *Günaydın* ve *Cumhuriyet* gazeteleriyle *Tempo* dergisini de dava etti.

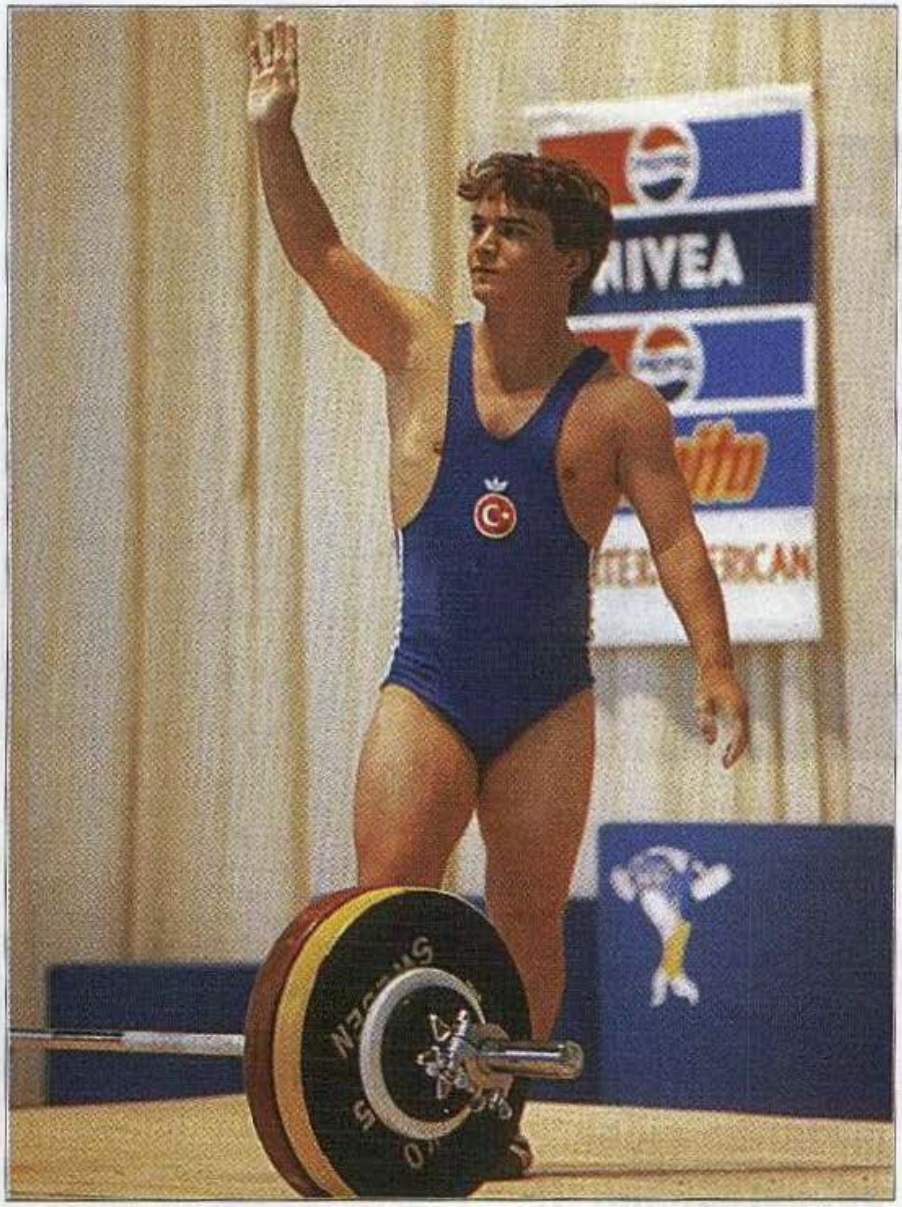
Çek-senet mafyası iş başında

30 nisan - Son günlerde protesto edilen senet sayısında büyük artış olması, icra davalarının da uzaması üzerine alacaklı kişiler senetlerini tahsil için eski « ülkücüleri » devreye soktular. İki hafta içinde Ankara'da meydana gelen 4 kanlı tahsilatta iki iş adamı öldürüldü, bir kişi de tabancayla vuruldu. Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre, Ankara ve İstanbul'da meydana gelen olaylarda önümüzdeki günlerde artış bekleniyor. İlgililer, halen piyasada 8 trilyon lira değerinde çek, senet, Hazine bonosu, gelir ortaklığı pay senedi bulunduğunu söylediler.



Başbakan Turgut Özal, Irak'a hareketinden önce Esenboğa Havaalanı'nda eşi Semra Özal tarafından uğurlandı.

Tarihimizin ilk dünya rekoru Naim'den



Koparmada 150 kiloyla dünya rekoru kıran Naim Süleymanoğlu seyircileri selamlarken.

27 nisan - Koparmada 150 kilo kaldıran Naim Süleymanoğlu, Cardiff'teki Avrupa Halter Şampiyonası'nda ülkemize ilk dünya rekorunu kazandırdı.

2 yıl aradan sonra ilk defa bir yarışmaya katılarak podyuma çıkan Naim, 150 kiloyla koparmada dünya rekoru kırdıktan sonra, yeni bir rekor için 155 kiloyu denemek istedi, ancak son anda bundan vazgeçti. Silkmede de 180 kilo kaldırdı; ancak sol ayağına kramp girince rekor için denediği 188,5 kiloyu kaldıramadı. Buna rağmen 180 kiloyla silkmede, 330 kiloyla da toplamda birinci oldu.

Rekortmen halterciniz bu sonuçlarla Avrupa Halter Şampiyonası'nda 3 altın madalya, bir de dünya rekorunun sahibi oldu. Dünya spor otoriteleri Naim'den övgüyle söz ederek, « Naim'in ayağına kramp girmese 185 kiloyu da kaldırırdı » dediler.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Hasan Celal Güzel, « Naim Süleymanoğlu, dünyanın tartışmasız en büyük haltercisi olduğunu kanıtladı » dedi ve Naim'in eylül ayında yapılacak Seul Olimpiyatları'na katılması için Türk hükûmetinin elinden geleni yapacağını belirtti.

Meslek odaları: Özal orta direği ezdi

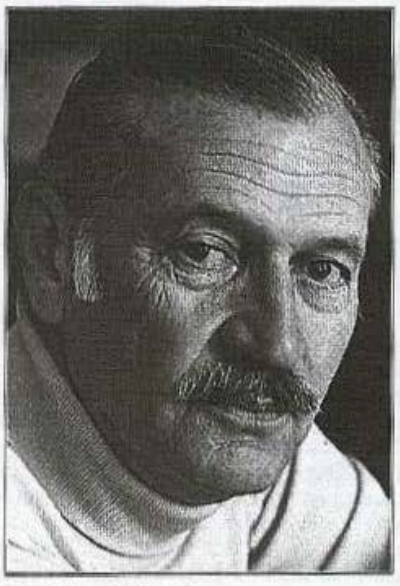
12 nisan - Türkiye'deki meslek örgütlerinin yöneticileri Özal hükûmetlerinin beş yıllık ekonomi uygulamasını eleştirerek, tabandan gelen tepkinin bütün yurtta dalga dalga yayıldığını belirttiler.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği Başkanı konuşmasında, « Çiftçi de işçi gibi bunalımda » derken, Türkiye Esnaf ve Zanaatkârlar Konfederasyonu Başkanı Hüsamettin Tiyenşan esnafın çok ağır bir ekonomik baskı altında ezildiğini ileri sürdü. Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Birliği Başkanı, ülkedeki gelir dağılımının iyice bozulduğuna dikkati çekerken, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Teoman Evren ekonominin bütün ışıklarının kırmızı sinyal verdiğini ileri sürerek, devletin parasının eriyip gittiğini iddia etti.

Türk Tabipler Birliği ise, artık Türkiye'de sağlığın yalnızca parası olanlar için var olduğunu, ekonomik gücü olmayanların çaresiz kaldığını söyledi.

Anavatan Partisi, SHP genel merkezini dinletiyor mu?

25 nisan - Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) Genel Başkanı Erdal İnönü, Anavatan Partisi'nin (ANAP) SHP Genel Merkezi'ne modern dinleme araçları yerleştirdiğini iddia etti. Erdal İnönü, « Gizli bir şey yaptığımız yok » diye de ilave etti. Doğru Yol Partisi (DYP) Genel Başkanı Süleyman Demirel olayı « vahim » olarak değerlendirirken, Başbakan Turgut Özal, « İnönü Watergate filmi seyretti. Herhalde onunla karıştırmış olacak veya rüya görmüş » dedi.



Şair Oktay Rifat öldü.

Muhalefetten erken seçim atağı

14 nisan - Muhalefet liderleri nisan ayında çıktıkları gezilerde ısrarla « erken seçim » istediler. SHP Genel Başkan Erdal İnönü, « ANAP'ın seçim olacak diye ödü kopuyor. Pahalılık karşısında çaresiz kalan Özal, yerel seçimlerden kaçıyor » derken, DYP Genel Başkanı Demirel ANAP'a, « haziranda erken yerel seçim » çağrısında bulundu. Koşulsuz erken seçim isteyen Demirel, « Halk meseleyi seçimle halleder » dedi. Demirel, ANAP'ın oyunun yüzde 20'ye düştüğünü de sözlerine ekleyerek « İktidar bitmiştir » dedi.

Demirel'den, Özal'ı öven Thatcher'a tepki



Margaret Thatcher ve Turgut Özal Başbakanlık'tan çıkarken.

10 nisan - Türkiye'ye resmî bir ziyarette bulunan İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'ın Başbakan Özal ve hükûmete övgüler yağdırmasını eleştiren DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Elazığ'da halka yaptığı konuşmada bu sözleri İngiliz diplomasisinin büyük gafı olarak nitelendirdi ve « Türkiye, Hindistan yarımadası değildir. O imparatorluğunu idare etsin. Açız diye bağrılan Türkiye'de bir başka ülke Başbakan'ı 'Sizin hükûmetiniz iyi, derse', bu vatandaşı incitmez mi? » diye sordu.

Ebu Cihad öldürüldü

16 nisan - Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ) önde gelen komutanlarından, Ebu Cihad adıyla bilinen Halil el Vezir, Tunus'ta ailesinin gözleri önünde kurşun yağmuruna tutularak öldürüldü. Filistin kaynaklarından alınan bilgilere göre biri kadın, 9 silahlı kişi geceyarısından sonra Ebu Cihad'ın, başkent Tunus'un dış kesimlerindeki evine gelerek önce şoförü öldürdü. Daha sonra eve giren saldırganlar Ebu Cihad'ın 2 silahlı muhafızını kurşun yağmuruna tuttu. Duyduğu sesler üzerine silahına sarılarak aşağıya inen 53 yaşındaki Filistinli lider, kendisini korumaya fırsat bulamadan kurşunlara hedef oldu.
FKÖ lideri Yaser Arafat olay üzerine Tunus'a hareket etti. İsrail işgali altındaki topraklarda yaşayan Filistinliler ise, FKÖ'nün ikinci adamı Ebu Cihad'ın öldürüldüğünü duyup sokağa fırladıklarında İsrail askerleri tarafından kurşun yağmuruna tutuldular. Çıkan olaylarda 13 kişi öldü, 90 kişi yaralandı.

Şanlıurfa Belediye Başkanı: Hitler'in mezarına çiçek göndereceğim (!)

16 nisan - Malatya'da düzenlenen « Filistin Halkıyla Dayanışma » mitinginde İsrail'in protesto edilmesinden çok, Müslümanların uyanması, birlik olması üzerinde duruldu. Miting alanında ABD, Sovyetler ve İsrail bayrakları yakıldı. Şanlıurfa Belediye Başkanı İbrahim Halil Çelik konuşmasına, « Kurtuluş İslamda » sloganıyla başlayarak, « Hitler'in mezarına çiçek göndereceğim. Hitler'in yaptıkları, İsrail'in yaptıklarının yanında hiç kalır » dedi. Refah Partisi MKYK üyesi ve İstanbul İl Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ise kadınların ülkemizde bir eşya olarak görüldüğünü belirterek, « Burası da Filistin olmuştur » dedi.

Mayıs

1. Cumhurbaşkanı Evren siyasîlere 12 Eylül uyarısında bulundu. ☞
1. Muhalefet, Cumhurbaşkanı Evren'in konuşmasına sert tepki gösterdi. ☞
1. İstanbul'da 1 Mayıs gösterisi yapmak isteyenlerden 8 kişi gözaltına alındı.
2. Partiler Anayasa değişikliği konusunda anlaştı.
3. Başbakan Turgut Özal, Evren'i eleştiren muhalefet liderlerine çattı.
3. Dört aylık zam yüzde 50'ye ulaştı. Yerli oto fiyatı 20 milyon sınırını buldu.
4. Polonya'da nisanda başlayan grevler yayıldı; Devlet Başkanı Jaruzelski ile Dayanışma Sendikası arasında sert tartışmalar çıktı.
5. Polonya'da Gdansk'taki birçok tersanede işçiler, Lenin Tersanesi'ndeki eylemi desteklemek amacıyla greve gittiler.
6. Avrupa Topluluğu üyelik için « hayır » dedi. ☞
8. Fransa'da, François Mitterrand ikinci 7 yıllık dönem için cumhurbaşkanı seçildi.
10. Polonya'da Gdansk'taki grevler sona erdi.
13. Cumhurbaşkanı Evren, demokrasiden vazgeçilemeyeceğini açıkladı ve konuşmasının yanlış anlaşıldığını söyledi. ☞
14. DYP'nin 2. kongresi Ankara'da toplandı.
14. Irak savaş uçakları Basra Körfezi'nde 5 tankeri bombaladı; 54 denizci kayboldu.
15. DYP'de Cindoruk sorunu. ☞
22. GS'li futbolcu Tanju Çolakoğlu, 37 maçta 39 gol atarak Metin Oktay'ın 25 yıllık rekorunu kırdı.
24. Samsun Milletvekili Hüseyin Özalp DYP'den istifa etti.

ÖLÜM

1. Karikatürist ve tiyatro sanatçısı Altan Erbulak.
30. ÖSYM Başkanı Profesör Altan Günalp.

DYP Kongresi'nde Cindoruk bunalımı



Hüsamettin Cindoruk (solda), yeni Genel Başkan Süleyman Demirel'le.

15 mayıs - DYP İkinci Büyük Kongresi 14 mayısta Ankara'da toplandı ve genel başkanlığa 963 delegenin tümünün oyunu alan Süleyman Demirel yeniden seçildi. Demirel, kongrede 12 Eylül'ü eleştiren bir konuşma yaparak, « Türk demokrasisi 12 Eylül'ün gölgesinde ve ipoteğinde gelişemez » dedikten sonra, « Bizi 10 sene dört duvar arasında oturtup halka unutturacaklardı. Plan buydu » diye ekledi. Kongre'nin ikinci gününde, Genel Başkan Demirel'in il başkanlarıyla birlikte hazırladığı Genel İdare Kurulu listesinde eski İstanbul İl Başkanı Yaşar Keçeli'nin adını gören DYP'nin eski Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk listeden çekildi. Cindoruk, İstanbul il yönetimini ağır dille eleştirerek, Yaşar Keçeli'nin il başkanlığını ele geçirmesinden sonra, DYP'nin İstanbul'da bir varlık gösteremeyeceğini söyledi. Demirel ise konuyla ilgili, « Cindoruk için üzüldüm. Yaraları tamir ederiz » dedi.

4 MİT yöneticisi görevden alındı

31 mayıs - Genelkurmay eski başkanlarından emekli Orgeneral Necdet Ürüğ'un, Başbakanlık aleyhine 200 milyon liralık manevî tazminat davası açma kararıyla ilgili olarak, Başbakan Turgut Özal'ın Ürüğ'a, 26 mayısta, resmî olmayan bir mektup gönderip üzüntülerini bildirmesi bir sonuç vermedi.

MİT raporunda kendisine yönelik iddialarla Başbakanlığın ağır hizmet kusuru işlediğini öne süren eski Genelkurmay Başkanı Ürüğ, büyük zarara uğradığını belirtti. Necdet Ürüğ, « Şahsıma yönelik karalamalardan aklanabilmem için son ve tek imkân olan yargı yoluna başvurmuş bulunmaktayım » dedi. Başbakan Turgut Özal, konuyla ilgili olarak « Anladığım kadarıyla rapor müsteşarın, bana şu konularla ilgili bilgi hazırlayınız şeklindeki sözü üzerine hazırlanmıştır » dedi. Aynı gün MİT Güvenlik Daire Başkanı Mehmet Eymür, yardımcısı Yarbay Korkut Eken, MİT Müsteşar Yardımcısı Hiram Abas ile, Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve İstihbarat Daire Başkanı Atilla Aytek görevden alındılar.

31 mayısta Danıştay 10. Dairesi, Ürüğ'un 200 milyon liralık tazminat davası açma talebini kabul ederek işleme koydu.

Kenan Evren'in müdahale sözleri muhalefeti kızdırdı

13 mayıs - Cumhurbaşkanı Kenan Evren 1 mayısta Trabzon'da kendisine ve 12 Eylül'e yönelik eleştirilere cevap verirken, « Tekrar 12 Eylül öncesine dönecek olursak, bizi kurtaracak olan gene Silahlı Kuvvetler'dir » dedi. Evren'in bu konuşması muhalefetin sert tepkisine neden oldu. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel müdahale lafının Anayasa'yı ihlal olduğunu ileri sürdü. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ise, « Evren ciddîyse bu sözlerin altından kalkamayacaktır » dedi. Cumhurbaşkanı Evren, 2 mayısta Giresun'da halka hitap ederken, 12 Eylül'ün savunucusu olduğunu belirterek, « Siyasî liderleri dinlemeyin » çağrısını yaptı. Demirel, Evren'in bu tutumunun devleti felç edeceğini söylerken, İnönü, « Evren ya konuşmasını düzeltir, ya gider » dedi. ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal, 3 mayısta Evren'i savunan bir konuşmayla tartışmaya katıldı; Demirel'e, « 12 Eylül'ün hesabını görmek isteyen insanlar vardır » şeklinde çattı ve İnönü'yü samimi olmamakla suçladı. SHP ve DYP liderleri 13 mayısta Çankaya Köşkü'nde Cumhurbaşkanı Evren'le bir görüşme yaptılar. Görüşme sonrası açıklama yapan iki parti lideri, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in kendilerine, Trabzon'da yapmış olduğu konuşmanın yanlış anlaşıldığını söylediğini kamuya bildirdiler. İnönü, « Evren askerî rejimlerin çözüm olmadığını açıkça belirtti » dedi.

Turgut Özal'ın annesi Nakşibendî şeyhinin yanına gömüldü

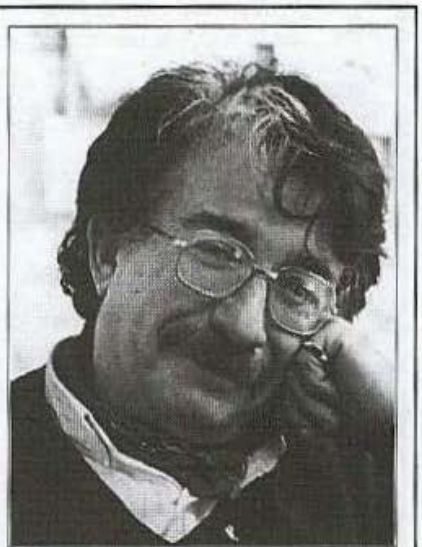
10 mayıs - Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'ın, uzun süreden beri tedavi görmekte olan annesi Hafize Özal, 82 yaşında öldü. Özal annesinin, Süleymaniye Camii avlusunda, Kanunî Sultan Süleyman türbesinin hemen yakınında, Nakşibendî Şeyhi Mehmet Zait Kotku'nun mezarının yanında gömülmek istediği yolundaki vasiyetini uyguladı. Böylece Hafize Özal, Cumhuriyet tarihinde Şeyh Kotku'dan sonra Süleymaniye Camii avlusuna gömülen ikinci kişi oldu.

Eski AP'li yeni DYP'li siyasetçiler Çankaya'da

27 mayıs - Cumhurbaşkanı Kenan Evren, DYP Genel Başkanlığı'na yeniden seçilen Süleyman Demirel ile Genel İdare Kurulu üyelerini Çankaya Köşkü'nde kabul etti. Ziyaret 27 Mayıs İhtilalinin 28. yıldönümüne rastladı. 12 Eylül Harekâtı öncesi parlamentosunun üyeleri olan, DYP Genel İdare Kurulu'nun « eski AP'li » üyeleri 8 yıl sonra Cumhurbaşkanı Kenan Evren'le yeniden karşılaştılar. Cumhurbaşkanı Evren tarafından kabul edilenlerden İhsan Sabri Çağlayangil, 11 eylül 1980 günü cumhurbaşkanı vekiliydi.

Abdullah Öcalan askere çağrıldı

14 mayıs - PKK lideri Abdullah Öcalan'ın da içinde bulunduğu 94 kişiye 3 ay içinde askerlik görevlerini yapmak üzere askerlik şubelerine başvurmaları için *Resmî Gazete* yoluyla çağrıda bulundu. Bu kişiler verilen tarihte yurda dönmedikleri takdirde vatandaşlıktan çıkarılacaklar.



Karikatürist ve tiyatro sanatçısı Altan Erbulak öldü.

1988

Haziran

1. İstanbul Ticaret Odası Başkanı Niyazi Adıgüzel öldürüldü. ☞
5. SHP İstanbul il başkanlığını, « sol kanat » adayı Ercan Karakaş kazandı.
6. Yeşiller Partisi'nin kuruluş dilekçesi İçişleri Bakanlığı'na verildi. ☞
7. SHP'de, sol kanadın kazandığı İstanbul il kongresi usulsüzlük olduğu gerekçesiyle iptal edildi.
7. Arap Zirvesi Cezayir'de toplandı.
11. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile ANAP arasındaki çekişme su yüzüne çıktı. ☞
12. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, kaçakçılığın men ve takibine ilişkin yasayı veto etti.
13. Başbakan Özal 170 kişilik bir heyetle Atina'ya gitti. ☞
13. Anayasa Mahkemesi, yerel seçimle ilgili iki yasayı iptal etti. ☞
15. Dolar Tahtakale'de 1 400 lira oldu.
16. *Milliyet*'in PKK röportajının yayımı, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce durduruldu.
18. ANAP Büyük Kongresi'nde Genel Başkan Turgut Özal'a suikast girişimi. ☞
18. G-7'ler olarak bilinen sanayileşmiş yedi ülkenin liderleri Toronto'da bir araya geldi.
23. Galatasaraylı futbolcu Tanju Çolak Avrupa gol kralı oldu.
25. SHP Kurultayı Ankara'da toplandı. ☞
25. Akaryakıta yüzde 2,6-10 oranında zam yapıldı; normal benzin 540 lira oldu.
25. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ABD gezisine çıktı.
26. SHP'de Erdal İnönü yeniden genel başkan seçildi. ☞
26. Başbakan Turgut Özal Bakanlar Kurulu'nda değişiklik yaptı.
27. Cumhurbaşkanı Evren, ABD Başkanı Reagan'la Kürt sorununu görüştü.
28. SHP Parti Meclisi Deniz Baykal'ı genel sekreter seçti. ☞

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Adıgüzel öldürüldü



İstanbul Ticaret Odası Başkanı Niyazi Adıgüzel öldürüldü.

1 haziran - İstanbul Ticaret Odası Başkanı Niyazi Adıgüzel, Ankara'da kaldığı otelde avukat Kürşat Özkan tarafından öldürüldü. Katil Özkan'ın, otele davet ettiği *Türkiye* gazetesi Ankara temsilcisi Mevlut Işık ile işadamı Davut Çelik'i de öldürdükten sonra intihar ettiği anlaşıldı. Öldürülenlerin ve öldürenin MHP'li oldukları açıklandı; ancak olayın nedeni aydınlanmadı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Ali Coşkun cinayetten duyduğu üzüntüyü belirtirken, « Olayın oda seçimleriyle ilgisi olduğunu sanmıyorum » dedi.

SHP'de Deniz Baykal genel sekreter

28 haziran - SHP Kurultayı 25 haziranda Ankara'da toplandı. Parti içi çekişmelerin yoğunlaştığı kurultayın ikinci gününde 984 delegenin 710'unun oyunu alan Erdal İnönü, yeniden genel başkanlığa seçildi. Seçimde diğer başkan adaylarından İsmail Cem 151, Azimet Köylüoğlu 16 oy aldı. Bu arada kurultayın asıl galibi Deniz Baykal oldu. Baykal'ın Parti Meclisi listesi, İnönü'nün hazırladığı listeyi yenilgiye uğrattı. 28 haziranda toplanan yeni Parti Meclisi, Deniz Baykal'ı tek aday olarak genel sekreterliğe seçti. Kurultay sonrası yayımlanan bildiride, Türk toplumunun uluslararası tekeller, 12 Eylül ve ANAP kıskacında kıvrandığı belirtilerek, SHP'nin demokrasiyi yeniden inşa edeceği vurgulandı.

Evren ile ANAP arasında sürtüşme

11 haziran - Cumhurbaşkanı Evren Nizip'te yaptığı konuşmada, « Bazı çevreler yurt gezilerinde yaptığım konuşmalardan rahatsız oluyor. Onlar sadece önüme gelen kanun ve kararnameleri imzalayıp dört duvar arasında kapanıp kalmamı istiyor » diyerek, ANAP Genel Başkan Yardımcısı Güneş Taner'in eleştirilerine cevap verdi. Başbakan Özal, Evren'in siyaset yaptığını ve kendilerini sevmediğini, hükûmetin kuruluşunu da yalnızca bu nedenle bir ay beklettiğini belirttikten sonra, « İhtilaller sonrası en uzun ömürlü hükûmet bizimkidir » dedi. Taner de Evren'in yurt gezileriyle kendine yeniden cumhurbaşkanı olmak için zemin hazırladığını, ancak bir daha aday olamayacağını, buna karşılık gelecek yıl yapılacak cumhurbaşkanlığı seçiminde Turgut Özal'ın aday olmasının çok doğal bir gelişme olacağını ileri sürdü.



Evren, Beyaz Saray'daki törende konuşma yaparken, arkasında Başkan Reagan.

Özal'a suikast girişimi



Başbakan Özal ilk tedavisi yapıldıktan sonra kürsüye gelerek ANAP selamı verdi.

18 haziran - Ankara Atatürk Spor Salonu'nda yapılan ANAP Büyük Kongresi'nde, Genel Başkan ve Başbakan Turgut Özal'a suikast girişiminde bulunuldu. Olayda Özal şans eseri sadece elinden yaralandı. Saat tam 12.15'te, kongreyi açış konuşmasını yapan Özal'a 12 metre mesafeden iki el ateş eden Kartal Demirağ adındaki suikastçı yaralı ele geçirildi. Atılan birinci kurşun Özal'ın önündeki mikrofonun borusunu deldi, ikincisiyse sağ elinin başparmağıyla işaret parmağının arasındaki eti yırttı. Meydana gelen karışıklıkta 13 kişi koruma görevlilerinin açtıkları ateş sonucu yaralandı. Olay sırasında eğilerek kürsünün arkasına saklanan ve 6-7 dakika sonra konuşmasına devam için kürsüye çıkan Özal'a, « Gazi Özal » sloganlarıyla büyük tezahürat yapıldı.

Bir örgütle ilişkisi olup olmadığı araştırılan suikastçı sorgusunda kararı kendisinin vererek tek başına hareket ettiğini söyledi. Ülkücü olduğu anlaşılan Kartal Demirağ'ın, bir arkadaşını bıçaklamaktan 10 yıla mahkûm bir cezaevi firarisi olduğu bildirildi.

TBKP kurucuları yargı önünde

8 haziran - Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni kurmak üzere Avrupa'dan Türkiye'ye gelen ve gözaltına alınan Haydar Kutlu ile Nihat Sargın, 206 gün sonra Devlet Güvenlik Mahkemesi"ne çıkarıldılar. Duruşmayı çok sayıda yabancı parlamenter ve gazeteci izledi. Savcı Kutlu için 479 yıl 6 ay, Sargın için de 504 yıl 6 ay hapis talep etti.

Yeşiller Partisi kuruldu

6 haziran - Yeşiller Partisi'nin kuruluş dilekçesi İçişleri Bakanlığı'na verildi ve partinin genel başkanlığına Profesör Doktor Celal Ertuğ seçildi. Kardeşlik, barış ve dostluk amacımızdır diyen Yeşiller Partisi Avrupa'daki benzer partiler gibi çevre kirliliğine, nükleer enerji üretimine karşı mücadele etmeyi amaçlıyor.

Bülent Ersoy artık resmen kadın

6 haziran - Ses sanatçısı Bülent Ersoy 7 yıllık bir uğraşıdan sonra resmen kadın olduğunu, Ankara Asliye 6'ncı Hukuk Mahkemesi kararıyla onaylattı. Ersoy bundan böyle görünüşünün yanı sıra yasalarca da « bayan » olarak anılacak ve nüfus cüzdanının cinsiyet hanesinde « kadın » kelimesi yer alacak.

Anayasa Mahkemesi yerel seçimle ilgili iki yasayı iptal etti

13 haziran - Anayasa Mahkemesi, SHP'nin yaptığı başvuruyu sonuçlandırarak yerel seçimlerle ilgili iki yasayı iptal etti. Mahkeme, büyük belediye başkanlığını kazanan partinin bağlı diğer belediye başkanlıklarını da kazanması sonucunu getiren « çarşaf liste »yle seçime girilmesini öngören yasa ile, Anayasa'da yerel seçimlerin 5 yılda bir yapılacağının belirtilmiş olmasına rağmen, yerel seçimlerin ekim ayı içinde Meclis kararıyla saptanacak bir günde yapılmasını öngören yasayı iptal etti. Gerekçeli kararın daha sonra *Resmî Gazete*'de yayımlanacağı bildirilirken, hukukçular bu durumda yerel seçimlerin 26 mart 1989'dan önce yapılamayacağını söyledi. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, iptal kararından memnun olduğunu belirterek, « Biz anakent ve ilçe belediye seçimlerinin ayrı ayrı yapılmasını söylemiştik. Anayasa Mahkemesi'nin bunu kabul ettiğini görüyorum » dedi. İktidar muhalefeti seçimden kaçmakla suçlarken, DYP Genel Başkanı Demirel, « İktidar seçimleri ekimde yapmak istiyorsa Anayasa değişikliğine varız » dedi.

Başbakan Turgut Özal Atina'ya gitti



Atina'da bulunan Başbakan Özal Meçhul Asker Anıtı'nı ziyaret ederek çelenk koydu.

15 haziran - Beraberinde 170 kişiyle 13 haziranda Yunanistan'a giden Başbakan Turgut Özal, Yunan Başbakanı Papandreu'yla Kıbrıs'tan çekilecek asker sayısını görüştü. Öte yandan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Rauf Denktaş'ın asker çekme konusunda Türkiye'nin alacağı karardan kaygı duyduğu öğrenildi.

1988

Temmuz

1. Enflasyon haziran sonu itibarıyla yılda yüzde 74,1.
3. Asya ile Avrupa'yı bir kere daha birleştiren Fatih Sultan Mehmet Köprüsü açıldı. ☞
3. Basra Körfezi'nde bir ABD fırkateyni İran ait bir Airbus yolcu uçağını düşürdü; 290 kişi öldü. ☞
6. Cumhurbaşkanı Kenan Evren SHP'nin yeni yöneticilerini kabul etti.
6. İstanbul Devrimci Sol davasında savcı 180 sanık için idam cezası istedi. ☞
8. Margarin, ayçiçek yağı, pirinç ve PTT ücretlerine zam yapıldı.
10. Usulsüzlük olduğu gerekçesiyle tekrarlanan SHP İstanbul il başkanlığı seçimini Ercan Karakaş kazandı.
11. Bazı firmaların hayalî ihracatla milyarlarca liralık haksız kazanç sağladıkları ortaya çıkarıldı. ☞
12. Anayasa Mahkemesi yerel seçimin 26 mart 1989'da yapılması gerektiğini açıkladı. ☞
12. Cumhurbaşkanı Kenan Evren resmî bir ziyaret için İngiltere'ye gitti.
17. ANAP ve DYP Anayasa değişikliği için anlaştı; SHP erken yerel seçime karşı. ☞
22. DSP'nin doğal lideri Bülent Ecevit, SHP Genel Sekreteri Baykal'a « ucuz kahraman » dedi. ☞
23. Başbakan Turgut Özal'ın hac ziyaretinin TV'den naklen yayınlanması tepki yarattı. ☞
30. Başbakan Turgut Özal, DYP ve SHP'yi yerel seçimden kaçmakla suçladı. ☞

Fatih Sultan Mehmet Köprüsü açıldı



Fatih Sultan Mehmet Köprüsü, Başbakan Özal tarafından görkemli bir törenle açıldı.

3 temmuz - Asya ile Avrupa kıtaları 15 yıl aradan sonra ikinci bir asma köprüyle birleşti. 38 ayda tamamlanan ve yaklaşık 4,5 milyar liraya mal olan « Fatih Sultan Mehmet » köprüsü, Başbakan Turgut Özal tarafından açıldı. Açılış töreninde halka hitap eden Özal, köprüyü, Türk-Japon işbirliğini simgeleyen bir abide olarak niteledi. Dünyanın « en çabuk inşa edilen asma köprüsü » unvanını alan 1090 metre uzunluğundaki Fatih Sultan Mehmet Köprüsü bir süre iki gidiş, iki geliş şeridiyle kullanılacak.

Başbakan Turgut Özal, muhalefet partilerini yerel seçimden kaçmakla suçladı

30 temmuz - 13 haziranda yerel seçimlerle ilgili iki yasayı iptal eden Anayasa Mahkemesi iptal kararının gerekçesini 12 temmuzda açıkladı. Gerekçede, yerel seçimlerle ilgili yasaları Anayasa'nın seçme ve seçilme haklarını düzenleyen 67. ve 127. maddelerine aykırı olduğu belirtildi. Karara göre seçimler en erken 26 mart 1989'da yapılabilir. Bu durumda ANAP ve DYP seçimlerin ekim 1988'de yapılmasından yana tavır alırlarken, SHP'liler seçimlerin Anayasa'ya uygun olarak zamanında, yani 26 mart 1989'da yapılması gerektiğini savundu.

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü 14 temmuzda Trabzon'a giderken uçakta yaptığı açıklamada, « Demokrasi, bazı kuralların değişmediğini herkesin bildiği bir yasal düzendir. Eğer her seçim anında kuralları değiştirirseniz o zaman özgürlük ortadan kalkar, çünkü herkes seçimi kazanmak için çeşitli hokkabazlıklara girişir » dedi.

Ancak ANAP ve DYP 17 temmuzda, seçim tarihinin öne alınması için gerekli Anayasa değişikliğinin yapılması ve seçimlerin 16 ekime alınması konusunda anlaştılar. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, yerel seçimlerin erken yapılmasında yarar olduğunu, ANAP'ın bu seçimlerde oy kaybına uğrayacağını söyledi. Siyasî çevreler, Özal'ın seçimlerin erken yapılması konusundaki ısrarını, 1989 kasımında yapılacak cumhurbaşkanlığı seçimlerine bağlıyorlar. Özal'ın cumhurbaşkanlığı seçimine güçlü girmek istediği, bu nedenle mart 1989'da yapılacak yerel seçimden yenilmiş ve gücü tartışılan bir lider olarak çıkmak istemediği, ancak yerel seçim ekim 1988'de yapılırsa yenilgiyle çıksa bile, önünde olumsuz havayı dağıtacak zaman kalacağını hesapladığını belirtiyorlar.

Bu arada İnönü 22 temmuzda Evren'e çağrıda bulunarak, yerel seçimin öne alınması için Anayasa değişikliği yapılırsa, bu değişikliği referanduma sunmasını istedi.

30 temmuzda ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Özal, muhalefeti yerel seçimden kaçmakla suçladı ve daha önce Anayasa değişikliği için anlaştıkları DYP'nin şart koşmasını eleştirdi. Ona cevap veren Süleyman Demirel ise, « Adil seçim istemek şart koşmak mı? » diye sordu.

Özalların hac ziyareti olay oldu



Korkut Özal (sol başta), Turgut Özal (soldan ikinci), Semra Özal (soldan üçüncü), Mehmet Keçeciler (arka sıra soldan üçüncü) ve Cemil Çiçek (arka sıra soldan altıncı) hacda.

23 temmuz - Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'ın hac ziyareti sırasında Kâbe'de tavaf edişinin TRT televizyonundan naklen verilmesine sert tepkiler geldi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Devletin parasıyla hac olmaz. İstismar edilmeyen bir Kâbe kalmıştı. Bu dini istismardır » dedi. Sosyalist Parti Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar da Başbakan Özal'ın dini siyasete alet etmek suçuyla yargılanması gerektiğini söyledi. Öte yandan Özal'ın Cidde'de çeşitli ülkelerin kafile başkanlarına, « Türkiye laiktir. Ama ben değilim, Müslümanım » dediği iddiası tartışma doğurdu.

DSP'nin doğal lideri Bülent Ecevit, Özal'ın bu konuşmayla ne kastettiğinin açıklanması gerektiğini söyledi. ANAP'ta da liberaller laikliğe karşı davranışlara başkaldırdılar. Tartışmaya Cumhurbaşkanı Kenan Evren de karıştı ve « Dinî vecibelerin gösterişten uzak, sade bir şekilde yerine getirilmesi gerektiğini » söyledi.

Ecevit: Deniz Baykal ucuz kahraman

22 temmuz - DSP'nin doğal lideri Bülent Ecevit, SHP'nin yeni Genel Sekreteri Deniz Baykal'ı, « ucuz kahraman » olmakla suçladı. Ecevit, 12 Eylül askerî yönetimine karşı mücadele verirken Baykal'ın kendisini yalnız bıraktığını söyleyerek kendisini, « rahat zamanların ucuz kahramanı » olarak niteledi. Ecevit, « Beni yalnız bırakmasalardı, mücadelem bireysel değil, örgütsel bir mücadele olacaktı » dedi.

ABD bir İran yolcu uçağını düşürdü: 290 kişi öldü

3 temmuz - ABD Deniz Kuvvetleri'ne bağlı bir fırkateyn, Bender Abbas - Dubai seferini yapmakta olan İran'a ait Airbus tipi yolcu uçağını Basra Körfezi üzerinde vurarak düşürdü. Washington önce İran yolcu uçağının düşürüldüğü yolundaki iddiaları yalanladı. Ancak daha sonra Başkan Reagan, Basra Körfezi'ndeki İran hücumbotları ve savaş uçaklarıyla ABD savaş gemileri ve helikopterleri arasında çıkan çatışma sırasında ABD fırkateyni Vincennes tarafından yolcu uçağının « yanlışlık »la düşürüldüğünü ve olaydan büyük üzüntü duyduğunu açıkladı. İran İçişleri Bakanı Ali Ekber Velayeti uçağın düşürülmesini büyük bir cinayet olarak nitelerken, Airbus uçağında ölen 290 yolcu için İran'da bir günlük genel yas ilan edildi.

Asil Nadir *Günaydın* gazetesini aldı

5 temmuz - Kıbrıslı işadamı Asil Nadir ile Veb Ofset arasında bir süredir devam eden görüşmeler anlaşmayla sonuçlandı. Aralarında *Günaydın* gazetesinin de bulunduğu Veb Ofset grubuna bağlı 6'sı yerel 8 günlük gazete ve 1 haftalık gazete Asil Nadir'e satıldı. Finansbank Genel Müdürlüğü'ndeki görüşmeye Veb grubu adına Kemal Kınacı, Asil Nadir grubu adına ise Asil Nadir ile Nezih Demirkent katıldı.

Dev-Sol davasında 180 idam talebi

6 temmuz - İstanbul 2 No'lu Askerî Mahkemesi'nde yaklaşık 7 yıldır sürmekte olan İstanbul Devrimci Sol davasında savcı, 180 sanık hakkında idam talebinde bulundu. İdamı istenen sanıklardan 61'inin cezasının hafifletici nedenlerle müebbete çevrilmesini isteyen savcı, 26 sanığın yaşlarının küçük olması, 5'inin de Pişmanlık Yasası'ndan yararlanacak olmaları nedeniyle hapis cezasıyla cezalandırılmalarını talep etti.



İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth Cumhurbaşkanı Evren'e Yüksek Şövalyelik nişanı taktı. (Soldan sağa) Kraliçe'nin kocası Edinburgh Dükü Prens Philipp, Cumhurbaşkanımızın kızı Miray Göksu, Kraliçe II. Elizabeth ve Cumhurbaşkanı Kenan Evren törende görülüyor.

1988

Hayalî ihracat tartışması

11 temmuz - Bazı firmaların hayalî ihracat yoluyla milyonlarca liralık haksız kazanç sağladıkları ortaya çıktı. Bu konuda basında yer alan haberler, Özal ile işadamlarını ve basını karşı karşıya getirdi. 7 temmuzda *Cumhuriyet* gazetesi Özal'ın sözlü bir emriyle başlatılan operasyonla hayalî ihracatçıların kurtarıldığını iddia etmiş ve hayalî ihracat yapan firmaların adlarını açıklamaya başlamıştı. Gazete, hayalî ihracat şampiyonu olarak Malatyaspor Kulübü Başkanı Turan Çevik'i göstererek, bu kişinin kurduğu 10'dan fazla şirkete 4 yılda 10 milyar liralık haksız kazanç sağlandığını yazdı. DPT Müşteşar Yardımcısı Bülent Öztürkmen'in de bu olayları örtbas etmek için gayret gösterdiği iddia edildi. Müfettişler, bütün çabalara rağmen soruşturmayı sürdürünce, Başbakan Özal, soruşturmaların durdurulması ve dosyaların DPT'ye verilmesi yolunda talimat verdi. Başbakan « palavracı » dediği basını yalan haber vermekle suçlarken, ANAP iktidarının ilk Maliye Bakanı Vural Arıkan, « Bu konuyu ben hükûmete getirdiğimde döviz gerekli, gerisini boşverin dediler » açıklamasını yaptı. Özal, SHP'ye de çatarak « 1980'deki petrol bunalımının mesulu, şimdi SHP'nin Genel Sekreteri Deniz Baykal'dır » dedi. Demirel'e de değinen Özal, « Memleketi uçurumun kenarına getirdiler. Şimdi bizi deneyin diyorlar » dedi. Öte yandan Ege Sanayi Odası Başkanı Ersin Faralyalı hükûmeti ağır dille suçladı ve « Hayalî ihracattan rahatsızız » dedi. Tüsiad Başkanı Ömer Dinçkök de, « Gölge ihraç edip, vergi iadesi alan ihracatçıya bu paralar başka ülkenin bütçesinden ödenmiyor. Kleptokrasi düzenine karşı ciddî önlemler bekliyoruz » dedi.

Ercan Karakaş, SHP İstanbul il başkanı



Ercan Karakaş.

10 temmuz - SHP İstanbul il başkanlığına yeniden « sol kanat » adayı Ercan Karakaş seçildi. Karakaş 299 oy alırken, Baykal-Topuz ittifakının adayı Doğan Öztunç 255 oy aldı. 5 haziran tarihinde yapılan SHP il kongresini Karakaş kazanmış, ancak bir usul hatası nedeniyle seçim iptal edilmişti.

Ağustos

2. TBMM yerel seçimlerle ilgili olarak olağanüstü toplandı. ☞
4. MİT Müsteşarı Korgeneral Hayri Ündül görevden alındı.
6. Yerel seçimlerle ilgili Anayasa değişikliği tasarısı Meclis'te kabul edildi. ☞
7. Anayasa değişikliği için referandum yapılması Meclis'te kabul edildi. ☞
8. ABD doları 1 600 lira sınırına dayandı.
12. Cumhurbaşkanı Evren Anayasa değişikliği ve referandumu onayladı. ☞
13. Berlin Duvarı'nın inşaasının 27. yıldönümü nedeniyle Batı Berlin'de protesto gösterileri yapıldı.
15. IMF raporunda hayalî ihracat konusuna yer verildi. ☞
15. Başbakan Turgut Özal, « Enflasyonu benden başka indirecek kimse yoktur » dedi. ☞
17. SHP « Referandumda Hayır » kampanyasını Şanlıurfa'da başlattı. ☞
20. 58 000 ton radyasyonlu çayın 40 tonluk bölümü deneme mahiyetinde yakıldı.
22. SHP Genel Başkanı, « İşadamları soldan korkmuyor » dedi.
22. Yahya Demirel'in Şekerbank aracılığıyla kullandığı kredi hakkında soruşturma açıldı.
23. Başbakan Turgut Özal muhalefeti, « şom ağızlı » olmakla suçladı. ☞
25. Sanayiciler Başbakan Özal'ı eleştirdi. ☞
27. Türk-İş referandumda « Hayır » kampanyasına katılma kararı aldı. ☞
28. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası krize girdi.
29. Irak ordusu ülkenin kuzeyinde Kürtlere karşı saldırıya geçti; askerlerden kaçan binlerce Iraklı Kürt sınırı aşarak Türkiye'ye girmeye başladı.

Başbakan Özal: Enflasyonu benden başka indirecek kimse yoktur



Başbakan Turgut Özal.

26 ağustos - Başbakan Turgut Özal, 15 ağustosta « Enflasyonu benden başka kimse indiremez, bunu iddia ediyorum » dedi. Ayrıca, enflasyonu birden indirmenin zararlı olabileceğini de sözlerine ekledi. Öte yandan IMF'nin 88 Türkiye raporunda, enflasyonun hedefini aştığını açıklaması ve bu koşullarda Türkiye'nin AT'ye katılamayacağını belirtmesi Özal'ı sinirlendirdi. IMF, toplu konut programının yavaşlatılması ve dış kredi isteyen otoyol yatırımlarının yarıya indirilmesi gibi bazı istekler dile getirdi. Bu arada, kapasite kullanımının düştüğünü iddia eden sanayicilerden de Özal'a eleştiriler yoğunlaştı. 26 ağustosta Ege Sanayi Odası Başkanı Ersin Faralyalı Özal'ın bir gazetede yer alan, « Özel sektörün canına okuyacağım » şeklindeki sözlerine karşılık, Devlet Bakanı Yusuf Özal'ın « dert dinleme » yemeğine « mazeret » bildirerek katılmadı. Ersin Faralyalı, Yusuf Özal'ın üç gündür İzmir'de olduğunu, ancak kendileriyle görüşmediğini belirterek, « İki adım ötemizdeki özel bir şirketi ziyaret edip kapımızı çalmıyorlar. Biz de ayran içmeye gitmeyiz » dedi.

MİT raporu atağı

21 ağustos - Başbakanlık Teftiş Kurulu, Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı araştırması için yetki aldı. Kurul, MİT raporu diye bilinen raporda geçen iddiaların üzerine giderek inceleme yapacak. Raporun gündeme geldiği şubat ayında Teftiş Kurulu bir soruşturma başlatmış, raporun basına nasıl sızdığını araştırmıştı. Kurul'un bu seferki incelemelerini bazı emniyet görevlileri, askerî ve mülkî erkân ile hayalî ihracata adı karışan bürokratlar üzerinde yoğunlaştırması bekleniyor.

Yerel seçimin öne alınması için eylülde referanduma gidiliyor

12 ağustos - TBMM 6 ağustostaki oturumunda oylanan Anayasa değişikliği tasarısını 95'e karşı 284 oyla kabul etti. Bu suretle yerel seçimler bir yıl öne alındı. Anayasa değişikliği 300 oyun altında evet oyuyla kabul edildiğinden referandum zorunlu oldu ve 7 ağustosta da Meclis ANAP'lıların oylarıyla referanduma gidilmesi kararı aldı. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, Anayasa değişikliğini ya onaylayarak referanduma götürecek ya da bir daha görüşülmek üzere Meclis'e geri gönderecekti. Ancak SHP ve DYP'nin referandum kararını Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in onaylamayacağı beklentisi gerçekleşmedi; Evren 12 ağustosta yasayı onayladı. Bu durumda 25 eylülde referandum yapılması kesinleşti.

Referandumda beyaz oy « Evet » kahverengi oy « Hayır » anlamına gelecek ve « Evet » oyları fazla çıkarsa yerel seçimler 13 kasımda yapılacak. SHP Genel Başkan Erdal İnönü, « Vatandaş referandumda hayır oylarıyla Özal'a dur diyecek, git kararını da seçimlerde gösterecek » dedi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, « Yüzde 36 oy oranıyla iktidar olan ANAP referandum sonucu gidecek » dedi. Beyaz kampanyayı başlatan Başbakan Turgut Özal ise, « SHP referandumda sınıfta kalacak » dedi.

« Referandumda Hayır » kampanyası

27 ağustos - « Referandumda Hayır » kampanyasını başlatan SHP ve DYP liderleri 17 ağustosta yurt gezisine çıktılar. İstanbul Kartal'da konuşan SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Özal iktidarında değer yargılarının değiştiğini söyleyerek, « bir soygun dönemi başlatıldığını » ileri sürdü. « Köşe dönücülük, iş bitiricilik, hayalî ihracatçılık, devleti soymak, ANAP'ın topluma sunduğu yeni mesleklerdir » dedi. SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal da, « ANAP'ın sonu çok yaklaştı. Sona erecek dönem sadece bir başbakanın saltanat dönemi değildir. Demokrasiye geçişin son aşamasındayız » dedi. Bursalı işadamı ve DYP Milletvekili Cavit Çağlar'ın helikopteriyle kısa mesafelerde geziye çıkan DYP Genel Başkanı Demirel ise, « Hayırlısıyla Özal gider, başka yolu yok » dedi. Öte yandan Başbakan Turgut Özal referandum kampanyası boyunca halka kitap ederken, muhalefete sert bir dille çatarak, İnönü ve Demirel için « şom ağızlılar » dedi. Muhalefeti her şeye « kara çalmakla » suçlayan Özal, SHP ve DYP'yi, « 80 öncesinin düşman kardeşleri birbirlerinin dostu oldu » diyerek suçladı. GAP'ı gezmek için Şanlıurfa'ya geldiğinde de, « Ben beş sene yetki aldım. Referandum sonucu bunu etkilemez » dedi. DYP Genel Başkanı Demirel'i SHP'nin dümen suyunda gitmekle suçlayan Özal, « Siyasî ihtirası uğruna Demirel, sağ tabanı SHP'nin peşine taktı » şeklinde itham etti. 27 ağustosta Türk-İş, « Hayır » kampanyasına katılma kararı aldığını açıkladı.

Ziya ül-Hak'ın uçağı havada patladı



General Ziya ül-Hak.

17 ağustos - Hindistan sınırındaki Pakistan birliklerini denetlemek üzere bölgeye giden Pakistan Devlet Başkanı Ziya ül-Hak'ı taşıyan C-130 tipi nakliye uçağı, Bahavalpur şehrinden havalandıktan birkaç dakika sonra, Türkiye saatiyle 18.00'de havada patlayarak düştü. Kaza sonucu, Ziya ül-Hak'la birlikte, aralarında ABD'nin Pakistan büyükelçisinin de bulunduğu 37 kişi öldü. Uçağın havada infilak etmesi nedeniyle sabotaj ihtimali üzerinde duruluyor.

Ziya ül-Hak'ın ölümü üzerine devlet başkanlığını geçici olarak Gulam İshak Han üstlendi, ordu alarma geçirildi ve ülkede 10 günlük yas ilan edildi.

Havada korkunç kaza: 51 ölü, 500 yaralı



Havada çarpışarak binlerce seyircinin üzerine düşen uçaklar büyük bir paniğe yol açtı.

28 ağustos - Federal Almanya'da Ramstein ABD Hava Üssü'nde gösteri uçuşu yapan 3 İtalyan jet uçağı havada çarpışarak izleyicilerin üzerine düştü; 51 kişi öldü, 500'den fazla kişi yaralandı. Yaralılardan 100'ünün durumunun ciddî olduğu açıklandı.

Korkunç kazanın gösterilerin son bölümünde meydana geldiği bildiriliyor. Jet uçaklarının gösterilerini seyretmek için toplanan 200 000 kişinin gözleri önünde meydana gelen facia paniğe yol açtı. Havada kalp görüntüsü oluşturmak isterken çarpışan jetlerden biri izleyicilerin üzerine düşerken, ikisi biraz ötede boş araziye çakıldı.

Arabesk salgını

27 ağustos - Arabesk müzik altın devrini yaşıyor. Orhan Gencebay, Ferdi Tayfur, Küçük Emrah ve İbrahim Tatlıses gibi « Arabesk kralları »nın konserleri on binlerce « Arabesk sever » tarafından izleniyor. Psikologlar, köylerden kente göçen insanların ezilmişliğini dışa vuran bu şarkıların sadomazoşist duyguları da ortaya döktüğünü ileri sürüyorlar.

İran-Irak Savaşı'nda silahlar sustu

20 ağustos - İran ve Irak arasında sekiz yıldır devam eden savaşta ateşkes yürürlüğe girdi. Her iki taraf da savaşın kendi zaferleriyle sonuçlandığını ilan etti. Tahran ateşkesin başlamasını sessizlikle karşılarken, Bağdat'ta tam bir bayram havası esti, 101 pare top atışıyla silahların susması selamlandı.

Ateşkesin yürürlüğe girmesiyle İran ile Avrupa arasındaki uçuş mesafesi de kısaldı, petrol tankerleri Basra Körfezi'ne rahatça girmeye başladı. Tahran Radyosu İran Havayolları'nın İran ile Avrupa arasındaki uçuşlarda Türk hava sahasını kullanmaya başladığını duyurdu.

1988

Eylül

3. Enflasyonda rekor: ağustos sonu itibarıyla yılda yüzde 78.
5. Vadesiz mevduat faizinin tavanı yüzde 25'ten yüzde 10'a indirildi.
6. Seka kâğıt fabrikalarında greve gidildi.
7. Eski Genelkurmay Başkanı Üruğ'un Başbakanlık aleyhine açtığı tazminat davası devam ediyor. Başbakanlığın Danıştay'a gönderdiği savunma dosyasında, rapordaki iddiaların sorumluluğunun, raporu hazırlayan Güvenlik Daire Başkanı Mehmet Eymür'e ait olduğu belirtildi.
11. İstanbul'da 1 490 olan cami sayısı, son 3 yılda 306 artarak 1 796'ya ulaştı.
12. Dolar 1 700 lira oldu.
12. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, 12 Eylül'ün yıldönümünde ant içti: « Kesintisiz demokrasi! »
17. Seul Olimpiyat Oyunları açıldı.
17. İran, 8 yıldan beri süren savaşta 134 000 ölü verdiğini açıkladı.
18. Özal rest çekti: « Referandumdan 'Hayır' çıkarsa politikadan ayrılacağım ». ☞
19. DYP Genel Başkanı Demirel'in Özal'a cevabı: « Güle güle ». ☞
22. SHP Genel Başkanı İnönü, « Özal gider, seçim olur » dedi.
25. Referandum yapıldı. « Hayır » yüzde 65,01, « Evet » yüzde 34,99. ☞
26. Muhalefet Özal'a çekil çağrısı yaptı. ☞
28. Olimpiyatlarda skandal: dopingli olduğu anlaşılan Jamaika asıllı Kanadalı atlet Ben Johnson'ın 9,79'luk 100 m rekoru iptal edildi. Olimpiyat Komitesi Johnson'ın altın madalyasını geri aldı. Bu durumda 9,92'lik derecesiyle ikinci olan ABD'li atlet Carl Lewis olimpiyat şampiyonu ilan edildi.

ÖLÜM

7. Sedat Hakkı Eldem. ☞

Referandumdan yüzde 65 « Hayır » çıktı

25 eylül - Yerel seçimlerin bir yıl öne alınmasıyla ilgili Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasını amaçlayan, ancak ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal'a yönelik bir güvenoylamasına dönüşen referandum yapıldı ve yüzde 34,99 « Evet »e karşı yüzde 65,01 « Hayır » oyu çıktı. Bu sonucu muhalefet « Özal'a hayır » olarak yorumladı. Anavatan Partisi ve Özal'ın açıkça telaffuz etmediği « kritik sınır » da partinin son genel seçimdeki oy oranıydı. ANAP'ın son genel seçimde aldığı yüzde 36,3'lük oy oranına ulaşamaması üzerine, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Referandum vatandaşın ANAP'a 'Biz seni istemiyoruz' demesiyle sonuçlandı. Bu büyük bir yenilgidir. Halka karşı sorumluluk duyan bir başbakan gereğini yapmalı » dedi.

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, « Ar ve hâyâ sahibi iktidarda bir gün kalmaz gider. Millet iktidarı reddetti. Artık Türkiye'de yeni siyasî şartlar var » diye ekledi.

Ancak Başbakan Özal referandum sonuçlarını değerlendirirken, « Halkımızın ANAP'a olan teveccühünde zor şartlara rağmen en ufak bir değişiklik olmamıştır. 4 yıl daha görevdeyim. Canla başla çalışacağız. ANAP en büyük partidir » dedi. Ayrıca muhalefeti destekleyen basını da suçladı ve basın için, « Bu referandum onların da hakiki yüzlerini ortaya çıkarmıştır » dedi.

« Seçim gibi referandum » sonunda ANAP'ın yüzde 35'i bulan « Evet » oylarına en büyük katkı, partinin genel seçimdeki düzeyini de aştığı 3,5 milyon seçmenli İstanbul'dan geldi. İstanbul'da en « Evet »çi ilçeler Adalar, Fatih ve Beşiktaş, koyu « Hayır »cılar ise Kartal, Beykoz, Sarıyer, Bakırköy ve Üsküdar. Bu arada « Evet » oylarının en yüksek oranda olduğu ilin, Turgut Özal'ın memleketi Malatya olduğu bildirildi.

Seul Olimpiyatları'nda Naim'in inanılmaz başarısı: 6 dünya, 9 olimpiyat rekoru ve Türkiye'nin güreş dışında ilk altın madalyası



Naim birincilik kürsüsünde; ikinci Bulgar halterci Topurov, üçüncü Çinli Ye.

20 eylül - Millî halterci Naim Süleymanoğlu Seul Olimpiyatları'nda, koparma, silkme ve toplamda art arda 9 olimpiyat ve 6 dünya rekoru kırdı. İlk rekor koparmada 145 kiloyla geldi. 150,5 kiloyla bu dalın ikinci olimpiyat ve yeni dünya rekorunu kırdı. Kaldırdığı 152,5 kilo ise birkaç dakika önce kırılan iki rekoru tarihe gömdü. Silkmede 175 kiloyla iki olimpiyat rekoru kırdı. 188,5 kilo Naim'e dört rekor getirdi. Ardından 190 kiloyu deneyen Naim dünya ve olimpiyat rekorlarını 1,5 kilo geliştirdi. Böylece toplamda olimpiyat ve dünya rekorlarını 342,5 kiloya çıkaran Naim Türkiye'ye güreş dışında ilk altın madalyayı kazandıran sporcu oldu. Üstelik bu Türkiye'nin 20 yıldır kazandığı ilk madalya.

100 000 Kürt sığınmacı Türkiye'de

16 eylül - Irak ordusunun 29 ağustosta Kuzey Irak'ta Kürt gerillalara karşı başlattığı harekâttan kaçarak Türkiye'ye sığınan Kürtlerin sayısı 2 eylülde 100 000'i geçti. Aralarında çok sayıda kadın ve çocuğun da bulunduğu sığınmacılar Hakkâri'de, Çukurca ve Uludere'de toplandı. Bu arada sığınmacıların arasında PKK militanlarının da olabileceği dikkate alınarak geniş güvenlik önlemleri alındı. Kızılay bölgeye çadır, battaniye ve çeşitli malzeme göndermeye başladı. Peşmergelerin, kurulacak çadırlı kamplarda barındılacağı açıklandı. 3 eylülde Peşmergelerin 20 000 kişilik bir bölümü, Hakkâri'nin Yüksekova İlçesi'nde kurulan iki çadırkente yerleştirildi. 4 eylülde sığınmacı akını durdu. 7 eylülde Peşmergelerin bir bölümü Diyarbakır'daki kampa yerleştirildi. 16 eylülde Diyarbakır'daki geçici yerleşim bölgesini ziyaret eden Özal Batılı ülkelere seslenerek « Acaba insan haklarına saygılı bu ülkeler, bu insanların yarısını belli kotalar içinde kendi ülkelerine alabilirler mi? Eğer alamazlarsa Türkiye'ye malî destek yapacaklar mı? Yükü yarı yarıya paylaşabiliriz » dedi.



Türkiye'ye sığınan Kuzey Irakli Kürtler kendilerine ayrılan kamplarda toplanıyor.

Özal rest çekti

19 eylül - Başbakan Turgut Özal, 18 eylülde kamuoyunda bir süredir tartışılan « sürpriz » açıklamayı radyo ve TV'den yaparak referandum sonuçlarına göre, başbakanlık ve politikadan çekilebileceğini söyledi. Bu açıklama yeni bir tartışmayı gündeme getirdi. Özal, yüzde kaç oy alırsa çekilecek? SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Referandumun sonucu, 'Evet' veya 'Hayır' olur. 'Hayır' olursa hayırlısı olur ve çekilirse millet kurtulur » dedi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de 19 eylülde bu açıklama konusunda fikrini söyledi: « Güle güle gidin. Kazık mı çaktın, tabî ki gidersin. Ucuz etin yahnisi böyle olur ». Özal, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'yü dekanlığı sırasında ODTÜ'de anarşistleri korumakla suçladı ve Demirel için de, « Haset adam. Sıkışınca şapkasını alıp gidenlerden millete hayır gelmez » dedi.

Sol görüşlü 18 tutuklu firar etti

17 eylül - THKP-C/Acilciler, Dev-Yol, KAWA, TKP-ML ve Kurtuluş gibi yasadışı sol örgütlerin üyesi 18 tutuklu, Kırşehir E Tipi Cezaevi'nden 118 m tünel kazarak kaçtı. Sabaha karşı 03.00 sıralarında meydana gelen firar 5 saat sonra fark edildi. Firarîlerden 2'sinin idam, 3'ünün müebbet, 5'inin çeşitli hapis cezasına çarptırılmış olduğu belirtildi. Sol görüşlü mahkûmların cezaevi dışına çıktıktan sonra üzerlerindeki tek tip elbiseleri çıkarıp dağıldıkları belirlendi. Büyük firardan sonra çevre illerde geniş güvenlik önlemleri alındı. Cezaevi yöneticileri hakkında soruşturma başlatıldı.

Kemal Horzum İsviçre'den getirildi

14 eylül - Hayalî ihracat suçuyla arananlardan Kemal Horzum, sığınmak istediği İsviçre'den Türkiye'ye getirtilerek gözaltına alındı. Horzum'un, Emlak Kredi Bankası'ndan usulsüz çektiği ileri sürülen 80 milyon dolarlık kredi nedeniyle yargılanacağı bildirildi.

Sedat Hakkı Eldem öldü

7 eylül - Çağdaş Türk mimarlığının en önemli isimlerinden Sedat Hakkı Eldem 80 yaşında İstanbul'da öldü.

1928'de Sanayii Nefise Mektebi'ni birincilikle bitirdikten sonra yurtdışına giden ve Auguste Perret, Le Courbusier gibi ustalarla çalışan Eldem, 1932'de Türkiye'ye dönerek Güzel Sanatlar Akademisi'nde görev aldı. Millî Mimarî Semineri adıyla bilinen bir çalışma başlatarak (1934), Türk mimarîsiyle ilgili araştırmaların kapsamını genişletmeyi, anonim eserlerin de incelenmeye değer olduğunu göstermeyi ve çağdaş Türk mimarlığını bir senteze ulaştıracak temelleri yakalamayı amaçladı.

İstanbul'da, özellikle Boğaziçi'nde yaptığı köşk ve yalılarda geleneksel Türk evinin sofa, çıkma, saçak, kafes gibi öğelerini yeni yaşam biçimlerine uygun konutlara uygulayarak, ikinci ulusal mimarlık akımının öncüleri arasında yer aldı. Yönetim ve eğitime ilişkin yapılarda, geleneksel öğelerden yararlanmak yerine akılcı-işlevci bir yol izleyerek, malzemenin, taşıyıcı sistemin koşullarına uygun biçimlere yönelen Eldem'in, 1960'ların başında yaptığı, İstanbul Zeyrek'teki Sosyal Sigortalar Kurumu binası (1963-1972) ona, 1986 Ağa Han Mimarlık Ödülü'nü kazandıracaktı.

1978'de üniversitedeki görevinden ayrılan Eldem, geleneksel Türk mimarlığına ilişkin pek çok kitap ve makale yayımlamıştır.

Yargıtay'dan uyarı

6 eylül - Adlî yılın açılışı dolayısıyla bir konuşma yapan Yargıtay Birinci Daire Başkanı Ahmet Coşar, « Kendilerini Osmanlı nostaljisine kaptırıp, çağdaş Türk toplumunu geriye götürme hevesi ve hesabı içinde olanları Türk yargısı adına uyarmayı görev sayarız. Türk yargısı onları hak ettikleri cezaya çarptıracaktır » dedi.



Sedat Hakkı Eldem.

1988

İnönü: Özal sadaka gibi oy dileniyor

4 eylül - SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, çıktığı 3 günlük Karadeniz gezisinde gezdiği her yerde « Allah rızası için » evet oyu isteyen ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'ı sadaka istemekle suçladı ve « Özal millet düşmanı, Allah kimseyi Özal'ın düştüğü duruma düşürmesin » dedi. Ertesi gün İnönü'ye cevap veren Özal, « Demek ki siyasetin çirkefine bulaşmış. Derler ki kır atın yanında olan ya huyundan ya suyundan » diyerek, DYP Genel Başkanı Demirel'e de gönderme yaptı.

Özal'dan iki turlu yerel seçim önerisi

30 eylül - 28 eylülde Venedik'teki Uluslararası Konsey Toplantısı'nda giden Başbakan Turgut Özal, 30 eylülde yaptığı basın toplantısında referandumun ardından izleyeceği stratejiyi açıkladı. Özal, « Geçen seçim sonunda yapıldığı gibi bir zam paketi yok. Ayarlama yapılmayacak demiyorum. Ufak tefek şeyler yapılabilir. Ama geçen seferki gibi yüzde 20-30 değil, yüzde 3-5 gibi » dedi. Daha sonra gazetecilerin sorularını cevaplayan Özal, seçim yasalarında yapılabilecek değişikliklerden söz etti ve « Yerel seçimde iki dereceli seçim sistemi üzerinde çalışıyoruz » dedi. Bu usulün Fransa'da uygulandığını da sözlerine ekleyen Özal, ilk seçimde en fazla oy alan iki adayın ikinci hafta yine seçime girmesini ve yüzde 40 barajını aşanın belediye başkanı seçilmesini önerdi.



Doping yaptığı için 100 m dünya rekoru iptal edilen Kanadalı atlet Ben Johnson.

Ekim

1. SSCB Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov oybirliğiyle Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanı seçildi.
1. 82 kilo güreşçimiz Necmi Gençalp Seul'de gümüş madalya kazandı. Olimpiyatlarda 16 yıl aradan sonra kazanılan gümüş madalya yurtta sevinç yaratti.
2. Seul Olimpiyat Oyunları sona erdi.
4. Enflasyon rekor düzeyde: yüzde 81,8.
5. Başbakan Özal, kalabalık bir işadamı grubuyla İtalya'ya gitti. ☞
9. Sarıyer'de, Maden ve Zekeriyaköy'deki rekreasyon alanları üzerinde 200 villaya yasadışı inşaat izni verildi.
10. Merkez Bankası ilk defa dövize müdahale etti. Böylece 1 845 liraya fırlayan dolar 1 810 liraya çekilebildi. ☞
11. Bankalarda serbest faiz uygulamasına başlandı. ☞
12. Temel gıda maddelerinde KDV oranı yüzde 3'ten 5'e çıkarıldı.
12. Çimentoya yüzde 17, petrol ürünlerine 4,3 ila 12,5 zam yapıldı. ☞
13. SHP Genel Başkanı İnönü, « Hükûmet çaresiz halde » dedi.
13. Süper faiz dönemi başladı; yıllık faiz oranı yüzde 85. ☞
16. Resmî bir ziyaret için Almanya'ya giden Cumhurbaşkanı Kenan Evren, « Bir gün komünist partisi de kurulacak » dedi.
18. Cumhurbaşkanı Evren göreve devamının Meclis'e bağlı olduğunu söyledi. ☞
21. SSCB'de, Nobel Ödülü sahibi, fizikçi ve insan hakları savunucusu Andrey Saharov'a ilk defa yurtdışına çıkma izni verildi.
22. DYP Genel Başkanı Demirel, cumhurbaşkanını halkın seçmesini önerdi.
24. Anayasa Mahkemesi, borçlanarak süper emekliliği öngören geçici 5. maddeyi iptal etti.
27. Dev-Sol davasında sanıklar 7 yıl sonra savunma yaptı. ☞

Ekonomide zor dönemeç



İşadamı Sakıp Sabancı hükûmeti eleştirdi.

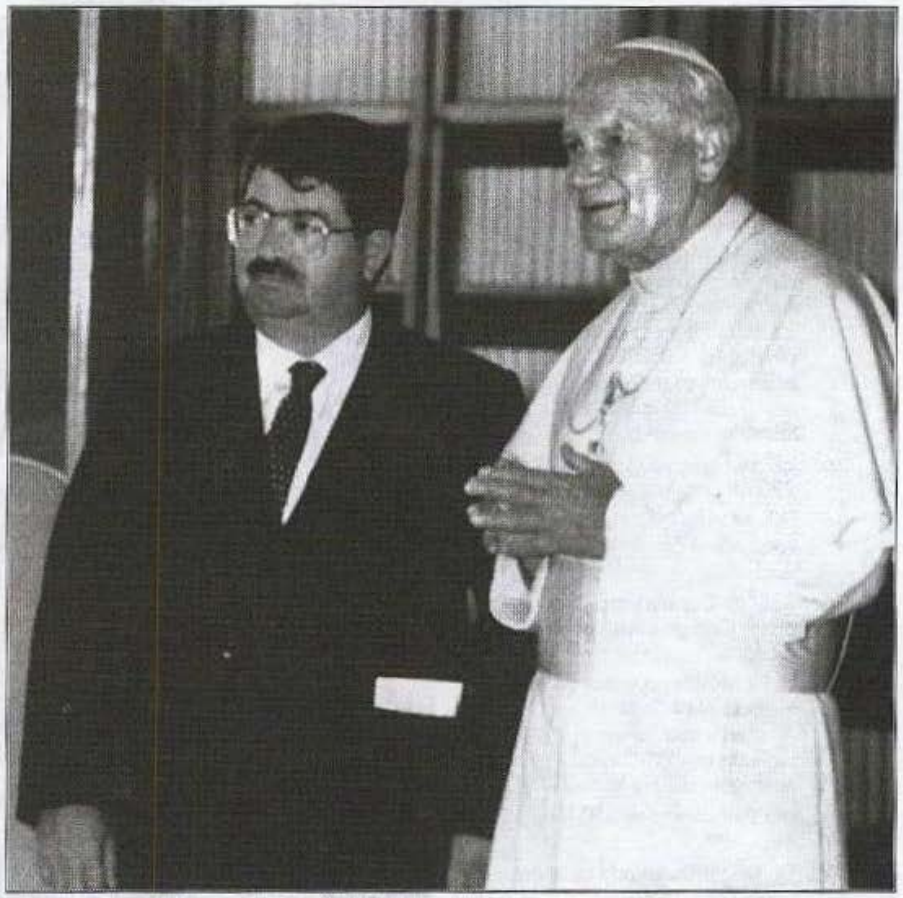
30 ekim - Ekim ayı ekonomide zor bir dönemin başı oldu. IMF (Uluslararası Para Fonu) Türkiye'ye yeni bir « stand-by anlaşması » yapmayı önerdi. Başbakan Turgut Özal öneriye olumlu cevap vermedi. İşadamları ekonomik gidiş için ağır eleştiriler getirdiler. İşadamı Sakıp Sabancı, « Ekonominin ateşi çıkmış » derken, İbrahim Bodur, « Hükûmet hesap yapayım derken, hesabını şaşırmış » eleştirisini yaptı. Hükûmet büyümeye yönelik ekonomik politikaları terk etme kararı aldı ve halk yeniden « kemer sıkma »ya davet edildi. Bazı zamlar derhal yapılarak yürürlüğe konuldu. Bunların başında yüzde 4,3 ila 12,5 arasında zam gören akaryakıtla, yüzde 17 artırılan çimento geliyor. Sosyaldemokrat Halkçı Parti Genel Başkanı Erdal İnönü yüzde 30 bütçe açığıyla enflasyonun önlenemeyeceğini söyledi ve « İktidarın beceriksizlikleri yüzünden, pahalılığın bütün yükü memurlara ödetiliyor » dedi. Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel de yüzde 80 enflasyonla hayatın çekilmez hale geldiğini belirtti ve Özal'ı « siyasî bir sahtekâr » olarak niteledi. Kapatılan CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit de, Başbakan Turgut Özal'ın enflasyondaki başarısızlığına dikkati çekti ve « Özal'ın büyüsü bozulmuştur » dedi.

Merkez Bankası dolara müdahale etti

18 ekim - Doların devamlı değer kazanmasını önlemek için Merkez Bankası ilk defa 10 ekimde dolara müdahale etti ve piyasaya 85 milyon dolar sürdü. Bu suretle 1 845 liraya kadar çıkan dolar, 1 810 liraya çekilebildi. Ancak bir gün sonra Tahtakale tüm dengeleri altüst etti ve dolar 1 975 liraya fırladı. Merkez Bankası 11 ekimde, bu defa da bankaların faiz oranlarını serbest bırakma yoluna gitti. 14 ekimde dolar 1 747 liraya kadar geriledi ve süper faiz dönemi başlatıldı. Yıllık faiz oranı bir anda brüt yüzde 90'a tırmandı. Ancak bankalar arasında başlayan bu kıran kırana mücadaleye Merkez Bankası 18 ekimde müdahale etti ve serbest faiz sınırını yüzde 85 olarak belirledi. Merkez Bankası'nın « tavan » belirlemesiyle birlikte serbest faiz lafta kaldı.

Polisin otomobilde sıkıştırdığı 4 militan ölü ele geçirildi

18 ekim - İstanbul polisi, 5 ekimde yasadışı TİKKO üyelerinden oluştuğu sanılan bir hücrenin eyleme hazırlandığını haber aldı. 7 ekimde üst düzey polis şeflerinin de yer aldığı operasyon Kartal'da başladı. İçinde 4 TİKKO militanının bulunduğu Alman plakalı otomobili bekleyen polis ekipleri E-5 karayolunda çeşitli noktalara pusu kurdular. Saat 12.00 sularında Tuzla yakınlarındaki TIR kontrol noktasında polis kırmızı Opel'e « Dur » ihtarında bulundu. Ancak militanların uyarıya ateşle karşılık vermesi üzerine çatışma çıktı. Yaklaşık 5 dakika süren çatışma sırasında polis açtığı yaylım ateşle militanların bulunduğu aracı delik deşik etti. Çatışma sırasında araçta bulunan militanların 4'ü de ölü olarak ele geçirildi. 9 ekimde ortaya atılan polisin silahsız kişilere ateş açtığı şeklindeki iddialara karşı İstanbul Emniyet Müdürlüğü, « Önce militanların ateş açtığını » söyledi. Yapılan otopsi sonucunda ölenlerin her birinin vücudunda 15 ila 40 kurşun yarası saptandı. 11 ekimde Kartal Savcılığı olayla ilgili olarak soruşturma başlattı ve operasyona katılan polislerin ifadelerini aldı. 18 ekimde tamamlanan soruşturma sonucunda savcılık 2 komiser, bir komiser yardımcısı ve 12 polis memuru hakkında « faili belli olmayacak şekilde birden fazla kişiyi öldürmek » suçundan 56'şar yıl hapis cezası istemiyle dava açtı.



İtalya'yı ziyaret eden Başbakan Özal Vatikan'da Papa II. Johannes Paulus'la da görüştü.

Başbakan Özal'ın krizli İtalya ziyareti

7 ekim - Başbakan Turgut Özal'ın son ana kadar iptal edilme olasılığı bulunan « krizli İtalya ziyareti », 5 ekimde başladı. 90 kişilik bir heyetle İtalya'ya gelen Özal, koalisyon hükûmetinin Hıristiyan Demokrat Başbakanı Ciricao De Mitay'la görüştü ve İtalya'dan Türkiye'nin AT başvurusuna destek ve faal yardımda bulunmasını istedi. 6 ekimde Papa II. Johannes Paulus'la görüşen Turgut Özal, Papa'yı ziyaret eden ilk Türk başbakanı oldu. Daha sonra İtalya Cumhurbaşkanı Cossiga'yla da görüşen Özal, Ortak Pazar için İtalya'nın tam desteğini alamadan 7 ekimde Federal Almanya'ya geçti.

Cumhurbaşkanlığı sorunu bir kere daha gündemde

18 ekim - Cumhurbaşkanı Evren'in görev süresinin sonuna yaklaşılırken, cumhurbaşkanlığı bir sorun olarak tekrar gündeme geliyor. Evren'in cumhurbaşkanlığına yeniden aday olup olmayacağı Ankara'da siyasî çevrelerin en çok tartıştığı konulardan biri haline geldi. Köşk'ten yapılan bir açıklamada, Evren'in adaylığının söz konusu olabilmesi için Anayasa değişikliğinin zorunlu olduğu belirtildi ve « Referanduma gidilirse takdir yüce milletindir » denilerek, Evren'in cumhurbaşkanlığının uzatılması konusundaki isteği kibar bir dille belirtildi. DYP Genel Başkanı Demirel, cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini önerdi. Demirel'in bu önerisinin altında halkın kendisini cumhurbaşkanı seçeceği inancının yatmakta olduğu ileri sürülüyor. Cumhurbaşkanlığına hazırlandığı ileri sürülen Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Özal ise bu konudaki sorulara cevap olarak, « Hiç uğraşmayın, tek kelime söylemem » dedikten sonra, muhalefet milletvekilleri tarafından Cumhurbaşkanı Evren'e yöneltilen eleştiri ve değerlendirmelere de değinerek, « Bu çirkin hareketler devam ederse, dokunulmazlıklarını kaldırınız » diye ekledi.

Atatürk artık yas tutmadan anılacak

8 ekim - Atatürk, ölümünün 50. yılında ilk defa yas tutulmadan anılacak. Kültür Bakanı Tınaz Titiz, kapsamlı anma etkinlikleri düzenleneceğini, ancak eskiden olduğu gibi günlük yaşamın akışının bozulmayacağını söyledi.

Dev-Sol'da 7 yıl sonra savunma

27 ekim - Yedi yıldır süren 1 243 sanıklı İstanbul Devrimci Sol davasında savunmalara başlandı. Davanın 1 numaralı sanığı Dursun Karataş 46 arkadaşı adına ortak savunmayı okudu. 180 kişinin idam talebiyle yargılandığı davada sanıklardan 67'si halen tutuklu.

Muhalefetten iki turlu seçime ret

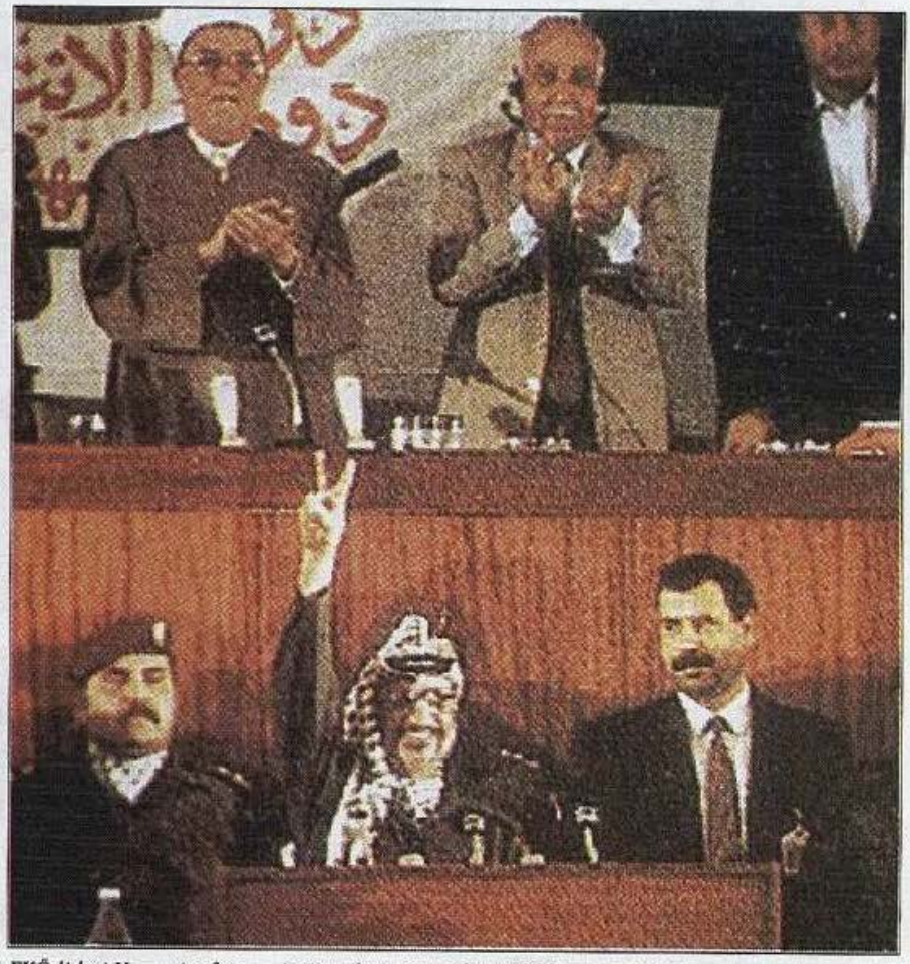
21 ekim - Başbakan Özal'ın 30 eylülde Venedik'te düzenlediği basın toplantısında ortaya attığı iki turlu yerel seçim önerisine, muhalefet ateş püskürdü. İşçi Partisi'nin kongresini izlemek üzere Londra'da bulunan SHP Genel Başkanı İnönü 1 ekimde yaptığı açıklamada, « Şimdiye kadar bir seçim yasasıyla iki seçime girmediler. Bu Türkiye'yi iki kutuplu sisteme götürür » dedi ve « Özal her seçimde yeni bir seçim sistemiyle karşımıza geliyor, bunun nedeni ANAP'ı kazandırma gayretidir » diye ekledi. DYP Genel Başkanı Demirel ise Özal için « Bu kafadan daha tehlikeli şeyler de çıkar » yorumunu yaptı. 21 ekimde, ANAP'ın seçim işlerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Veysel Atasoy da, « Hangi akıllı düşünmüş bu sistemi » diyerek görevinden istifa etti.

1988

Kasım

2. Yerli otomobillere zam geldi; Doğan 14 milyon 260 bin, Renault 11 ise 18 milyon 710 bin lira oldu.
4. Başbakan Turgut Özal, bir süre önce düzenlediği basın toplantısında kendisine « şizofren, haraççıbaşı ve zırvacıbaşı » diyen DYP milletvekili Esat Kıratlıoğlu hakkında 100 milyon liralık tazminat davası açtı.
6. İçki ve sigaraya yüzde 17 ila 29 zam yapıldı.
6. PKK Mardin'in Dargeçit İlçesi'nde 4 öğretmeni kurşuna dizdi.
8. ABD'de Cumhuriyetçi Parti adayı George Bush başkan seçildi.
10. Hintli Müslüman yazar Salman Rushdie'nin « Şeytan Ayetleri » adlı romanı, İngilizlerin « Whitbread » edebiyat ödülünü kazandı.
11. İstanbul'da ekmek 250 lira oldu.
12. Dünya yörüngesinde bulunan Sovyet Mir Uzay İstasyonu'nda 327. günlerine giren iki kozmonot, uzayda en uzun süre kalma rekoru kırdılar.
17. Doğulu milletvekilleri SHP yönetimini eleştirdiler. ☞
20. Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i Rogers Planı'ndan dolayı eleştirdi. ☞
20. SHP'li Ali Topuz partinin işgal altında olduğunu söyledi. ☞
20. DYP Genel Başkanı Demirel, « İhtilaller bana karşı yapılmadı » dedi.
21. Akaryakıta yüzde 11 zam yapıldı.
25. SHP Küçük Kurultayı toplandı. ☞
27. Başbakan Turgut Özal, Strasbourg'da Federal Almanya Şansölyesi Helmuth Kohl'le görüştü.
28. SHP İstanbul Milletvekili ve örgütten sorumlu genel sekreter yardımcısı Ali Topuz partiden istifa etti. ☞
29. SHP'de 7 il örgütü görevden alındı. ☞

Bağımsız Filistin Devleti ilan edildi



FKÖ lideri Yaser Arafat sevgi gösterileri arasında tarihî kararı açıkladı.

15 kasım - Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat, Cezayir'de yaptığı açıklamayla, İsrail işgali altındaki Batı Şeria ile Gazze Şeridi'ni kapsayacak bağımsız bir Filistin devletinin kurulduğunu ilan etti. Arafat terörizmi kınayarak, BM'nin İsrail'in var olma hakkını tanıyan kararlarını da kabul ettiğini bildirdi. İsrail Devlet Başkanı İzak Şamir, Yaser Arafat'ın bu kararını, şiddete ve terörizme verilen desteği gizlemeye yönelik bir aldatmaca olarak nitelerken ABD, « olumlu bir gelişme » diye karşıladı.

Özal'a göre Atatürk süpermen değil

29 kasım - Başbakan Özal Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand'la Elysées Sarayı'nda 75 dakika süren bir görüşme yaptı. Mitterand Başbakan Özal'a, Avrupa Topluluğu'nun 1992 yılından önce genişlemesinden yana olmadığını söyledi.
Başbakan Özal, ziyareti sırasında *Le Figaro* gazetesine de bir demeç vererek, Atatürk'ün süpermen olmadığını ve ulu önder hakkındaki tabuları yıkmak gerektiğini söyledi. Ayrıca gazete, « Kürtler sokakta kendi dilleriyle konuşuyor. Bu bizi rahatsız etmiyor. Artık on yıl öncesine göre durum değişti. Ancak Türkiye'nin resmî dili Türkçedir » diyen Özal'ı, kamuoyu önünde « Kürt » sözünü kullanan ilk Türkiye Cumhuriyeti başbakanı olarak tanıttı.

Üniversitelerde türban yasağı kalktı

16 kasım - İki düşman kardeş ANAP ve DYP, SHP'nin tepkisine rağmen türban yasağının kaldırılması için anlaştı. Böylece kabul edilen öğrenci affı yasasıyla üniversite ve yüksekokullarda türban yasağı kaldırıldı. ANAP'lı 61 milletvekilinin önergesine destek veren DYP önergesinde, « Üniversitelerde kız öğrenciler derslere ve sınavlara türban veya başörtüsüyle girebilirler. Türban ve başörtüsü çağdaş kıyafet sayılır » denildi. SHP Tunceli Milletvekili Kamer Genç, « Şimdi okullara kırmızı türbanla, yeşil türbanla, şalvarla ve fesle de gelinecek. Bu önergeyi kabul etmekle, Atatürk ilkelerinin yok edilmesi hedeflenmektedir. Madem böyle, Doğulu vatandaşlara da anadili üzerine eğitim yaptıralım o zaman » dedi.

Ecevit: Bu birleşme lafları artık bir kenara bırakılsın

13 kasım - İki sosyal demokrat parti, SHP ve DSP'nin birleşmesini sağlamak için son günlerde içte ve dışta « olumlu » bir hava yaratılması çabalarına karşın, DSP'nin doğal lideri Bülent Ecevit, partinin üçüncü kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmayla köprüleri attı.
Bülent Ecevit, « SHP yakamızı bıraksın » şeklinde kesin tavrını ortaya koyarak, « Partimizde eski MSP'den, AP'den, CHP'den gelenler var. Bu yapı SHP'yle birleşmeyi benimsemez. SHP kendi şeridinde, DSP de kendi şeridinde gitsin. Bu birleşme lafları artık bırakılsın »dedi.

SHP'de 7 il örgütü görevden alındı

29 kasım - SHP'de iç kargaşa devam ediyor. 16 kasımda yeniden birlik için çalışan « sol kanat » hareketi de ikiye bölündü. Kemal Anadol ve 17 arkadaşı ile Doğu kökenli 20 milletvekilinin yolları ayrıldı.
17 kasımda, kendilerine « radikaller » adını veren Doğulu milletvekilleri SHP yönetimini ve Genel Başkan Erdal İnönü'yü, cezaevlerindeki uygulamalar ve açlık grevleri tutumları nedeniyle eleştirdiler. Bir bildiri yayımlayan « radikaller », partide son kurultaydan bu yana yeterli çalışma yapılmadığını, inandırıcı politikalar üretilmediğini ve parti kadrolarından yeterince yararlanılmadığını kaydettiler. 20 kasımda SHP İstanbul Milletvekili ve örgütten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı Ali Topuz, aşırıları partiye Aydın Güven Gürkan'ın sokmuş olduğunu ileri sürerek, « SHP işgal altında » dedi. Topuz, Güneydoğu'da Kürt ve Ermeni devleti kurulmak istendiğini ve bazı milletvekillerinin buna alet olduğunu belirterek, « Bunları kısa zamanda temizlemek zorundayız » dedi. 21 kasımda toplanan SHP Meclis grubunda, Ali Topuz'un Türkeş ağzıyla konuştuğu ve jurnalcilik yaptığı ileri sürülerek istifası istendi. 25 kasımda toplanan SHP Küçük Kurultayı'nda SHP Genel Başkanı İnönü, iç kavgaya karşı tarafları yumuşak bir dille uyardı. Eleştiriler sonucu Ali Topuz 28 kasımda istifa etti. 29 kasımda Genel Merkez, « berraklaştırma harekâtı » adı altında 7 il örgütünü görevden aldı. Olayla ilgili olarak Aydın Güven Gürkan, « Düpedüz darbe yapılmıştır. Parlamentonun kapatılmasıyla seçilmiş örgütlerin tasfiyesi arasında fark yoktur » dedi.

SHP ile DYP, Özal'ın cumhurbaşkanlığını önlemeya çalışıyor

10 kasım - Ana muhalefet partisi SHP, partiler arası uzlaşma sağlanmaksızın yapılacak bir cumhurbaşkanlığı seçimine karşı çıktı. SHP Genel Sekreteri Baykal, ANAP'ın yüzde 35 oyuyla cumhurbaşkanını seçebileceğini, ancak böyle seçilmiş birinin koltukta rahat oturamayacağını söyledi. DYP de, Özal'ın Çankaya yolunu kesmek için harekete geçti. Demirel, « Özal'ın önünü kesmezsek, Çankaya'ya çıkınca iş işten geçer » dedi ve « Yüzde 100'e varan enflasyonla, bir iktidar ayakta kalamaz. İktidar başlarına geçecek. Arsızın biri kardeşim, gitmiyor işte adam » diye ekledi. Demirel ayrıca, eğer AP açılırsa, ANAP'taki AP oylarını sökeceklerini, ANAP oy kaybedince, Özal'ın da cumhurbaşkanlığına adaylığını koyamayacağını ileri sürdü.



Cumhuriyetçi Parti adayı George Bush başkanlık seçimlerinde oyların yüzde 58'ini alarak ABD'nin 41. başkanı oldu.

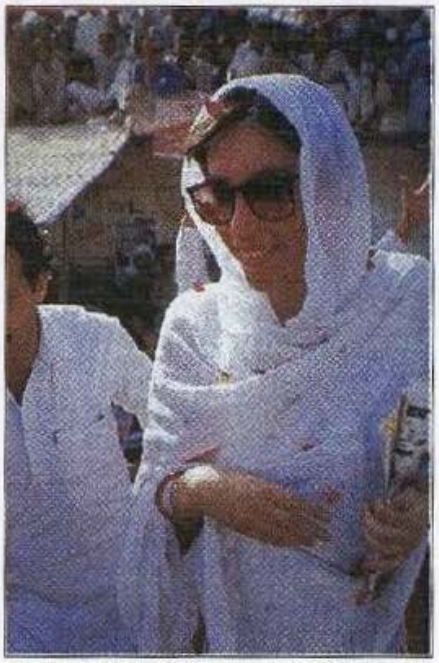
Galatasaray rövanşta Neuchâtel-Xamax'ı 5-0 yendi

27 kasım - Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'nda eşleştiği, İsviçre'nin Neuchâtel-Xamax takımına ilk maçta 3-0 yenilen Galatasaray, 9 kasımda İstanbul Ali Sami Yen Stadı'nda oynanan ikinci maçta 5-0'lık bir skorla tur atladı. Ancak UEFA Disiplin Komitesi 18 kasımda, maçın ikinci yarısında yan hakem ve Neuchâtel'in yedek oyuncusu Kunz'un tribünlerden atılan madenî parayla yaralandığı gerekçesiyle maçın tarafsız bir sahada yenilenmesi kararı aldı. Karara tepkiler çok büyük oldu; *Milliyet* gazetesi, « UEFA Allah belanı versin » başlığını attı; *Sabah* gazetesi, « O... çocukları » şeklinde başlık kullandı. Konu kamuoyunu günlerce meşgul etti. Maçı yöneten Fransız hakem de Galatasaray'a verilen cezayı çok ağır bulduğunu belirtti. Cumhurbaşkanı Evren ve Başbakan Özal Galatasaray'ın yapılacak yeni maçta da Neuchâtel-Xamax'ı yeneceğini söylediler. Öte yandan 26 kasımda Turgut Özal, Fransız *Le Monde* gazetesine verdiği bir demeçte, Türk basınının UEFA'ya tepkisini aşırı bulduğunu söyleyerek kamuoyunu şaşırttı. Ancak 27 kasımda UEFA İtiraz Komisyonu, Disiplin Kurulu'nun kararını alışılmadık bir şekilde bozdu ve Galatasaray'ın 5-0'lık galibiyetini oybirliğiyle tescil etti. Karar bütün yurtta bayram havası yarattı.

Evren'e Rogers Planı eleştirisi

20 kasım - Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz, 12 Eylül döneminde Rogers Planı'nın onaylanmasıyla Türkiye'nin önemli bir kozunu kaybettiğini söyleyerek, 12 Eylül Harekâtı'nın lideri ve Cumhurbaşkanı Evren'i eleştirdi. Rogers Planı NATO'dan çıkan Yunanistan'ın örgüte geri dönmesini sağlamış ve Evren tarafından onaylanmıştı.

Pakistan'da seçimin galibi Benazir Bhutto



Benazir Bhutto.

17 kasım - 17 ağustosta Devlet Başkanı Ziya ül-Hak'ın uçağının düşürülmesi sonucu ölümüyle başlayan demokrasiye geçiş süreci, Pakistan'da 11 yıllık bir aradan sonra ilk genel seçimlerin yapılmasıyla sonuçlandı. Muhalefet lideri Benazir Bhutto'nun partisi seçimden birinci parti olarak çıktı, ancak 237 üyeli parlamentoda çoğunluğu ele geçiremedi. Bhutto'nun lideri olduğu Pakistan Halk Partisi parlamentoda 92 sandalye elde etti; en büyük rakibi Demokratik İslam İttifakı 55 sandalye kazandı, 67 milletvekilliğiyse kalan bağımsız adaylarla küçük partiler arasında paylaşıldı. Bu sonuçlardan sonra Devlet Başkanı Gulam İshak Han'ın başbakanlık görevini Bhutto'ya vermesi bekleniyor.

1988

Aralık

1. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, türbanı serbest bırakan yasayı veto etti. ☞
1. Başbakan Turgut Özal, « Ancak komünist partisi kurulursa SHP kurtulur » dedi.
1. Benazir Bhutto Pakistan başbakanı oldu.
2. SHP, Cumhurbaşkanı Evren'in görev süresinin uzatılmasına karşı çıktı. ☞
3. Öğrencilerin türbanı için YÖK yönetmeliği değiştirildi. ☞
7. Ermenistan'da 6,9 şiddetinde deprem: on binlerce ölü. ☞
9. Meclis'teki bütçe görüşmeleri Özal-Demirel arasında 12 Eylül-27 Mayıs maçına dönüştü. ☞
11. Başbakan Turgut Özal, resmî olmayan bir ziyaret için ABD'ye gitti.
14. ABD'de CBS televizyonunda konuşan Başbakan Turgut Özal, « Türkiye'de İslam devrimi imkânsızdır » dedi.
21. SHP, Turgut Özal'ın cumhurbaşkanlığına sıcak bakmadığını açıkladı. ☞
21. Başbakan Özal yurda döndü.
23. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, milletvekillerine genç emekliliği sağlayan yasayı ikinci defa veto etti.
25. Emlak Bankası Genel Müdürü Bülent Şemiler istifa etti. ☞
26. Sanayi Odası, imalat sanayiinde ilk defa üretim artışının eksi olduğunu ve küçülmenin başladığını açıkladı.
26. DSP doğal lideri Bülent Ecevit'in, « Kapımız herkese açık » çağrısı yankı uyandırdı.
27. SHP, Emlak Bankası Genel Müdürü Bülent Şemiler'le ilgili Meclis araştırması istedi. ☞
27. Petrol ürünleri 1988'de altıncı defa zam gördü.
28. DSP Genel Başkanı Necdet Karababa, görevine müdahale edildiği gerekçesiyle istifa etti.
29. DSP'nin doğal lideri Bülent Ecevit, « Genel başkanlığa hazırım » dedi. ☞

Ermenistan'da deprem; on binlerce insan öldü



Depremde ölen yakınlarını teşhis etmeye çalışan Ermeniler.

10 aralık - 7 aralıkta Sovyetler Birliği'nin Ermenistan Cumhuriyeti'nde Türkiye saatiyle 09.42'de meydana gelen deprem büyük can ve mal kaybına yol açtı. Merkez üstü Leninakan olan, 6,9 şiddetindeki deprem sonucu cumhuriyetin birçok kenti yerle bir oldu. İlk tahminlere göre ölü sayısının 30 000 kişi olduğu bildirildi. Ermenistan Haber Ajansı, can kaybının büyük bölümünün 16 000 nüfuslu Spitak kasabasında meydana geldiğini, Leninakan kentindeki binaların yüzde 75'inin yıkıldığını duyurdu.

10 aralıkta Sovyet yetkililerce yapılan ilk resmî açıklamada, ölü sayısının 40 000 ila 45 000 kişi civarında olduğu ve 500 000 kişinin evsiz kaldığı belirtildi. Bu arada aralarında Türkiye'nin de bulunduğu birçok ülke felaket bölgesine çadır ve battaniyenin yanı sıra ilaç ve gıda gibi çeşitli yardım malzemeleri gönderiyor.

Türban konusunda Evren ile Özal aynı fikirde değil

3 aralık - Üniversitelerde « kılık kıyafet serbestisini » öngören öğrenci affı yasası Cumhurbaşkanı Evren tarafından 1 aralıkta veto edildi. Evren veto gerekçesini, « Sınırsız kıyafet serbestisi Atatürk inkılaplarıyla bağdaşamaz. Çarşaf, peçe, parka, şalvar, şort, potur ve gece elbisesi gibi inançları simgeleyen kıyafetler gençler arasında ayrılığı tahrik eder » şeklinde açıkladı. Özal ise, bu tür sınırlamaların faydasız olduğu görüşünü savunarak, « Üniversitelerin daha özgür olması lazım. Kılık kıyafet fazla tahdit edilmemeli. Cumhurbaşkanı türbanın bahane edilebileceğini söylüyor. Bence öyle değil » dedi. Vetoyu takiben 3 aralıkta YÖK yönetmenliği alelacele değiştirildi ve türbana « özel izin » sağlandı. Bu durumda Gazi Üniversitesi Profesörü Mustafa Altuntaş, söz konusu kararın iptali için bölge idare mahkemesine başvuracağını açıkladı.

Emlak Bankası Genel Müdürü'nün istifası, siyaset âlemini karıştırdı

27 aralık - 12 aralıkta, Emlak Bankası Genel Müdürü Bülent Şemiler'e dayanılarak *Hürriyet* gazetesinde yayımlanan bir haberde üstü kapalı olarak Devlet Bakanı Kaya Erdem'in suçlanması hükûmette kriz yarattı. Haberde Emlak Bankası'nı dolandıran Kemal Horzum'un ortağıyla bir bakanın, İsviçre bankalarından birinde ortak hesap açtırdığı iddiası yer alıyordu. Haberin yayımlanmasının ardından Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem'in, kendisi hakkında bu üstü kapalı suçlamaları yapan Bülent Şemiler'in görevinden alınmasını istediği öğrenildi. 25 aralıkta Şemiler istifasında « Sayın Özal'ı sıkıntıya sokmamak için görevimden ayrılıyorum » diyerek istifa etti. 27 aralıkta da SHP, Bülent Şemiler'le ilgili olarak Meclis araştırması istedi.

Bülent Ecevit aktif siyasete dönüyor

29 aralık - DSP'nin doğal lideri Bülent Ecevit'in 26 aralıkta yaptığı, « Partimizin kapısı ilkemizi benimseyen herkese açıktır » çağrısı, SHP'yle birleşmeyi gündeme getirdi. SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal bu sözlere cevap olarak, « eşit koşullu işbirliği »ne hazır olduklarını belirtti. Ancak 28 aralıkta, DSP Genel Başkanı Necdet Karababa yönetime dışardan müdahale edildiği gerekçesiyle istifa etti. İstifanın ardından Ecevit, « Partim isterse genel başkanlığa hazırım » dedi. Ayrıca Baykal'a da cevap vererek, « Yerel seçimlerde muhalefet dayanışma kurup, ANAP'ın oyununu bozmalı » diye ekledi.

Horzum'un serbest bırakılması tepki uyandırdı

7 aralık - 14 eylülde İsviçre'den getirtilen ve Emlak Bankası'nı 72 milyon dolar ve 34 milyon İsviçre frangı zarara soktuğu iddiasıyla yargılanmakta olan Kemal Horzum, Ankara 3'üncü Ağır Ceza Mahkemesi tarafından serbest bırakıldı. Kemal Horzum'un, mahkeme heyetinde ikiye karşı bir oyla alınan serbest bırakılma kararı kamuoyunda büyük tepki uyandırdı.

Vehbi Koç'tan hükûmete uyarı



Vehbi Koç.

29 aralık - İşadamı Vehbi Koç, hükûmeti uyararak, enflasyona karşı kararlı bir politika istedi. Koç, « Ekonomisi güçlü olmayan ülkelerde demokrasi yaşamaz » diyerek 1989'un « enflasyonla mücadele yılı » olmasını istedi ve şu tavsiyede bulundu: « Özal 15 gün müddetle kurmaylarını sakin bir yerde toplasın, fikirlerini alsın. Sonra işveren ve işçi çevrelerinin görüşlerini tespit etsin. Bundan sonra da enflasyonla mücadelede, uzun zaman değişmeyecek bir politika ortaya koysun ».

Londra'dan kalkan Pan-Am uçağı İskoçya'da Lockerbie kasabasına düştü; 275 kişi öldü



Uçaktan kopan parçalar bir benzin istasyonu ile 8 evin yıkılmasına sebep oldu.

30 aralık - Pan-Am Havayolları'na ait Boeing 747 tipi bir yolcu uçağı, 21 aralık günü Londra-New York seferini yaparken Türkiye saatiyle 19.00 sıralarında, İskoçya'da Lockerbie yakınlarında düştü. Uçakta bulunan 258 yolcudan kurtulan olmadı.

Uçaktan kopan parçalar bir benzin istasyonu ile 8 evin üzerine düşerek yıkılmalarına yol açtı. Bu arada görgü tanıkları uçağın düşmeden önce havada infilak ettiği belirttiler. Bunun üzerine yetkililerin uçağın düşmesinde sabotaj ihtimali bulunup bulunmadığı üzerinde durdukları bildirildi.

Kazayı takip eden günlerde uçağın düştüğü kasabada yaşayanlardan 17 kişinin de hayatını kaybetmesiyle ölenlerin sayısı 275'e ulaştı. Amerika Birleşik Devletleri, sabotaj ihtimalini araştırmak ve uçağın kara kutusunu bulmak için uçağın düştüğü bölgeye bir uzmanlar ordusu gönderdi.

SHP, Turgut Özal'ın cumhurbaşkanlığına karşı çıkıyor

21 aralık - SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal, 2 aralıkta, partisinin Çankaya'ya bakışını açıkladı ve « Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in görev süresinin uzatılmasını demokrasi açısından istemiyoruz » dedi. Askeri dönemin sembolü haline gelmiş bir kişinin göreve devamının doğru olmayacağını ileri süren Baykal, 21 aralıkta da « Bu parlamento çoğunluğuyla Özal'ın Çankaya'ya oturtulması tertip olur » dedi. Buna karşılık SHP'nin, cumhurbaşkanlığı seçiminde Özal dışında herhangi bir ANAP'lı adayı destekleyebileceğini belirtti.

Özal-Demirel tartışması

9 aralık - DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, bütçe görüşmeleri sırasında, ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal'ı 12 Eylül'ün arkasına sığınmakla suçladı. Demirel'in konuşmasını soğukkanlılıkla izleyen Özal, kürsüye geldiğinde DYP liderini kendi sözleriyle vurdu. Başbakan Özal, Demirel'in 12 Eylül tartışması istediğini belirterek, « Acaba Demirel 27 Mayısçılarla bu işi yapabilir miydi? Bugün ANAP'ın getirdiği demokratik ortamda, istediklerini TV'de milletin gözüne baka baka söylüyor. Acaba 1971'de bunlar söylenebiliyor muydu? » diye sordu. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel « Söyledim » diye laf atınca, Özal derhal karşılığını verdi ve salona bomba düşmüş gibi oldu: « Söyledim diyor. Söylediğini şimdi okuyorum. 1965 hükûmet programında şöyle diyor: 27 Mayıs inkılabının getirdiği Anayasa şaşmaz hedefimizdir ». Başbakan Özal sözlerini « Demirel AP'nin DP'nin devamı olduğunu, DYP'nin de AP'nin devamı olduğunu söyler durur. Ama 27 Mayıs Bayramı'nı siz kaldırmadınız, beğenmediğiniz 12 Eylülcüler kaldırdılar. Onlara teşekkür etmelisiniz » diye sürdürdü.

DYP'li Durutürk, Ayasofya'nın ibadete açılması için önerge verdi

11 aralık - Doğru Yol Partisi Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk, halen müze olarak kullanılmakta olan Ayasofya'nın ibadete açılması için Millet Meclisi'ne bir önerge verdi. Ertekin Durutürk'ün önergesinde Atatürk, İsmet İnönü ve Celal Bayar'ın imzalarıyla, 1934 yılında alınan Ayasofya'nın müze yapılmasına ilişkin kararı eleştirdiği, bu konuda, « Ezanı susturanlar millete vicdan azabı vermiştir » dediği öğrenildi.

1989

Ocak

1. Trafikte «ceza puanı» uygulamasına başlandı.
4. Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem istifa etti. ☞
8. SHP'de sol kanat, Genel Sekreter Deniz Baykal'a cephe aldı.
11. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Cumhurbaşkanı Evren'den « Horzum Olayı » için Devlet Denetleme Kurulu'nu harekete geçirmesini istedi. ☞
12. Başbakan Turgut Özal, cumhurbaşkanlığı seçimi için, « Demirel hiç heveslenmesin » dedi.
15. 10 ay 8 günlük aradan sonra yeniden DSP Genel Başkanı olan Bülent Ecevit, « SHP ve ANAP kokteyl parti » dedi. ☞
18. Bursa'da hava kirliliği nedeniyle okullar tatil edildi, kalorifer ve sobalar söndürüldü, trafik kısıtlandı.
20. 8 kasım 1988'de ABD başkanı seçilen George Bush, yemin ederek başkanlık görevine resmen başladı.
21. Samsunspor kafilesini Malatya deplasmanına götüren otobüsle karşı yönden gelen kamyon çarpıştı: 2 futbolcu ile antrenör öldü. ☞
22. Sovyetler Birliği'nde ilk defa düzenlenen uluslararası güzellik yarışmasında birinciliği Türk manken Meltem Hakarar kazandı.
23. DSP Genel Başkanı Ecevit, Deniz Baykal'ın vaktiyle MHP'yle koalisyon önerdiğini açıkladı.
23. Mardin'in Cizre İlçesi'ne bağlı Yeşilyurt Köyü'nde, jandarmanın köylülere insan dışkısı yedirmesiyle ilgili soruşturma başlatıldı. ☞
29. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Özal iflas etmiş bir tüccardır » dedi.
30. DYP'li Hüseyin Özalp, Demirel'i suçladı. ☞

ÖLÜM

6. Japon İmparatoru Hirohito. ☞
23. Salvador Dali.

Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Kaya Erdem istifa etti



Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem.

14 ocak - Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Kaya Erdem, Başbakan Turgut Özal'la, « 9 yıllık kader arkadaşlığını », 4 ocakta Kader Sokak'taki evinde yazdığı istifa mektubuyla noktaladı. Erdem istifasında, « Sayın Başbakanla aramızda parlamenter siyasî hayatı değerlendirme konusunda ve hükûmet etme anlayışında ciddî farklar vardır » dedi. Partisinden ayrılıp ayrılmayacağı sorusunaysa « Hayır » cevabı verdi. Kaya Erdem'in istifasından sonra, ekonomi zirvesine tam hâkim olmak isteyen Devlet Bakanı Yusuf Bozkurt Özal, Erdem'e yakınlığıyla tanınan Hazine Müsteşarı Yavuz Canevi'yi sıkıştırdı, ardından Bülent Şemiler'le görüştü. Yusuf Bozkurt Özal'ın Canevi'den, bazı isimlerin görevden alınmasını istediği öğrenildi. Hazine Müsteşarı da bu baskıya tepki olarak « emekli olmak üzere » bir aylık izne ayrıldı. Söylentilere göre Kaya Erdem, Emlak Bankası Genel Müdürü Bülent Şemiler'in görevden alınmasını talep etti. Başbakan Özal önce buna karşı çıktı, sonra Şemiler'i istifa etmeye zorladı, fakat hemen ardından Başbakanlık danışmanlığı görevine getirdi. Bir başka yoruma göre Özal ve Erdem arasındaki kopma, Başbakan'ın kardeşi Yusuf Bozkurt Özal'ı ekonomiden sorumlu Devlet bakanlığı görevine getirmesiyle başlamıştı.
6 ocakta SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, olayla ilgili Meclis araştırması istedi. 11 ocakta da Çankaya Köşkü'nde görüştüğü Cumhurbaşkanı Kenan Evren'den Horzum-Şemiler-Erdem olayıyla ilgili olarak Devlet Denetleme Kurulu'nu harekete geçirmesini isteyen İnönü'nün bu isteği, 14 ocakta Cumhurbaşkanı tarafından reddedildi. Evren bu istek karşısında şu açıklamayı yaptı: « Konu için Meclis'te araştırma önergesi vardır. Bu aşamada soruşturma yaptırmam anayasal sınırları zorlayabilir ».

Asil Nadir *Güneş*'i de satın aldı

20 ocak - 6 temmuz 1988'de *Günaydın* ve *Tan* gazetelerinin bağlı olduğu Veb Ofset grubunu satın alan Kıbrıslı işadamı Asil Nadir, 18 ocakta çeşitli dergi ve ansiklopediler yayımlayan Gelişim Yayınları'nı da aldıktan sonra, 20 ocakta da *Güneş* gazetesini çıkaran Güçlü Yayıncılık'ı satın aldı. Nadir böylece ülke çapında yayımlanan 3. gazetenin de sahibi oldu.



Resimleriyle olduğu kadar çılgın hayatı ve sıradışı davranışlarıyla da ilgi çeken Salvador Dali 23 ocakta öldü.

Profesör Çiller, Özal Hükûmeti'nin ekonomi politikasını eleştirdi

17 ocak - Geçen yıl Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği (Tüsiad) için hazırladığı raporla Başbakan ve Anavatan Partisi Genel Başkanı Turgut Özal'ın tepkisini çeken Boğaziçi Üniversitesi İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi öğretim üyelerinden Profesör Tansu Çiller, « Bu yıl da enflasyon yüksek olacak » dedi.
Profesör Tansu Çiller, her yıl enflasyona bir bahane gösterildiğini, 1987 yılında özel sektör yüzde 28 tasarruf sağlarken, kamu sektörünün aynı oranda açık verdiğini söyledi. Tüketimin sorumlusunun halk olmadığını belirten Profesör Çiller, sadece para politikalarıyla enflasyonun düşürülemeyeceğini, üstelik Türkiye'de hükûmet tarafından modası geçmiş Friedman para politikaları uygulandığını ileri sürdü. Büyüme hızı düşürülmeden de enflasyonun aşağı çekilebileceğini iddia eden Profesör Tansu Çiller, yapılan zamların yoksul halkı iyice ezdiğini söyledi ve ortadirek diye bir kesimin kalmadığını belirtti.

Ecevit: SHP ve ANAP birer kokteyl partidir



Bülent Ecevit 10 ay 8 gün sonra yeniden DSP genel başkanı seçildi.

15 ocak - 7 mart 1988'de Demokratik Sol Parti genel başkanlığı'ndan ayrılmış olan Bülent Ecevit, 10 ay 8 gün sonra Akün Sineması'nda gerçekleştirilen « muhteşem » bir olağanüstü kurultayla yeniden genel başkanlığa getirildi.
« Benden bir mucize beklemeyin » diyen Bülent Ecevit sözlerini, « Benim amacım Sosyaldemokrat Halkçı Parti ile birleşme değil, DSP'de bütünleşmedir. SHP de ANAP da siyasal partiden çok kokteyl partiyi andırmaktadır » diye sürdürdü.

Yeşilyurt Köyü'nde « dışkı yedirme » soruşturması

24 ocak – 28 aralıkta başlatılan « Birlik Operasyonu » çerçevesinde Olağanüstü Hal Bölgesi'nde gözaltı ve sorgulamalar sırasında bölge halkına çeşitli işkenceler yapıldığı iddia edildi. Son olarak Mardin'in Cizre İlçesi'ne bağlı Yeşilyurt Köyü'nde, köy muhtarı Abdurrahman Müştak'ın 16 ocakta Cizre Savcılığı'na bir dilekçeyle başvurarak kendilerine bir binbaşının zorla insan dışkısı yedirdiğini söylemesi ve bunun 23 ocak tarihli *Cumhuriyet* gazetesinde yayımlanması Adalet Bakanlığı'nı harekete geçirdi. 24 ocakta yapılan açıklamada, soruşturma için Mardin ve Cizre cumhuriyet savcılarına talimat verildiği bildirildi.

Özalp, Genel Başkan Demirel'i suçladı

30 ocak - DYP Samsun Milletvekili Hüseyin Özalp, partisinin Genel İdare Kurulu'ndan istifa etti. Özalp Genel Başkan Demirel'i suçlayarak, « Vitrin eskidi, başkan eskidi. Demirel başta olduğu sürece iktidar olmamız imkânsız. Demirel benim sözlerime cevap veremez; çünkü hakkında çok şey biliyorum » dedi. Demirel ise bu iddiaları ciddiye almadığını belirtti.

Samsunspor takımı kaza geçirdi; 5 kişi öldü

20 ocak - Trafik anarşisi bu defa spor camiasından can aldı. Türkiye Birinci Ligi'nin ikinci devresinde, ilk maçını deplasmanda Malatyaspor'la oynayacak olan Samsunspor kafilesini Malatya'ya götüren otobüs, tipi yüzünden Havza yakınlarında karşı yönden gelen bir kamyonla çarpıştı. Kaza sonucu, Samsunspor Antrenörü Nuri Asan, futbolculardan Muzaffer Badalıoğlu ve Mete Adanır'la birlikte kulüp otobüsünün ve kamyonun şoförleri hayatlarını kaybettiler. 9 futbolcu ve 3 yönetici de ağır yaralandı. Samsunspor kafilesinin kaza geçirdiği haberi tüm Samsun'u yasa boğdu. Kafiledeki yaralıların Samsun'a getirildiğini öğrenen Samsunlular, kan vermek için hastane kapılarında uzun kuyruklar oluşturdu. Ölen ve yaralanan Samsunsporlu futbolcuların eşleri ve yakınları olayın şokunu üzerlerinden atamadılar. Bu arada Futbol Federasyonu bir açıklama yaparak, lig bitimine kadar maçlara çıkamayacak durumdaki Samsunspor'un kümede kalacağını duyurdu.

SHP'ye göre; « Nerede Dalan, orada talan... »

23 ocak - Erdal İnönü, yerel seçimin ANAP'ın yasadışı tutumuna cevap olacağını söylerken, « Yolsuzluk ve usulsüzlüklere karşı devlet mekanizması işlemiyor. Örneğin Şemiler olayı, bu ne biçim şey. Biz bu mekanizmayı işleteceğiz » dedi. İnönü, SHP'nin yerel yönetimleri « yolsuzluktan » vuracağını da belirtti. SHP'nin İstanbul Büyükşehir Belediyesi başkan adayı Profesör Doktor Nurettin Sözen de, « Nerede Dalan, orada talan » sözleriyle ANAP'lı Belediye Başkanı Bedrettin Dalan'ı suçladı ve « Dalan istediğini yapıyor. Park Otel'i yapan firmanın isteğiyle tarihî sokağın bir bölümünü 35 milyona, Fatih'te bir parkı, belediye başkanının yakınına sattı. Ortağı Mustafa Süzer'e arazi menfaati sağladı » dedi.

« Küçük Turgut » sözü ortalığı iyice karıştırdı

31 ocak - Başbakan Turgut Özal'ın ANAP grubunda muhalefet partileri hakkında görüşlerini açıklarken, SHP Genel Başkanı İnönü için, « Büyük oğlum Ahmet'le uğraşıyor. Ahmet biraz ağır gelir, daha küçüğü var. Küçük Turgut'la uğraşsın » demesi büyük tepki yarattı. Özal'ın bu sözü üzerine İnönü, « Ben grupta konuştum. Başbakan grupta konuştu. Vatandaşlar bunları değerlendirecek » dedi. SHP'li Cüneyt Canver de, « Küçük Turgut'la Semra Hanım uğraşsın, o daha iyi tanır » şeklinde tepkisini gösterdi. DSP Genel Başkanı Ecevit, « Özal ve İnönü'yü bu tartışmada başbaşa bırakıyorum » derken, DYP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Gölhan, « Kişiliksiz ve yakışıksız söz » dedi.

Hirohito öldü

6 ocak - Japonya'nın 63 yıllık hükümdarı Hirohito 87 yaşında Tokyo'da öldü.
XX. yüzyıl tarihçileri tarafından üç dönemin (birincisi Japonya'nın Batı'ya açılış dönemi, ikincisi bölgede yayılmacılık dönemi, üçüncüsü Japon ekonomik mucizesi dönemi) hükümdarı olarak anılan Hirohito'nun ölümü üzerine yasa bürünen Japon halkı, Japonya'nın 125. imparatoruna olan bağlılıklarını göstermek için İmparatorluk Sarayı'nın önünde toplandı.
1926 yılında tahta çıkan Hirohito mutlakiyetçi bir hükümdar olarak milliyetçi yayılma eylemlerini destekledi. Çin'e askerî müdahale yapılmasına karar verdi, Mançurya ve Jıhı'yı birleştiren ve Puyi'nin yönettiği Mançukuo'nun kurulmasını destekledi. 1933 martında Milletler Cemiyeti'nden ayrıldı. 1941 aralığında Pearl Harbor baskınıyla Amerika Birleşik Devletleri'ne savaş açtı. Ancak Hiroşima ve Nagasaki'ye atom bombalarının atılmasının ardından « tanrısal » üstünlüklerinden vazgeçmek ve meşrutî bir krallık kurulmasına razı olmak zorunda kaldı.
Japonya'nın yurtdışına çıkan ilk imparatoru olan Hirohito, 1971 eylül ve ekim aylarında ABD başkanı Nixon'la Alaska'da buluştu, birçok Avrupa ülkesini ziyaret etti. 1975 yılında da ABD'ye gitti.



Japon İmparatoru Hirohito.

1989

Şubat

3. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, cumhurbaşkanını halkın seçmesine karşı çıktı.
3. SHP Doğu politikasını açıkladı: Kürtçülüğe hayır, Kürtçe'ye evet.
6. Başbakan Turgut Özal, cumhurbaşkanlığında gözü olmadığını açıkladı.
6. SHP'yi suçlayan DSP lideri Bülent Ecevit, « SHP hababam sınıfı » dedi.
7. Anayasa Mahkemesi raportörü, türbanı serbest bırakan yasa maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu açıkladı.
9. Banker Kastelli diye bilinen Abidin Cevher Özden, inşaat işinde de konkordato istedi. ☞
14. İran lideri Humeyni, 1988'de Londra'da yayımlanan « Şeytan Ayetleri » kitabının yazarı Salman Rushdie için ölüm emri verdi. ☞
15. Başbakan Özal, KİT'lerin satışına karşı çıkan Demirel ve İnönü'yü çağdışı ilan etti. ☞
15. İran Başbakanı Musavi Ankara'ya geldi.
16. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, cumhurbaşkanlığı için, « Biz hevesimizi aldık. Hevesliler gelsin » dedi. ☞
16. Başbakan Turgut Özal, muhalefetin kazandığı belediyelere devlet desteği vermeyeceğini açıkladı. ☞
18. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Özal'ın cumhurbaşkanı olmasının mutlaka engellenmesini istedi.
21. SSCB'nin Çekoslovakya'yı işgalini protesto etmek için 24 ocak 1969'da kendini yakan Çek öğrenci Jan Palach'ın mezarına çiçek koyan yazar Vaclav Havel 9 ay hapse mahkûm oldu.
23. Başbakan Özal, Japonya gezisinde cumhurbaşkanlığına aday olacağını ima etti. ☞
25. DSP Genel Başkanı Ecevit, Özal'ı padişaha benzetti.
26. Yüksek Seçim Kurulu TV'deki « Gelişen Türkiye » programını, ANAP'ı methettiği için yasakladı.

Tanju Çolak « Altın Ayakkabı » aldı



Avrupa Gol Kralı Tanju (soldan üçüncü), ödülünü Gerd Müller'den (sol başta) aldı.

1 şubat - 1988-1989 sezonunda Türkiye Birinci Ligi'nde attığı 39 golle Avrupa gol kralı olan GS'li futbolcu Tanju Çolak, Monte Carlo'da düzenlenen bir törenle « Altın Ayakkabı » ödülünü aldı. Tanju, altın ayakkabı kazanan ilk Türk futbolcusu oldu. Tanju'ya ödülünü Almanların ünlü futbolcusu ve unutulmaz golcüsü Gerd Müller verdi. Tanju, « Bir altın ayakkabı yetmez » dedi ve Avrupa gol krallığını ikinci defa kazanacağını söyledi.

Banker Kastelli inşaat işinde de iflas etti

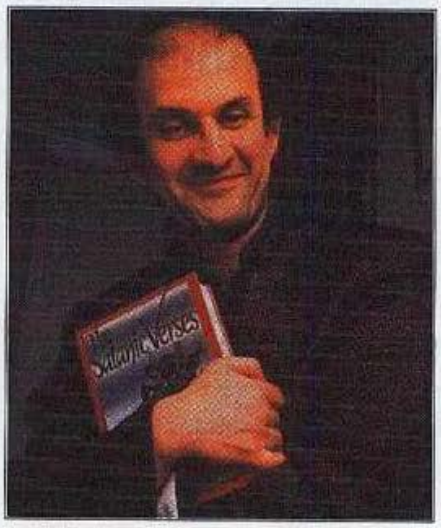
9 şubat - İflas ettiği bankerlik işinden sonra, Tasfiye Kurulu'na olan borçlarını ödeyebilmek amacıyla Kastel İnşaat adıyla 1984 yılında konut inşaatı işine girişen Banker Kastelli diye bilinen Abidin Cevher Özden, konkordato talebinde bulundu.

Bayramoğlu ve İncirli Tercüman mahallesinden aldıkları konutlar için yüz milyarlarca liralık senetleri Kastelli'de bulunan 3 000 kişi, paralarının ve evlerinin akıbeti konusunda endişeye düştü. Kastelli, « Mecbur kaldım, konkordato ilan etmesem beni paramparça edeceklerdi » dedi. Devlet Bakanı Adnan Kahveci ise, « Sonunun böyle olacağını çok önceden söyledim. Böyle kişilerin ne bankerlik ne de başka iş yapması doğru değil » şeklinde konuştu. Konkordatoyla ilgili olarak adliyeye çağrılan Kastelli'nin ifadesi alındı. Bu arada 27 kişinin Kastelli'nin konkordatosuna itiraz ettiği bildirildi

24 Ocak Kararları'nı izleyen bankerler furyasının en önemli ismi olan Banker Kastelli, karşılıksız çek verdiği iddiasıyla hakkında soruşturma açılınca, 1982 haziranında yurtdışına kaçmış, aynı yılın eylülünde Türkiye'ye getirilerek yargı önüne çıkarılmış ve 15 ay hapse mahkûm olmuş, Yargıtay bu karar bozunca da, ocak 1984 yılında beraat ederek serbest bırakılmıştı.

Salman Rushdie için ölüm fermanı

14 şubat - Hint asıllı İngiliz yazar Salman Rushdie'nin Londra'da eylül 1988'de piyasaya çıkan « Şeytan Ayetleri » adlı kitabı, Müslümanların büyük tepkisine yol açtı. Birçok İslam ülkesi birkaç ay sonra kitabın ülkelerine sokulmasını ve satışını yasakladı. 14 şubatta İran'da İslam devriminin lideri Humeynî, kitabın yazarı Rushdie hakkında bir ölüm fermanı çıkardı ve yazarın yakalanıp asılmasını istedi.



Rushdie elinde « Şeytan Ayetleri »yle.

Afganistan'da 9 yıllık işgal dönemi, son Sovyet askerinin de çekilmesiyle sona erdi

15 şubat - Sovyetler'in Afganistan'da 9 yıl süren işgal dönemi, son Sovyet birliklerinin çekilmesiyle sona erdi. Çekilme işlemi 15 mayıs 1988'de başlamıştı. Sovyet Birlikleri'nin çekilmesiyle başkent Kâbil'i kuşatan Afgan mücahit kuvvetleri ülkenin ikinci büyük kenti Celalabad ile Kandahar ve Herat'a karşı saldırıya geçti. Üç kentin de düşmesi an meselesi. Öte yandan Pakistan'ı Celalabad'a, Kâbil'i Sovyet sınırına bağlayan karayolları mücahitlerin eline geçti.

Sovyet birlikleri, komünistlerin 27 nisan 1978'de kanlı bir darbeyle iktidarı ele geçirmelerinden sonra, Müslüman gerillaların bu yönetime karşı başlattığı direniş hareketini önlemek amacıyla 24 aralık 1979'da Afganistan'a girmişlerdi. Bu dönem içinde çıkan savaşta, 15 000 kadar Rus askerinin yanı sıra, yaklaşık 1 milyon Afganlı hayatını kaybetti; 5 milyon Afganlı da ülkesinden göç etmek zorunda kaldı. Sovyet birliklerin çekilmesi, Birleşmiş Milletler'in arabuluculuğuyla 14 nisan 1988'de Cenevre'de imzalanan anlaşmayla karara bağlanmıştı.



Sovyet tankları, arkalarında ateş, kan ve sefalet bırakarak Afganistan'ı terk ediyor.

Cumhurbaşkanlığı sorunu gündemde

23 şubat - Görev süresi ekim 1989'da dolacak olan Cumhurbaşkanı Kenan Evren 16 şubatta Pakistan'a giderken uçakta cumhurbaşkanlığı için, « Biz hevesimizi aldık... Hevesliler gelsin » yorumunu yaptı. Bu konuşmaya 23 şubatta Tokyo'da cevap veren Başbakan Turgut Özal, « cumhurbaşkanlığının ne heves ne de hırs meselesi olduğunu » belirterek, « Ben, bu mevkide, bu makamda hizmet verebileceksem, cumhurbaşkanlığına soyunurum » dedi. Daha önce de cumhurbaşkanlığında gözü olmadığını, kader isterse olacağını söylemiş olan Özal'a, SHP ve DYP'den de sert tepki geldi. SHP Grup Başkan Vekili Hikmet Çetin, « Çoğunluğu temsil etmeyen bir partinin oylarıyla cumhurbaşkanı seçilmesi demokrasiye zarar verir » derken, DYP Genel Başkan Yardımcısı Esat Kıratlıoğlu, « Bu durum siyasî ve psikolojik rahatsızlık yaratır » dedi. SHP lideri Erdal İnönü de konuyla ilgili görüşünü « Halkın büyük çoğunluğunca defalarca reddedilmiş bir kişinin, şimdi gözünü cumhurbaşkanlığına dikmesini anlamak mümkün değildir » diyerek belirtti.

Türk boksörünün büyük zaferi

16 şubat - Danimarka'nın Kopenhag kentindeki karşılaşmada İskoç rakibi Pat Clinton'u yenen 51 kilo boksorümüz Eyüp Can Avrupa şampiyonu oldu. 12 raundluk maçı 3-0 kazanan Eyüp Can, hedefinin dünya şampiyonluğu olduğunu söyledi.

Partiler yerel seçim için adaylarını tespit ettiler

16 şubat - Partiler yerel seçimlerde gösterecekleri adayları 12 şubatta belirledi. SHP İstanbul'da Nurettin Sözen, Ankara'da Murat Karayalçın ve İzmir'de Yüksel Çakmur'u belediye başkanlığına aday gösterdi. SHP'nin ön seçim yapmasına karşın, ANAP'ta Genel Başkan Özal kendisini tek seçici ilan etti. ANAP Ankara adayı Mehmet Altınsoy, İstanbul adayı Bedrettin Dalan, İzmir adayı ise Burhan Özfatura. DYP ise 53 ilin belediye başkan adaylarını merkez yoklamasıyla seçecek. DYP'nin Ankara'dan Sezar Aygen'i, İstanbul'dan Vural Arıkan'ı, İzmir'den de Orhan Erdil'i aday göstereceği öğrenildi. Özal, muhalefetin kazandığı belediyelere devlet desteği vermeyeceğini açıklayarak seçmeni tehdit etti. « Oy vermezseniz, hizmet göremezsiniz » demeye getiren Özal, 16 şubatta, « Ankaralılar, İstanbullular, İzmirliler yanlış yapmasın. ANAP adayları belediye başkanı seçilmezse hizmet durur » dedi.



Ankara'ya gelen İran Başbakanı Musavi (solda), Başbakan Özal'la görüştü. Türkiye ile İran arasındaki ekonomik ve ticarî ilişkilerin geliştirilmesi görüşmelerin odak konusuydu.

1989

Mart

4. SHP Genel Başkanı İnönü birleşmeye yanaşmamak inadından dolayı ilk defa DSP Genel Başkanı Ecevit'i suçladı.
6. Oy pusulasına adı yazılmayan ANAP İstanbul belediye başkan adayı Dalan parti içinde sorun çıkardı.
7. Başbakan Turgut Özal'ın, « Türkiye köşeyi döndü » sözleri üzerine ABD, yardımı kesmeye kalkıştı.
7. Anayasa Mahkemesi öğrencilerin türban giymesine izin veren yasayı iptal etti.
7. Yeşilyurt'ta köylülere insan dışkısı yedirilmediği, ama köylülerin dövüldüğü belirtildi.
9. SHP'nin yerel seçimlerdeki propaganda simgesi: süpürge.
11. Başbakan Turgut Özal, Yüksek Seçim Kurulu'nu suçladı.
13. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Askerî müdahaleye karşıyız » dedi.
14. Profesör Tansu Çiller bir açıklama yaparak, Özal'ın övündüğü 1,5 milyar dolarlık döviz fazlasının şaibeli bulduğunu belirtti.
15. Monaco takımıyla 1-1 berabere kalarak tur atlayan GS, Avrupa kupalarında yarı finale ilk çıkan Türk takımı oldu.
24. Exxon Valdez adlı petrol tankeri Alaska'nın Prince William Boğazı'ndaki sığ kayalıklara çarptı: 200 000 varil ham petrol denize döküldü.
26. Yerel seçimde muhalefet ANAP'ı ezdi geçti; üç büyük şehri SHP aldı.
27. Seçim sonrasında bir açıklama yapan Başbakan Özal, çekilmeyeceğini söyledi.
29. Meclis'te cinayet: DYP'li Abdürrezzak Ceylan vurularak öldü.
30. 15 kasım 1988'de kurulmuş olan Filistin Devleti'nin başkanlığına Yaser Arafat seçildi.

ÖLÜM

6. Şarkı sözü yazarı ve şovmen Fecri Ebcioğlu.

ANAP yerel seçimde hezimete uğradı

27 mart - 26 martta yapılan yerel seçimler ANAP için tam anlamıyla bir hezimet oldu. İl genel meclisi seçimi sonuçlarına göre SHP oyların yüzde 28,7'sini, DYP yüzde 25,1'ini, ANAP yüzde 21,8'ini, RP 9,8'ini, DSP yüzde 9'unu, MÇP yüzde 4,1'ini, IDP yüzde 1'ini aldı. Öte yandan SHP 650, ANAP 565, DYP 552, RP 74, DSP 38, MÇP 24, IDP 6 belediye başkanlığı elde etti; 63 belediyeyi bağımsızlar aldı. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerde SHP adayları kazandı. İstanbul'da bir kısım basının da destek verdiği Bedrettin Dalan'ın seçimi kaybetmesi ANAP için tam bir şok oldu. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Oltan Sungurlu, « Üstümüzden silindir geçiyor, siz acıyor mu diye soruyorsunuz » derken, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, vatandaşın « bahar temizliği » yaptığını ve ANAP'a, « size güvenimiz yok » mesajı verdiğini söyledi. İstanbul'da SHP adayı Profesör Doktor Nurettin Sözen, İzmir'de SHP'li Yüksel Çakmur, Ankara'da SHP'li Murat Karayalçın büyükşehir belediye başkanı oldu.

Seçim öncesi « Muhalefete düşerseniz, ne olur? » sorusuna « Ben muhalefet olmam. Ben siyasetçi değilim. Eğer seçim neticeleri işleri rahat götüremeyeğimiz noktaya gelirse, yüzde 1 ihtimalle de olsa bu netice çıkarsa, ne haliniz varsa görünüz derim » şeklinde cevap veren Başbakan Turgut Özal, seçim sonrası partisinin üçüncü sıraya düşmüş olmasına rağmen, « 1992'ye kadar işbaşındayız. Erken seçim yok. Cumhurbaşkanını ANAP grubu seçer. Kalıyorum » dedi.



Ankara Belediye Başkanı Murat Karayalçın.



İstanbul Belediye Başkanı Nurettin Sözen.



İzmir Belediye Başkanı Yüksel Çakmur.

Dalan sorunu

9 mart - İstanbul Belediye Başkanı Bedrettin Dalan'ın, yerel seçimlerde oy pusulalarına adayların isimlerinin yazılmamasına ilişkin yasa maddesine karşı çıkması ve bazı milletvekillerine istifa etmeyi düşündüğünü açıklaması, ANAP'ta tepkiyle karşılandı. Dalan'ın « Adımdan gocunanlar var » şeklindeki sözlerini ANAP'lılar « anlaşılmaz » olarak niteldiler. ANAP Genel Başkan Yardımcısı Oltan Sungurlu 7 martta, « Seçime giriyoruz. Kendisi stres içindedir. Belki bu nedenle öyle konuşuyor » dedi. Özal 9 martta yaptığı açıklamada, seçim kanununun referandumla birlikte çıktığını, YSK'nın « Bu kadar kısa sürede liste basamayız » demesi üzerine oy pusulasında aday isimlerinin değil, parti isimlerinin yer aldığını, kasıt olmadığını söyledi. Özal ayrıca « Sayın Dalan ANAP'ın adayıdır. Bağımsız değildir ki! ANAP'a damga vurulduğunda, Dalan'a oy verilmiş olacağı biliniyor. Bu konu lüzumsuz yere büyütüldü » diye de ekledi.

Galatasaray Avrupa kupalarında yarı finale yükselen ilk Türk takımı oldu

14 mart - Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'ndaki temsilcimiz Galatasaray 1 martta, Monte Carlo'daki ilk maçta Tanju'nun 20. dakikada attığı kafa golüyle 1-0 yendiği Fransa şampiyonu Monaco'yla 1-1 berabere kalarak, Avrupa kupalarında yarı finale yükselen ilk Türk takımı oldu. Ali Sami Yen'de Neuchâtel-Xamax maçında yan hakemin başına madenî para atılmış olması nedeniyle tarafsız bir sahada, Almanya'nın Köln kentinde oynanan rövanş maçını, Başbakan Turgut Özal da izledi. Prekazi'nin golüyle 51. dakikada 1-0 öne geçen Sarı Kırmızılılar, beraberlik golünü 65. dakikada yediler.

Özal YSK'yı suçladı

11 mart - Başbakan Turgut Özal, İstanbul'un ve Türkiye'nin ilk « hafif metro »sunun açılış töreninde yaptığı konuşmada, Perpa (Perşembe Pazarı) iş merkezi ve F-16 uçak fabrikasının açılış törenlerinin TV'den 2 dakika gösterilmesine kızarak, TRT'yi ve Yüksek Seçim Kurulu'nu suçladı. Tüm partilere TV yayınında eşit süre tanınmasının adaletsiz olduğunu, millete hizmet edenin daha çok gösterilmesi gerektiğini vurgulayan Özal, TRT Hukuk Kurulu'nun Yüksek Seçim Kurulu'nu da arkasına alarak sansür uyguladığını, YSK'nın da bir sansür kurulu gibi çalıştığını söyledi.

Yeşilyurt köylülerine dışkı yedirdiği iddia edilen binbaşı hakkında dava açıldı

23 mart - Mardin'in Cizre İlçesi'ne bağlı Yeşilyurt Köyü'nde köylülere insan dışkısı yedirildiği iddialarını araştıran Mülkiye müfettişleri, hazırladıkları raporu tamamlayarak 7 martta İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli'ye iletttiler. Raporda, Yeşilyurtlulara « insan dışkısı yedirilmediği », ancak köylülerin dövüldükleri belirtildi. Bu arada insan dışkısı yedirdiği öne sürülen Binbaşı Cafer Tayyar Çağlayan'ın halen bulunduğu görevden alınarak başka bir yere nakli istendi.
Devam eden soruşturma sonucunda 23 martta, 12. Jandarma Tabur Komutanı Binbaşı Cafer Tayyar Çağlayan'ın köylüleri dövdüğünün kesinlik kazandığı, ancak insan dışkısı yedirdiğinin açıklığa kavuşmadığı belirtilerek, Çağlayan hakkında Cizre Asliye Ceza Mahkemesi'nde « efrada suimuamele » suçunu işlediği iddiasıyla, 3 yıla kadar hapis talebiyle dava açıldı.

Anayasa Mahkemesi, üniversitelerde türbanı serbest bırakan yasayı iptal etti

14 mart - 7 martta Anayasa Mahkemesi, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in başvurusu üzerine yaptığı inceleme sonucu, « üniversitelerde dinî inanç sebebiyle, boyun ve saçların örtü veya türbanla kapatılmasını » serbest bırakan yasayı bire karşı 10 oyla iptal etti.
İptal kararı büyük tepkilere ve olaylara yol açtı. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e tebrik telgrafları yağarken, türban taraftarları sokaklara döküldü. 10 mart günü cuma namazı sonrası İstanbul Üniversitesi'nde gösteri düzenleyenler, « Evren istifa » diye bağırdılar; eylemleri yönlendiren 100 kişi gözaltına alındı. 12 martta da Ankara'da Kocatepe Camii'nde düzenlenen « Kuran 89 » sempozyumundan sonra kalabalık bir türbanlılar grubu, « Allahüekber » sesleriyle Kızılay'a yürüdü. İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli eylemler için « Polis sert önlem alacak » dedi. Bu arada İran, Tahran'daki büyükelçimiz aracılığıyla türbanın serbest bırakılmasını önerdi. Bunun üzerine İran'ın Ankara büyükelçisi 14 martta Dışişleri Bakanlığı'na çağrılarak sert bir dille uyarıldı. 3 500 kadar kadın mektupla Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e başvurarak « İrtica tehlikesinin ciddî boyutlara ulaştığını » ileri sürdü. Olaylarla ilgili olarak SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Genelkurmay'ın türban meselesini yakından izlemesi normal. Ama, bütün bu konuları demokrasi içinde çözmek istiyoruz. Müdahaleye karşıyız » diyerek, MİT'in köktendinci akımların Türkiye'ye yurtdışından sızma girişimlerini engellemesini istedi.



10 martta cuma namazından çıkan bir grup, dışarıda bekleyen türbanlı kadınların desteğiyle İstanbul Üniversitesi önünde toplanarak türban yasağını protesto etti.



Eylül 1988'de Türkiye'de yapılması kararı alınan F-16 uçaklarının üretim ve montajı için Ankara Mürted'de inşa edilen tesisler tamamlandı ve 6 martta törenle açıldı.

Çekileceğini söyleyen Özal'a muhalefetin cevabı: Güle güle !

24 mart - Yerel seçim propagandası son derece sert geçti ve « Ben muhalefet olmam » diyen Özal'a muhalefet liderlerinden sert cevaplar geldi. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Güle güle Özal » diye başlayan konuşmasında, « Aman bir an önce gitsin, vatandaş sıkıntıdan kurtulsun » dedi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Özal her gece TV'de masal söylüyor. Hayat pahalılığı nedeniyle halk nefes yerine alev soluyor. Özal panik içinde » derken, DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit de, « Ekonomik model dikta rejimini getirdi. 1980 öncesi Türkiye bugünkünden iyiydi » dedi.

Başbakan Turgut Özal, 12 bakanı değiştirdi

31 mart - Başbakan Özal, yerel seçim sonrası 12 bakanı Bakanlar Kurulu dışında bıraktı, 3 bakanın yerini değiştirdi 7 bakanıysa yerinde bıraktı. Kaya Erdem'in istifasıyla boşalan başbakan yardımcılığına Ali Bozer'i getiren Başbakan Özal, Safa Giray'ı Bayındırlık bakanlığından Millî Savunma bakanlığına, Ekrem Pakdemirli'yi de Ulaştırma bakanlığından Maliye ve Gümrük bakanlığına atadı. Bakanlar Kurulu dışında kalan bakanların adları da şöyle: Devlet Bakanı Yusuf Bozkurt Özal, Millî Eğitim Bakanı Hasan Celal Güzel, Tarım Bakanı Hüsnü Doğan, Devlet Bakanı Adnan Kahveci, Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan, Devlet Bakanı Kâzım Oksay, Maliye Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin, İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli, Turizm Bakanı Tınaz Titiz, Devlet Bakanı Abdullah Teneke-ci, Adalet Bakanı Mehmet Topaç ve Sağlık Bakanı Nihat Kitapçı. Yeni atanan bakanların listesi şöyle:

Devlet Bakanı: Güneş Taner
Devlet Bakanı: Işın Çelebi
Devlet Bakanı: İsmet Özarslan
Devlet Bakanı: Saffet Sert
Devlet Bakanı: Ercüment Konukman
Devlet Bakanı: İlhan Aşkın
Adalet Bakanı: Oltan Sungurlu
İçişleri Bakanı: Abdülkadir Aksu
Millî Eğitim Bakanı: Avni Akyol
Bayındırlık Bakanı: Cengiz Altınkaya
Sağlık Bakanı: Halil Şıvgın
Ulaştırma Bakanı: Cengiz Tuncer
Tarım Bakanı: Lütfullah Kayalar
Kültür Bakanı: Namık Kemal Zeybek
Turizm Bakanı: İlhan Aküzüm

Meclis'te cinayet; kavgayı ayırmaya çalışan Abdürrezzak Ceylan öldü



ANAP Siirt Milletvekili İdris Arıkan'ın tabancasından çıkan kurşunla vurulan DYP Siirt Milletvekili Abdürrezzak Ceylan'a ilk müdahale Meclis'te, İçişleri Bakanı ve ANAP Kütahya Milletvekili Doktor Mustafa Kalemli tarafından yapıldı.

29 mart - Meclis'te çıkan tartışma bir milletvekilinin ölümüyle sonuçlandı. ANAP Siirt Milletvekili İdris Arıkan ile Bağımsız Milletvekili Zeki Çeliker Meclis koridorunda tartışırlarken, Arıkan Çeliker'e silah çekti. Yanlarında bulunan DYP Siirt Milletvekili Abdürrezzak Ceylan araya girince, tabancadan çıkan kurşunla göğsünden yaralandı. Kalbi duran Ceylan'a ilk müdahaleyi doktor olan İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli yaptı. Kalbi yeniden çalışan Ceylan derhal hastaneye kaldırıldı, ancak gene de kurtarılamadı.

Olaydan sonra Meclis'e gelen Ankara Başsavcısı, Zeki Çeliker ve Idris Arıkan'ın ifadelerini aldı. Siirt Bağımsız Milletvekili Zeki Çeliker, « İdris Arıkan'ın hedefi bendim. Arıkan beni vurmak istedi. Abdürrezzak Ceylan arada öldü. Onun ilgisi yok » dedi. Ceylan'ı vuran ANAP Siirt Milletvekili İdris Arıkan gözetim altına alındı.

Nisan

5. Avrupa Şampiyon Kulüpler Kupası'ndaki temsilcimiz Galatasaray yarı finalin ilk maçında Steaua Bükreş'e 4-0 yenildi.
11. Tokat'ın DYP'li yeni belediye başkanının ilk « icraatı », 400 hayvanı katlettirerek Tokat Hayvanat Bahçesi'ni kapattırmak oldu.
15. İngiltere'de Sheffield Stadı'nda facia: çıkan izdihamda 95 kişi öldü, 180 kişi yaralandı.
17. İstanbul'da 320 gram ekmeğin fiyatı 200 liradan 300 liraya yükseltildi.
17. Dayanışma Sendikası lideri Lech Walesa Polonya Devlet Başkanı General Jaruzelski'yle görüştü.
18. Ege Üniversitesi'nde gerçekleştirilen uygulamayla Türkiye'nin ilk tüp bebeği dünyaya geldi. 2 kilo 450 g ağırlığındaki tüp bebeğe Ece adı verildi.
19. Steaua Bükreş'le İzmir'de 1-1 berabere kalan GS elendi.
24. MİT raporu davası sonuçlandı: Başbakanlık, eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Üruğ'a 40 milyon tazminat ödeyecek.
24. Uluslararası Atatürk Barış Ödülü, ölen Japon İmparatoru Hirohito'nun kardeşi Prens Mikala'ya verildi.
25. ANAP içindeki ittifakçı kanat tarafından TRT'deki sol kadrolaşmayla ilgili olarak suçlanan TRT Genel Müdürü Cem Duna, Başbakan Özal'ın isteği üzerine istifa etti.
27. SHP Genel Sekreteri Baykal, 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın kutlanmasını istedi.
28. Elektriğe yüzde 12 zam yapıldı.
29. Fransa Cumhurbaşkanı Mitterrand'ın eşi Danielle Mitterrand, Kürt sığınmacıların durumlarını yerinde görmek için Türkiye'ye geldi.

ÖLÜM

17. Beşiktaş futbol takımı eski kaptanı Hakkı Yeten.

Konya Belediyesi kız öğrencilere ayrı otobüs tahsis etti

29 nisan - Refah Partili Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Halil Ürün 10 nisanda kız öğrenciler için ayrı bir otobüs seferi uygulamaya koydu. Kararın sıkışıklığı önlemek ve kız öğrencilerin okullarına huzur içinde gidip gelmelerini sağlamak amacıyla alındığı belirtilirken, partiler ve sivil toplum örgütleri uygulamayı laikliğe karşı bir hareket olarak nitelediler. Karara ilk tepki Konya Selçuk Üniversitesi Rektörü Profesör Halil Cin'den geldi. Rektör Cin, « XXI. yy'a girerken Atatürk Türkiyesi'nde böyle bir kararın uygulanması akıl ve mantık dışıdır » dedi. Baskıların yoğunlaşması üzerine Konya Belediye Başkanı Ürün 13 nisanda bu uygulamadan vazgeçerken, Adalet Bakanlığı konuyla ilgili soruşturma başlattı.

Bu arada laikliğe aykırı bir başka girişim Refah Partili Şanlıurfa Belediye Başkanı İbrahim Halil Çelik'ten geldi. Çelik 15 nisanda Ankara'da Refah Partili belediye başkanlarının toplantısında yaptığı konuşmada, « Ben Atatürkçü değilim, laik de değilim, laiklik Müslümanlıkla çelişir » dedi.

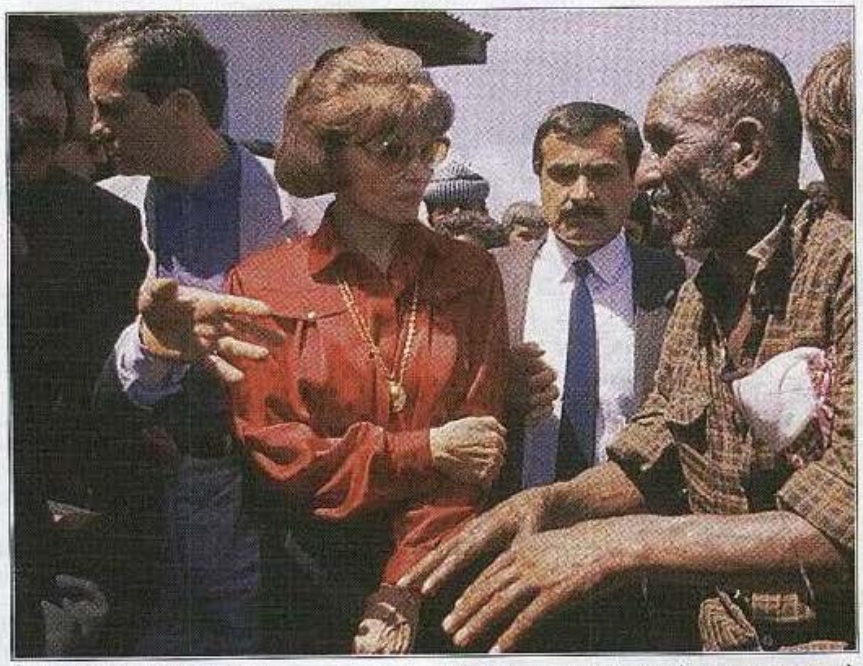
Bu sözler üzerine Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı harekete geçerek 16 nisanda İbrahim Halil Çelik'i gözaltına aldı; Refah Partisi hakkında da soruşturma başlatıldı. Şanlıurfa Belediye Başkanı İbrahim Halil Çelik 29 nisanda serbest bırakılırken, konuyla ilgili olarak Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit, « Bu kişiler devleti sınıyorlar » dedi.



Tiflis'te Gürcüler, Sovyet askerlerinin göstericilere saldırdığı yere çiçek bırakıyorlar.

Gürcistan'da bağımsızlık isteyenlerle Sovyet askerleri çatıştı: 19 ölü, yüzlerce yaralı var

9 nisan - SSCB'ye bağlı Gürcistan Cumhuriyeti'nin başkenti Tiflis'te bağımsızlık isteyen göstericilerle Sovyet askerleri arasında çıkan çatışmada 16 kişinin öldüğü, yüzlerce kişinin de yaralandığı bildirildi. Gürcistan'da 7 nisanda tüm işçi ve memurların katıldığı genel grevle başlayan gerginlik, Tiflis'te 100 000 kişinin Moskova'dan bağımsızlık isteyen gösterisiyle çatışmaya dönüştü. Grev ve gösterileri bastırmak için kente gelen Sovyet birlikleri ve tankları kalabalığı dağıtamayınca ateş açtı. Açılan ateş sonucu 19 kişi öldü, yüzlerce kişi yaralandı. Gürcü kaynaklar ölü sayısının 150'den fazla olduğunu öne sürdüler.



Kendisini Kürtlerin haklarının savunucusu ilan eden, Fransa Cumhurbaşkanı'nın eşi Danielle Mitterrand, mülteci kamplarını gezerek burada yaşayan Kürtlerle görüştü.

Demokrasi Kurultayı Ankara'da toplandı

29 nisan - Ankara'da toplanan Demokrasi Kurultayı'nda konuşan SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « fikir suçu » diye bir suç olmaması gerektiğini söyledi.

Doğru Yol Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel de Türkiye'de insanların hâlâ korkutulduğunu, « Aman 1980 öncesine dönersiniz ha! » şeklinde bazı tehditlerinin savrulduğunu ileri sürdü.

Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan, güdümlü demokrasinin demokrasi olmadığını söyledi.

Toplantıya katılan öğretim üyelerinden Profesör Mümtaz Soysal, bugüne kadar Türkiye'de hiçbir anayasanın toplum tarafından yapılmadığını belirtti ve Türk Ceza Kanunu'nun 141. 142. ve 163. maddelerin kaldırılmasını istedi. Profesör Muammer Aksoy, Millî İstihbarat Teşkilâtı'nın Türkiye'nin başının belası olmaktan çıkarılması gerektiğini savundu. Profesör Sadun Aren, toplumsal haksızlığın kaynağının ekonomik sömürü olduğunu iddia etti. Aren, Anayasa değişikliği çalışmasına toplumun tüm siyasî güçlerinin katılmasını istedi.

Türk mafyası Avrupa'ya açılıyor

22 nisan - Güneydoğu'da sınır kaçakçılığı, İstanbul'da kabadayılıkla işe başlayan Türk « babalar » Avrupa'ya açılıyor. 1960'larda kumarhane işleten « mafya »nın, 1970'lerde silah kaçakçılığı ve uyuşturucu işlerine girdiği ve 1980 sonrası Avrupa'ya açılarak neredeyse bir numaralı yasadışı güç konumuna geldiği iddia ediliyor. Yapılan hesaplara göre Türk mafyasının sadece yurtiçindeki faaliyetlerinden elde ettiği yıllık gelir 4 trilyon lira. İhale mafyası, uyuşturucu mafyası, senet mafyası gibi mafya çeşitleri arasına son olarak organ mafyası da katıldı. Bu kişiler, « böbrek » nakli için çocuk bile kaçırmaktan çekinmiyor.

Yurt genelinde 300 000 kamu işçisi ayakta

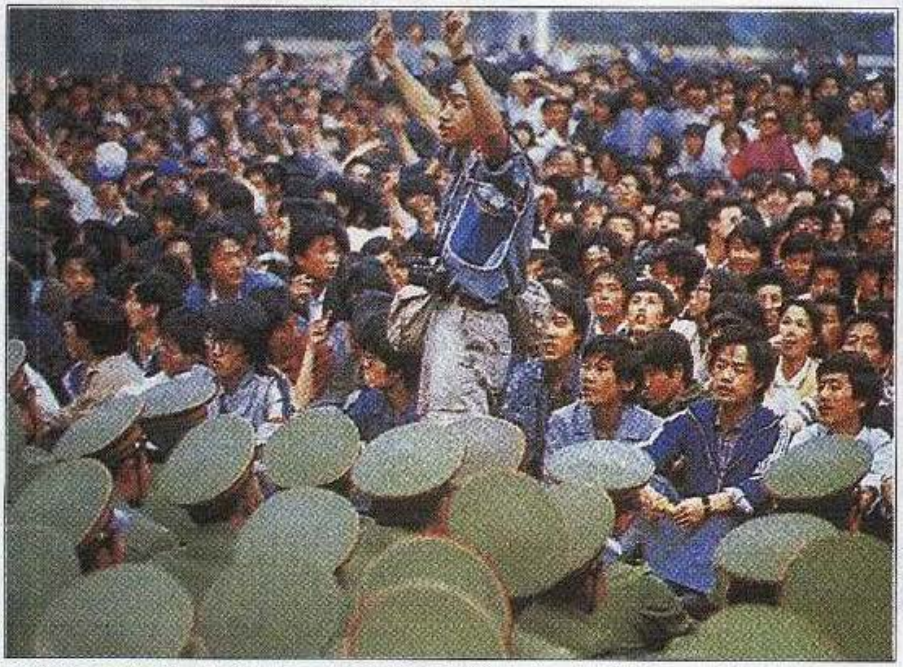
30 nisan - Toplusözleşme görüşmelerinin çıkmaza girmesini protesto eden 300 000'i aşkın kamu işçisi, Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 10 nisanda aldığı konuyla ilgili karar uyarınca 11 nisan sabahı toplu halde viziteye çıkarak pasif direnişe geçti. Yurt çapında gerçekleştirilen eyleme Harb-İş'e üye 36 000, Şeker-İş'e üye 37 000, Yol-İş'e üye 117 000, Tes-İş'e üye 86 000, Metal-İş'e üye 25 000 işçinin katıldığı bildirildi.
Türk-İş'e bağlı işçiler, birçok işyerinde işi yavaşlattılar; bunun dışında servise binmeme, yemek yememe veya sakal bırakma gibi değişik protesto eylemleri gerçekleştirdiler ve bu arada seslerini duyurmayı amaçlayan yürüyüşler de düzenlediler.
Başbakan Turgut Özal işçi eylemlerine tepki göstererek, işçi hareketini siyasî olarak yönlendirmek isteyenler olduğunu belirtti ve « İşçiyi dürtüyorlar » dedi.
Eyleme katılan tersane işçileri 13 nisanda İstanbul'da, « Özal İstifa », « Açız » sloganlarıyla yürüyüşe geçtiler. Polis yürüyüşe müdahale edince çıkan çatışmada 8 işçi yaralandı.
25 nisanda karayollarında çalışan 120 000 işçi, Türkiye'nin tüm illerinde çıplak ayakla yürüyerek içinde bulundukları şartları protesto ettiler.
Ay boyunca işçilerin protesto eylemleri devam ederken, hükûmetle Türk-İş arasında 14 nisanda yeniden başlayan görüşmelerden bir sonuç alınamadı.

Liderler TV'de açık oturumda tartıştı

17 nisan - Kamuoyunda günlerdir beklenen liderler açık oturumu TV'de yapıldı.
« Liderlerin Gözüyle Türkiye-89 » konulu açık oturumda daha çok Türkiye'nin geçmişteki siyasî olayları tartışıldı. Erdal İnönü ile Süleyman Demirel « erken seçim » diye bastırırken, Başbakan Turgut Özal, « Erken seçim yok » dedi. Profesör Bozkurt Güvenç'in yönettiği açık oturum daha çok, iktidar partisi lideri Özal'la İnönü ve Demirel arasında bir hesaplaşma şeklinde geçti. Açık oturumda Özal, Demirel ve İnönü'yü 1980 öncesi ekonomik durumla sıkıştırmaya çalışırken, Demirel ve İnönü de Başbakan Özal'ın 26 Mart yerel seçimlerinde vatandaşın güvenini kaybettiğini ve bir an önce seçime gitmesi gerektiğini belirttiler.



TV'deki açık oturumda (soldan sağa) SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel ve Bozkurt Güvenç.


Tienanmen Meydanı'nda toplanan on binlerce öğrenci « demokrasi » çağrısı yaptı.

Pekin'de öğrenci gösterileri

27 nisan - Çin'in başkenti Pekin'de on binlerce öğrenci, 15 nisanda ölen, liberal görüşlere sahip, Çin Komünist Partisi eski Genel Sekreteri Hu Yaobang'ı anmak ve demokratik özgürlüklerinin genişletilmesini sağlamak amacıyla 17 nisanda Tienanmen Meydanı'nda toplandı. Göstericilerin bir bölümü Çinli önderlerin konutlarının ve çalışma yerlerinin bulunduğu bloklara doğru yürümek istedi. Binlerce öğrenci reformların bir an önce gerçekleştirilmesini isteyerek « demokrasi çağrısı » yaptı. Göstericiler yetkililerle görüşmek ve dileklerini duyurmak istediklerini söylediler. Siyasal gösterilerin yasaklanmasına karşın olaylar ertesi gün de sürdü. 22 nisanda Tienanmen Meydanı'ndaki kalabalık 100 000 kişiyi aştı. Meydanın polis tarafından kapatılmasını engellemek için binlerce kişi geceyi burada geçirdi. 27 nisanda yaklaşık 500 000 gösterici, « Yaşasın Özgürlük » « Yaşasın Demokrasi » sloganlarıyla saatlerce sokaklarda yürüdü.

1989

Özal, muhalefetin eylülde erken seçim isteğini reddetti

11 nisan - ANAP'ın yerel seçimde oy kaybına uğraması üzerine muhalefet, erken genel seçimin cumhurbaşkanlığı seçimi öncesi eylül ayında yapılması konusunda görüş birliğine vardı. SHP Genel Başkanı İnönü, Özal'ı diktatörlük hevesiyle suçlarken, DYP Genel Başkanı Demirel de yüzde 21'le iktidarı devam ettirmenin « gasp » olduğunu ve bunun sonunda bunalım doğuracağını iddia etti. Muhalefet partileri 4 nisanda erken seçim isteklerini Cumhurbaşkanı'na da ilettiler. Başbakan Özal 6 nisanda, seçimin zamanı gelince yapılacağını açıkladı. Özal, « Durup dururken bir erken seçim düşünmemiz mümkün değil » dedi. 11 nisanda, Özal'ın yerel seçim sonrasında oluşturduğu yeni hükûmet 95 ret oyuna karşı 288 ANAP milletvekili ve bir bağımsızın desteğiyle güvenoyu aldı. Özal Meclis'e gelmeyen DYP'yi de eleştirerek, « Türkiye 1980 öncesi sokak kavgalarına dönmeyecektir » dedi.

İngiltere'de futbol faciası; 95 kişi öldü

15 nisan - İngiltere'de Federasyon Kupası yarı finalinde Nottingham Forest ile Liverpool arasında oynanan maçın 6. dakikasında Sheffield Stadı'nda meydana gelen izdihamda büyük kısmı Liverpool taraftarı 95 kişi ezilerek öldü, çoğu ağır 180 kişi de yaralandı. Hakem maç başladıktan sonra stadyuma giren yüzlerce seyircinin sahaya yığılması üzerine maçı iptal etti. Bu boyutta bir felakete hazır olmayan polis ve sağlık örgütleri, stadyumda meydana gelen karışıklıkla uzun süre baş edemedi. Sahadaki ilan panoları parçalanarak sedye olarak kullanıldı. Sheffield'de bulunan 30 cankurtaran yaralıları şehrin çeşitli hastanelerine taşımaya yetmedi.



Eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Üruğ Başbakanlığa açtığı tazminat davasını kazandı.

Mayıs

1. Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprüleri geçiş ücreti, yüzde 50 zam yapılarak 3 000 liraya çıkarıldı.
1. İstanbul'da 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen bir grup polisle çatıştı; 1 kişi öldü. ☞
1. Sovyetler Birliği'nde şeker karneye bağlandı.
3. Macaristan, Avusturya sınırındaki elektrik verilmiş dikenli telleri (260 km) kaldırdı.
4. 1 Mayıs'ta ölen gencin cenazesinde gazeteciler polis tarafından dövüldü. ☞
11. Türkiye Birleşik Komünist Partisi kurucuları Haydar Kutlu ve Nihat Sargın, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na başvurdu. ☞
13. Dünya Bankası Başkanı Conable, Türkiye ekonomisinin endişe verici durumda olduğunu söyledi.
15. SSCB Devlet Başkanı Gorbaçov Çin'e gitti. ☞
16. Boğaziçi'nde kaçak ve ruhsatsız binaların yıkımına başlandı.
17. Çekoslovakya'da, 4 aydır hapiste olan yazar Vaclav Havel serbest bırakıldı.
17. Türk-İş hükûmetle anlaştı; işçi ücretlerine yüzde 141 zam yapıldı.
20. Bir Sovyet pilot MİG-29 savaş uçağıyla Trabzon'a indi ve iltica talep etti.
20. Tienanmen Meydanı'ndaki kalabalığın her geçen gün artması sebebiyle Çin Başbakanı Li Peng Pekin'de sıkıyönetim ilan etti. ☞
24. Bulgaristan, Türkler için zorunlu göç başlattı. ☞
25. Pakistan Başbakanı Benazir Bhutto, resmî bir ziyaret için Ankara'ya geldi.
28. Başbakan Turgut Özal'la Yunan Başbakanı Papandreu, Brüksel'de görüştü.
29. NATO üyesi ülkelerin başbakan ve devlet başkanları, NATO zirve toplantısı için Brüksel'de bir araya geldi.

Bulgaristan, ülkede yaşayan Türkleri sınır dışı ediyor

26 mayıs - Bulgaristan Devlet Başkanı Todor Jivkov, 24 mayısta Türkiye'den, Bulgar Müslümanlarına sınır kapısını açmasını istedi. Bulgaristan'dan sınır dışı edilen 300 Türk, Viyana ve Belgrad'da Türkiye'ye gelmek için beklemeye başladı.
Başbakan Turgut Özal, Bulgarların bu isteği karşısında, Türkiye'nin sınırlarının Bulgaristan Türklerine her zaman açık olduğunu belirtti ve Bulgarları kapsamlı bir göç anlaşması için görüşmeye davet etti. 26 mayısta 167 kişilik ilk kafile özel bir uçakla Viyana'dan Türkiye'ye getirildi ve havaalanında Başbakan Turgut Özal tarafından karşılandı. Başbakan Özal, NATO toplantısı için gittiği Brüksel'de 15 ülkenin devlet ve hükûmet başkanlarıyla yaptığı görüşmede de konuyu gündeme getirerek, bu ülkelerin Bulgaristan'ın Türklere yaptığı baskılar karşısında duyarsız kaldıklarını vurguladı.

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Özal çek git » kampanyası başlattı

12 mayıs - DYP Genel Başkanı Demirel Bursa'dan başlayacak bir yurt gezisine çıktı. Demirel halka hitaben ilk konuşmasında ANAP'a « Pılınızı pırtınızı toplayın gidin » çağrısında bulundu. Halkı da hükûmete « Çek git » demeye davet eden Demirel, gezisinin TRT tarafından televizyonda verilmemesini sabotaj olarak niteledi. Demirel TRT'deki sabotajcıları kınadı ve « Bunlar emir almışlardır. Emir `Çek git´ sözünden rahatsız olan hükûmetten gelmiştir » iddiasında bulundu.

Özallar *Sabah*'tan 80 milyon lira tazminat talep etti

22 mayıs - Başbakan Turgut Özal ve eşi Semra Özal, *Sabah* gazetesinde yayımlanmakta olan « Hasbahçe'de Sonbahar » başlıklı yazı dizisini mahkeme kararıyla durdurttu. Ankara 14. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararında « Söz konusu yazı dizisinde, şahıs ve kişilik haklarına hücum ve saldırıda bulunur şekil ve nitelikte yayın yapıldığı görülmüştür » denildi. Gazetenin yazı dizisine başlığını değiştirerek, « Saltanat Kayığı » adıyla devam etmesi üzerine Özallar gazete aleyhine 80 milyon liralık tazminat davası açtılar. Kişilik haklarının toplum önünde rencide edildiğini ileri süren Turgut Özal, gazetenin « ağır bir kusur » işlediğini ileri sürdü.

1 Mayıs'ta İstanbul'da bir kişi öldü



İzinsiz yürüyüş yapmak isteyen solcu gruplar ile polis arasında çatışma çıktı.

4 mayıs - İstanbul'da 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak için izinsiz yürüyüş yapan gruplar ile polis arasında çatışma çıktı. Şişhane'de polisin açtığı ateş sonucu Mehmet Ali Dalcı adında 18 yaşındaki bir işçi başından vurularak bitkisel hayata girdi ve birkaç saat sonra öldü. Mecidiyeköy, Şişli ve Tarlabaşı'nda çıkan çatışmalarda 9'u tabancayla olmak üzere 80 kişi yaralandı. Polis olaylarla ilgili olarak 400 kişiyi gözaltına aldı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, olanlardan hükûmeti sorumlu tuttu. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de hükûmeti acemilikle suçladı. SHP, Başbakan Özal'ın 1 Mayıs öncesi yaptığı konuşmalarla havayı gerginleştirdiğini ileri sürerken, ANAP grubunda konuşan Başbakan Özal, basını « güvenlik güçlerini zaafa düşürmekle » suçladı.

Ali Dalcı adlı işçinin 4 mayıstaki cenaze töreninde cop ve kalkanlarla gazetecilerin üzerine yürüyen polislerin saldırısı sırasında 15 gazeteci yaralandı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, olaylar sonrası Özal'ın aklını başına almasını istedi. Özal ise basın düşmanı ilan edilmesine karşın, « Basının öyle yanındayım ki, bazen yanlış haber de verseler kızmıyorum » dedi.

SSCB lideri Gorbaçov Çin'de; başkent Pekin'de öğrenci gösterileri devam ediyor

20 mayıs - SSCB lideri Mihail Gorbaçov resmî bir ziyaret için 15 mayısta Çin'e gelirken sokaklarda özgürlük ve demokrasi gösterileri devam etti. Tienanmen Meydanı'nda büyük bir kalabalık oluşturan Çinli öğrenciler, Sovyet liderinin kendilerine konuşma yapmasını istediler. Ülkenin bir numaralı adamı Deng Xiaoping'le 16 mayısta bir araya gelen Gorbaçov'un, 18 mayısta ülkeden ayrılmasının ardından, 19 mayısta Çin Komünist Partisi önderi Zhao Ziyang Tienanmen Meydanı'nı ziyaret etti. Ziyang yaklaşık 3 000 öğrencinin 13 mayısta başlattığı açlık grevinin sona erdirilmesini istedi. Kalabalığın her geçen gün artması sebebiyle 20 mayısta Çin Başbakanı Li Peng Pekin'de sıkıyönetim ilan etti. Bu arada bir kısım gösterici Li Peng ve Deng Xiaoping'in istifasını isterken, öğrenciler her iki lideri de isteklerine karşı duyarsız kalmakla ve sertlik yanlısı olmakla suçladılar. Gösterileri sona erdirmek amacıyla Pekin kent merkezine girmeye çalışan askerî birlikler, barikatlarla, taşıtlarla, binlerce öğrenci ve onların destekçisiyle karşı karşıya geldi. Ancak her iki tarafta da kayda değer şiddet olayı görülmedi.

Kutlu ve Sargın Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na başvurdular

11 mayıs - Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Türkiye Birleşik Komünist Partisi kurucuları Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'ın Türk Hükûmeti aleyhine yaptıkları kişisel başvuruları kabul edilebilir nitelikte buldu ve incelenmesini kararlaştırdı. Komisyon, Türkiye'nin vatandaşlarına ferdî başvuru hakkı tanıdığı 28 ocak 1987 tarihinden bu yana ilk defa Türkiye aleyhindeki bir başvuruyu kabul etti.

Özal: Kader bizi iktidar yaptı

9 mayıs - ANAP'ın 7. kuruluş yıldönümünde partinin siyasî yapısının tartışıldığı bir sempozyum düzenlendi. Toplantıda konuşan Başbakan Turgut Özal, « Bizi bölmek, parçalamak isteyenler var. Bazı konuları saptırıyorlar, buna da inanan arkadaşlarımız oluyor. Halbuki Anavatan Partisi için siyaset kutsaldır » dedi. Özal ayrıca 1980 yılında siyasî partilerin kapatılması sonucu hasbelkader iktidara geldiğini, ANAP'ın desteğini milletin değişim ve yenilik arzusundan aldığını söyledi. « Biz diğer partiler gibi değiliz. Onlar mevcut statüyü savunuyorlar, değişimden yana değiller. Biz değişiklik istiyoruz. Genç nesil de Türkiye'de iyi değişiklikler istiyor » diyen Özal, SHP'yi ana muhalefet partisi, DYP'yi ise küçük muhalefet partisi olarak niteledi.

Türkçe olmayan işyerleri adları değiştirilecek

11 mayıs - Kültür Bakanlığı, isimleri Türkçe olmayan işyerleri adlarının Türkçeleştirilmesi için çalışmalar başlatmayı planlıyor. Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek, « Türkçeleştirme işinin düşünce safhasında olduğunu » bildirerek, « Harf İnkılabı'nın gereğini yapmak lazım. Bu arabeske, curcunaya dur demek gerekiyor » dedi. Kültür Bakanlığı'nın bu tasarısının gerçekleşmesi halinde, « cafe » yazılı tabelalar « kahve »ye çevrilecek. Şayet işletme yabancı isim kullanmak istiyorsa, Türkçe isim yazıldıktan sonra altına küçük harflerle yabancı isim de yazılabilecek. Bakanlığın bu kararı, İstanbul Ticaret Odası tarafından eleştirildi.

Boğaz'daki ruhsatsız yapılar yıkılıyor

16 mayıs - İstanbul Büyükşehir Belediyesi aldığı karar uyarınca Boğaz'daki kaçak yapıların yıkımına başladı. Yıkım ekipleri, zabıta ve güvenlik güçlerinin desteğiyle Küçüksu'daki henüz birinci katı tamamlanmış kaçak bir binayı yıkarak Boğaz'a ilk dozer darbesini indirdi.

Boğaziçi İmar Müdürü Erdoğan Yıldız, özellikle henüz tamamlanmamış ve boş olan binaların yıkılmasına öncelik verdiklerini, yıkım listesini hazırlarken bu gibi kıstasları esas aldıklarını bildirdi. Ayrıca usulsüz olduğu açıklanan 364 binaya ilişkin dosyayı yeniden incelemeye aldığını açıklayan Yıldız, 1 000'in üzerinde binada tespit çalışmalarının sürdürüldüğünü, yapılacak işlemler konusunda yoğun bir hazırlık içinde olduklarını belirtti.

1989

Haziran

1. SHP Genel Başkanı İnönü, « Cumhurbaşkanı seçimini boykot edebiliriz » dedi.
2. Başbakan Özal, ANAP iktidarının 1992'ye kadar süreceğini söyledi. ☞
4. Çin'in başkenti Pekin'de askerî birlikler öğrencilere ateş açtı, 1 400 kişi öldü. ☞
8. İran'ın başkenti Tahran'da Hizbullah yanlısı bir grup Türk Büyükelçiliği'ne saldırdı. ☞
12. Başbakan Özal, 1982 Anayasası'nın işlevini tamamladığını söyledi.
13. Tekel maddelerine yüzde 60'a varan zam yapıldı.
16. Elektriğe yüzde 10 zam.
16. Macaristan'da 1956 ayaklanmasının lideri Başbakan İmre Nagy'nin saygınlığı iade edildi. Nagy'nin toplu mezardan alınan kemiklerinin yeni yerine nakli için düzenlenen törene 300 000 kişi katıldı.
18. Yunanistan'da Papandreu'nun partisi PASOK seçimleri kaybetti.
19. Birmanya'nın adı Myanmar, başkent Rangoon'un adıysa Yangon olarak değiştirildi.
24. 3 parti ortak miting düzenleyerek Bulgaristan'ın zorunlu göç politikasını kınadı. ☞
27. Refah Partisi Genel Başkanı Erbakan, ANAP'ı seçime zorlamak için SHP ve DYP milletvekillerini istifaya çağırdı.
28. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Cumhurbaşkanını ANAP grubu seçerse bunalım olur » dedi.
29. Akaryakıt fiyatlarına yüzde 26,6'yı bulan zam yapıldı.
29. Eskişehir Özel E Tipi Cezaevi'nde 23 haziranda ortaya çıkarılan iki tünel nedeniyle « haklarının gasp edildiğini » öne süren 280 tutuklu ve hükümlü açlık grevine başladı.

ÖLÜM

4. İran'ın dinî lideri Ayetullah Humeynî.
20. Şair ve yazar Hasan İzzettin Dinamo. ☞

Bir ayda Bulgaristan'dan gelen soydaş sayısı 90 000 kişiyi buldu



ANAP, SHP ve DYP'nin düzenlediği « Bulgar Zulmünü Telin » mitingine binlerce kişi katıldı.

29 haziran - Bulgaristan hükûmetinin başlattığı asimilasyon politikası sonucu « zorunlu pasaport »la sınırdışı edilerek Türkiye'ye gönderilen soydaşların sayısı giderek artıyor. 29 mayısta Bulgaristan Devlet Başkanı Todor Jivkov'un Türkiye'den sınırlarını açmasını istemesi ve aynı gün Başbakan Turgut Özal'ın Türkiye'nin sınırlarının her zaman açık olduğunu söylemesinin ardından, Bulgaristan, Avusturya üzerinden sürdürdüğü « zorunlu göç »ü direkt Türkiye'nin sınır kapılarından yapmaya başladı. 2 haziranda 337 soydaş özel bir trenle Kapıkule sınır kapısına bırakıldı. Bakanlar Kurulu 7 haziranda sınırda geçici kamplar kurulmasını ve gelenlerin « güvenlik nedeniyle » bir süre bu kamplarda tutulmalarını kararlaştırdı. 11 haziranda 2 000'i aşkın kişiyle en büyük soydaş göçü gerçekleşti. 13 hazirana gelindiğinde giriş yapanların sayısı 40 000'e ulaştı. Türkiye, gelenlerin giderek artması karşısında Bulgaristan'daki baskılarla ilgili olarak BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar'a başvurdu. 22 haziranda Türkiye'ye gelen soydaş sayısı 50 000'i aştı. Bu arada Sovyetler Birliği, Bulgaristan ve Türkiye arasında göç konusunda arabuluculuk yapmak üzere devreye girdi.

24 haziranda TBMM'de grubu bulunan 3 siyasî parti ANAP, SHP ve DYP, Bulgaristan'ın göç politikasını protesto etmek için Taksim'de bir miting düzenledi. 30 000'i aşkın kişinin katıldığı mitingde konuşmacılar, Bulgaristan'ın Türk nüfusa yönelttiği baskıları ağır dille eleştirdiler ve olayı « soykırım » olarak nitelediler. 29 haziranda Türkiye'ye gelen soydaş sayısı 90 000'i buldu.

Hizbullahçılar Tahran Elçiliğimize saldırdı

8 haziran - Türkiye'nin Tahran Büyükelçiliği, Hizbullah yanlısı bir grubun saldırısına uğradı. « İmam Humeyni, Kahrolsun Atatürk » sloganları atarak ellerindeki demir çubuklarla elçilik bahçesindeki otomobillerin camlarını kıran saldırganlar, taşlar atarak elçilik camlarını da kırdılar. Personele zarar gelmezken, saldırganlar olay yerine ancak 2 saat sonra gelen İran Devrim Muhafızları'nca uzaklaştırıldı.

SHP Sosyalist Enternasyonal'e tam üye oldu

21 haziran - Sosyalist Enternasyonal'de 3 yıldır danışman üye sıfatıyla faaliyet gösteren SHP, Stockholm'deki 18. kongrede tam üyeliğe kabul edildi. Dünya Sosyalist hareketi içinde Türkiye açısından yaklaşık 9 yıldır sürmekte olan boşluk bu suretle ortadan kalkmış oluyor.

Tiaenanmen Meydanı'ndaki gösteriler tanklarla bastırıldı: 1 400 ölü

5 haziran - Çin'de 17 nisanda başlayan ve ardı arkası kesilmeyen öğrenci gösterileri kanla sonuçlandı.
Pekin'de kent merkezine giren on binlerce asker, tanklar ve ağır silahlar kullanarak Tienanman Meydanı ile çevre sokaklarda denetimi ele geçirdi. Hedeflerine kararlılıkla ilerleyen askerlerin açtığı ateş sonucu yara alan veya askerî araçların altında kalarak binlerce öğrenci ve işçi öldü. Hükûmet ve Komünist Parti Merkez Komitesi'nin yayımladığı bildiride « karşı devrimcilerle sonuna kadar savaşılacağı » ve askerlerin göstericilere ateş açmasının zorunlu olduğu belirtilerek, demokrasi talep eden sivillere karşı girişilen harekât « zafer » olarak nitelendi.
Tienanmen Meydanı ve çevresindeki olayları televizyon yayınlarıyla izleyen dünya kamuoyu dehşete düştü.

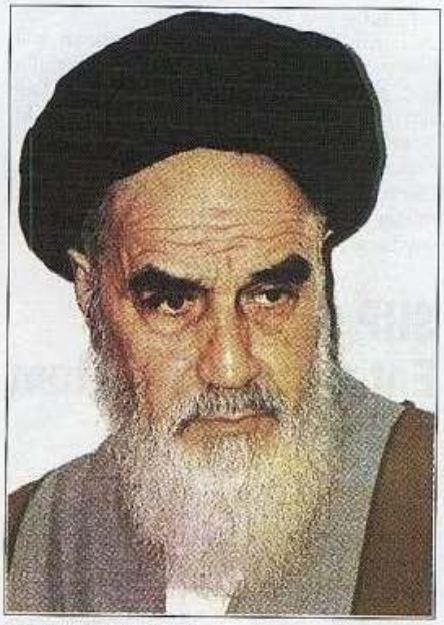


Tiananmen Meydanı kana bulandı.

Özal: Demirel Türkiyesi'nde mendil açtık

10 haziran - Başbakan Özal, partisinin Karadeniz bölge toplantısında yaptığı konuşmada DYP Genel Başkanı Demirel'i adını anmadan « hindi »ye benzetti. Özal, « Bugün hindi gibi dolaşmak isteyenler var. Ama zamanında biz Demirel sayesinde borç batağına düştük. Süleyman Bey Türkiyesi'nde mendil açtık. Biz onların bıraktığı bütün borçları ödedik. Bugünkü Türkiye, Özal Türkiyesi'dir » dedi. Özal konuşmasını « Şimdi yorgan gitti, kavga bitti. Biz buraya oyun oynamaya gelmedik. Hizmete geldik » diyerek sürdürdü. Özal, « Bu memleket açtır diyen varsa yalan söylüyordur. Bir insanın hırsı, aklını geçerse böyle söyler, onun kalbi kararmıştır » dedi. Başbakan Özal ayrıca, cumhurbaşkanlığı seçiminin ekim ayında yapılacağını ve seçimle ülkedeki sistem dumanlarının da kalkacağını söyledi.

Humeynî öldü



Ayetullah Humeynî.

6 haziran - İran İslam devriminin lideri İmam Ayetullah Humeynî 3 haziranda 89 yaşında Tahran'da öldü.
6 haziranda yüz binlerce Iranlının dövünerek, haykırarak katıldığı cenaze töreninde onlarca kişi hayatını kaybetti. Helikopterle mezarlığa götürülen tabut düşünce, binlerce Iranlı kefenden parça koparmak için Humeynî'nin naaşına hücum etti, kefen paramparça oldu.
1962'de ayetullah unvanıyla İran'daki Şiî topluluğun başına geçen Humeynî, Şah'ın Batılılaşma hareketine karşı çıktı ve bu yüzden tutuklandı (1963). Türkiye'de (Bursa), Irak ve Fransa'da sürgünde yaşadı. Fransa'dan, Şah yönetiminin yıkılması ve bir İslam cumhuriyeti kurulması yolunda propagandaya girişti. Mesajlarını ilettiği teyp bantları İran'da gitgide genişleyen bir kitleye ulaştı. Halk arasındaki hoşnutsuzluğun yayılması karşısında Şah 16 ocak 1979'da ülkeyi terk etmek zorunda kaldı. 1 şubat 1979'da İran'a gelen Humeynî, aralıkta yapılan referandumla İran İslam Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra ömür boyu siyasî ve dinî lider seçildi. Hükûmet politikasının belirlenmesini mollalar üstlenirken, Humeynî önemli konularda son kararı vermekle yetindi; Batı'yla, ABD ve SSCB'yle uzlaşmaz bir tutum içine girdi.

Aksaray, Bayburt, Karaman ve Kırıkkale il oldu

15 haziran - Aksaray, Bayburt, Karaman ve Kırıkkale'nin il olması TBMM'de kabul edildi. Yasayla il sayısı 71'e çıkarken, Ankara'ya bağlı Ağaçören ve Sarıyahşi, Konya'ya bağlı Kâzımkarabekir, Niğde'ye bağlı Güzelyurt ile Erzurum veya Bayburt'a bağlanmasına yöre halkının karar vereceği Pazaryolu ilçe oldu.

Cumhurbaşkanlığı seçimine muhalefet katılacak mı ?

30 haziran - Muhalefet partileri ANAP hükûmetini erken seçime zorlarken, Başbakan Özal ANAP'ın 1992'ye kadar iktidarda kalacağını, seçimin olsa olsa bir yıl erkene alınabileceğini açıkladı. DYP Genel Başkanı Demirel « Seçim bizim iddiamız değil, milletin iddiasıdır » derken, SHP Genel Başkanı İnönü, « Muhalefet kendi başına erken seçim kararı alamaz. Ama millî iradeye saygı ister » dedi.
Muhalefetin, erken seçim yoluyla ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Özal'ın cumhurbaşkanı olma yolunu tıkamak istediği biliniyor. SHP Genel Başkanı İnönü, ANAP'ın tek başına cumhurbaşkanı seçme girişimini « delilik » olarak niteledi ve bu girişimin ülkeyi bunalıma götürmesinden endişe ettiğini dile getirdi. SHP Genel Başkanı daha sonra, cumhurbaşkanı seçimini boykot edeceklerine dair çıkan haberleri tekzip etti. DYP Genel Başkanı Demirel, « Biz bu tabiri kullanmadık » diyen Erdal İnönü'ye taş atarak, « Boykot tabirinden ürkenler var » dedi. SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal, « boykot » yerine, « seçime katılmayacağız » demeyi tercih ettiklerini açıkladı. DSP Genel Başkanı Ecevit de erken seçimden önce seçim yasasının değişmesini istedi.

Polonya'da seçimin galibi Dayanışma

4 haziran - Polonya'da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ilk defa yapılan özgür seçimlerde Lech Walesa liderliğindeki Dayanışma Sendikası, yüzde 80'lere varan oranda oy olarak kesin bir zafere ulaştı.

Özal, *Cumhuriyet*'e tazminat ödeyecek

2 haziran - ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal'ı , *Cumhuriyet* gazetesinden « Babıâli'nin Pravdası » diye söz ettiği için 500 000 lira tazminat ödemeye mahkûm eden mahkeme kararı, Yargıtay 4. Hukuk Dairesi tarafından onaylandı.

1989

Temmuz

2. Yunanistan'da Yeni Demokrasi Partisi ile Komünist İttifak Tzannis Tzannetakis liderliğinde bir koalisyon hükûmeti kurdu.
3. Yargıtay Genel Kurulu, Yargıtay tarihinde ilk olarak bir kadın hâkimi, Türkân Güven'i daire başkanlığına seçti.
4. Bankalara olan borçları nedeniyle finansman krizine giren ve iflasını isteyen Ercan Holding, İş Bankası ve diğer kamu bankalarının anlaşmasıyla kurtarıldı.
7. TRT genel müdürlüğüne Kerim Aydın Erdem atandı.
12. Başbakan Turgut Özal, muhalefetin felaket tellallığı yaptığını söyledi.
14. Fransa'da Fransız Devrimi'nin 200. yıl kutlamaları törenle başladı.
16. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, cumhurbaşkanını halkın seçmesini istedi. ☞
17. Özal, cumhurbaşkanlığı için ilk mesajını verdi: « Aday olursam seçilirim ». ☞
17. « G-7 »ler, Doğu Avrupa'daki siyasî gelişmeleri görüşmek ve Polonya ile Macaristan'da başlatılan reformlara destek kararları almak üzere Paris'te toplandı.
18. Kara Kuvvetleri komutanlığına Orgeneral Doğan Güreş atandı.
19. Polonya'da General Jaruzelski, parlamento tarafından cumhurbaşkanı seçildi.
21. Asgarî ücret 141 000 lira oldu.
24. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, erken seçim konusunda referandum önerdi. ☞
25. İstanbul'da otobüs bileti 350 liradan 500 liraya çıktı, ekmek 350 lira oldu.

ÖLÜM

2. Siyaset adamı ve diplomat Hasan Esat Işık.
3. Andrey Gromiko. ☞
16. Avusturyalı ünlü orkestra şefi Herbert von Karajan.

Bulgaristan'dan zorunlu göç devam ediyor

30 temmuz - Bulgaristan'ın zorunlu göçe tabi tutarak Türkiye'ye gönderdiği göçmenlerin sayısı 2 temmuzda 100 000'i geçerken, Başbakan Turgut Özal « Göndersinler. Biz gelenlerin sayısının 300 000'e ulaşmasını bekliyoruz » dedi. Bu arada gelenlerin sınırdaki çadırkentlerde bekletildikten sonra çeşitli illere gönderilerek yerleştirilmelerine de devam ediliyor. 19 temmuzda Cumhurbaşkanı Kenan Evren, 40 ülkenin devlet başkanına gönderdiği mektupta, Bulgaristan sorununa katkıda bulunmalarını istedi. 20 temmuzda, Bulgaristan'ın zorla sınır dışı ettiği Türklerin sayısı 172 000'i geçti. 26 temmuzda gelenlerin sayısı 202 000'i aşarken, Ankara-Moskova-Sofya üçgeninde arabuluculuk yapan SSCB'nin Ankara Büyükelçisi Albert Çernişev « İki taraf da diyaloğa razı. Ancak bazı pürüzler var » dedi. Göçle ilgili koordinasyonu yürüten Ercüment Konukman işadamları ve sanayicilere seslenerek, Bulgaristan'dan gelenlere iş ve konut yardımında bulunmalarını istedi. 30 temmuzda Bulgaristan'dan gelen soydaşların sayısı 220 000'i aştı.

Sovyetler Birliği'nde grev dalgası

24 temmuz - Sovyetler Birliği'nde, zengin kömür ocaklarının bulunduğu Sibirya'nın Kuznetsk bölgesinde, çalışma ve yaşam koşullarının ağırlığından, bölgeye düzenli yiyecek akışı sağlanamamasından ve sosyal ihtiyaçlarının giderilememesinden yakınan 12 000 maden işçisi 11 temmuzda greve gitti. 17 temmuzda, SSCB'nin tarihindeki en ciddî işçi bunalımlarından biri olarak nitelenen Sibirya'daki grevler, ülkenin en büyük kömür yataklarının bulunduğu Ukrayna'ya da sıçradı; Donetsk bölgesinde başlayan grevlerle grevci işçi sayısı 120 000'e ulaştı.
18 temmuzda Yüksek Sovyet'te bir konuşma yapan Mihail Gorbaçov, ülkedeki durumun vahim olduğunu belirterek, grevcilere işbaşı yapmaları çağrısında bulundu ve acil tüketim maddesi ithaline karar verdi. Bu çağrı üzerine Kuznetsk bölgesindeki grevler 21 temmuzda sona ererken, Ukrayna'da grevci sayısı 23 temmuzda 50 000'i buldu. Gorbaçov'un grevdeki işçilere yeniden çağrı yapması ve isteklerinin yerine getirileceği yönünde taahhütle bulunması üzerine 24 temmuzda birkaç ocak dışında ülkedeki grevler sona erdi.

Dev-Yol davasında karar: 7 idam, 39 ömür boyu hapis

19 temmuz - 4. Kolordu Komutanlığı Ankara 1 No'lu Sıkıyönetim Askerî Mahkemesi, hazırlık soruşturması ve yargılaması 9 yıldır süren 723 sanıklı Devrimci Yol (Dev-Yol) davasında kararı açıkladı.
18 ekim 1982'de başlayan davada Askerî Mahkeme 8 sanığı idam cezasına çarptırırken, 39 sanık hakkında ömür boyu hapis cezası verdi. 346 sanık 2 yıl 9 ay ile 20 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı. 177 sanık ise beraat etti.

Sanat baskı altında

29 temmuz - 12 Eylül'den bugüne son 9 yıl içinde şiir, roman, öykü, deneme, sanat ve edebiyat eleştirileri içeren 350'nin üzerinde kitabın toplatıldığı, kovuşturma ve soruşturmaya uğradığı, bunlardan 20 kadarının sıkıyönetim tarafından imha edildiği belirlendi. 106 yazar, şair ve çevirmen sorgulanıyor. Halit Refiğ'in « Yorgun Savaşçı »sı ve Korhan Yurtsever'in « Zincir »i yanarak yok olurken, 200'ü aşkın sinema filmi ve video kaseti yasaklandı, toplatıldı, yargılandı. Konya'da belediye başkanlığı kararıyla 7 film afişi siyaha boyandı.

Kerim Aydın Erdem TRT genel müdürü

7 temmuz - TRT Genel Müdürlüğü'ne Kerim Aydın Erdem getirildi. Radyo ve Televizyon Yüksek Kurulu 3 mayısta yaptığı değerlendirmede Nedim Tekin, Danyal Gürdal ve Kerim Aydın Erdem'i TRT Genel Müdürlüğü'ne aday göstermişti. Erdem'in atama kararnamesi 3 mayıstan bu yana geçen 63 gün sonra Başbakan Özal tarafından imzalanarak Cumhurbaşkanı Evren'e sunuldu.



Yeni TRT Genel Müdürü Kerim Aydın Erdem.



Fransız Devrimi'nin 200. yılı görkemli törenlerle kutlanıyor.

Fransız Devrimi'nin 200. yıldönümü coşkuyla kutlandı

14 temmuz - Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand, 14 temmuz 1789'da Paris halkının Bastille'i işgal etmesiyle başlayan Fransız Devrimi'nin bir hafta sürecek 200. yıl kutlamalarını törenle başlattı.

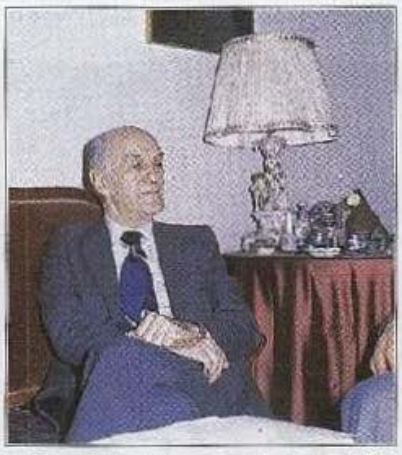
Kutlamaların ilk önemli olayı, eskiden Bastille Cezaevi'nin bulunduğu yerde bir opera binasının hizmete açılmasıydı. Aynı günlerde Paris Zirvesi için başkentte bulunan G-7'lerin devlet başkanları da, Devrim'in 200. yılı kutlamalarında Fransa Cumhurbaşkanı Mitterrand'ın davetlisiydiler.

Cumhurbaşkanlığı tartışması şiddetleniyor

26 temmuz - Cumhurbaşkanlığı seçimi partilerin yanı sıra liderleri de iyiden iyiye karşı karşıya getirdi. Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'ın 17 temmuzda yaptığı, « Aday gösterilirsem seçilirim » şeklindeki açıklamaya en büyük tepki DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel'den geldi. Özal bu defa, « Ben adaylığımı koymadım. Şeytan azapta gerek » dedi ve Demirel'in, bir gün önce yapmış olduğu « Cumhurbaşkanı seçimini halk yapsın » şeklindeki öneriye 18 temmuzda, « Köşk Demirel'e mi kalsın? » diye karşılık verdi. Demirel, « ANAP'ın seçtiği cumhurbaşkanı o makamda çok oturamaz ve işgalci olur » derken, SHP'yi bu duruma ses çıkarmamakla suçladı. Cumhurbaşkanlığı seçimi konusu SHP ile DYP'nin de arasını açtı. Demirel İnönü'ye hitaben, « Milletin hukukunu korumak için senin yapacağın hiçbir şey yok mu? » diye sordu ve gevşememesini istedi. İnönü buna « DYP sadece konuşuyor. Bugüne kadar hiçbir şey yaptığını görmedik » cevabını verdi. SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal da Özal'ın halkın desteğini kaybettiğini ileri sürerek, « Cumhurbaşkanlığı, yıpranmış başbakanların dinleneceği bir istirahatgâh değildir » dedi. DSP Genel Başkanı da « böyle seçilecek cumhurbaşkanının siyasal açıdan meşru olmayacağını » söyledi. Marmaris'te yapılan ANAP Muğla İl Divanı toplantısında konuşan Özal, muhalefete cevap vererek, « Benim şahsım veya filanca cumhurbaşkanı olur,bu hiç önemli değil. Bu fırsat daha önce onların eline geçti, kullanamadılar » dedi. Demirel'i korkaklıkla suçlayan Özal şöyle devam etti: « Korkuyor. 1966'da Genelkurmay Başkanı'nı cumhurbaşkanı yapan Süleyman Demirel, 12 Mart'ta muhtıra yedi, muhtırayla şapkayı alıp gitti ve hiçbir faydası olmadı ». Özal, SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal için de, « 1979'da Baykal Enerji Bakanı'ydı. Memlekette hayatın devam etmesini sağlayacak petrolü bulamadı. Şimdi bu insanlar Türkiye'yi nasıl idare edecekler. Bunlar 1980 öncesini temsil etmektedirler » dedi. Öte yandan SHP Genel Başkanı Erdal İnönü erken seçim konusunda referandum önerdi ve 26 temmuzda ANAP'ı cumhurbaşkanı seçimi konusunda bir kere daha uyardı.

Başbakan Özal'dan basına suçlama: şeytanın avukatları

30 temmuz - Başbakan Özal, basının ekonomik konulardaki eleştirilerinden yakınarak, « Ekimde şöyle olacaktır, kasımda böyle olacaktır diye kötü falcılık yapmanın, ülkeye faydası yok. İki gazetemizi biliyorum, bir tanesi kasıtlı olarak bunu yapıyor. Enflasyonu devamlı körüklüyorlar. Biz yedi senedir onlarla da mücadele ettik. Ama şeytanın avukatları bir taraftan çalışmaya devam etti » dedi. Ciddî bir araştırma yapılmadan eleştiri yapıldığını ileri süren Özal, « Bunlar vaktiyle güya işçinin yanındaydı. Şimdi memurun, işçinin yanında olmadıkları ortaya çıktı. Çünkü enflasyonun onlara zarar getireceğini biliyorlar, ama enflasyonu devamlı körüklüyorlar » diye ekledi.



Eski Dışişleri ve Savunma bakanlarından Hasan Esat Işık öldü.

İstanbul Belediyesi, gayrimenkullerini Dalan vakıflarından geri alıyor

7 temmuz - İstanbul Anakent Belediyesi, eski Başkan Bedrettin Dalan döneminde kurulan vakıflara çok ucuz fiyatlarla verilmiş gayrimenkullerini geri almayı kararlaştırdı.

İstanbul Çocuk Tabiat Vakfı, İstanbul Eğitim ve Kültür Vakfı ve Güzel İstanbul'a Hizmet Vakfı'nın İstanbul Belediyesi'yle doğrudan ilişkileri olmadığı halde, Belediye'ye ait taşınmazlardan yararlandığının tespit edildiği, bu gayrimenkullerin geriye alınıp, fiilî durumun yasalarla belirlenen sınırların içine çekileceği belirtildi.



Yargıtay daire başkanlığına getirilen ilk kadın hâkim Türkân Güven.

1989



Andrey Gromiko.

Andrey Gromiko öldü

3 temmuz - 28 yıl boyunca SSCB Dışişleri bakanlığı görevini yapan Rus diplomat Andrey Gromiko, 79 yaşında Moskova'da öldü. Stalin döneminde genç bir diplomat olarak mesleğe başlayan Gromiko, Sovyet Dışişleri Bakanlığı'nın çeşitli kademelerinde görev yaptı. Meslek hayatı boyunca Sovyetler Birliği'nin 5 lideriyle çalışan Gromiko, Sovyet yönetiminin siyasetini ustaca savundu. 1943'te Sovyetler Birliği'nin Washington büyükelçisi oldu. 1946'da SSCB'nin ilk BM daimî temsilciliğine atandı. İkinci Dünya Savaşı sonrası dünyayı yeniden şekillendiren Tahran, Yalta, Postdam konferanslarına katıldı. 1952-1953 arasında SSCB'nin Londra büyükelçiliğini yaptı. 1953'te Stalin'in ölümünden sonra Dışişleri bakan yardımcılığı görevine getirildi. 1957'de Hruşçev'in Molotov'u görevden almasıyla Dışişleri bakanı oldu. 1964'te Hruşçev'in iktidardan düşmesinden sonra da görevde kaldı ve yeni lider Brejnev'le çalışmaya devam etti. 1973'te Politbüro'ya tam üye seçildi. 1983'te başbakan birinci yardımcılığına yükseltilen Gromiko, 1985'te Dışişleri bakanlığı görevini bıraktı, 1985-1988 arasında Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanlığı yaptı.

Özal-Sözen kavgası

3 temmuz - İstanbul Belediye Başkanı'nın sabah kilit vurduğu Beşiktaş tesislerini Başbakan öğleden sonra açtı. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen, henüz tamamlanmadığı için Beşiktaş'ın kamp tesislerindeki çim sahanın kapılarını kilitletti. Ancak olaydan 4 saat sonra aynı spor kompleksinin kamp binası Başbakan Özal tarafından açıldı. Özal yetkililere, « Çalışmak istiyorsanız kırın içeriye girin. Gerekirse çim sahanın olduğu yeri istimlak ederiz » dedi. Sözen yaptığı yazılı açıklamada BJK gibi köklü bir kulubü politik çıkarlar amacıyla kullananan Özal'ı bu tutumunu üzüntüyle karşıladıklarını belirtti.

Ağustos

3. İran'da Meclis Başkanı Haşimi Rafsancani cumhurbaşkanlığı görevine başladı.
4. Başbakan Turgut Özal ile SHP Genel Sekreteri Baykal, cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda tartıştı.
6. Güneydoğu gezisine çıkan SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Doğu'da halk aldatılıyor » dedi.
7. 1 000 liraya satılacak ve talihlilere 20 milyon liraya kadar ikramiye kazandırabilecek « Hemen Kazan » oyunu Millî Piyango İdaresi tarafından piyasaya çıkarıldı.
8. ABD, 3,5 yıllık aradan sonra uzay mekiği Columbia'yı Cape Canaveral Uzay Üssü'nden fırlatarak insanlı uzay uçuşlarını yeniden başlattı.
10. Gümrük ve fon indirimi ithal mallarını yüzde 3 ila 15 ucuzlattı.
10. İzmir Konak'taki Atatürk Kültür Merkezi'nde yangın çıktı. 4 saatte güçlükle kontrol altına alınan yangında, AKM büyük hasar gördü.
14. Türk lirası konvertibl hale getirildi.
18. Açlık grevleri sona erdi.
20. SHP İstanbul İl Kongresi'nde Genel Sekreter Deniz Baykal protesto edildi.
22. Hükümet, Bulgaristan'dan yapılan zorunlu göçü durdurmak için sınırı kapattı.
22. Başbakan Özal ile sanayiciler arasındaki tartışma kavga boyutuna vardı.
24. Polonya'da, Dayanışma Sendikası'nın önde gelen üyelerinden Tadeusz Mazowiecki'nin kurduğu komünist olmayan ilk hükümet güvenoyu aldı.
25. 1977 yılında fırlatılan « Voyager 2 » sondası Neptün'ün 4 905 km yakınından geçerek, Güneş Sistemi'ne yaptığı yolculuğu tamamladı.
26. Cumhuriyet Kitap Kulübü'nün İstanbul Beyoğlu'ndaki kitap sergisi kundaklandı.

30 astsubaya ihraç

5 ağustos - Hava Kuvvetleri'ne mensup 30 astsubay, irticaî faaliyette bulundukları gerekçesiyle Ordu'dan ihraç edildi. Genelkurmay'ın yaptığı açıklamada, astsubayların tarikatlarla ilişkili oldukları ve tarikatlarca düzenlenen ayinlere katıldıklarının saptandığı belirtildi. Nurcu oldukları belirlenen astsubayların Ordu içinde de faaliyetlerini yaymak ve yandaşlarını artırmak amacıyla çalışmalar yaptıklarının anlaşıldığı kaydedildi. Astsubaylardan bazılarının irticaî faaliyette bulunmadıkları gerekçesiyle yargı yoluna başvurarak haklarını arayacakları öne sürülüyor.

Muhalefet: Özal'ın çağrısı ciddî değil

7 ağustos - Başbakan Özal, cumhurbaşkanı seçimi için muhalefete çağrıda bulunarak, « Adaylarını açıklasınlar » dedi. Özal, kendi adaylığı konusunda artılarla eksileri düşündüğünü belki ANAP içinde de aday konusunda ihtilaf çıkabileceğini belirtti. Özal'ın önerisine Demirel'den « Özal hile yapıyor » cevabı geldi. SHP Genel Başkanı İnönü de açıklamayı « gayri ciddî » olarak niteledi ve « Bu kişisel kandırmalarla hiçbir yere varılamaz » dedi. Öte yandan DYP'nin, cumhurbaşkanını halkın seçmesi yolundaki Anayasa değişikliği önerisine SHP'nin soğuk baktığı bildiriliyor.

Açlık grevleri bitti

18 ağustos - Eskişehir Özel E Tipi Cezaevi'nde 29 haziranda başlatılan açlık grevi sürerken, İskenderun, Elazığ A tipi, Haymana ve Ankara Merkez cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlüler de cezaevlerinde yapılan baskıları protesto etmek ve Eskişehir'de başlatılan açlık grevine destek vermek amacıyla 1 ağustosta açlık grevine başladılar. Kahramanmaraş, Nazilli, Buca ve Urfa'da açlık grevleri sürüyor. Eskişehir Cezaevi'nde açlık grevi yapan 280 tutuklu ve hükümlü 2 ağustosta Aydın ve Nazilli cezaevlerine nakledildi. Aydın'a nakledilenlerden bir hükümlü ve bir tutuklu öldü, dört hükümlü de yaralandı. 6 ağustosta, tedavi kabul etmeyen 16 grevci Aydın Devlet Hastanesi'ne nakledildi. 7 ağustosta Adalet Bakanı Sungurlu, açlık grevcilerinin talepleri arasında ilk sırayı alan isteğe uygun olarak « 1 Ağustos Genelgesi »nin değiştirileceğini söyledi. Açlık grevlerini bitirmek için girişimler yoğunlaştı. 12 ve 15 ağustos günlerinde 10 tutuklu Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırıldı. 15 ağustosta Aziz Nesin, Mehmet Ali Aybar, Mina Urgan, Rasih N. İleri ve Emil G. Sandalcı cezaevlerindeki grevcilerle dayanışma için İstanbul'da Pera Palas Oteli'nde açlık grevine gittiler. 18 ağustosta Aydın Valisi Yazıcıoğlu açlık grevlerinin bittiğini açıkladı ve grevdekilerle herhangi bir anlaşma yapılmadığını söyledi. Grevlerin sona erdirilmesi için aracılık eden SHP Genel Sekreter Yardımcısı Tufan Doğu ise « Ne devlet ne de tutuklular taviz verdi » dedi.

Gümrük ve fon indirimi konusu, işadamları ile Özal'ı karşı karşıya getirdi



Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin İstanbul Hilton Oteli'nde düzenlediği bir yemekte, (soldan sağa) Tüsiad Başkanı Cem Boyner, Başbakan Turgut Özal ve Sakıp Sabancı.

22 ağustos - Hükûmetin, çoğunluğunu tekstil ve kimya sektörlerinin ham ve yarı mamül maddeleri ile konfeksiyon ürünlerinin oluşturduğu 176 kalem malda gümrük vergisi ve fonları yüzde 90'lara varan oranlarda düşürme kararı, işadamları ve sanayicilerin büyük tepkisine yol açtı. Alınan bu kararların Türk sanayicisinin rekabet gücünü kıracağını, pazarın yabancıların eline geçeceğini ve ülkede mal üretecek sanayi kalmayacağını savunan Tüsiad Başkanı Cem Boyner, hükûmeti « kendi evladının celladı » olmakla suçladı. Boyner, indirimin akılla mantıkla ilgisi olmadığını söyledi. Türkiye'de keyfî yönetimin adını « piyasa ekonomisi » koyduk diyen Boyner alınan kararları, « güdümlü ekonominin en güzel örneği » olarak niteledi. Boyner'in konuşmasına cevap olarak Başbakan Özal, « Sanayii korumamız yeter. Halkı düşünmek zorundayız. Gümrük duvarlarının gerisinde, istediğin malı çürük çarık yap sat. Hayır. Rekabet et kardeşim, rekabet et » dedi. İş dünyasının ağır toplarından Sakıp Sabancı, yalnız yeni sanayileşen ülkelerin değil, gelişmiş ülkelerin bile sanayilerini yabancılara karşı koruduklarını söyledi. İstanbul Ticaret Odası Başkanı Yalım Erez de, gümrük ve fon indiriminin ekonomik sorunların çözümüne ciddî bir katkıda bulunmayacağını ileri sürerek, « İndirimin adeta bir gecede tepede inme yapılmasının gerekçesi nedir? » diye sordu.

Bulgaristan sınırı göçe kapatıldı

29 ağustos - Bakanlar Kurulu 21 ağustosta yaptığı toplantıda, Bulgaristan'dan göçe zorlanan soydaşlarımızın Türkiye'ye girişini kapsamlı bir göç anlaşması yapılıncaya kadar, 22 ağustos saat 02.00 itibarıyla durdurdu. Soydaşlarımız bundan sonra Türkiye'ye vizeyle girebilecekler. Bulgar hükûmetinin başlattığı asimilasyon politikası sonunu « zorunlu pasaport »la göçe zorlanan soydaşlarımızın ilk kafilesi 26 mayısta Türkiye'ye gelmişti. Günde 2 000 ile 5 000 kişi arasında artarak devam eden göç sonucu Türkiye'ye gelenlerin 21 ağustosta 310 000'i aştığı biliniyor. Konu, Başbakan Özal'ın, « Hepsini getirteceğiz. Onların ümüklerine basa basa alırız » gibi konuşmalarını hatırlatan muhalefet tarafından Meclis'e getirildi. DYP'nin verdiği önergede Özal, « sorumsuz ve tutarsız politikalarla devleti küçük düşürmek »le suçlandı. Önergeyi destekleyen SHP Genel Başkanı İnönü, « Gelmek isteyen soydaşlarımızdan vazgeçemeyiz. Ulusal politikaya evet, ama bu kadar hesapsız kitapsız bir politika savunulamaz » dedi. Bakanlar Kurulu kararının uygulamaya konulmasından sonra sınırdan giriş durduruldu. 300 000 göçmenin daha sınırda beklediği bildirildi. Özal, « Eğer sınırlarımızı açık tutmaya devam etseydik 4 ay sonra 1,5 milyon insan Türkiye'ye gelmiş olacaktı, en güçlü ülkeler bile böyle bir yükün altından kalkamaz » dedi. Karar ANAP içinde de tepkiyle karşılandı. Hareketçi ve muhafazakâr milletvekilleri, Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz'ı şiddetle eleştirdi. ABD de Türkiye'ye bir jest yaptı ve 29 ağustosta Bulgaristan'ı protesto ederek büyükelçisini geri çekti.

Baltık Ülkeleri'nde protesto gösterisi

23 ağustos - Litvanya Yüksek Sovyeti 22 ağustosta bir bildiri yayımlayarak Litvanya, Estonya ve Letonya'nın 1940'ta Sovyetler Birliği'nce işgal ve ilhakını tanımadıklarını açıkladı. 23 ağustosta da bu ülkeleri Sovyetler'e dahil eden antlaşmanın 50. yılı nedeniyle düzenlenen protesto gösterisinde 1 milyonu aşkın kişi el ele tutuşarak Estonya'nın başkenti Tallin'den Litvanya'nın başkenti Vilnius'a kadar bir insan zinciri oluşturdu. 500 km'yi aşan bu insan zincirinde, bağımsızlık ve özgürlük talepleri dile getirildi. Baltık Cumhuriyetleri tarihçileri, Estonya, Litvanya ve Letonya'nın SSCB tarafından tam 50 yıl önce imzalanmış olan Nazi-Sovyet anlaşmasına dayanılarak ilhak edildiğini savunurken, Sovyet yönetimi ise bu cumhuriyetlerin kendi istekleriyle SSCB egemenliğine girdiklerini savunuyor.



Sovyet-Nazi anlaşmalarını lanetleyen 1,5 milyon insan el ele tutuşarak bir zincir oluşturdu.

Güneydoğu'daki terör olayları Ankara'da hükûmeti sarsıyor

28 ağustos - 6 ağustosta Güneydoğu gezisine çıkan SHP Genel Başkanı İnönü, izlenimlerini anlatırken « Doğu'daki terör örgütlerinin güçleri artıyor » dedi. 14 ağustosta Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu da PKK'nın gerçekleştirdiği eylem sayısının geçen yıla oranla bir misli arttığını açıkladı. 15 ağustosta Gümüşhane'nin Şiran ilçesi yakınlarındaki karakolu basan teröristler bir astsubay ve 6 eri şehit etti. Aynı gün, Hakkâri'nin Boğazören Köyü'nde teröristlerce kaçırılmış olan 10 köylüden 6'sının cesetleri bulundu. 17 ağustosta Genelkurmay Başkanı Necip Torumtay Güneydoğu olaylarıyla ilgili bir açıklama yaparak, « Millî varlığımıza silah çekenler ile onların yanında yer alan, onları destekleyen kimseleri düşman kabul etmek ve ona göre gerekli etkin tedbirleri almaktan başka seçenek yoktur » dedi. Torumtay'ın açıklaması geniş yankı uyandırdı. İnönü, çözümün demokrasi içinde aranması gerektiğini söylerken, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Güneydoğu'nun askerî müdahale gerekçesi olamayacağını söyleyerek, « Ankara'daki Meclis'i dağıtıp Cudi Dağı'ndaki eşkıyayı nasıl ortadan kaldıracaksınız? » diye sordu. 22 ağustosta da Şırnak'ın Herekol ve Gabar Dağı eteklerinde PKK'lı teröristlerle çıkan iki ayrı çatışmada 5 er şehit oldu, 3 er yaralandı, bir terörist ölü olarak ele geçti. Özal 28 ağustosta ad vermeden Doğu ve Güneydoğu komşularımızı sert bir dille uyararak, « Komşularımızdan bizim içimizdeki birtakım hareketlere katkıda bulunmaya devam edenler olursa, bilmelidir ki sabrımızın da bir sınırı vardır » dedi.



SHP Genel Başkanı İnönü, 6 ağustosta çıktığı Güneydoğu gezisinde halka hitap ederken.



Başbakan Turgut Özal, Doğu ve Güneydoğu komşularımızı sert bir dille uyardı.



Güneydoğu konusuyla ilgili açıklaması geniş yankı uyandıran Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necip Torumtay.

« Kazı-Kazan » yasak

10 ağustos - « Yaya trafiğine engel, toplum ahlakına ve çevre temizliğine tehdit » olduğu gerekçesiyle İzmir, Konya, İstanbul Fatih ve Beşiktaş belediyeleri, « Hemen Kazan » oyununun satışını ve açık yerlerde oynanmasını yasakladı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi de karara katılmayı düşünüyor. Ankara, Gaziantep ve Eminönü belediyeleri de harekete geçti. Milli Piyango Genel Müdürlüğü ise bu yasağı yasalara aykırı olarak niteledi.

Türk lirası konvertibl hale getirildi; yurtiçinde döviz alım satımı serbest

14 ağustos - Kambiyo rejiminin daha da serbestleştirilmesine yönelik çalışmalar sonuçlandı. Yurtiçinde döviz alım satımı serbest bırakılıyor; döviz almak için pasaport ve yurtdışına çıkış koşulu aranmayacak, yurtdışına yapılacak 3 000 dolara kadar olan döviz transferleri herhangi bir izne veya kayda tabi tutulmayacak. İsteyen Türk vatandaşı bankalar aracılığıyla yabancı borsalardan hisse senedi ve tahvil satın alabilecek. Başbakan Özal tarafından « konvertibiliteye atılan son adım » olarak nitelenen, Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu'nda değişiklik yapan ve « 32 Sayılı Para Kararı » olarak adlandırılan tebliğ, 13 ağustosta *Resmî Gazete*'de yayımlandı ve 14 ağustosta fiilen yürürlüğe girdi.

1989

Eylül

1. DYP Genel Başkanı Demirel, SHP'ye cumhurbaşkanlığı seçimine katılmama çağrısında bulundu.
2. Demirel, « Ekonomi tıkırında » diyen Başbakan Turgut Özal'ı yalancılıkla suçladı.
6. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği 11 ilde sürgün uygulaması başlattı. ☞
7. Manisa'da binlerce çiftçi, iktidarın tarım politikasını protesto için yürüyüş yaptı.
11. ANAP Erzincan Milletvekili Yıldırım Akbulut, 3. turda TBMM başkanı seçildi.
12. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, ANAP'ın yüzde 10 oyla hükûmeti gasp ettiğini ileri sürdü.
14. Başbakan Özal, Demirel'i « güvenilmezlikle » suçladı. ☞
18. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, parti liderlerinin cumhurbaşkanı adayı olmamalarını önerdi.
19. Türk asıllı Sovyet halterci Hafız Süleymanov ile masörü, Türkiye'nin Atina Elçiliği'ne sığınarak iltica talebinde bulundu; talepleri kabul edildi.
19. DYP, genel seçimin erkene alınması için Meclis'e yasa tasarısı sundu.
20. Yunanistan Parlamentosu, eski Başbakan Papandreu'nun Yüce Divan'da hesap vermesi istedi. ☞
23. ANAP Genel Başkanı Özal'ın Demirel'e « Seni affettik » demesi olay yaratti. ☞
24. DYP Genel Başkanı Demirel, cumhurbaşkanlığı seçimi için halkoylaması önerdi.
25. Özal, cumhurbaşkanlığına layık olduğunu söyledi.
26. SHP Genel Başkanı İnönü, « Özal cumhurbaşkanı seçilirse tanımayız » dedi.
26. Vietnam 1978'de işgal ettiği Kamboçya'dan çekildi.
29. SHP, Ereğli Demir-Çelik Fabrikaları'nın satışına karşı çıktı.

ÖLÜM

13. Siyaset adamı İsmail Rüştü Aksal.

Özal-Demirel söz düellosu

23 eylül - Özal, 14 eylülde yaptığı açıklamada « DYP rejim açısından, birçok bakımdan kesin olarak güvenilir değildir. Güvenliğin ne anlama geldiğini biliyorsunuz. Türkiye çok büyük suiistimallere gider. Sigara kaçakçılığına, babalara kadar birçok şeye gider. Güvenilmezden kastım budur » dedi. 23 eylülde Özal'ın, Demirel'e, « Birader seni affettik, millet affetti, gelip koltuğuna oturdun, niye bu kadar hırs, ne bu koltuk kavgası » demesi iki lider arasındaki tartışmayı alevlendirdi. Demirel, hakkındaki siyasî hak yasağını milletin kaldırdığını belirterek, « Eğer Meclis'te kaldırılsaydı, milletin içine çıkamazdım. Onun vereceği bir çöpü alan namerttir » dedi.

Satılan KİT'leri SHP geri alacak

29 eylül - SHP Genel Başkanı İnönü, kapalı kapılar ardında yabancılarla sürdürülen gizli görüşmeler ve imzalanan anlaşmalarla Petkim, Erdemir gibi KİT'lerin özelleştirilmesini engellemek için idarî yargıya başvuracaklarını açıkladı. Satış girişimine karşı olduklarını açıklayan İnönü, KİT'ler satılsa bile iktidar olduklarında bu kurumları geri alacaklarını, bu konuda yalnız olmadıklarını, Ticaret ve Sanayi Odaları, Türk-İş'ten başka tüm Ereğlililerin de yanlarında olduğunu ileri sürdü. SHP Grup Başkanvekili Onur Kumbaracıbaşı parti bünyesinde oluşturulan hukukçular kurulunun konuyu incelediğini ve hukukî açıdan yapılabilecekleri belirlemeye çalıştıklarını söyledi.



Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından düzenlenen Manisa'daki « Çiftçinin Sesi » mitingine, 2 000'e yakın çiftçi ile 1 000 kadar üretici traktörleriyle katıldı.

Doğu Almanlar Batı'ya kaçıyor

30 eylül - Macaristan hükûmeti 10 eylülde, « tatillerini geçirmek » üzere ülkelerine gelen Doğu Almanlara Batı'ya geçmeleri için sınırlarını açma kararı aldı. Karar üzerine 10 000 Doğu Alman 11 eylülde önce Avusturya'ya, oradan da Batı Almanya'ya geçti. Macaristan hükûmetinin bu kararıyla, Berlin Duvarı'nın inşa edildiği 1961 yılından bu yana en büyük göç olayı yaşanıyor. Macaristan'da 60 000 Doğu Alman'ın « tatil yaptığı » ve Batı'ya geçeceklerin sayısının artacağı tahmin ediliyor. Kararın ardından Macaristan ile Doğu Almanya arasında gerginlik tırmanıyor. Doğu Almanya Macaristan'ı kendi içişlerine karışmak ve karşılıklı anlaşmaları hiçe saymakla suçladı.

Bu arada 19 eylülde binlerce Doğu Alman, Federal Almanya'nın Prag ve Varşova elçiliklerine sığındı. Sığınmacıların elçiliklerdeki barınma koşulları giderek kötüleşirken başlatılan girişimler sonuç verdi ve 30 eylülde, insanî sebepleri göz önüne alarak Doğu Alman hükûmeti, elçiliklerde bekletilen sığınmacıların Batı'ya geçmeleri için izin verdi. Böylece sığınmacılar « özel özgürlük trenleri »yle Batı'ya geçmeye başladılar.



Binlerce Doğu Alman Batı Almanya'nın Prag ve Varşova elçiliklerine sığındı.

Güneydoğu'da sürgün uygulaması tepki yarattı

6 eylül - Güneydoğu'da, Olağanüstü Hal yönetimince « kamu düzenine aykırı davranışta bulundukları » sanılan kişilerin « sürgün » edilmesi uygulamasına başlandı. İlk olarak eski Siirt SHP İl Başkanı avukat Zübeyr Aydar ve Mehmet Ali Sevilgen adlı yurttaş ile Beşiri ve Kurtalan SHP örgütünden 6 kişiye bölgeyi terk etmeleri bildirildi. SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal kararı « utanç verici » bulduğunu söyledi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel sürgünün « çağdaş bir devlete yakışmayacağını », SHP Genel Başkanı İnönü, sürgün konusuyla bizzat kendisinin ilgileneceğini söyledi. Tepkiler üzerine İçişleri Bakanlığı uygulamayı durdurdu.

Papandreu Yüce Divan'a sevk edildi

20 eylül - Yunanistan Parlamentosu'nda yapılan oylama sonucu, eski Başbakan Andreas Papandreu'nun Yüce Divan'a sevkine karar verildi. Papandreu, hükûmeti döneminde, ülkenin önde gelen siyasî ve askerî kişilerinin yanı sıra, milletvekili bakan ve gazetecilerin telefon görüşmelerinin dinlenmesinden sorumlu tutuluyor. Bu arada Papandreu'nun, Banker Koskatas skandalıyla ilgili olarak da, bankadaki yolsuzlukları örtbas etmek ve bankanın kasasından hesabına 3 milyar drahmi (20 milyon dolar) çekmekten parlamentoda yapılacak yeni bir oylamayla ikinci defa Yüce Divan'a sevk edilmesi bekleniyor.

Dövize çevrilebilir mevduat tartışması

16 eylül - Başbakan Turgut Özal, dövize çevrilebilir mevduat (DÇM) borçlarının son taksidinin 1 eylül 1989 günü ödendiğini açıklayarak, Türkiye'nin ekonomik tarihi yazıldığında bu borçların « bilgisizliğin vesikası » olarak ortaya konulacağını söyledi. 1984-1988 yılları arasında basılan paranın yüzde 55'inin DÇM borç ödemelerinden kaynaklandığını söyleyen Başbakan Turgut Özal, bu yanlış borçlanma yönteminden sorumlu tuttuğu DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel'i TV'de açık oturuma çağırdı. Başbakan Özal ayrıca, Türk ekonomisinde bir dönemin kapanması nedeniyle bir de kokteyl düzenledi. DYP Genel Başkanı Demirel'in, DÇM'lerin ekonomiye etkisinin yüzde 8 olduğunu ileri sürmesi üzerine Özal, « Ona DÇM borçlarıyla ilgili bir kitap gönderdim. İyice okusun. Ama ben yanında çalıştım. İyi biliyorum. Demirel ekonomiden anlamaz » dedi. DÇM borçlarının enflasyona neden gösterilmesine sinirlenen Süleyman Demirel ise Özal'ın sözlerini « herze » olarak niteledi.

Başbakan Özal'ın cumhurbaşkanlığı gündemde

30 eylül - Cumhurbaşkanlığı seçimi yaklaşırken muhalefet liderleri ile Başbakan Turgut Özal arasındaki söz düellosu giderek şiddetlendi. SHP ve DYP erken seçim veya partiler arası diyalog isterken, Başbakan Özal bunlara yanaşmadı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Muhalefet partilerinden hiçbirinin katılmadığı bir seçimle seçilmiş cumhurbaşkanı, Türkiye'de görev yapamaz » dedi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, SHP'nin « 3 parti uzlaşsın » önerisini eleştirdi ve bugünkü Meclis'in seçeceği cumhurbaşkanını, Çankaya'yı işgal etmiş sayacaklarını söyledi. Başbakan Turgut Özal bu konuşmalara karşın, « Seçileni tanımazlarsa milletvekilliğinden de çekilsinler » dedi. Özal, ANAP Genişletilmiş Başkanlık Divanı Toplantısı'nda cumhurbaşkanı adayının adını, yıpranmaması için açıklamayacağını belirtti ve « Beni istemeyenler, cumhurbaşkanlığına adaylığımı koyarsam yadırgamasınlar » diye de ekledi.



Eski Maliye bakanlarından İsmail Rüştü Aksal öldü.

1989

Ekim

2. TRT yeni yayın dönemine iki yeni kanalla girdi: TRT 3 ve GAP TV.
2. 1990 bütçesi 18 trilyon açık veriyor.
11. Yunanistan'da, 2 temmuzdan beri iktidarda olan koalisyon hükümeti istifa etti. Geçici hükümetin başbakanı Yannis Grivas. Erken genel seçim 5 kasımda yapılacak.
11. SSCB'de grev hakkı tanındı.
14. Ege Belediyeler Birliği, Özal cumhurbaşkanı seçilirse karşılamalara katılmayacaklarını açıkladı.
16. Genişletilmiş MKYK'da Özal'ın Çankaya'ya adaylığı destek gördü.
17. Başbakan Turgut Özal cumhurbaşkanlığı için adaylığını ANAP grubunda resmen açıkladı.
17. DYP ve SHP'den Özal'a sert tepki geldi.
17. Cumhurbaşkanlığı sona eren Kenan Evren'e özel emeklilik aylığı bağlandı.
18. Doğu Almanya Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı Erich Honecker istifa etti. ☞
19. ANAP milletvekilleri İlyas Aktaş, Erkan Kemaloğlu ve Nurhan Tekinel, Özal'ın cumhurbaşkanlığına adaylığını koyması üzerine partilerinden istifa ettiler.
20. Meclis'te cumhurbaşkanlığı seçimi, muhalefetin boykotuyla başladı. ☞
20. Eski Kültür Bakanı Tınaz Titiz, ANAP'tan istifa etti.
21. Sınırımızı 20 km geçen iki Suriye savaş uçağı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'ne ait bir uçağı düşürdü: 5 kişi öldü.
31. Başbakan Turgut Özal üçüncü turda 263 oyla cumhurbaşkanı seçildi. ☞

ÖLÜM

9. Romancı ve hikâyeci Yusuf Atılgan.
10. Ercüment Karacan.

Turgut Özal Türkiye'nin 8. cumhurbaşkanı

31 ekim - ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal, TBMM'de yapılan üçüncü tur oylamada 263 oyla Türkiye'nin 8. cumhurbaşkanı seçildi. Muhalefet partilerinin milletvekilleri ile ANAP'tan istifa eden 4 milletvekili oylamaya katılmadı. Meclis'te ilk tur oylama 20 ekimde yapıldı ve Özal 247, ANAP Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş 18 oy aldı. 38 ANAP milletvekili Özal'a oy vermedi. 24 ekimdeki ikinci turda Özal, 256 oy alırken, Çelikbaş 17 oyda kaldı, 9 oy boş çıktı, 2 oy da geçersiz sayıldı. 30 ekimde TV'de halka hitap eden Başbakan Turgut Özal, « Başbakan olarak veda ediyorum. Allahın izniyle bir başka konumda yeniden buluşmak üzere elveda diyorum » dedi. Eski Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyeleri cumhurbaşkanı seçilmesi dolayısıyla Özal'ı kutladılar. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Hayırlı olsun » diyemem derken, DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Millet nefretle ve hayretle seçimi izliyor. Milletin hırsından, hıncından, öfkesinden korkmayanlar bir gün bunun tokadını yiyecektir » dedi.



Turgut Özal Anıtkabir'deki bir törende.

Özal'ın kendini Atatürk'le kıyaslaması tartışma doğurdu

26 ekim - Başbakan Turgut Özal'ın, Atatürk'ün cumhurbaşkanı seçilmesine karşı çıkan « şer güçler » gibi kendisinin de cumhurbaşkanlığına karşı çıkan şer güçlerin bulunduğunu söylemesi, yeni bir tartışmaya neden oldu.

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, « Özal kendini Atatürk'le mukayese ediyor. Meşruiyet arıyor. Zaman zaman Atatürk tacirleri çıktı, ama böylesi çıkmadı » dedi. Süleyman Demirel, milletin yüzde 80'inin Özal'a oy vermediğini belirterek, « Şer olan milletin yüzde 80'i mi ? » diye sordu.

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü de Özal'ın kendisini Atatürk'e benzetmesinin büyük bir « kendini bilmezlik » olduğunu söyledi.

Kürt Konferansı'na katılan 7 SHP'li, parti disiplin kuruluna verildi

26 ekim - Fransa Cumhurbaşkanı Mitterrand'ın eşi ve France-Liberté Vakfı Başkanı Danielle Mitterrand, Paris ve Washington'da Kürtlerle ilgili iki toplantı düzenledi. Ankara bu girişimi uygunsuz bulduğunu açıkladı. ABD'li bazı Temsilciler Meclisi ve Senato üyelerinin katıldığı toplantıda Madam Mitterrand, « Kürtlerin devlet kurma hakkına sahip olduklarını » ileri sürdü. Fransız Dışişleri « Tehlikedeki halk: Kürtler » konulu toplantıda konuşan Danielle Mitterrand'ın tutumunun Fransa'yı değil, yalnızca kendisini bağladığını açıkladı. Bu arada Paris'teki Kürt Konferansı'na Erdal İnönü'nün karşı çıkmasına rağmen katılan 7 SHP milletvekili, partiden kesin ihraç talebiyle Merkez Disiplin Kurulu'na verildi.

SHP « sinei millete » dönmekten vazgeçti

27 ekim - SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün 19 ekimde yaptığı « Meclis'ten çekilebiliriz » şeklindeki açıklama, DYP'yi umutlandırdı. DYP Meclis'ten toplu istifa için SHP'yi, SHP'de DYP'yi bekler oldu. Sinei millete dönmek isteyen partiler kararsız kaldılar. 22 ekimde SHP, Meclis'ten toplu istifa için Genel Başkan İnönü'ye yetki verdi. 27 ekimde halka bir açıklama yapan Erdal İnönü, sinei millet konusunda yanlış anlaşıldığını belirterek özür diledi. İnönü, « Her türlü yola başvururuz » sözlerinin kamuoyunda « Sinei millete dönmek » şeklinde algılandığını belirterek, halka Meclis'ten çekildikleri taktirde Özal'ın cumhurbaşkanı olmaktan vazgeçeceği izlenimini vermekle hata yaptıklarını söyledi.

1989

Macaristan'da yeni cumhuriyet

23 ekim - Macaristan'da yepyeni bir dönem başladı. İktidarın Komünist Parti'nin tekelinde olduğu ve 44 yıldır süren « Halk Cumhuriyeti » tarihe karıştı, yerine çoğulcu parlamenter sistemi benimseyen « Macaristan Cumhuriyeti » resmen ilan edildi. Büyük coşkuyla karşılanan bu yeni cumhuriyet ilanı, Komünist Parti'ye ve Sovyetler Birliği'ne karşı gerçekleştirilen 1956 Ayaklanması'nın 33. yıldönümüne denk getirildi.

Honecker istifa etti; Doğu Almanlar reform istiyor

30 ekim - Mihail Gorbaçov'un 7 ekimde, Almanya Demokratik Cumhuriyeti'nin 40. kuruluş yıldönümü nedeniyle Doğu Berlin'e gelişini fırsat bilen 10 000'lerce kişi, 9 ekimde Leipzig'de reform isteğiyle gösteri yaptı. Kalabalık « Gorbi Gorbi! Çoğunluk biziz, halk biziz » diye bağırdı. Ayın 16'sında Leipzig'de bu defa 100 000'den fazla Doğu Alman, reform ve özgürlük isteklerini dile getirdi.

18 ekimde Doğu Almanya Komünist Partisi, 18 yıldır Devlet başkanlığı, Savunma Konseyi başkanlığı ve Komünist Parti Genel sekreterliği görevlerini yürüten Erich Honecker'in istifasını istedi. Bu durumda çekilmek zorunda kalan Honecker'in tüm görevlerini Egon Krenz üstlendi.

23 ekimde Doğu Berlin'de olaysız bir gösteri düzenleyen 300 000 kişi, muhalefet partileri ile bağımsız işçi sendikalarının yasallaştırılması ve hükümetle Komünist Parti'nin yetkilerinin birbirinden ayrılması gibi istekler dile getirdi. 30 ekimde yine Leipzig şehrinde yaklaşık 300 000 kişi serbest seçimlere gidilmesi ve gizli polisin etkinliklerinin sınırlandırılması gibi taleplerle yürüyüş yaptı.

San Francisco'da deprem; 272 kişi öldü

17 ekim - ABD'nin San Francisco kentinde yerel saatle 17.05'te meydana gelen ve 15 saniye süren 6,9 şiddetindeki depremde 272 öldü, 700 kişi yaralandı. Depremde ölenlerin çoğunu San Francisco'yu Oakland'a bağlayan otoyolda ve viyadüklerde seyreden sürücülerin oluşturduğu belirtildi.

San Francisco'da depremden sonra hayatın tamamıyla durduğu, birçok yerde yangınlar çıktığı, halkın metro istasyonlarına sığındığı ve şehirde yer yer yağmalama olayları görüldüğü kaydedildi. Yangınların gaz boruhatlarında meydana gelen patlamalar sonucu çıktığını belirten yetkililer, 1 kilometrelik San Francisco-Oakland otoyolunun deprem sırasında « kâğıt gibi » eğilip büküldüğünü ifade ediyorlar.

Kasım

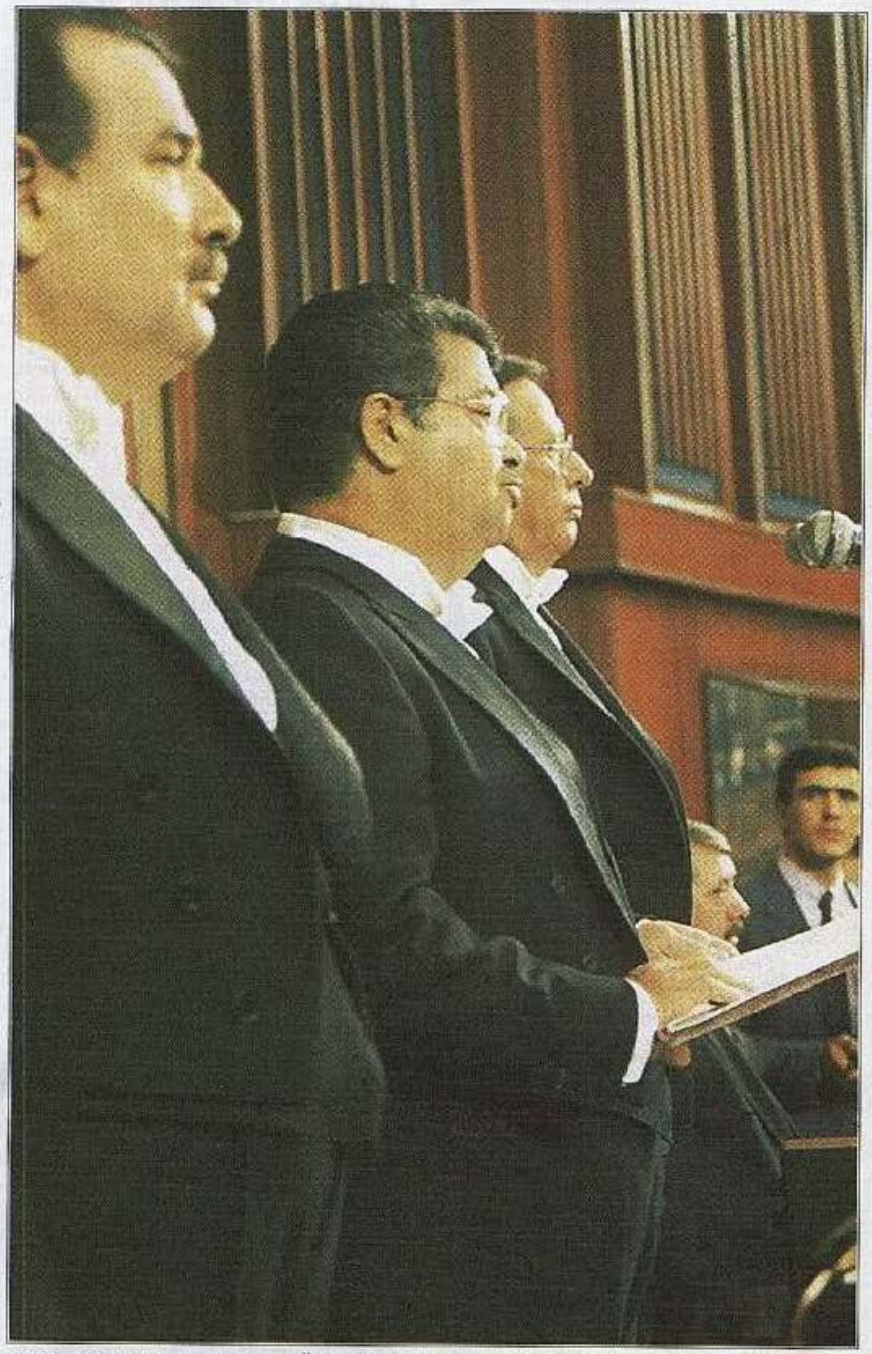
1. Kayseri Milletvekili Servet Hacıpaşaoğlu « gördüğü lüzum üzerine » ANAP'tan istifa etti.
1. Hasan Celal Güzel ANAP genel başkanlığa aday olduğunu açıkladı. ☞
4. İzmir Milletvekili Akın Gönen « partinin geleceğinden umudu olmadığı » gerekçesiyle ANAP'tan istifa etti.
5. Cumhurbaşkanlığı sona eren Kenan Evren, « Demokrasi sözümüzü tuttuk » dedi.
5. Yunanistan'da erken genel seçimler yapıldı. Hiçbir parti tek başına iktidar olacak oyu alamadı.
9. Turgut Özal yemin ederek cumhurbaşkanlığı görevine başladı. ☞
9. Cumhurbaşkanı Turgut Özal, hükümeti kurma görevini Meclis Başkanı Yıldırım Akbulut'a verdi. ☞
10. Atatürk'ü anma devlet törenine SHP ve DYP katılmadı. ☞
11. Berlin'de Utanç Duvarı'nın yıkımına başlandı. ☞
14. Eski İstanbul Belediye Başkanı Bedrettin Dalan ANAP'tan istifa etti.
15. Başbakan Yıldırım Akbulut, Meclis'ten güvenoyu aldı. ☞
17. Yıldırım Akbulut ANAP genel başkanı seçildi. ☞
18. Romanya, Macaristan sınırını kapattı.
21. ANAP İzmir Milletvekili Kaya Erdem TBMM başkanı seçildi. ☞
21. Yunanistan'da Ksenofondas Zolas liderliğinde bir ulusal birlik hükümeti kuruldu.
24. Cuma namazından çıkan İslamcı bir grup türban yasağını protesto etmek için Sultanahmet'te gösteri yaptı. Polis 400 kişilik grubu dağıttı. ☞
24. Çavuşesku Romanya Komünist Partisi genel sekreterliğine yeniden seçildi. ☞
24. Çekoslovakya Komünist Partisi Genel Sekreteri Milos Jakes istifa etti. ☞
29. Seçimleri kaybeden Hindistan Başbakanı Raciv Gandhi istifa etti.

Çekoslovakya'da özgürlük ve demokrasiye doğru

24 kasım - Doğu Bloku ülkelerindeki kıpırdanmalar sürüyor. 17 kasımda Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu binlerce kişi, Nazilere karşı 1939'da gerçekleştirilen başkaldırı hareketinin 50. yıldönümünde bir gösteri düzenledi. Gösteri, « Özgürlük » sloganlarıyla kısa sürede iktidar karşıtı bir eyleme dönüşünce polis duruma müdahale etti. Öğrenciler ile polis arasında çıkan çatışmada, 20 yaşında bir öğrencinin öldürüldüğü iddia edildi, ancak bu daha sonra yalanlandı. 19 kasımda gene Prag'da, bu defa 200 000 kişinin katıldığı, 1968'deki Sovyet işgalinden bu yana yapılan en büyük kitle eyleminde, göstericiler komünist yönetimine son verilmesini, serbest seçimlere gidilmesini ve Komünist Parti lideri Milos Jakes'in istifasını istediler. Aynı gece ülkede demokratik reformlar için mücadele eden 12 ayrı hareketin temsilcisi, oyun yazarı ve şair Vaclav Havel'in de ön ayak olmasıyla Yurttaşlar Forumu adıyla gayri resmî bir muhalefet komisyonu oluşturdu. Yurttaşlar Forumu, Komünist Parti'nin öncü rolüne son verilmesini, basın ve yayın özgürlüğü tanınmasını ve Komünist Parti liderlerinin istifasını isteyen bir talepler listesi hazırladı. Ancak politbüro bu listeye aldırış bile etmedi. Bununla birlikte sokaklardaki protesto gösterileri sürdü ve 1968'deki Sovyet işgaliyle iktidara gelen Milos Jakes ve ekibi « sokaktan gelen baskılar »a boyun eğerek 24 kasımda istifa etti. Parti liderliğine gelen Karel Urbanek ülkedeki tüm siyasî suçluların serbest bırakılacağını açıkladı ve halkın isteklerini kabul ettiklerini bildirdi.



Prag'da on binlerce gösterici « Özgürlük » sloganlarıyla yürüdü.



Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı Özal, Meclis başkanlık kürsüsünden yemin ederek görevine resmen başladı. Özal, Yıldırım Akbulut (solda) ile Halim Aras'ın arasında yemin ederken.

Gazeteciler art arda saldırıya uğradı

20 kasım - *Gazete* gazetesinin muhabiri Sami Başaran ile foto muhabiri Ahmet Altınkaya, 7 kasımda röportaj için gittikleri Sincar Aşireti Reisi Cemal Sincar'ın Kumkapı'daki bürosunda silahlı saldırıya uğradılar. Saldırıda Sami Başaran ölürken, Ahmet Altınkaya ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı. Görgü tanıklarının ifadesine göre saldırıyı Cemal Sincar ve Cemal Ensari birlikte gerçekleştirdi. Bu olaydan bir hafta sonra 14 kasımda aynı gazetenin yazarı Kâmil Başaran, gazetedeki çalışma odasında silahlı saldırıda ağır yaralandı. Galata Köprüsü'nün altında lokanta işleten Hakkı Morgül tarafından vurulan Başaran Çapa Tıp Fakütesi Hastanesi'ne kaldırıldı. Saldırgan olaydan sonra teslim oldu. 15 kasımda gazetecilere yapılan saldırıları protesto etmek amacıyla Ankara, İstanbul ve İzmir'de yürüyüşler yapıldı. 20 kasımda Sami Başaran'ı öldüren Cemal Sincar polise teslim oldu.

Atatürk için 3 ayrı tören yapıldı

10 kasım - Muhalefet partilerinin Turgut Özal'ın cumhurbaşkanlığına karşı çıkmaları sonucu Atatürk.ölüm yıldönümünde 3 ayrı törenle anıldı. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın yer aldığı saat 09.00'daki devlet törenine Özal'ı protesto eden SHP ve DYP heyetleri katılmadı. Cumhurbaşkanı Özal'ın yanında sadece MÇP Genel Başkanı Alparslan Türkeş yer aldı. Törende Cumhurbaşkanı Turgut Özal kırmızı-beyaz karanfillerden oluşan ve üzerinde « Cumhurbaşkanı » yazılı çelengi Atatürk'ün kabrine koydu. Daha sonra Özal Anıtkabir şeref defterini imzaladı. Anıtkabir'deki ikinci tören ise, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ve beraberindeki heyetin saat 10.30'da Anıtkabir'e gelerek saygı duruşunda bulunmasıyla başladı. Genel Başkan Süleyman Demirel'le birlikte saat 11.30'da Anıtkabir'e gelen DYP'liler de ayrı bir tören yaptı. Demirel'in şeref defterine « Engeller aşılacak » diye yazdığı dikkati çekti.

Çarşaflıların saldırısı

10 kasım - İstanbul'da çarşaflı ve başörtülü kadınlar ile çoğunluğu çember sakallı, 35-40 kişilik bir grup, Cağaloğu'ndaki Basın Müzesi'ni basarak, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin « Geleneksel İnanç ve Simge Açısından Kadın Başları » adlı fotoğrafların sergilendiği sanat galerisindeki 150'ye yakın eseri tahrip etti. Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nezih Demirkent, olay yerinde yaptığı açıklamada saldırının 10 Kasım günü yapılmasının anlamlı olduğunu belirterek suçluların en kısa zamanda yakalanmasını istedi.

Bulgaristan'da demokrasi ve reform istekleri

18 kasım - Doğu Avrupa ülkelerinde başlayan demokrasi ve reform hareketlerine Bulgaristan da katıldı. 3 kasımda, ülkede sosyalist rejimin işbaşına gelmesinden beri ilk defa, başkent Sofya sokaklarında 5 000 kişi serbestçe gösteri yaparak « demokrasi », ve « *perestroyka* » (yeniden yapılanma) taleplerini dile getirdiler.

10 kasımda Bulgaristan Devlet Başkanı ve Komünist Parti Genel Sekreteri Todor Jivkov, her iki görevinden de istifa etti; yerine 18 yıldır Dışişleri Bakanı olan Pater Mladenov getirildi.

18 kasımda bağımsız gruplarca desteklenen büyük bir gösteri yapıldı. Sofya'da 50 000 kişinin katıldığı yürüyüşte « demokratik reformların hızlandırılması » istendi. Göstericiler serbest seçimlerin yapılmasını ve istifa eden Todor Jivkov'un yolsuzluk suçundan yargılanmasını istediler. Yürüyüşe ülkedeki Türklerin de katıldığı bildirildi.

Akbulut hükûmeti kurdu (47. hükûmet)

15 kasım - Cumhurbaşkanı Turgut Özal 9 kasımda Meclis kürsüsünde yemin ederek resmen göreve başladıktan hemen sonra, TBMM Başkanı ve ANAP Erzincan Milletvekili Yıldırım Akbulut'u hükûmeti kurmakla görevlendirdi. Meclis'te Akbulut'a görev verildiği açıklanırken, Cumhurbaşkanı Özal tarafından « jet hızıyla » onaylanan yeni bakanlar kurulu listesi de okundu. Yeni hükûmette devlet bakanlarının sayısı 15'e çıkarılırken muhafazakâr kanadın önde gelen isimlerinden Mehmet Keçeciler, Hüsnü Doğan ve Vehbi Dinçerler'e de yer verildiği görüldü.

ANAP Genel başkanlığına aday olan Hasan Celal Güzel, Başbakan Akbulut'un 10 kasımda hükûmet programını okumasını, yangından mal kaçırmaya benzetti.

13 kasımda hükûmet programı görüşülürken söz alan SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, 47. hükûmetin « uzaktan kumandalı » olduğunu söyledi.

DYP adına konuşan Köksal Toptan da Turgut Özal'ın, tarafsızlık yeminine ancak bir saat sadık kaldığını ileri sürdü.

15 kasımda Meclis'te yapılan güvenoylamasında Akbulut Hükûmeti, SHP'nin 95 ret oyuna karşı 278 kabul oyuyla güvenoyu aldı. Doğru Yol Partili milletvekilleri oylamaya katılmadılar.

Yıldırım Akbulut başkanlığındaki yeni hükûmet şu isimlerden oluşuyor:

Başbakan: Yıldırım Akbulut
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı: Ali Bozer
Devlet Bakanı: Mehmet Keçeciler
Devlet Bakanı: Kâmran Inan
Devlet Bakanı: Güneş Taner
Devlet Bakanı: Cemil Çiçek
Devlet Bakanı: Işın Çelebi
Devlet Bakanı: Mehmet Yazar
Devlet Bakanı: Hüsnü Doğan
Devlet Bakanı: İsmet Özarslan
Devlet Bakanı: Ercüment Konukman
Devlet Bakanı: Vehbi Dinçerler
Devlet Bakanı: Mustafa Taşar
Devlet Bakanı: Kemal Akkaya
Devlet Bakanı: Hüsamettin Örüç
Devlet Bakanı: İbrahim Özdemir
Adalet Bakanı: Oltan Sungurlu
Savunma Bakanı: Safa Giray
İçişleri Bakanı: Abdülkadir Aksu
Dışişleri Bakanı: Mesut Yılmaz
Millî Eğitim Bakanı: Avni Akyol
Maliye ve Gümrük Bakanı: Ekrem Pakdemirli
Bayındırlık ve İskân Bakanı: Cengiz Altınkaya
Sağlık Bakanı: Halil Şıvgın
Ulaştırma Bakanı: Cengiz Tuncer
Turizm Bakanı: İlhan Aküzüm
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı: İmren Aykut
Sanayi ve Ticaret Bakanı: Şükrü Yürür



Başbakan Yıldırım Akbulut.

Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı: Fahrettin Kurt
Kültür Bakanı: Namık Kemal Zeybek
Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı: Lütfullah Kayalar



Cumhurbaşkanı Turgut Özal TBMM başkanlığına seçilen Kaya Erdem'i (solda) kutladı.

Kaya Erdem Meclis başkanı seçildi

21 kasım - Yıldırım Akbulut'un 9 kasımda başbakanlık görevine atanmasıyla boşalan Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlığı için 14 kasımda Anavatan Partisi İzmir Milletvekili Kaya Erdem ile Malatya Milletvekili Metin Emiroğlu aday oldu.

21 kasım günü Meclis'te yapılan 3. tur oylama sonucunda, muhalefet partilerinin de desteklediği ANAP İzmir Milletvekili Kaya Erdem 270 oyla Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanı seçildi, diğer aday Metin Emiroğlu ise yalnızca 94 oyda kaldı.

Romanya reformlara direniyor

28 kasım - Romanya, Doğu Avrupa ülkelerinde baş gösteren reform ve demokrasi yanlısı hareketlere direniyor.

18 kasımda ülkeden kaçışların önlenmesi için Macaristan sınırının kapatılmasının ardından, Romanya Devlet Başkanı ve Komünist Parti Genel Sekreteri Nikolae Çavuşesku parti kongresinde yaptığı konuşmada, iktidarda kaldığı sürece Romanya'nın diğer Doğu Avrupa ülkelerinin aksine sosyalizmi bırakmayacağına söz verdi. Çavuşesku 24 kasımda Komünist Parti genel sekreterliğine yeniden seçilirken, on binlerce işçinin bir meydanda toplanması sağlandı. İşçilerin taşıdıkları pankartlarda Çavuşesku'nun yeniden seçilmesini kutlayan yazılar görülmekle birlikte, insanların yüzlerinde hiçbir gerçek sevinç belirtisinin olmayışı dikkati çekiyordu. Romanya'da normal yaşam sürerken, 23 milyon Romen yurttaşının Doğu Avrupa ülkelerinde olup bitenlerden haberi yok. Komünist Parti genel sekreterliğine yeniden seçilen Çavuşesku, komünist rejimin devamında ısrarlı olduğunu açıklarken, uyguladığı politikaya ülkenin hiçbir kesiminden tepki sesi yükselmiyor. Bu arada Romenlerin eski dünya ve olimpiyat şampiyonu bayan jimnastikçisi Nadia Comaneci'nin 28 kasımda sınırdan gizlice geçerek Macaristan'a sığındığı bildirildi.

ANAP'ta genel başkanlık savaşının galibi Akbulut

17 kasım - Turgut Özal'ın cumhurbaşkanlığına seçilmesiyle boşalan ANAP genel başkanlığına, 9 kasımda başbakanlık görevine getirilen Yıldırım Akbulut seçildi.

ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Turgut Özal, bu sıfatlarıyla son defa TBMM'ye geldiğinde, ANAP grubunda bir anket yaptırmış ve ANAP'lı milletvekillerine 18 kişilik bir liste sunarak, başbakanlık için düşündüğü bu arkadaşları konusunda fikirlerini almıştı. ANAP'lı milletvekillerine sunulan söz konusu 18 kişilik listede Oltan Sungurlu, Kâmran İnan, Kaya Erdem, Ali Bozer, Safa Giray, Hasan Celal Güzel, Mesut Yılmaz, Mehmet Keçeciler, Namık Kemal Zeybek, Orhan Demirtaş, İbrahim Özdemir, Cemil Çiçek, Lütfullah Kayalar, Ekrem Pakdemirli, Hüsnü Doğan, Mükerrem Taşçıoğlu, Güneş Taner ve Cengiz Tuncer'in isimleri yer alıyordu.

Adaylığını resmen açıklamayan ancak başbakanlık için çalışmalarını sürdürdüğü bilinen Dışişleri Bakanı ve ANAP Rize Milletvekili Mesut Yılmaz sessizliği tercih ederken, güçlü adaylardan, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı ve ANAP Gaziantep Milletvekili Hasan Celal Güzel 1 kasımda ANAP genel başkanlığına aday olduğunu açıkladı. Cumhurbaşkanı Özal'ın bu adaylığa tepkisi « Bu kadar acele etmemesini söylemiştim » demek oldu.

Güzel 4 kasımda yanında 11 milletvekili olduğu halde İstanbul'da, ertesi gün de Ankara'da gövde gösterisi yaptı. Ancak Özal 9 kasımda TBMM Başkanı ve ANAP Erzincan Milletvekili Yıldırım Akbulut'u başbakan atayarak, ANAP'lılara kimi genel başkan seçmelerini istediğinin işaretini verdi.

ANAP'ta genel başkanlık yarışı 17 kasımda toplanan ve Akbulut'un başbakan olarak girdiği olağanüstü kongrede son buldu. Yıldırım Akbulut 739 oyla genel başkan seçilirken, Hasan Celal Güzel'e 382 oy çıktı, 11 oy geçersiz sayıldı.



ANAP genel başkanı seçilen Yıldırım Akbulut partilileri selamlarken.



İkiyaka köylüleri PKK tarafından öldürülen yakınlarının başında ağıtlar yakıtlar.

PKK İkiyaka Köyü'nü bastı: 29 ölü

24 kasım - Bir grup PKK militanı Hakkâri'nin Yüksekova İlçesi'ne bağlı İkiyaka Köyü'nü bastı. Baskında çoğu kadın ve çocuk olmak üzere 21 kişi öldü. Irak sınırından sızdıkları saptanan saldırganlar kaçarken sekiz çobanı ve 700 koyunu da beraberlerinde götürdüler. İkiyaka Köyü baskınının 20 haziran 1987'de Mardin'in Pınarcık Köyü'ne yapılan baskından sonraki en büyük toplu öldürme olduğu belirtildi. Gazetecilerin bölgeye girmesine « operasyon var » gerekçesiyle izin verilmedi. Saldırganların olay sonrasında beraberlerinde götürdükleri sekiz köylünün cesetleri ise Irak sınırında bulundu. Böylece katliamda ölenlerin sayısı 29'a yükseldi.

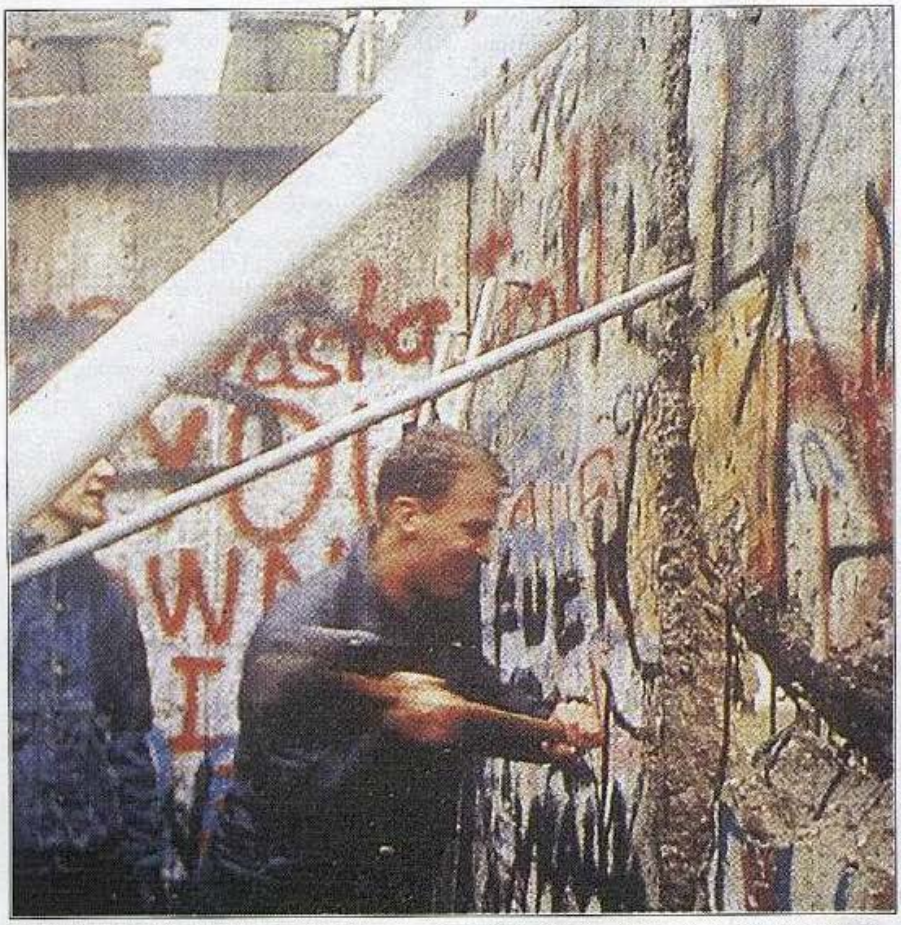
Tekel'den akşamcılara darbe

18 kasım - Tekel Genel Müdürlüğü rakı fiyatlarına yüzde 25-31 arasında zam yaptı. Yeni düzenlemeye göre 70'lik Yeni Rakı 10 000, Kulüp Rakısı 11 000, Altınbaş 13 500 liraya satılacak. Öte yandan yetkililer piyasadaki rakıların üzerindeki etiket fiyatından satılması gerektiği söyleyerek tüketicileri uyardılar.

Sultanahmet Meydanı'nda tekbir sesleri

24 kasım - Aralarında kara çarşaflı genç kızların da bulunduğu yaklaşık 1 500 kişilik bir grup, Sultanahmet Meydanı'nda « Türban yasağını » protesto gösterisi yaptı. Kendilerini « Zulme boyun eğmeyen Müslümanlar » olarak tanıtan göstericiler, fotoğraf çeken 3 gazeteciyi dövdü. Polisin dağıtmakta güçlük çektiği gösterici grup uzun süre tekbir getirerek, « Başörtüsü açılamaz », « Kahrolsun başörtüsü düşmanları » diye slogan attılar. Tek başına tekbir getiren bir kişi ise göstericiler tarafından MIT ajanı olmakla suçlanarak tartaklandı. Kendilerini dağıtmaya çalışan polise « Biz Yahudi miyiz, bizim polisimiz değil misiniz? » diye bağıran göstericilerle güvenlik güçleri arasında meydana gelen itiş kakışta gözaltına alınan yaklaşık 20 kişi daha sonra serbest bırakıldı.

Berlin Duvarı yıkıldı



Berlin Duvarı yıkılıyor (üstte). İki Almanya halkı Brandenburg Kapısı'nda buluştu (altta).

16 kasım - Doğu Almanların kitleler halinde Batı Almanya'ya doğru kaçışı devam ederken, Demokratik Almanya'daki özgürlük ve demokrasi gösterileri giderek cesaret buluyor ve yayılıyor.

4 kasımda Doğu Berlin'de yapılan ve yaklaşık 1 milyon kişinin katıldığı, ülke tarihinin en büyük gösterisinde halk siyasî reformların bir an önce yapılması yoludaki taleplerini dile getirdi.

7 kasımda Willi Stoph başkanlığındaki Doğu Almanya hükûmeti halkın ısrarla dile getirdiği radikal değişiklik taleplerine dayanamayarak çekildi.

8 kasımda yeni bir gelişme oldu, Doğu Almanya Komünist Partisi Politbüro üyelerinin büyük bölümü istifa etti.

Nihayet 9 kasımda Doğu Almanya yönetimi « imkânsız » gözüyle bakılan kararı aldı ve bütün Doğu Alman vatandaşlarının istedikleri sınır kapısından Batı'ya geçebileceklerini açıkladı. Böylece ülkenin 28 yıllık bölünmüşlüğünü simgeleyen Berlin Duvarı (ilk yıllardaki adıyla « Utanç Duvarı ») bir hatıra haline geldi.

11 kasımda sabahın ilk saatleriyle birlikte buldozerler Berlin Duvarı'na ilk darbeyi vurdu ve aynı gün yüz binlerce kişi Berlin Duvarı'nda açılan deliklerden geçerek coşku içinde Federal Almanya'daki farklı dünyayı görmeye ve alışveriş etmeye gitti. 72 saat içinde 3 milyon Doğu Alman Batı'ya geçerken, kendilerine 100'er mark « hoşgeldin » harçlığı verildi. Doğu Alman vatandaşlarının vitrinlere hayranlıkla baktığı, hayatlarında görmedikleri tropikal meyveleri dikkatle inceledikleri ve bir yandan da gönüllerince eğlendikleri gözlendi.

16 kasımda Hans Madrow yeni Doğu Almanya hükûmetini açıkladığında, kabinede ilk defa olarak komünist olmayan 11 yeni bakan yer alıyordu.



Evren'den Köşk'e veda

9 kasım - Türkiye'nin 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren Çankaya Köşkü'ne veda etti. Kenan Evren, 31 ekimde cumhurbaşkanlığına seçilen eski Başbakan ve ANAP Genel Başkanı Turgut Özal'a görevi devretmek için düzenlenen törende yaptığı konuşmada, Anayasa'da gerekli değişikliğin yapılarak cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesini önerdi ve « Demokrasinin olgunluğuna yeterince kavuşmuş bulunan halkımızın iradesinden çekinmemeliyiz » dedi.

Kenan Evren devir teslim töreninden sonra, kendisine ikametgâh olarak seçtiği Marmaris'e hareket etmek üzere Etimesgut Havaalanı'na gitti. Evren'i buradan Başbakan Vekili Ali Bozer, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necip Torumtay, yüksek yargı organlarının başkanları, Bakanlar Kurulu üyeleri ve diğer sivil ve askerî yetkililer uğurladı. Kenan Evren herkesin elini sıktıktan sonra Başbakanlığın özel uçağı GAP'la Dalaman Havaalanı'na hareket etti. Uğurlama töreni sırasında Evren'in gözlerinin dolduğu görüldü. Havaalanında yerel yetkililer ve çok sayıda vatandaş tarafından karşılanan Evren, daha sonra Marmaris'e geçerek burada kendisi için düzenlenen törene katıldı. Evren burada yaptığı konuşmada, Marmaris'i beton yığını olmaktan kurtarmak ve bir turizm cenneti haline getirmek için elinden geleni yapacağını açıkladı.



7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren düzenlenen resmî törenle Köşk'ten uğurlandı.

Paris'teki Kürt Konferansı'na katılan 7 SHP'li milletvekilinin ihraç edilmesi, parti içinde bunalıma yol açtı

23 kasım - Ekim ayı içinde Paris'te düzenlenen « Kürt Konferansı »na katılan 7 SHP milletvekili 17 kasımda partiden ihraç edildi. İhraç edilen milletvekilleri Kenan Sönmez, İsmail Önal, Ahmet Türk, Ali Eren, Adnan Ekmek, Mahmut Alınak ve Salih Sümer'in affı için yapılan girişimlere, Genel Başkan Erdal İnönü karşı çıktı. Olay, SHP'de yeni bir bunalıma yol açtı. 23 kasımda Abdullah Baştürk, Fehmi Işıklar, Cüneyt Canver, Mehmet Kahraman, Arif Sağ ve İlhami Binici, SHP'den istifa etti. İstifa gerekçesinde SHP yönetimini « bölücülük ve diktacılık »la suçlayan istifacı milletvekilleri « SHP'nin bugünkü yönetimi militarizm ve sermayeyle barış yapma sevdasındadır » dediler. İstifaları açıklayan Baştürk, sosyal demokrat hareketin birlikteliğinden yana olduklarını söyledi, ancak bunun SHP yönetimiyle gerçekleşemeyeceğini savundu. İnönü istifacı 6 milletvekili konusunda, « Parti içi çekişmeyi ulusal sorun gibi gösterenler, beni karşılarında bulurlar. Politikada, vatandaşlar arasında ayrılık yaparak ilerlemeyi kabul etmiyorum » dedi. Aydın Güven Gürkan ise 7 SHP'linin ihracını « vahim » olarak niteledi. İhraçlardan sonra SHP Diyarbakır teşkilatında toplu istifalar oldu. İnönü, SHP programına Kürt sorunu maddesini koydurmayacağını açıkladıktan sonra, « Parti iç sorunlarını kendi kendine halledecektir » dedi.

Aralık

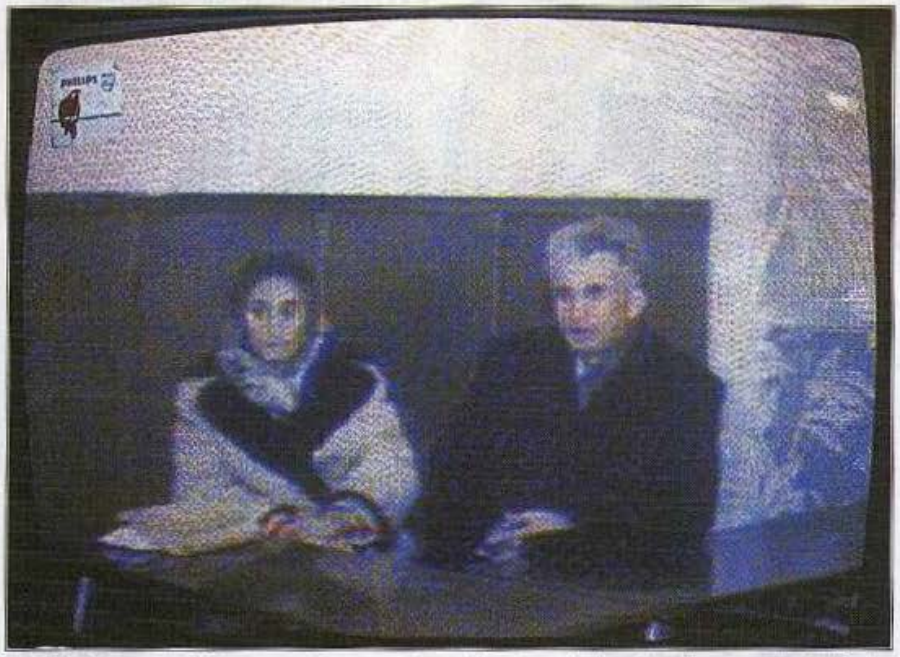
1. SHP'den istifalar sürüyor. ☞
1. Akaryakıta zam: normal benzin 1 219 lira oldu.
2. Bush ve Gorbaçov Malta açıklarında Maksim Gorki yolcu gemisinde bir araya geldiler. ☞
7. Danıştay sıkıyönetimin görevden aldığı yöneticilerin görevlerine dönmelerine karar verdi. ☞
12. Bütçe görüşmelerinde muhalefet, Cumhurbaşkanı Turgut Özal'a çattı. ☞
12. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, işçinin siyasete ağırlığını koymasını istedi. ☞
13. Hasan Celal Güzel, Özal'a karşı bayrak açtı. ☞
17. Ankara'da hava kirliliği yüzünden ilk ve orta dereceli okullar tatil edildi.
20. ABD Panama'yı işgal etti. ☞
22. Romanya'da halk ayaklanması: Çavuşesku devrildi. ☞
23. İki Almanya'nın hükümet başkanları Helmut Kohl ve Hans Modrow, Berlin Duvarı'ndaki Brandenburg Kapısı'nı resmen açtılar.
25. TRT muhabiri Emre Aygen'in içinde bulunduğu otomobile Bükreş yakınlarında ateş açıldı. Aygen ağır yaralandı, Belçikalı bir gazeteci öldü.
27. 1990 bütçesi kabul edildi. ☞
28. YÖK üniversitelerde türban ve başörtüsü yasağını kaldırdı. ☞
29. Çekoslovakya'da parlamento, Alexander Dubçek'i Parlamento başkanlığına, Vaclav Havel'i de Devlet başkanlığına seçti. ☞
30. Cumhurbaşkanı Turgut Özal parti liderlerine uzlaşma çağrısı yaptı.

ÖLÜM

14. Sovyet fizikçi Andrey Saharov.
25. Nikolae ve Elena Çavuşesku.
27. İrlandalı yazar Samuel Beckett.
29. İlk kadın avukat Süreyya Ağaoğlu.

Romanya'da halk ayaklanması: Çavuşesku devrildi ve idam edildi

26 aralık - Doğu Avrupa'nın reformlara direnen tek ülkesi Romanya'da, komünist diktatör Nikolae Çavuşesku yönetimine ve rejime karşı eylemler yoğunlaştı. 16 aralıkta, ülkedeki Macar azınlığın haklarının savunucusu bir rahibin Romanya'dan sınır dışı edilmesini engellemek amacıyla Temaşvar'da düzenlenen gösteriler, Çavuşesku yönetimine karşı protestoya dönüştü; sonunda ordu birliklerinin zırhlı araçlar desteğinde müdahalesi sonucu gösteriler bastırıldı, çok sayıda kişi yaralandı.
Temeşvar'da patlak veren olaylar 17 aralıkta Arad şehrine sıçradı. Yönetim karşıtı gösterilere bu defa daha sert müdahale edildiği ve çok sayıda kişinin öldüğü bildirildi.
20 aralıkta ayaklanma başkent Bükreş'e sıçradı; on binlerce kişinin katıldığı gösteriye hükûmete bağlı birlikler gene müdahale etti; kalabalığa ateş açıldı ve çok sayıda insan hayatını kaybetti.
Bir haftadır süren ayaklanmaların kaderi 22 aralıkta değişti ve halkla birlikte hareket eden ordu birlikleri Bükreş'in büyük bölümünü ele geçirdi. Çavuşesku'ya bağlı birlikler ile ayaklanmacılar arasında şiddetli çarpışmalar oldu, yüzlerce kişi öldü. Sonunda Çavuşesku'nun oğlu tutuklanırken, Çavuşesku ve karısının bir helikopterle kaçtığı bildirildi. Ancak diktatör ve eşi kaçışlarından 4 saat sonra yakalandılar. Sokaklara dökülen halk Çavuşesku'nun devrilişini coşkuyla kutlarken, iktidarın « Ulusal Kurtuluş Cephesi »ne geçtiği bildirildi.
Romanya televizyonu 25 aralıkta, 1965 yılından beri iktidarı elinde tutan komünist diktatör Çavuşesku ve eşi Elena'nın, yargılandıkları askerî mahkemede suçlu bulunduklarını ve idam edildiklerini duyurdu. 26 aralıkta Ion Ionescu geçici olarak Romanya cumhurbaşkanlığına getirildi.



Devrik diktatör Nikolae Çavuşesku ve eşi Elena, kurşuna dizilmeden önce son görüntülerini çeken televizyon kamerasına, boyunları bükük ve donuk gözlerle bakıyorlar.

Danıştay karar verdi: 1402'likler dönüyor

7 aralık - Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu, sıkıyönetim komutanlıklarınca görevlerine son verilen ve sakıncaları henüz kaldırılmayan 1402'liklerin görevlerine dönmesi gerektiğine karar verdi. Danıştay Başkanı Süleyman Sırrı Kırcalı, hükûmetin de bu karara aykırı bir yasa hazırlaması halinde konuyu Anayasa Mahkemesi'ne götürebileceklerini söyledi. Danıştay'ın yerleşmiş kararlarına göre 1402'likler, sıkıyönetim kalktığı günden davanın bitim tarihine kadar geçen süredeki özlük hakları ile aylıklarını alabilecekler.

Cumhurbaşkanlığı Konseyi'nin görev süresi sona erdi

5 aralık - Cumhurbaşkanlığı Konseyi'nin görev süresi sona erdi. 12 Eylül 1980'de Türk Silahlı Kuvvetleri adına yönetime el koyan Millî Güvenlik Konseyi, 1983'te TBMM'nin toplanıp göreve başlamasından sonra 6 yıllık bir süre için Cumhurbaşkanlığı Konseyi'ne dönüşmüştü.

SHP'de neler oluyor ?

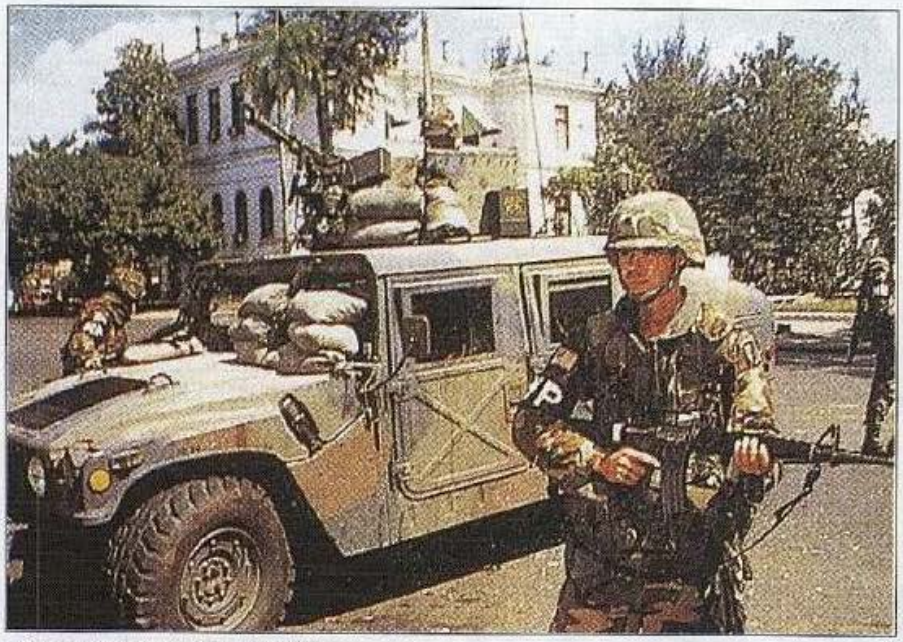
13 aralık - SHP'de istifalar devam ediyor. 1 aralıkta SHP İzmir Milletvekili Kemal Anadol, İstanbul Milletvekili Hüsnü Okçuoğlu ve Ankara Milletvekili Tevfik Koçak istifa ettiler. SHP'den ihraç ve istifalarla ayrılan milletvekili sayısı 17'ye ulaşırken, Meclis'teki sandalye sayısı da 82'ye düştü. 3 milletvekili adına istifa gerekçelerini açıklayan Anadol, SHP genel merkez yönetimini « partiyi sermayenin yedek lastiği » haline getirmekle suçladı ve genel merkezin « tasfiye ve kıyma makinesi gibi çalışarak yasaları, tüzel hükümleri paspas gibi çiğnediğini, bu nedenle olağanüstü kurultaydan bir sonuç almanın hayal olduğunu » söyledi. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü 10 aralıkta yapılan SHP Küçük Kurultayı'nda, parti içindeki gergin havayı yumuşatmaya çalıştı ve « Ocak ayındaki tüzük kurultayını seçimli yapalım. Partide bir güven eksikliği havası varsa, buna son verilmesini isteyebiliriz » dedi. İnönü, kendisinin karşı çıkmasına rağmen Paris'teki Kürt Kongresi'ne, katılan 7 milletvekilinin partiden ihraç edilmesi konusunda da, « Bu disiplin olayının tümüyle partimiz aleyhine yorumlanması girişimlerine karşı partililerimizi uyarmak istiyorum » dedi.
13 aralıkta SHP'nin eski Genel Başkanı Aydın Güven Gürkan da partiden istifa etti. İstifasını basın toplantısıyla açıklayan Gürkan, « SHP her ay kurultay toplasa da sorunlarını aşma olanağına kavuşamaz. Teselli, istifamın ilk SHP'den olmayıp, yönetimin yeniden yapılandırdığı, işlevini, ideolojisini ve kadrolarını tanınmaz hale getirdiği ikinci SHP'den olmasıdır » dedi. 13 aralıkta SHP Ankara Milletvekili Kâmil Ateşoğulları da partiden istifa etti.

Ekonominin ipleri Özal'ın elinde

8 aralık - Cumhurbaşkanı Turgut Özal, ekonomiyi aylık brifingler aracılığıyla yakından izleyeceğini belirterek, « Gerekli gördüğüm tedbirler olursa onları söylerim. Yönlendiririz » dedi. DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, bu açıklama karşısında, bunun örtülü başkanlık sistemi, hükûmetin de örtülü hükûmet olduğunu söyledi. Süleyman Demirel ayrıca, Cumhurbaşkanı Özal'ın bu konuşması karşısında vatandaşın, « Eyvah yine yandık » diyeceğini ileri sürdü.

Amerika Birleşik Devletleri Panama'ya askerî müdahalede bulundu

26 aralık - ABD, uyuşturucu kaçakçılığı suçuyla aradığı Panama Devlet Başkanı General Manuel Noriega'yı ele geçirmek için 20 aralıkta Panama'ya bir askerî müdahale düzenledi. Harekâta Panama'da bulunan birliklerin yanı sıra takviye olarak ABD'den gönderilen birliklerin de katıldığı, tanklar ve helikopterlerle desteklenen harekât sonucunda çok sayıda kişinin öldüğü belirtildi ABD Başkanı George Bush'un « General Norieaga'nın yakalanması » gerekçesiyle Panama'da başlattığı işgale ABD içinden ve dışından yoğun tepkiler geldi. ABD Kongresi'nde Demokrat Partili üyeler işgale son verilmesini ve Amerikan askerinin çekilmesini istediler. Sovyetler Birliği müdahaleyi kınarken, Batılı ülkeler müdahaleyi anlayışla karşıladıklarını açıkladılar. ABD'nin Panama'da sürdürdüğü işgal tam bir kaos ortamı yaratırken, Manuel Noriega 24 aralıkta Panama City'deki Vatikan Büyükelçiliği'nden siyasî sığınma hakkı istedi. ABD'nin General Manuel Noriega'nın kendilerine teslim edilmesi yolundaki « resmî başvurusu » 26 aralıkta Vatikan tarafından reddedildi.



ABD işgal kuvvetleri Panama'da.

Ecevit: İşçiler siyasete ağırlığını koymalı

12 aralık - Türk-İş'in 15. Genel Kurulu'nda konuşan Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit, Türk işçi hareketini « tribünden inmeye ve siyasette ağırlık koymaya » çağırdı. Türk işçisini toplu sözleşme sendikacılığının dar çerçevesini aşmaya davet eden Bülent Ecevit, 12 Eylül'den sonra getirilen kısıtlamaların mutlaka kalkması gerektiğini, ancak toplu sözleşme ve grev hakkının en ileri ölçüde uygulanmasının bile işçilerin hayat düzeyini yükseltmeye yetmeyeceğini, toplumda hakça bir düzen oluşmasına katkıda bulunmaya ve demokrasiye gerçeklik kazandırmaya yeterli olmayacağını söyledi. Türkiye'de katılım yasaklarının sonucu olarak Meclis'te işçi, köylü, esnaf bulunmadığını ifade eden Ecevit, « Millet dışarda, Meclis'te değil. Bu Meclis'ten ne bekleyebilirsiniz ? » diye sordu.

Sözen, eski Belediye Başkan Dalan'ı yolsuzlukla suçladı

18 aralık - İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen, eski Başkan Bedrettin Dalan dönemine ait iddiaları içeren dört yolsuzluk dosyasını basına açıkladı. Yolsuzluklarla ilgili dosyalar bazı imar planlarının değiştirilmesi, evrak yakma, yasadışı makam otosu kullanma, otel inşaatında rüşvet alma gibi suçlamalar içeriyor. Buna karşılık Dalan, davalar açıldığında, Sözen'in mahkemeden bir tokat yiyeceğini ileri sürdü.

Vaclav Havel Çekoslovakya cumhurbaşkanı oldu

29 aralık - Çekoslovakya Parlamentosu tarihî Prag Şatosu'nda yaptığı oylamayla eski rejim muhalifi yazar Vaclav Havel'i çoğu komünist 323 üyesinin oybirliğiyle cumhurbaşkanlığına getirdi. Havel, ülkede 1948'den beri iş başına getirilen ilk komünist olmayan devlet başkanı. Televizyonun canlı olarak yayınladığı oylamada, Prag Baharı kahramanı ve Parlamento Başkanı Alexander Dubçek oturum başkanlığı yaptı. Yeni Cumhurbaşkanı Havel, « Sosyalizmin amacına hizmet edeceğim » ifadesi çıkarılan yemini ettikten sonra, ulusal marş çalınırken 30 pare top atışı başkent Prag'ın her tarafından duyuldu. Rejim muhalifi etkinlikleri nedeniyle hapiste 8 yılı aşkın bir süre geçiren 53 yaşındaki Vaclav Havel, Başbakan Marian Calfa tarafından « Baskıya rağmen inançlarına sadık bir adam » olarak nitelendirilmişti.



Parlamento başkanlığına seçilen Alexander Dubçek (solda) ile Çekoslovakya cumhurbaşkanı seçilen Vaclav Havel bir arada.

Bütçe görüşmeleri Özal'la başladı, Özal'la bitti

27 aralık - 1990 yılı bütçesi TBMM'de 121'e karşı 279 oyla kabul edildi. Harcama boyutu 64,4 trilyon liraya ulaşan 1990 bütçesinin şimdiden 10,5 trilyon açıkla bağlanması bekleniyor. 13 aralıktaki toplantıda SHP lideri İnönü, « Kaptanın » hükûmete uzaktan akıl verdiğini söylerken, DYP lideri Demirel, tokmağın Çankaya'nın elinde olduğunu ileri sürdü. Bütçenin kabul edildiği 27 aralıktaki oturumda konuşan SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal, son yıllarda siyasî iktidarın bir zenginleşme aracı haline geldiğini söyleyerek konuşmasını « Hem bütçeye hem Çankaya'ya ret oyu veriyoruz. Bütçeye ret oyumuz, halktan onay almadığı halde Çankaya'ya çıkan cumhurbaşkanı uygulamasına da hayır anlamındadır » biçiminde sürdürdü. Demirel de, « Şahıs ve zümre hâkimiyeti kurdunuz. Rejimi tıkadınız. Cumhuriyeti zedelediniz » dedi.

Romanya'daki ihtilâl iç politika malzemesi oldu

25 aralık - Romanya'da halk ayaklanması sonucu devrilen Devlet Başkanı Nikolae Çavuşesku ile eşinin idam edilişi Türkiye'de iç politikaya malzeme oldu. Muhalefet ANAP'a imalı uyarılarda bulundu. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, « Romanya olaylarıyla halkın iradesine karşı zorba bir gücün devam edemeyeceği bir defa daha ortaya çıktı » dedi. DYP'den gelen imalı konuşmalar üzerine ANAP Genel Başkan Yardımcısı İbrahim Özdemir, « Demirel şunu iyi bilmelidir ki, artık Türkiye'de iktidarlar ancak genel seçimle değişebilir. Demirel kanına girdiği gençlerin hesabını vermedi » dedi. Süleyman Demirel, « Romanya'daki olaylar sirayet edebilir » şeklindeki sözlerine kızılmasını eleştirerek, « Her şey iyiyse niye alınıyorsunuz. Halk hakkını aramayacakta, neyi arayacak » diye karşılık verdi.

Türbana tekrar izin

28 aralık - Üniversitelerde türban ve başörtüsü takılmasına ilişkin yasak kaldırıldı. Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), Yüksek Öğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin değişik 7. maddesinin « çağdaş kıyafet » zorunluluğu getiren fıkrasını yürürlükten kaldırdı. ANAP tarafından hazırlanan ve türbanı serbest bırakan yasa hükmü Evren'in başvurusu üzerine mart ayında iptal edilmişti.
Anayasa hukukçuları, YÖK kararının Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarına aykırı olduğunu belirttiler. Bu kararla üniversitelerde yeniden kargaşa ortamı doğabileceği belirtiliyor.



ABD Başkanı Bush ve Sovyet lideri Gorbaçov'un buluşması sıcak bir havada geçti.

Bush ve Gorbaçov, Sovyet yolcu gemisi Maksim Gorki'de bir araya geldi

3 aralık - ABD Başkanı George Bush ile Sovyet lideri Mihail Gorbaçov, Doğu Avrupa'daki reform hareketlerini, silahsızlanmayı, ticarî konuları ve Nikaragua ile Afganistan'ı görüşmek üzere, 2 aralıkta Malta açıklarında demirlemiş olan Sovyetler'in ünlü yolcu gemisi Maksim Gorki'de buluştu. Dünya kamuoyunun « yüzen doruk » olarak adlandırdığı buluşmanın ikinci gününde Bush, Orta Amerika'ya ilişkin görüşlerini aktarırken, Gorbaçov daha çok perestroyka ve ülkesinde başlattığı reformlar üzerinde durdu. İki ülkenin sözcüleri buluşma sonrası « Soğuk savaş artık bitmiştir » açıklaması yaptılar.

Hasan Celal Güzel Özal'a bayrak açtı

13 aralık - Anavatan Partisi'nin genel başkan adaylarından Gaziantep milletvekillerinden Hasan Celal Güzel, parti içi demokrasinin işlememesi nedeniyle ANAP'ın gerilediğini belirterek, « ANAP partileşememiş bir partidir. ANAP bir şef partisi, adeta tek parti dönemlerinden kalan eski CHP'nin yapısı gibi. Şef, hepimizin sevdiği Özal » dedi. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ı, « tarafsızlığı » konusunda uyaran Hasan Celal Güzel, ANAP'ın 26 marttaki seçimlerden başarılı çıkması durumunda Turgut Özal'ın başkanlık veya yarı başkanlık sistemine geçmeyi düşünmüş olduğunu da söyledi. Hasan Celal Güzel, ANAP'ın yönetiminde ve programında değişiklik yapılması gerektiğini ifade ederek, « Mutlaka bu fosilleşmiş idareden kurtulmak zorundayız » dedi.



Hasan Celal Güzel.

AT'nin Türkiye'ye verdiği cevap: Bekle

20 aralık - Avrupa Topluluğu Komisyonu, Türkiye'nin tam üyelik başvurusuna verdiği cevapta, üyelik konusunun 1993'ten önce müzakereye açılmayacağını belirtti. Avrupa'nın « Bekle » kararının gerekçeleri olarak aşırı nüfus, geri ekonomi, demokrasi sorunları, insan hakları ihlalleri gösterildi ve « Hazır değilsiniz » denildi. DYP Genel Başkanı Demirel, « Altı yıl konuşulmaya bile gerek duyulmayan bu müracaatınızla nasıl övünebilirsiniz ? » dedi ve raporu hüzün verici olarak niteledi.